

Borger = Bennen.

Et Ugeskrift,

udgivet

for det

foreenede Understøttelses=
Selskab.

Ti og tyvende Aargaug.

Kjøbenhavn, 1817.

Trykt hos E. M. Cohens Enke.

056
B066

1817
Aug. 29

17513

R e g i s t e r

over

Indholdet af Borgervens-Bladet.

Xi og tyvende Aargang.

No.	Side
1. Familien de Villenes (Fortsættelse fra f. N.)	1=8
2. Fortsættelse af samme	9=16
3. Den ulykkelige hemmelige Sammenkomst	17=24
4. Fortsættelse af samme	25=32
5. Fortsættelse af samme	33=40
6. Fortsættelse af samme	41=48
7. Slutning af samme	49=56
8. Anmeldelse om trykt Medlemsliste og Trondhjem	57=64
9. Fortsættelse om Trondhjem	65=72
10. Bahabiterne	73=80
11. Anmeldelse om Budtjeneste. — Bahabi- terne (sluttet). — Eggeholme i Norge og Altenfiord i Finmarken	81=88

VI

No.		Side
12.	Konstnerinden	89=96
13.	Anmeldelse om Generalforsamling. — Konstnerinden (Fortsættelse) . . .	97=104
14.	Anmeldelse om antagne Budde. — Nye Medlemmer. — Regnskab. — Konst- nerinden (Fortsættelse)	105=112
15.	General Regnskab. — Konstnerinden (Fortsættelse)	113=120
16.	Konstnerinden (Slutning)	121=128
17.	Om Institutet for Metalarbejdere	129=144
18.	Bøndernes Skrivelse til Luther	145=152
19.	Grevinde Mathilde von Helfenstein til hendes Veninde. — Endnu nogle Sce- ner af Bondekriegen	153=160
20.	Endnu nogle Scener af Bondekriegen. Mærkværdigheder ved den haarde Vin- ter 1740	161=168
21.	Mærkværdigheder ved den haarde Vin- ter 1740. — Anekdoter	169=176
22.	Choral ved Søndagskolens Høitidelighed. Nogle af Krummachers Parabler	177=184
23.	Sværveren Olonois's Begivenheder	185=192
24.	Slutning af samme. — Slaverne eller Belgjernings Magt	193=200

No.	Eide
25. Anmeldelse om Repræsentant Valg. — Tilfældet	201=208
26. Anmeldelse om General-Forsamling. Tilfældet (Fortsættelse	209=216
27. Anmeldelse om Revisionen af forrrige Aars Regnskab og nye Medlemmer. — Tilfældet (Slutning). — Billien be- stemmer Handlingens Værd . . .	217=214
28. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse)	225=232
29. Anmeldelse om Regnskab. — Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) . . .	233=240
30. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	241=248
31. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	249=256
32. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	257=264
33. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	265=272
34. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	273=280
35. Anmeldelse til at faae Laan og Pension. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse)	281=288
36. Anmeldelse til at faae Laan og Pension. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	289=296
37. Anmeldelse til at faae Laan og Pension. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	297=304
38. Anmeldelse til at faae Laan og Pension. Billien bestemmer 2c. (Fortsættelse) .	305=312

VI

No.	Side
39.	Anmeldelse til at faae Laan og Pension. Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . 313=320
40.	Anmeldelse om Regnskab. — Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . . . 321=328
41.	Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . 329=336
42.	Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . 337=344
43.	Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . 345=352
44.	Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . 353=360
45.	Billien bestemmer ic. (Fortsættelse) . 361=368
46.	Billien bestemmer ic. (Slutning) . 369=376
47.	Sophie von M. 377=384
48.	Hvor høi Levealder et Menneske kan opnaae. — Naturens productive Kraft. Diamanten 385=392
49.	Wilhelm Penns Levnet 393=400
50.	Anmeldelse om General-Forsamling. Wilhelm Penns Levnet (Slutning). Skinnet bedrager . , 401=408
51.	Anmeldelse om bevilgede Laan, Pension og Gratifikation 409=416
52.	Angivelse om nye Medlemmer og Regn- skab. — Den ædle Grenadeer . . . 417=424

Borger - Vennen.

No. 1.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 4 Januari 1817.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 20

Familien de Villenes.

(See forrige No.)

I den første Forsamling fremtraad D'Acugna, en Mand af overmaade stor Bektalenhed, og begyndte en Tale, som trængte igjennem til alle Hjerter:

”Hvo føler ikke Fædrenelandets Ulykke, som ligger under Spaniens tunge Scepter? Hvo beklager ikke vore Brødres Blod, som hine Barbarer have udøst, for at trodse Retfærdigheden og for at røve det, hvortil hverken Naturen eller nogen anden Ret gav dem ærlige Fordringer? At være sit Fædreneland troe var dem en Forbrydelse, og blev stedse straffet af dem med Døden. Hvo er der

iblandt os, som ikke maatte zittre for, at de Blodtørstige skulde tragte ham efter Livet? Uden Embeder bliver vor Adels, og tør ikke gjøre Fordring paa nogen Anseelse; Kirken er besat med de uværdigste Tjenere, som Vasconcellos Beskytter, for sikkert at kunne udføre sine Nedrigheder. Folket sukker under trykkende Paalæg; dets Velstand er snart tilintetgjort; øde ligge Engene, udyrkede ere Agrene, vore blomstrende Stæder ere blevne Dræner og have næsten ingen Indbyggere. Der gaae de med det Lidet, som Tiden, men ikke de spanske Maximers gode Villie, har levet dem, til fremmede Lande og forlade deres Fædreland, de Uretfærdiges Rige, for i andre Egne at glemme deres Græmmelse og deres Jammer. Vor Adels var Hoffet i Madrid frygtelig formedelst dens Mod; derfor indspærrer Man dem i det Underste af Castilien, og ville skikke spanske Colonier til os, som skulle tyrannisere os paa det Grusomste, da de ville behandle Portugal som en erobret Provinds. Med Glæde vil jeg vente Døden, naar den befrier mig fra at være et bedrøvet Vidne til mit Fædrelands Ulykke. Dog have vi endnu Midler til at sikre os; ikke at ville bruge dem var Landsforræderie. Disse tre Patriots, en D'Almeida,

D'Almada og Mendozas, Stemme er trængt indtil det Underste af Riget, og har opmuntret Under-
saatten til at vove Alt for samme. Erværdige
Mænd! værer hilse af mig i denne Forsamlings
høitidelige Stilhed. Langt borte fra en opbrusende
Hidsigheds ubetydelige Foretagender er vor Hand-
ling, som vi ville udføre i Nationens Navn. Os
er Portugals Sag anbetroet, og i os er der Kraft
til atter at indsætte Riget i sine Rettigheder, som
en fremmed Magt har søgt at rive til sig. Eders
Blik, Eders Bevægelse er mig Borgen for, at I
ere overbeviste om Eders høie Kald, at I ligesaa
meget ville undvige alle Fjendens Løfter, som I
selv ville opofre Eders Liv for Fædrelandets
Lykke."

Nu opstod en glædelig Mumlen i Forsamlin-
gen, Gendrægtighed var Sjælen i den. Unglin-
gens Hjerte bankede stærkere; dette ærværdige An-
drag var ham Adel, og Ingen fandt sig for feig til
at udføre det. Mænd, som allerede vare nær ved
at være Oldinger, hævede sig igjen, ligesom Blom-
sten i Duggen, naar Solens Straaler har trykket
den, og sølte Ungdoms Kraft og nyt Liv.

"Held os," raabte de alle, "vi ville være Fæ-
drelandets Reddere."

”Saa være da Eders første Pligt Taushed,” raabte D’Almeida. ”Uden den kan vor Plan ikke lykkes. Forræderie vilde gjøre vort Lod endnu skræffeligere, og spille os i Hænderne paa vore Fjenders Grusomhed. Hvem Fordeel, og hvem Bøfter kan løse Tungen paa, ham træffe Fædrelandets Forbandelse! Hans Navn være til Skjændsel for Efterverdenen, og Fordærvelse over ham indtil det tusende Aar. I Morgen i Midnattens første Time forsamle vi os atter her. Endskjøndt Udførelsen af vor velgjørende Handling udfordrer Hurtighed, saa tør den dog ikke skee uden Overlæg. Indtil den Tid være Ro og Fred med os. Og altsaa for i Dag — god Nat, Fædrelandets Bønder og Frelser!”

Hele Forsamlingen velsignede den ærværdige Olding og gik rolig fra hinanden.

Fædrelandets Sag var allerede bleven meer end Hundredes Sag, og dog var den saa hemmeligt som om kun Een vidste den. Man bedrog endog den spanske Narvaagenhed, som vistnok var omhyggelig, da den ikke var sig det Bedste bevidst. Et Blik behøvedes kun, og Patrioterne forstode hinanden.

Pinto, som overalt var tilstede, om han endog kun sjældent kom blandt Folket, som gjorde Alt, i

det han ikke syntes at gjøre Noget, meldte Hertugen Nabnelsen af de lykkeligste Udsigter, og denne kunde nu sikkrere hæfte sine Læne paa Kronen. Hertugen tog det Foregivende at besøge Vicekoningningen, og drog ind i Lissabon for selv at være et nøiere Bidne om det portugisiske Folks Virksomhed. Hans Følge var herligt, og hans Optog prægtigt. Man bestrøede Veien for ham med Blomster, bandt Krandsse, tog Hestene fra hans Bogn og trak den. Almindelig lød den Stemme: "Leve Hertugen af Braganza, Portugals Yndling."

Folkets Kjærlighed var Hertugen dyrebar, og han glædede sig over disse offentlige Uresbeviisninger, som han kunde forklare sig, da han kjendte Kilderne hertil; men ingen af dem formaaede ham til derved at glemme den nødvendige Forsigtighed. Hertugen, som kjendte Folkets Foranderlighed, søgte at overbevise sig om de Stores Tanker.

Han lovede sig Meget; men det var kun ubetydeligt mod det, der allerede var udført. Han studsede over de Udkaft og de ophøiede Forholdsregler, Man allerede havde vidst at tage, og hans Forundring overgik Alt, da D'Almeida i D'Almada's og Mendozas Selskab holdt følgende Tale til ham, og iblandt Andet udtryffede sig saaledes: "Sire!

Portugal's Befrielse er Dem alene overladt. Vor Tiltroe til Dem er uden Grændser, og er Dem Borgen for et sikkert Udfald. Man hader Spaniens barbariske Despotie, og haaber Mildhed af Deres store Regjering. Vel vil mange Farer og mange Betænkninger forekomme dem; men Folkets og vor almindelige Kjærlighed vil give dem Midler nok til at komme til Maalet. Al Tid har forladt mine Dine; thi jeg høitideligholdt i Gaar min 74de Fødselsdag; men jeg føler den vende tilbage, naar jeg tænker mig den skjøne Tanke, endnu at være Vidne til, hvorledes mit nedbøiede Fædreland igjen skal hæve sig og begynde et nyt Liv. Vi haabe Alt af Dem, al Godhed og Erkjendtlighed, naar vi igjen indsætte Dem i Deres Rettigheder, som Deres Fødsel gav Dem, men den Stærkeres Ret hidindtil berøvede Dem. Saa almindelig Folkets Kjærlighed er til Dem, saa almindeligt er dets Had imod Spanien. Vel ere mine Arme for svage til at føre Sværdet; men jeg vil tale, tale høit, og mine Ord skulle opbidse selv Phlegmatikeren og indgive ham Følelse for vor gode Sag."

Hertugen svarede røre: "Jeg takker Dem inderligt, mine Herrer! for de gode Meninger og den

Tiltroe, De har for mig. Selv med Noe for at tabe min Belfærd, vilde jeg holde mig forpligtet til igjen at ophjælpe mit sjunkne Fædreneland. Bistnok er det, vi ville foretage os, ligesaa vigtigt som vanskeligt: dog, den Følelse, at kunne afkaste Slaveriets Byrder og igjen at skaffe sig sin Frihed, har allerede gjort mange Ting mulige, der syntes at være umulige. Ja, Gud og vort Fædreneland, dette maa være vort Løsen!”

D'Almeida. ”Gud og Fædrenelandet! Seier eller Død. Vel hersker der iblandt os den stærkeste Taushed; men iblandt saa Mange, som tilbyde Dem, Sire! Deres Tjeneste, er det at sætte ufor- sigtig Tillid til Menneffene, ikke i det Mindste at kunne formode Een, som ved Bestikkelser ingen Hemmelighed var hellig, og som derved kunde lof- kes til at blive en Forræder: dog, naar ogsaa dette skulde indtræffe, Sire! saa vær De kun rolig; hele Portugal vil slutte en Muur omkring Dem, som ogsaa vilde koste den stærkeste Fjende Livet.”

Sikkert ved saadanne Løfter, hvoraf hvert Ord var uroffkeligt, fattede Hertugen fastere Beslutnin- ger, og saae sig, saavel af Adlen og de Fornemme, som af Folket, udseet til at blive Hævner over deres fornærmede Rettigheder.

Man gjorde mange Udkast til godt at udføre den store Plan, indgav dem til Hertugen, og bedømte derpaa de bedste iblandt dem. D'Almeida, D'Almada og Mendoza vare Folkets Talere og Hertugens meest ærede Fortrolige. Pinto fandt overalt hos Portugiserne Villie til at paaskynde Hævn. Hovedmændene for denne ærværdige Sammensværgelse forsamlede sig den 25de Novbr. i Hertugen af Braganzas Pallads. Meer end 150 Personer af den høieste Adels, og Hoveder for de første Familier, vare tilstede, og i Hertugens Sjæl blev ingen Tvivl tilbage, imod at han jo kunde komme paa Tronen.

(Sluttes i næste No.)

S. Meisling,
Dr. Phil. og Adjunkt.

Commissionen, som bestyret Naegladets Udgivelse, samles Søndagen den 12 Januar, da Hr. Pastor Michelsens Bidrag indleveres.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 2.

Xi og tyvende Aargang.

Løverdagen den 11 Januar 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Nagstrædet No. 30.

Familien de Villenes.

(See forrige No.)

Den første December blev bestemt til deres Befrielses-Dag. Lissabon skulde først gaae over og erkjende den nye Regjering. Da hele Portugal var trykket, ønskede ogsaa hele Portugal sin Redning; man uddeelte derfor Befalinger til Gouverneurerne i Provindserne, og Pintos Anstalter var saa fortrefselige, at Hertugen paa een Gang blev udraabt til Konge af hele Riget. En Enthusiasme til at gjøre og vove Alt udbredede sig igjennem alle Stænder. Selv det andet Kjøn, ellers ikke skabt til denne Bestemmelse, sølte sig, og greb enten selv til Vaaben, eller opmuntrede det mandlige Kjøn til ikke at lade sig finde feigt.

Især udmærkede Donna de Villenes's Familie sig. Hun havde kun een eneste Søn, og denne gav hun Fædrenelandet. Dagen forend Portugals Lykke skulde afgjøres, tog hun et Sværd, spændte det om ham og sagde: "Uden Kjærlighed til Fædrenelandet, kan ingen forlange Beskyttelse af det. Lad det altsaa være Din eneste Bestræbelse, at blive denne store og ædle Pligt værdig. Dit Liv er mig helligt, min Søn! dog har Fædrenelandet nærmere Rettigheder til det, og fordrer det Dit Blod, saa lad det villig flyde. Mine Taarer over Dit Tab ville vel ære Dig, men uendelig mere ærefuld vil Din Nations Belsignelser være Dig. Vender Du tilbage som Seierherre, da kommer jeg Dig med Glæde imøde; i mine Dine skal Du læse den Stolthed, som jeg føler over, at jeg har det Fortrin at være Moder til en saadan Søn."

Donna de Villenes var en Beninde af D'Almeida, og hans første Søn, Frank D'Almeida var Lauras, Donna de Villenes's eneste Datters, erklærede Brudgom. Hun var en Pige i sin første Ungdom, hendes Skabning var skjøn, og med hendes Kjønns blide Følelser var forenet en Heroïsmus, der endog vilde have geraadet en Mand til Ure. Det portugisiske Slaveries sidste Aften blev høitideligt tilbragt i de Villenes's Huus; alle Følelser stemmede kun for Rigets Befrielse fra Spaniens.

Despotie; alle Glas løbe kun for den og Enhver, der var tilstæde, af hvilket Kjon det end var, var Helt.

Dagen bryder frem. Imellem en utallig Mængde stod D'Almeida op. "Belan, mine Brødre!" sagde han, "nu nærmer sig det afgjørende Tidspunkt, hvor vi kunne bevare den Værdighed, at være vor Friheds Frelser. Spaniens Tyrannie har røvet Portugals Krone fra dens retmæssige Besidder; lad det være vor helligste, vor ivrigste Bestræbelse, at sætte ham ind i sine Retigheder. Vee Eder og Eders Efterkommere, om I ville give efter, og ikke vove det Yderste: tidobbelst sværere være Eder da Tyrannernes Undertrykkelser. Et Fængsel vilde blive Eder det Liv, hvis eneste Undighed Friheden er. Jeg spørger Eder derfor paa Eders Samvittighed, er det endnu Eders Alvor, at offre Eders Guds og Blod for Fædrelandet?" Da hele Forsamlingen udbrød: "Vort Alvor og hellige Sed!" vedblev han: "Nu, saa ville vi ikke tøve længere. Følger de Befalinger, som bliver Eder givne. Orden og Lydighed gøre hvert Angreb stærkere, og hver Seir vissere."

Saaledes brøde de nu ud af Braganzas Palads, deelte i fire Hobe. Klokkeren gav Angrebet fastsat og et Skud Signalet. Alle og Enhver brændte af Utaalmodighed efter at vise sit Mod.

Signalet begynder, og førend Signalet er forbi, er Folket i fuld Angreb. D'Almeida ophørte at være Olding; han trængte sig med sin Hob hen til den farligste Plads, indtager Vasconcellos's Pallads og nedslaaer Bagterne. Den Feige var flygtet, men de Sammensvorne søgte nøie, indtil de fandt ham.

"Uhyre," sagde D'Almeida til ham, "Du, som kunde forglemme, at Portugal er Dit Fædreland, nyd nu Lønpen for Dit Tyrannie. Din Død nærmer sig, til Beviis paa, at Guddommen dommer upartisk. Dog Slaverie være dit Lod."

"Ikke Slaverie," raabte hele Hoben, "det er vor Pligt at dræbe ham og at befrie Verden fra dette Uhyre: Herre! giv denne Ondskabsfulde til Priis for os." — De toge ham og kastede ham ud af Binduet.

De droge nu ind i Bicedronningens Pallads og gave hende tilkjende, at hendes Magt nu hørte op, og at Hertugen af Braganza var deres retmæssige Konge. Hun vægrede sig imidlertid; men D'Almeida raadede hende at give efter, og viste hende tilbage til den opbragte Pøbel.

"Og hvad skulde Pøbelen gjøre mig?" spaaede hun.

"Ikke Andet," sagde en enkelt Stemme af Hoben, "end hvad Man gjorde imod Vasconcellos."

Hun fæiede sig nu i Skjæbnen, som meget snart forandrer Menneſkenes Lod, og bar ſit Fangenſkab med Taalmodighed, da hun ikke mere kunde være Dronning.

Frank D'Almeida og den unge Villenes førte ſmaa Høbe, og viſte ſig værdige til den Poſt, Man havde anbetroet dem, endſkjøndt de endnu vare Ynglinger. Modig ſtred Villenes, da han angreb den ſpanſke Vagt, og da den flygtede, vilde han ikke følge efter den. En ung Stridsmand traad frem. "Herre!" ſagde han, "giv mig nogle ſaa af Dine Folk; jeg vil følge efter dem, imedens Du værdigere kan beſætte Dit Folk og Dine Pladſer."

"Du er meget forvoven," ſagde Villenes, "dog vil jeg ei være Dig imod: gjør hvad Du formaaer."

D'Almeida. Den unge Mand's Anſigt er meget intereſſant, og forekommer mig endog bekjendt. Vi ville ikke ganſke lade ham blive et Dffer for ſin Forvovenhed. Vi ville paſſe paa ham.

Stridsmanden ſtred heftig, betvang Spanierne og tog dem til Fanger. Et Hug traf ham, og han ſank til Jorden. D'Almeida iler til, og hvorledes bæver han tilbage, da han i den unge Helt opdager ſin Laura, i det hun kalder ham ved Navn. Han hæver hende op, og lægger hende ømt ved Foden af et Træ.

"Vige uden Ege," sagde han, "hvor meget tvinger Du mig til Beundring, saa selsomt ogsaa Dit Indfald var."

D'Almeida lod hende forbinde og gav hende en Bagt til Beskyttelse, da hun ikke vilde have ham selv. "Ehi," sagde hun, "Du tilhører Fædrenelandet, førend Du tilhører mig."

Først at svække Fjenden, og derpaa strax at lade see de salige Følger af en ny Regjering, var en Maxime, som ikke kunde blive uden Virkning. Hvo der var Spanier, blev taget til Fange, naar han ikke overgav sig frivillig; og den Deel, der satte sig til Modværge, blev nedsablet. Den største Deel overgav sig saa rolig, som om det skedte paa hans katholske Majestæts Befaling; Mange af dem bleve hentede ud af Sengene. Man havde allerede vundet Meget og vandt hvert Dieblik Mere.

Midt under Oprørets Storm at lade see Betsignelsen af en ny Regjering, var et fortreffeligt Kunstgreb af Statsklogskaben. Fængslerne bleve aabnede. Saa skrækkelig denne Scene var ved første Syn, saa snart brød den ud i Følelser, som ikke engang kunde være Menneskehaderen ligegyldige. Her omfavnede Konen første Gang igjen sin Mand, efter mange elendige hensuffede Aars Forløb; der søgte Børnene deres Fædre, og fandt dem ikke, saa ukjendelige havde Kummeren og Tyrannernes bar-

båriffe Fremgangsmaade gjort dem, og da de fandt hinanden igjen, saa var Forglemmelsen af alle Lidelser den første Følelse, som undertrykkede de andre; Unglingen beundrede sin troblevne Bruds Fasthed, og havde i det Mindste Udsigt til igjen at blive lykkelig. En Række Oldinge traad sammen; de foldede deres Hænder og raabte eenstemmigen: "Held Eder, I Fædrenelandets Frelser! I høitidelig holdt idag Guddommens Hevn over Forbryderne." Midt deriblandt lød Seierherrernes Jubel, forbundet med de Overvundnes Skrig og Baabenbraget.

Man veed, hvad Menneſkeheden formaaer ved ſaadanne Forfald; hvorledes Naſerie, Ubetænkſomhed, Blodgjerrighed og Hevn nedkaſte alle Fornuftens Love, hvorledes Oprørets raſende Furie ſværver omkring og forleder til Skjændigheder, ſom brændemærker endog Efterkommerne i Kartv ſender med Foragt. Menneſker kunne forglemme ſig, men denne Forglemmelſe gjør Historien til Hevnerſke. Underledes var det her. Man helligede hver Enkelts Rettigheder ved Menneſkelighed, og tog kun paſſelig Gjengjeld og Sikkerhed; men den traf et bedrøveligt Lod, ſom endnu vilde forſøge paa Kjøkt at udøve ſine Tyrannier. Saadanne Exempler finder Man kun ſaa af i Efterretninger om Riger og Folk. Selv indtog de med liden Umage det Citadel, ſom kunde tjene Spanierne til Sikker-

hed, hvorved nu Seirens Afgjørelse ikke mere var udsat for nogen Betænkelse paa Portugisernes Side.

Hertugen af Braganza havde faaet de hurtigste og sikreste Esterretninger ved Pinto. Da det maatte synes, som om han aldrig havde tænkt paa at komme paa Thronen, saa rykkede han fra sit Lystflot kun efterhaanden nærmere til Lissabon, ligesom Esterretningerne bleve sikkrere. Han kom, og hver Portugiser udraabte ham med Jubel til Fædrelandets Fader. "Leve Hertugen af Braganza, Portugisernes Konge! Hans være den retmæssige Throne, som Spanien despotisk har revet til sig." Hvad der her var Lissabons Indbyggernes Følelser, var Portugals almindelige Følelser; og i faa Dage var Hertugen hylket til retmæssig Konge af hele Portugal.

S. Meisling,
Dr. Phil. og Adjunkt.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udskrift, samles Søndagen den 12 Januar, da Hr. Pastor Michelsens Bidrag indleveres.

B o r g e r - B e n e n .

No. 3.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 18 Januar 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Den ulykkelige hemmelige Sammenkomst,
en italiensk Novelle af Anton Niemeyer.

(Ud af Morgenblatt für gebildete Stände).

Til den Tid, da Francesco Foscari nyligen var bleven udnævnt til Doge af Venedig, vendede to ædle venetianske Unglinge, Geronimo Bembo og Anselmo Barbarigo, efterat de havde viist Republiken udmærkede Tienestet imod Hertugen af Mailand, tilbage til Venedig, for, i Nolighed, at nyde den anselige Formue, de havde arvet efter deres Forældre.

Endskjøndt begge Unglinge havde tjent i samme Hær, og vare næsten af lige Alder, havde de dog aldeles ingen Dmgang med hinanden.

Deres Familiers uforsonlige Had var Aarsagen dertil. Anselmo's Bedstefader var nemlig, just paa den Tid, da han søgte en høi Dyrighedspost, hvilken Geronimo's Bedstefader gjorde ham stridig, bleven myrdet, og skjøndt Dphavsmændene til dette Mord ej vare blevne opdagede, vare der dog saa mange Formodninger forhaanden, at det syntes afgjort, Bembo havde foranstaltet det.

Saaledes var oprundet og fortplantet et uforsonligt Had imellem begge Familier, og Geronimo og Anselmo vare opdragne i dette fjendelige Sindelag imod hinanden, skjøndt Ingen for tjente den Andens Had. Begge havde udmærket sig ved flere glimrende Krigsbedrifter, og ofte havde det, i de blodige Slag, ladet, som om en gjensidig Kappen i at overgaae hinanden, forhøjede deres medfødt Tapperhed. Agtede og elskte af Enhver, vare de nu vendte tilbage til deres Fædreskab. I lang Tid havde Man ikke seet Noget saa fuldkomment, som de tvende Ynglinge; Herkomst og Landsgaver, Rigdom og Skjønhed udmærkede dem Begge; de levne de ikke noget Ønske om Mere.

Deres Huse stødte til hinanden, og havde begge Udsigt til den store Kanal. Da de havde arvet disse efter deres Fædre, vilde de heller ikke

forlade dem. Den havde holdt det for en Skændsel, der først havde fjernet sig fra sin Fjende.

Deres Familier tænkte, strax efter deres Tilbagekomst, paa, at gifte dem. De kunde vælge, og det faldt ikke vanskeligt, at finde til dem de bedste Partier i hele Benedig. Isaura, af Grandenigo's gamle Slægt, blev forlovet med Anselmo, og Lucie Ballieri, hvis Fader ligeledes var af fornem Herkomst, og der, ved flere Gesandtsskaber hos de første europæiske Hoffer, havde forhvervet sig Navn af en fuldkommen Statsmand, med Geronimo, og Begges Ugteffab, saa Dage efter hinanden, fuldbyrdet med al optænelig Pragt.

Isaura og Lucie, Italiens skjønneste Fruentimmer, vare opvorne med hinanden. Lucie havde allerede, i sin spæde Barndom, mistet sin Moder, og hendes Fader holdt det for en stor Lykke, at Isaura's Moder, en fortræffelig Kone, vilde paatage sig hans Datters Opdragelse, og danne hende, tilligemed sin egen. Pigerne opvoiede i fosterlig Kjerlighed, og vare ganske frie for en Fejl, der ellers er saa egen for deres Køn: deres Skjønhed og deres Aand havde aldrig vaft Misundelse hos dem. De elskede hinanden lidensfabeligen og

være næsten i Fortvivlelse over, at Skiebnen forbandt dem med Familier, der saa uforsonligen hadede hinanden; dog smigrede de sig med det Haab, at de engang, naar de først formaaede Noget over deres Mænd, vilde forsone dem med hinanden. Men hvor bedrøvede dem det Forbud, at afbryde al Dmgang med hinanden! I Førstningen adløde de, og søgte at finde Erstatning i Dmgangen med deres Mænd, der dagligen gave dem nye Beviis paa den sømmeste Kjerlighed, og til hvem og deres Kjerlighed vorede Dag fra Dag; men Benskabet krævede kun alt for snart sin gamle Ret, og Skilsmiffen blev Begge med Tiden saa ufordragelig, at de, trods deres Mænds Forbud, og deres Løfte om at holde det, begyndte at opsøge og tale med hinanden i de Kirker, hvilke de besøgte. Men snart tilfredsstillede denne korte Underholdning dem ikke mere, og de ønskede Intet hjerteligere, end længere og mere uforstyrret, og endog i deres egne Huse, at kunne være hos hinanden. Nu havde hvert af disse Huse lykkeligviis en Hauge, fra hvilken en Bagdør førte ud til en affides Gade, og dette gav dem Lejlighed til at tilfredsstille deres Ønske. Ofte, naar deres Mænd vare fraværende fra Benedig, eller ved Forretninger paa længere Tid uden for Huset, snege de

sig hemmeligen til hinanden, underholdt sig med deres Venfskab og deres Kjerlighed til deres Mænd, tilstode hinanden, at den mindste Utroskab af disse, vilde gjøre dem høist ulykkelige; og ahnede ikke, at de saasnart skulde lære at kjende Svershygen.

Det var Carnevalstid. Som bekjendt, vorder denne fejret i Benedig med mere Pragt, end i alle øvrige Europas Stæder, og begge Veninderne nøde ogsaa, med deres Mænd, denne Fests Glæder. Mod Enden af samme bleve Benedigs første Familier, af Dogen, indbudne til et Maskebal. Bore Fruer forseilede ikke, at aftale det Fornødne i Henseende til deres Dragter, paa det de, iblandt Maskerne, kunde kjende hinanden og, om muligt, verle fortrolige Ord. Deres Mænd fulgte dem naturligviis paa Ballet, men strax derpaa begave de sig atter bort, forandrede deres Masker og kom saa tilbage. Begge havde vel de bedste Tanker om deres Hustruer, men Begge vare Italienerne, og saa behøver Man ikke at undres over, at Begge kom paa det samme Indfald. Hvad de ønskede, skede: De bleve nemlig slet ikke kjendte af Dem, hvis Dpførsel de, paa et Sted, der ofte er saa farligt for Mænd, ubemærkede nøje vilde iagttage. Disse bestæftigede sig i Brængselen med intet Andet, end

at opsøge hinanden, og vare og saa lyffelige, at finde hinanden. I nogle Dage havde de ikke havt Lejlighed til at see hinanden. Hvor Meget har Man da ikke at sige hinanden, naar Man ingen Hemmelighed for hinanden behøver! Musikens Larm og Mængden blev dem snart mobbydelig, og de opsøgte derfor et Sideværelse, stedse forfulgte af deres Mænd, hvem de troede beskæftigede ved et Spillebord, og langt fra ikke formodede under disse forandrede Maffer. De traadde ind i et Værelse, hvori Man ikke dansede. Anselmo og Geronimo fulgte dem lige i Hælene, Enhver i den Hensigt, for at lære at kjende den Maffe, der talede saa fortroligen med hans Hustrue. Man hød Sis. Bore Fruer toge Mafferne af, for at nyde den, og lode nu til Syne det Skjønneste, Naturen er istand til at frembringe. Begge Mændene vare ude af sig selv af Beundring. Anselmo troede, at Intet i Verden kunde lignedes ved Lucie, og Geronimo troede, aldrig at have seet en Kvinde, der var saa skøn, som Isaura! Man kunde virkeligen heller ikke see noget mere fortryllende; Hver anden, end en Uegtemand, havde, naar han havde seet dem sammen, af Forlegenhed, kunnet bevare sin Frihed; Ingen af disse beholdt

den. Forresten vare Begge forundrede over, at de aldrig havde seet den Person, med hvem deres Hustru underholdt sig fortroligen; dog lod Hjerteligheden i denne Underholdning dem endeligen ahne Sandheden. Geronimo og Anselmo havde, som allerede er sagt, giftet sig saa kort Tid efter deres Hjemkomst, og de fornemme Fruer føre i Venedig et saa indskrænket Liv, at Man ej maa undres over, at hine ej havde seet hinandens Hustruer. Deres Giftermaal havde desuden lagt en saa stor Hindring, for at see dem, i Vejen, at Begge, uden denne Hændelse paa Ballet, maaskee deres hele Livstid ikke havde lært at kjende dem. De nærmede sig nu, i sød Forvirring, til begge Hustruerne, for nøjere at kunne betragte dem. Da disse mærkede, at de bleve iagttagne, rødmede de, toge atter deres Masketter paa og begave sig strax ind i et andet Bærelse. Deres Mænd fulgte dem efter, og Navnene: Isaura og Lucie, hvilke de hørte nævne, lod Ingen af dem ringeste Tvivl tilovers, at jo den Skønne, der saaledes fortryllede ham, var hans dødelige Fjendes Hustru.

Denne Bished skadede dog ikke det Indtryk, Fruerne havde gjort; tvertimod var det naturligt, at Enhver af hine Tvende kom paa den Tanke, at

han ingen sødere Hevn kunde tage over sin Fjende, end naar han vidste at vinde hans Hustrues Yndest; og Begge fattebe selv samme Beslutning. Derpaa begave de sig bort, anlagde atter deres første Dragt, kom tilbage paa Ballet, for at hente deres Hustruer og ilede derpaa hjem, Enhver fuld af Tanken paa den Skjønne, der havde fængslet hans Hjerte. Hele Natten forgik under Planer og Udkast til at udføre deres Forehavende, hvilket lykkedes Begge for Resten ikke mindre end let. Deres Hustruer undgik ikke deres Mænds Uro og Forstemning; de søgte at opmuntre dem og af dem at erfare Aarsagen til samme; men hine vogtede sig vel, for at opdage dem den, og vare kun betænkte paa, hvorledes de kunde finde Lejlighed til at see Gjenstanden for deres Eidskab.

(Fortsattes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søladet Akademi.

B o r g e r • B e n n e n .

No. 4.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 25 Januar 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Den ulykkelige hemmelige Sammenkomst.

(See forrige No.)

Til Ulykke for dem, gif Isaura og Lucie kun meget lidet ud, saa at Kirkerne vare næsten de eneste Steder, hvor Man kunde see dem. Fra den Tid af, de kunde besøge hinanden, gif de, for desto meer at fjerne alt Skin af forbuden Dmgang, ikke læn- ger i samme Kirke, hvilket nu kom deres Mænd saare vel tilpas. Disse vare da og snart saa lykkelige, at finde de Steder, hvor deres Elskte forrettede deres Andagt og undlobe ikke, hvergang at ind- finde sig selv der. En tidlang bemærkede Hus- struerne dem ikke; men endeligen blev begge Mæn- denes Bestræbelse for at stille sig ligeover for dem,

betragte dem og, paa lige Tid, at gaae med dem ud af Kirken, dem paafaldende. Hvad maatte foregaae hos dem, da de bemærkede, at deres Mandz dødelige Fjende elskede dem!

Vi forbigaae at fortælle Alt hvad vore Forelskte foretog sig, for at yttre deres Elskte deres Lidenskab, og anmærke kun, at Begge omsider fandt et Par tjenstvillige Qvinder, der paatog sig, at spille dem Breve i Hænderne. Isaura og Lucie vare meget fortrædelige over flige Sendebud, og vegrede sig aldeles ved at modtage en eneste Linie; dog lykkedes det endeligen hine Qvinders Snedighed, at stifke Lucie et Brev i Lommen, og lægge Isaura et paa Toilettet; og nu lod den qvindelige Nysgjerrighed useet, i Stilhed, aabne hvad Tugt og Sædelighed i Forstningen saa strængt havde ladet tilbagevise.

Begge Beninderne havde paa nogen Tid sjældnere, end sædvanligt, seet hinanden. Deres Mænd vare ganske beskæftigede med deres Lidenskab, og da de ikke kunde haabe, at finde Gjenstanden for samme i Selskaberne, saa bleve de, de nødvendige Embedsgange og Kirkebesøg fraregnede, næsten bestandigen hjemme, og forsikkrede deres Hustruer om en Trost, hvilken de mere vilde indgyde dem,

end selv holde. De elskede deres Mænd for meget til, at de ej skulde have bemærket de Forandringer, der vare foregaaede i deres Hjerter. De vare meget bekymrede derover, og ønskede, med Bængsel, at underholde sig med hinanden derom. Da de forresten havde fattet det Forsæt, at holde de gjorte Erobringer hemmelige for hinanden, saa troede de, at denne Mangel af Fortrolighed vilde koste dem lidet. De overlode sig imidlertid til en vakt Zverfhyges Qualer; thi de tvivlede slet ikke mere om, at den Forandring, de bemærkede hos deres Mænd, var Virkningen af en ny Videnskab.

En Dag, da de vidste, at et vigtigt Statsanliggende vilde længe beskæftige Geronimo og Anselmo i Senatet, skrev Isaura til Lucie og bad hende komme til sig, da hun ikke var vel. Lucie ilede til sin Veninde. Da hun gik igjennem Anselmo's Hauge, kunde hun ikke undertrykke en lille Uvillie over, at betræde en Mand's Huus, der var forelsket i hende; hendes Omsølenhed var pirret og hendes Dybsiræng; men Ønsket, at see Isaura, overvandt enhver Betænkelighed.

Efter de første Venskabsforsikringer og Klagerne over den sjeldne Besøghed, til at see hinanden, sagde Isaura til hendes dyrebare Lucie:

"Skiebnen har vist saa længe nægtet mig denne Lykke, fordi jeg meer end nogensinde ønskede, at aabne Dig mit Hjerte. Vore sidste Besøg vare saa korte, og jeg ønskede alt for meget at tage Fejl til, at jeg skulde have tilstaaet Dig, at jeg i Anselmo's Hjerte bemærker en Forandring, der for mig er saare smertelig. Du veed, at, da jeg elsker ham alene, udgjør det og min hele Lykke, ene af ham at være elsket. Jeg har ikke at beklage mig over hans Udsærd imod mig; jeg troer og, han elsker mig end, men med hvilken Forskjel! Fordum var jeg ham Alt; nu er han paa nogen Tid sørgmodig, urolig og indsluttet i sig selv; og han fortier mig ganske Grunden dertil. Det kan kun være Følgerne af en Kjerlighed til en Anden! Var Aarsagen til hans Bekymring ikke en Krænkelse for mig, han vilde vist have opdaget mig den!"

Lucie vidste kun alt for vel, at Hun var den uskyldige Aarsag til hendes Venindes Kummer og troede fast, at fortie hende den; men hun betænkte, at hun var hende Fortrolighed imod Fortrolighed skyldig, og sagde: "Skulde Du vel troe, kjære Esaura, at ogsaa jeg føler Alt hvad Du har skildret mig? Hvad? Begge paa engang giftede, Begge saa højt elskte af vore Mænd, see vi dem

Begge paa engang til lige Tid saa forandrede?
Saa maa det dog være sandt, at, medens vor
Kjerlighed er evig, har Mændenes Kjerlighed et
Maal!"

Isaura afbrød nu sin Beninde med det Ud-
raab: "Hvor frygter jeg, at see Anselmo elsket!
Du kan være forsikkert, at Geronimo ej skal
vorde hørt!"

"Hvo kan borge mig derfor?" — svarede
Lucie.

"Jeg!" — svarede Isaura, og rødmede.

Dette Ord, der undslap Isaura mod hendes
Billie, aabnede Lucie Dørene, og nu var det
Beninderne ej længere muligt, at skjule for sig selv,
at ingen Anden, end de selv, var Årsag i deres
gjensidige Kummer. De tilstode hinanden gjen-
sidigen Alt aabenhjertigen, meddelede hinanden
Indholden af de modtagne Breve og fandt en
Slags Trøst i, at deres Mands Lidenskab var fal-
den paa en Gjenstand, hvis Venskab betog dem
enhver ængstelig Befymring.

Efterat de havde meddeelt hinanden Alt hvad
de havde paa Hjertet, begyndte de at overlægge,
hvad der nu var at gjøre. Isaura, der var min-
dre ængstelig end Lucie, mente, at denne Utro-
skab ej saa ganske ustraffet borde gaae over deres

Mænd, og foreslog, at de Begge vilde lade som om de gjengjeldede deres Kjerlighed og endog, este nogen Begring, paa en og samme Dag, forund dem en hemmelig Sammenkomst hos hinanden. De behøvede jo kun, mente de, nogle Timer i Forvejen at bytte Bopæle. "Jeg vil," vedblev hun "bede Geronimo, at foregive en Rejse paa Landet; Du gjør, i Henseende til Anselmo, de Samme, og saa ville de lade os, efter Behag, skalt over deres Huse. Vi lade Havedøren staae aaben og have ingen videre Foranstaltninger at træffe end at ej lade vore Mænd komme til forskjellig Tider, paa det de ikke maaskee møde hinanden. Vi ville da have den Glæde, at overtude dem, de dagligen svore os ubrødelig Trofskab, om deres Utrofskab. Forresten maae de aldrig erfare, at de Begge gaae paa lige forbudne Veje. Anselmo maa ikke vide, at Geronimo er forelsket i mig Geronimo ikke, at Anselmo er forelsket i Dig Lader os ikke gjøre deres Familiehad til et personligt Had!"

Hos Lucie opstod i Førstningen allehaand Betænkeligheder, og kun med Møje kunde hun bestemme sig til at billige sin Venindes Forslag dog lovede hun endeligen at gjøre hvad Tsaur onskede. Hun indsaae nemlig, at dette Skrid

vilde være et Middel til, for stedse at gjøre Ende paa Kjærlighedsyttringer, hvilke de Begge ej vilde høre.

Om dette vore Fruers Foretagende var flogt Mer uoverlagt, overlade vi den billige Cæsers Dom. Saa meget er vist; det blev af dem udført; thi efterat de, for et Syns Skyld, en tidlang gunstigere havde optaget deres Elskeres Sendebud og Breve, men dog aldrig skriftligen svaret dem, lode de dem, ved de fortrolige Qvinder, tilfige en Rendezvous til følgende Nat.

Hvo var lykkeligere, end Geronimo og Anselmo! Begge foregave strax en lille Reise paa Landet, fra hvilken de først sildigen om Natten vilde komme tilbage, og Isaura og Lucie undløde ikke, nogle Timer før den aftalte Tid, at begive sig i hinandens Boliger. De Fortrolige udførte saare behændigen deres Forehavende, aabnede Havedøren og førte Elskerne til deres forment Elste. Disse troede sig paa Lykkens Spidse og Amor lod dem finde Yndigheder, hvilke Hymen hidtil havde skjulet for dem. En Omstændighed fejlede kun, for at gjøre deres Lykke fuldkommen, nemlig den Fryd, at kunne see Dem, hvis Kjærlighed havde forundt dem denne hemmelige Sammenkomst. De beklagede sig Begge over denne ængste-

lige Forsigtighed af deres Elskte, ej at have Lys; langt lettere tilgave de dem, at de kun talede sagte med dem. Endeligen lod Isaura sig overtale til, at love Anselmo, ved hendes næste Sammenkomst, at lade tænde Lys, hvilke dog, som hun sagde, vilde maaskee lade ham ønske Mørket tilbage; og Lucie lovede og Geronimo, at han, naar han næste Gang igjen besøgte hende, skulde finde hendes Bærelse lyst, men hvor han da maaskee vilde see Meer, end der var ham fjert; hvilket Begge holdt for blotte Ytringer af en alt for stor Beskedenhed, som om deres Elskte ej troede sig skjønne nok. I Dyrigt havde begge Fruerne intet mere magtpaaliggende at gjøre, end at tale med deres Mænd om dem selv, i det de lode, som de vare iversyge paa deres Hustruer. Til Lykke for alle Fire yttrede disse sig, om dem paa en Maade, at Isaura og Lucie havde ingen Bebrejdelser at gjøre dem. De hørte dem meget mere at tale om dem med meget Venskab og med Agtelse; de vare — den nye Kjerlighedshandel fraregnet — de braveste Mænd af Verden.

(Fortsattes i næste No.)

H. C. Michelsen,
Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r • B e n n e n .

No. 5.

Ti og tyvende Aargang.

Løverbagen den 1 Februar 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Den ulykkelige hemmelige Sammenkomst.

(See forrige No.)

Anselmo bar paa Haanden en Ring med udgravnen Steen, hvilken han, for lang Tid siden havde faaet til Foræring af Tsaura. Denne Iod, som om hun besøede den, og bad derpaa, at overlade hende den Matten over, paa det hun, den følgende Morgen, kunde bese den. Anselmo tilhød hende den strax til Foræring og Tsaura modtog den, efter nogen Begring, og forsikkrede ham derhos, at hun kun vilde betjene sig af den, for dermed at forsegle sine Breve til ham. Lucie havde for nogen Tid siden bedet Geronimo om hans eget Billede; hun vidste, at han, samme Dag, havde

faaet det fra Maleren og vilde see, om han var istand til at skille sin Hustru ved det, for at skjenke det til sin Elskte. Hun yttrede altsaa, at hun kjendte intet Behageligere, end at eje dens Billede, hvormed Man elskede. Det kunde bæres paa et Armbaand, og var vel bestemt for Eucie; men han kunde, hvis hun vilde gjøre ham saa lykkelig, at modtage det af ham, letteligen lade gjøre et andet. Hun modtog det, og Han var ganske henrykket over, at see sit Billede i sin Elsktes Hænder. Denne var forresten saa utilsfreds med denne Gave, hvilken hun syntes at imodtage med Glæde, at hun sagde til Geronimo, at det nu var Tid, at han gif. Han adløb, kun med Møje. Isaura, der ligeledes slet ikke var fornøjet med den Lethed, hvormed hendes Mand havde skilt sig ved hendes Gave, tillod Denne ligeledes ej at blive saa længe hos sig, som han havde ønsket. Begge Hustruerne havde i Dyrigt aftalt et Tegn, med Hensyn til deres Mænds Bortgaaen, paa det de ej skulde møde hinanden; og Alt løb lykkeligen af.

Geronimo og Anselmo vendede lykkelige tilbage til deres Hjem og tilbragte Natten i sod Urolighed. Deres Hustruer kunde neppe oppebie Dagen, for at meddele hinanden det Nærmere om det

overstandne Eventyr. I Forstningen rødmede de og gif løseligen over de hørte Kjerlighedserklæringer; men derpaa beklagede de sig Begge, den Ene over, at Hun havde faaet en Ring, der kom fra hende selv, og den Anden over, at have faaet et Billede, der var bestemt for hende selv, og de kom tilsidst overeens deri, at Begge skulde tilkjendegive sig ved næste Sammenkomst, da det var dem uværdigt, længer at fortsætte et Bedrageri, hvis Udfald de desuden neppe kunde oppebie. Tillige gjorde Lucie sin Veninde Bebrejdelser, at hun havde forledet hende til en saadan Uforsigtighed; dog trøstede Begge sig med den Maade, hvorpaa deres Mænd havde talet om dem.

Disse vare imidlertid ganske sysselsatte med deres Kjerlighed og deres Lykke. De skreve, i de varmeste Udtryk, til deres Elskte, klagede over deres Sammenkomsts korte Varighed og bade saa indstændigen om en anden, at denne virkelig, efter fire Dage, blev dem tilstedet.

Samme Foranstaltninger bleve føjede, og begge Elsterne bragte til deres Elsktes Bærelser, der klart var oplyste. Husfruerne befandt sig endnu i et Siderværrelse, fordi de Begge vare temmeligen for-

legne over den Samtale, de skulde gjenknytte med deres Mænd, der elskede dem saa ømt, og hvem de, ved den forestaaende Opdagelse, ej alt for meget vilde beskæmme og opbringe. Skjøndt de havde gyldige Aarsager til at beklage sig over dem, saa holdt de dog for, at det ofte var farligt, at overtyde Mændene om deres Uret. En uforudseet Begivenhed drog dem ud af denne Forlegenhed, for at styrte dem i en end større.

Dogen havde en Brodersøn, Ludovico Foscarì, hvem han elskede meget ømt, hvilket og det unge Menneffe, i hver Henseende, fortjente. Denne havde lidenskabelig forelsket sig i en ung Enke, navnlig Gismonda. Hendes Stand og Rigdomme havde lettelligen hos dem, der bejlede til hendes Yndest, ladet forudsætte Egennytte, hvis ikke hendes personlige Ynde havde langt overstraalet hendes andre Fortrin. Hun ægtede en Mand, hvem hun, allerede i sjette Maaned af deres Ægteskab, havde mistet, og, for at vorde en Mængde Friere, der besværede hende, qvit, havde hun erklæret, at hun aldrig mere vilde gifte sig; hvorpaa de Fleste af dem, lidt efter lidt, havde draget sig tilbage. Men Foscarì, der elskede med den

ungdommelige Kjerligheds hele Ild, havde ej ladet sig affkræfte, og undlod ikke Alt hvad der var istand til at bevise den unge Enke hans Kjerlighed, uden dog at træde hendes strenge Dyd og hendes Omsølenhed for nær. Naar han var saa lykkelig, at drage et Blik fra hende paa sig, læste han vel tugtig Beskedenhed, men ingen Uvillie mod sig, hvilket forhøjede hans Kjerlighed, uden dog at give ham meget Haab. Smidlertid begyndte han dog, lidt efter lidt, at tildrage sig hendes Opmærksomhed. Hun følede, at Ludovico var den Eneste, der kunde gjøre hende vaklende i hendes Beslutning, og troede, ikke hastigen nok at kunne undertrykke en fremspirende Tilbøjelighed.

Allerede længe havde Foscar i vidst, for sig at vinde den Eneste af hendes Fruentimmer, der besad hendes Fortrolighed, og denne overtaléde endeligen, efter mange forgæves Forsøg, den skønne Enke til at forunde Ludovico et Kvarters Underholdning, hvilket hun dog kun gjorde, for at bede Ynglingen, at opgive alt Haab om at besidde hende. Efter al Sandsynlighed, vilde hun forresten kun med Møje have udført dette Forsæt, og Kjerligheden, der allerede havde indsnæget sig i

hendes Hjerte, havde vist indgivet hende et andet. Hun lod altsaa Foscarei sige, at hun engang i hendes Liv vilde tale med ham, og han skulde derfor, om Natten, indfinde sig under Gittervindverne for et Galleri, hvor hun plejede at drage frisk Luft. Disse Windver stødte til den samme Gade, ud til hvilken Geronimo's og Anselmo's Hauger førte, og Tilfældet vilde, at Foscarei's Sammenkomst med Gismonda skulde finde Sted, just i den samme Nat og samme Time, som hine Hustruers med deres Mænd. Foscarei indfandt sig til bestemte Tid, og neppe havde han begyndt, at tale med den skønne Enke om sin Kjerlighed, før han blev anfalden af tre Mænd. Han forsvarede sig tappert, men fik et Stik af en Dolk, hvilken En af hine Skjelmer førte bagtil, i Brystet, og styrtede til Jorden. Snigmorderne holdt ham for død, og løbe deres Vej.

Gismonda havde seet ham falde, og hendes Smerte forraadede kun alt for tydeligen hendes Kjerlighed. Hun sank asinægtig ned; men neppe var hun kommen til sig selv igjen, før hun strax sendte sin Fortrolige bort, for at see hvad der var blevet af hendes Elsker. Denne kom tilbage og

berettede, at hun ikke mere havde fundet ham, hvorfor det var at formode, at han var mindre farligere saaret, end Hun i Førstningen havde troet; en Efterretning, der igjen beroligede den forkræfede, beængstede Enke.

Foscari havde imidlertid virkeligen forsøgt paa, at rejse sig igjen, og, endskjøndt han følede, at hans Saar var farligt, vilde han dog bære Demersorg for, at Man ikke skulde finde ham døende, eller allerede død neden under et Truentimmers Vindver, hvis gode Nygte han gjerne, endog med sit Livs Forlis, vilde bevare. Han slæbde sig, med megen Anstrængelse, nogle Skridt længere hen, men snart forlode hans Kræfter ham, og han sank, uden Bevidsthed og dryppende af Blod, imellem Anselmo's og Geronimo's Hauger.

Nogle Dieblikke senere kom Bargello'en *), der gik Rund med Sbirrerne **), forbi Stedet. I Maanesskinnet blev han den Ulykkelige vaer; han kjendte ham, holdt ham for død, og sluttede fra

*) En Art Politimester i Benedig.

**) Hans Folk, omtrent som vore Politibetjenter.

Maaden, hvorpaa han var saaret, til et Mord. Den Tanke, at han var Dogens Brodersøn, opfordrede ham dobbelt til ej at forsømme Noget, der kunde lede til en Opdagelse af Morderne. Medens han nu nøje undersøgte Stedet, hvor Mordet kunde være foretaget, bemærkede han, at Anselmo's og Geronimo's Hagedørre, hvis Huse han kjendte, stode halvt aabne. Han gik ind, og da han, i Haugerne, fandt Fodspor, der syntes at være ganske friske, saa tvivlede han ikke paa, at Mordet maatte være fuldbragt i et af hine Huse. Han lod Liget bære hjem, og delede sine Folk i tvende Hobe. Hans Lieutenant gik, med den ene, ind i Anselmo's, og han selv, med den anden, paa samme Tid ind i Geronimo's Hus.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

Trykfejl i No. 4.

Side 30 Lin. 12 ej læs: vi.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 6.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 8 Februar 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Magstrædet No. 30.

Den ulykkelige hemmelige Sammenkomst.

(See forrige No.)

Den Forsigtighed, at lade alle Folkene gaae til Sengs, hvilken Disses Hustruer havde truffet, gjorde, at de ubehindret naaede deres Værelser, hvori de saae Lys. Bargelloen blev saare forundret over, at finde Anselmo i Geronimo's Huus. Enhver kjendte disse Tvendes Fjendskab, og dette forøgede Mistanken. Forresten vilde Isaura just træde ud af Kabinettet, for at tilkjendegive sig for sin Mand; men gik, saasnart hun hørte Dummel, tilbage. Hvor blev Anselmo overrasket, da han fik Dje paa Bargelloen, saae sig omringet af Sbirrer, og Man affordrede ham hans Kaarde,

medens Man talede om et Mord! Han vilde i Forsningen sætte sig til Modværge; men, efter nogen Betænkning, gav han efter for den Undskyldning, Bargelloen gjorde, i det han beraabte sig paa sin Embedspligt. Denne sagde derpaa, at han, da han havde fundet hans Huus aabent og ham i Geronimo's Huus, ej kunde undlade, at føre ham i Fængsel, og tilføjede, at han allerede havde sendt sin Lieutenant hen i hans Bolig, for, ligeledes at fængsle Dem, som deri maatte befinde sig.

Unselmo undrede sig saare, da han mærkede, at hans Hauge, midt om Natten, stod aaben, og kom derved paa meget selsomme Formodninger, hvilke han, nogle Minuter derefter, kun alt for meget fandt bestyrkede. Men, uagtet sin Urolighed, tænkte han dog saare ængsteligen paa Lucie. Han vilde ind i hendes Kabinet, men Man tillod ham det ikke; og saa blev han stedse mere bekymret for Følgerne, dette Tilfælde kunde have for hende. Skjøndt han fandt en hemmelig Fornøjelse i den Hevn, han agtede at tage over sit Huses Fjende, var han dog for retsindig, og elskede Lucie for ømt til, at han ønskede den offentlig bekjendt.

Gerónimo var imidlertid i Anselmo's Huus, næsten paa samme Maade som Denne, tagen til Fange. Lucie havde i Dyrigt endnu ikke viist sig, fordi hun, endnu meer end Isaura, frygtede for Sammenkomsten med sin Mand.

Da Bargello'en var bleven underrettet om Det, som var foregaaet i Anselmo's Huus, troede han, ej hastigen nok, at kunne bringe saa betydende Skyldige i Forvaring. Han lod dem derfor strax føre bort igjennem Gaugerne til Fængslet, hvorved det hændtes, at Begge, ved Skinnets af Fallerne, saae hinanden at komme ud af hinandens Huse. Deres Følelser lade sig tænke, ikke beskrive. Rasende saae de paa hinanden og grebe efter deres Baaben: deres Raseri havde ladet dem glemme, at Man allerede havde frataget dem disse, og saaledes saae de sig med indcædt Harme, tvungne til, at opsætte deres Hevn til en senere Tid. Da de kom i Fængslet, befandtes, for at gjøre deres Ulykke fuldkommen, netop kun et Værelse ledigt; og i dette bleve Begge bragte.

Efterat de længe tavse havde betragtet hinanden, brød endeligen Anselmo Tavsheden og

sagde: "Vel synes det at være vor Bestemmelse, at hade hinanden! Skjebnen nøjes ikke med at have ægget Tvist imellem vore Familier; vi maae oveni købet gjøre hinanden den største Skam! Jeg spørger Eder ikke, hvad I, midt om Natten, har gjort i mit Huus; hvad der førte mig i Eders, siger mig, hvad der har draget Eder til mit. Men lader os, paa nogen Tid, glemme vort Had, og lad den dybe Foragt, vi maae føle for vore Hustruer, ikke hindre os fra, at skjule deres og vor Skændsel, endog med vort Liv, hvis det saa maa være! Vi ere beskyldte for en Forbrydelse, vi ikke have forøvet; lader os overlade til Tiden, der bringer Alt for Dagen, at retfærdiggjøre os, og lader os tilsværge hinanden, aldrig at opdage Noget om vor Begivenhed. Det er kun alt for meget at befrygte, at den alligevel vorder bekjendt!"

Geronimo svarede længe Intet; men endeligen billigede han Anselmo's Forslag, og, et Djeblisk efter, begyndte endog Begge, trods deres Fjendskab, at tale om Kjerligheden til deres Hustruer. De søgte ej at holde Noget hemmeligt for hinanden, og fandt en Slags Trøst i, Begge, af lige Grunde, at maatte beklage sig over dem; all-

gevel fandt de det virkelige sælsomt, at de, efterat de saalænge havde modstaaet dem, uden at give dem det mindste Haab, endeligen Begge, til samme Tid, havde gjengjeldet deres Eidenfkab. Dog lod denne Bemærkning dem ikke engang fjernt ahne den rette Sammehæng. De taledes forresten Intet om den Hevn, de tænkte at tage over deres Hustruer. Havde disse været fundne skyldige, saa havde hin vist været skrækkelig.

Den følgende Morgen skillede Man begge Fangerne ad, hvilke, før de forlode hinanden, tilsvore hinanden, helligen at holde, hvad de havde lovet hinanden. Deres Hustruer vare imidlertid i ubeskrivelig Angst; de erføre først Uarsagen til Larmen, de havde hørt, da Man fængslede dem; thi Bargelloen havde efterladt to Sbirrer i begge Husene, for, som vi allerede have anmærket, at fængsle Alle, som deri maatte findes; og saaledes bleve Tsaura og Lucie, i de Bærelser, hvori Man fandt dem, tagne til Fanger.

Dogen havde neppe erfaret det Uheld, der havde rammet hans Brodersøn, før han strax ilede hen til ham; men han fandt ham ganske uden Be-

vidstthed, og Lægerne udsagde, at han, om det end lykkedes dem, at bringe ham til Helbred igjen, hvilket dog, desværre, endnu ikke var vist, endnu længe, formedelst det tabte Blod, vilde befinde sig i denne Tilstand.

Den følgende Morgen forsamledes Raadet af de Ti, der have at dømme over de vigtigste Anliggender. Anselmo og Geronimo bleve fremførte. De vare meget rolige, og udsagde, at de havde ingen Deel i Foscaris Mord; deres Krigsbedrifter og deres hele Liv maatte tilstrækkeligen bevise, at de ikke vare istand til nogen saadan skændig Handling. Hvad de, om Natten, aabent staaende Huse angik, var dette en Sag, der alene angik Dem, og for hvilken de aldrig vilde gjøre noget Menneſke Regnskab.

Dommerne befandt sig i ikke ringe Forlegenhed; Alle vare Slægtninge eller Venner af Foscaris, eller af de Anklagede. De fattede derfor endeligen, for at afvende alt Skin af nogen Partiskhed, den Beslutning, at overlade Dogen alene at afgjøre dette Anliggende; da hans Retfærdighed og Wiisdom vare almindeligen bekjendte.

Dgsaa han gjorde i Førstningen mange Banskfelig-
heder ved, at paatage sig Dommerembedet i en
Sag, der næsten var hans egen; dog gav han ende-
ligen efter for de forenede Bønner, og lod tillige
anskille alle mulige Undersøgelser; men kunde alde-
les Intet opdage. Han havde en saa god Mening
om Geronimo og Anselmo, at han neppe
kunde holde dem for skyldige; dog begreb han hel-
ler ikke, hvi de saa haardnakket vegrede sig ved at
gjøre Rede for deres Udfærd den Nat, da det mor-
derske Anfald havde fundet Sted, og begyndte der-
for at frygte for, at det her gjaldt om noget end
Bigtigere, end Foscaris Liv. Tillige kjendte
han sin Brodersøns Videnskab for Gismonda,
og kom undertiden paa den Tanke, at denne var
Skyld i den Ulykke, som tilstødte ham. Da nu
alle Efterspørgsler vare forgæves, kom han dog
paa det Indfald, ved List at søge at faae hele Sagen
opdaget, og lod strax offentlig bekjendtgjøre, at
Fangerne havde endnu kun to Dage til deres Ret-
færdiggjørelse, efter hvilken Tids Forløb en stræng
Dom vilde fældes over dem. Det skulde altsaa
være tilladt Alle og Enhver, der havde Noget at
fremføre til deres Forsvar, at forebringe det for
ham; han vilde da høre dem offentlig, og derpaa

fælde Dom i en Sag, der saa meget interesserede saa mange anseelige Personer. Tillige lod han Tsa.ura og Lucie sige, at, hvis de havde Noget at opdage ham, kunde de indfinde sig til den bestemte Dag; til den Tid maatte de aldeles intet Samqvem have med deres Mænd. De havde nemlig indstændigen bedet om at bringes til Disse, og vare utrøstelige over, at de, ved deres Ubesindighed havde bragt dem i saadan Fare. De vare meget bange for deres Brede, og oppebiede, med den smerteligste Utaalmodighed, det Djeblik, da de kunde retfærdiggjøre sig.

(Sluttes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Skadetakademiet.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgi-
velse, samles Søndagen den 16de Februar, da Hr.
Inspektør Kjelsen meddeler sit Bidrag.

Borger - B l a d e n .

No. 7.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 15 Februar 1817.

Forlagt af Understøttelses - Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Den ullykkelige hemmelige Sammenkomst.

(See forrige No.)

Hele Staden vidste snart af Dogens Beslutning, og Geronimo's og Anselmo's Paarørende vare i Uro og Fortvivlelse over, at de ej vilde give den forlangte Dplysning. Foscarini laae endnu stedse uden Bevidsthed, og Man tvivlede almindeligen om, at han vilde helbredes af sit Saar.

Gismonda var utrøstelig over hans Tilstand; hun vidste allerede kun alt for vel, at hun var Ursagen dertil, og sølede den hele Styrke af en Videnskab, hvilken hun saa længe ej havde villet

tilstaae for sig selv. Det foruroligede hende smerteligen, at Geronimo og Anselmo vare anklagede som hendes Elfers Mordere; at de kun svagt kunde forsvare sig, og at det Værste var for Dem at befrygte; og, da den af Dogen bestemte Dag frembrød, kunde hun ej længer fortie sin Hemmelighed, og besluttede, heller at tilstaae Alt, hvad der var forefaldet imellem hende og Foscaro, end at lade to Uskyldige uretfærdigen dømmes. Hun ilede til Dogens Pallads, der imidlertid havde forsøgt Alt, for at aflukke begge Fangerne Sandheden. Men disse vare blevne ved det samme Udsagn, som første Dag. Han sagde dem derpaa, at han, da hon af dem ingen Dplysning kunde haabe at erholde, vilde vel bekomme den af Lucie og Isaura, og befalede at fremstille disse. De fremstode med forlegen og undselig Mine, hvilken end mere forhøjede deres Skjønhed, og de drog alle Tilstædeværendes Beundring til sig og kastede bange og sømme Blik paa deres Mænd, der dog vendede deres Sjæne fra dem, for at blive Herrer over deres Følelser. Isaura vilde just begynde at tale, da der blev meldet Dogen, at Gismonda forlangte at høres i den Sag, i hvilken der skulde dømmes. Hun traadde

ind, og, endskjøndt Smerte og Kummer hvilede paa hendes Ansigt, satte hun dog, ved sin Skjønhed, den hele Forsamling i Beundring. Hun vendede sig derpaa til Dogen og sagde ham, at det Skridt, hun nu gjorde, nemlig at angive sig som Marsag til hans Brodersøns Ulykke, kostede hende Meget, men at, hos en ædel Ejel, Alt maatte vige for den Tanke, at see Uskyldige dømt. Derpaa fortalte hun sit Forhold til Ludovico Foscarì, og søjede saa til, at hun strax havde fattet Mistanke til en Slægtning af sig, nemlig Leonati, at han maatte være Dphavsmanden til hin Udaad, fordi hun vidste, at han elskede hende rasende, men at hun, nogle Dage før hint morderiske Anfald, ser stedse havde forbudet ham sit Huus. Da hun nu havde erfaret, at Leonati, samme Nat, i hvilken hin Udaad foregik, var bortrejst, saa havde dette fuldkomment bestyrket hende i hendes Mistanke, og hun havde sendt en fortrolig Kammer-tjener, der var nøje bekjendt med flere af Leonati's Folk, hen til Dennes Huus. Han havde og virkeligen fundet En af disse Folk døende, og da denne havde intet Meer at frygte, havde han tilstaaet, at han døde af et Saar, han havde faaet af Foscarì's Haand, hvem han, paa sin Herres Befal-

ling, tilligemed endnu to Andre, havde maattet anfælde, og at han saaledes fik Bøn for sin Forbrydelse, hvorpaa han, nogle Djeblikke efter, var død. Da Gismonda havde udsagt dette, begav hun sig, med Dogens Tilladelse, strax igjen bort fra Forsamlingen.

Hvor stor var begge de Anklagedes Glæde, da de saae sig retfærdiggjorte, og nu kunde fortie, hvad de, under alle Omstændigheder, havde svoret at fortie! Men de forbausedes meget, da Dogen lod alle Tilstædeværende, paa Isaura og Lucie nær, gaae bort, og nu sagde til dem: "Jeg havde altid troet, at Mænd af Eders Stand og Karakter ej kunde være Dphavere til en saadan Skændselsdaad; men jo tydeligere Eders Uskyldighed er beviist i Henseende til Snigmordet, desto mistænkeligere er den Haardnakthed, hvormed I vegre Eder, ved at opdage Karsagen til Eders natlige Nærværelse i hinandens Huse. Republiken er anbetroet til min Forsorg, og jeg kan, kun ved den punktligste Samvittighedsfuldhed, retfærdiggjøre det Valg, den lod falde paa mig. I vide, at Baabenstilstanden imellem os og Hertug Filippo Visconti af Mailand om otte Dage er ublø-

ben. Republikken havde aldrig en farligere Fjende, end ham. Jeg har fikre Efterretninger, at han har et Parti i Staden, at Man vil overgive ham en af vore Havne og at Flere af de betydeligste Borgere ere indviklede i denne Sammensværgelse. Kunde jeg troe, at Det, I saa omhyggeligen holde hemmeligt, var en Kjerlighedshistorie, saa vilde jeg ikke søge at udforske den; men det er kun alt for vist, at her er ingen Kjerlighed med i Spillet. Sig mig altsaa, Signor Barbariguo, hvi fandt Man Eder, midt om Natten, med Eders Hustru Isaura, i Eders Fjendes Huus? Og I, Signor Bembo, hvi fandt Man Eder til samme Tid, med Signora Lucie, i Signor Barbariguo's Huus? Denne synderlige Bytning af Huse, de aabne Havedørre og Eders haardnakkede Begring ved at give Oplysning derom fordre nødvendig en Opklaring!"

Hvor studsede de Begge, da de hørte denne Dogens Tale! Endnu vovede de ikke at haabe den fulde Opdagelse af en Sandhed, hvilken de begyndte at ahne, da Isaura vendede sig til Dogen med følgende Ord: "Endeligen, min Herre, skal De erfare, hvad kun jeg og Lucie

kunne vide; forgæves vil De spørge de To der
 om Sagen; derpaa vendede hun sig til Ansel-
 mo, og spurgte ham, hvorfra den Forundring
 kom, hvilken hun læste i hans Ansigt. "Troede
 Du da" — vedblev hun — "at jeg nogensinde
 havde kunnet forsee mig imod Dig og min
 Pligt? Det tilgiver jeg Dig vanskeligere, end
 at Du har unddraget mig Dit Hjerte, for at
 skjenke det til en Veninde, der ligesaalidet øn-
 skede det, som jeg Geronimo's. Den eneste
 Bebrejdelse, vi have at gjøre os, er, at vi, trods
 Eders Forbud, fra Tid til Tid have besøgt hin-
 anden. Men al den Hengivenhed, vi have for
 Eder, var ikke istand til, at formindstke det Ven-
 skab, vi, fra Barndommen af, have følet for
 hinanden; og saaledes har det ført os til hinan-
 den igjennem de Havedørre, der have givet An-
 ledning til den hele Undersøgelse. Efter den
 gjensidige Tilstaaelse af Eders Kjerlighed til os,
 kom jeg paa det Indfald, at forunde Eder en
 Sammenkomst, og i Forvejen at bytte Huse.
 Vi vilde tilkjendegive os i det Djeblik, da I
 bleve tagne til Fanger. Den Maade, hvorpaa
 vore Værelser vare oplyste, maa lade Eder for-
 mode dette, og de Huse, hvori vi ere blevne paa-

grebne og fængslede, ere et uomstøbeligt Bevis for Sandheden af mit Udsagn." Tsaura tog derpaa af Fingeren Ringen, hendes Mand havde givet hende, i det han havde troet at forære Lucie den, rakte ham den hen og spurgte: Vil Du anden Gang tage denne Gave af min Haand, og bevare den bedre, end første Gang? Lucie viste derpaa ligeledes Geronimo, paa hendes Armbaand, hans Billede og sagde, hun havde for gyldigt Krav paa denne Gave, til at hun ikke, sin Livstid, skulde beholde den, skjøndt hun egentligen maatte føle sig fornærmet ved, under Navn af Tsaura, at have modtaget den.

Anselmo og Geronimo vare saa overraske og tillige saa henrykte over Alt hvad de hørte, at de Intet kunde svare derpaa, og langt fra at vredes paa deres Hustruer over det af dem spillede Puds, glædede de sig meget mere over deres Aand og Finkhed. Ogsaa Dogen var, ved den selsomme Knudens Løsning, saare behageligen overrasket, og lod begge de Anflagede ej forlade sit Pallads, førend de havde omarmet hinanden og lovet, for Fremtiden, at leve med hinanden i Fred og Vennskab.

I det de gik bort, lovede de vel hinanden, at hemmeligholde en Begivenhed, der, for dem, havde endet sig saa lykkeligen, men der dog kunde give Anledning til allehaande Spøg; men nogen Tid efter blev den dog bekjendt, saa at vi vare istand til at fortælle den gunstige Læser den. Og at Denne ikke skal savne Noget, ville vi, til Slutning, endnu melde ham, at Ludovico, under duelige Lægers Hænder, blev lykkeligen helbredet, og, ved Gismonda, til den lykkeligste Mand i Verden.

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Ud-
gelse, samles Søndagen den 16de Februar, da Hr.
Inspektør Kjelsen meddeler sit Bidrag.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 8.

XI og tyvende Aargang.

Løverdagen den 22 Februar 1817.

Førelagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

A n m e l d e l s e .

Efter nogle af Selskabets Medlemmers Ønske at see en Fortegnelse over de Personer af hvilke det foreenede Understøttelses-Selskab bestaaer, har Bogholderen lovet at forfatte en saadan Fortegnelse i alfabetisk Orden med ethvert Medlems Nummer og Indtrædelses Datum, og udgive samme i Trykken, naar et tilstrækkeligt Antal Subscribentere til Omkostningernes Bestridelse maatte tegne sig til at kjøbe samme. Prisen paa dette Register kan for Tiden ikke nøie bestemmes, da saadant vil afhænge af

Subscribenternes Antal, men formodes at blive circa 64 Afstikling. Til den Ende vorder Buddene medgivet et Circulaire til Foreviisning for Selskabets Medlemmer, hvorpaa enhver, som ønsker bemeldte Fortegnelse, ville behage at tegne sit Navn.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Sørensen. J. M. Hagaard. Korfitsen.

E. Røbbe.

T r o n d h j e m.

Af Buchs Reise durch Norwegen und Lappland A. 1810.)

Man er nu eengang vant til i det sydlige Norge og i Danmark, at ingen Fremmed kommer tilbage fra Trondhjem uden en Slags Enthusiasme for den Modtagelse, som man har nydt der. Ogsaa jeg maa regne mig iblandt deres Tal; thi hvo kunde være fold imod saa megen og saa hjertelig en Velvillie? imod saa forekommende en Høflighed, der stedse rører og aldrig besværer? Denne inderlige Hjertensgodhed, Selskabelighed og Deeltagelse synes ret at være characteristisk for Trondhjems Indvaanere. De ere ikke fremmede for nogen Deel af Nationen, men vise sig her som hos finere, mere dannede Menneker.

Men hvorfra dog her den fine Tone i Omgangen, hvorfra saa megen Gratie, Behagelighed og Smag i langt høiere Grad end i Christiania? Det er mere end man kan vente. En almindelig Velstand kan vel bidrage meget dertil; maaskee ogsaa den Lykke, at i lang Tid næsten alle Generaler

og Stiftamtmand, som Danmark sendte herop, bragde med sig foruden deres indvortes Værd den fine Verdenstone; men ogsaa Dette pleier ellers ikke at virke saa almindeligen. Det er unægteligt, at der ikke var nogen Egn i Norge, hvor Patriotismen var større end i Trondhjem. Ingensteds er man oplagt til større Opofrelser, og ingensteds lettere forenede til velgjørende Glemmed. Men der til ere Aarsagerne lettere at finde. Trondhjems Patriotisme er mere concentreret i Landet og mindre adspredt. Naar Christiania sender Brøder og Bjelker til England, og derfra henter Midler til at leve godt, beqvemt, ja vel endog prægtigt, saa er det naturligt, at man ogsaa der nærer det Ønske, at det maa gaae England vel. Handelen har udvidet Fædrelandet og udstrakt Interessen. Bergen sender Fiske til Holland, og faaer Havet venter derfra. Det kan derfor ikke være Bergenserne ligegyldigt, hvorledes det gaaer til i Holland, og man har ingen Aarsag til at ønske Holland mere Skade end Fordeel. I Trondhjem er der imod ikke saadanne bestemte udenlandske Forbindelser. Man seer kun Fædrelandet, hvori man lever roligt og sikkert, og ethvert Forsøg paa at forstyrre denne Rolighed vækker Selvforsvarsdriften.

Ved den sidste Tællning i Trondhjem fandtes der 8840 Mennesker. En betydelig Mængde for en saa nordlig Stad! Saa Stæder i Danmark tælle saa mange Indvaanere. Handelen bringer vel ogsaa her den største Deel af Menneskene til sammen; dog langt fra ikke saa meget den udenlandske Handel, som de indvortes Forbindelser imellem de mange Dale og Egne, som finde her et Middelpunkt. Hvad, der herfra sendes af Bræder til Irland, er i Sammenligning med, hvad det søndenfjeldske Norge sender, ubetydeligt; mere betydelige ere Forsendelserne af Stokfisk, Sild, Tran og Huder, men især Kobberet fra Nøraas Bjergværker. Disse totusinde og nogle hundrede Skippund Kobber, som nu i Narhundreder komme aarlig fra Nøraas, berige et alene mange Familier i Trondhjem, men de give ogsaa en øde og udrykket Bjergstrækning Liv og Færsel, oplive hele Dalen imellem Nøraas og Trondhjem og frembringer en hurtig Circulation indtil det Underste af Landet. Uden Nøraas tabte Trondhjem letteligen en Fjerdedeel af sine Indvaanere og ganske sikkert en betydelig Deel af sin Velstand. For nærværende Tid ere bestandig en utallig Mængde Heste beskæftigede imellem begge Stæder. Om Vinteren bringe

lange Hækker af Slæder Robberet ned til Trondhjem, hvorimod de tage tilbage med sig Levnetsmidler og andre Livets Fornødenheder. Om Sommeren ere ogsaa stedsse Heste i Arbejde paa Veiene for at bringe det frem, som Vinteren, den formodentlig Sneen bekvemteste Tid, ikke har strækket til. Jeg veed ikke, om det er den Mængde af Foder, som saa mange Heste fortære og som de øvrige Kreatur maae savne, der har bevæget Indvaanerne i Nøraas til at betjene sig af Hestene selv for at forskaffe deres øvrige Føestand Foder. Man finder denne særegne Skik kun ved Nøraas og i nogle Dale omkring Trondhjem; saavidt jeg veed ikke nogensteds ellers i Norge. Man samler nemlig meget omhyggelig Hestenes Gjødning, som man giver Køerne, der meget begjerligen æde den. Man pleier ogsaa hyppigen at fuge den i store Kjæder og blande den med noget Meel, og saaledes giver den ei alene Køer en meget nærende Føde, men ogsaa Faar, Gæs, Høns og Vender; ja Hestene æde denne Blanding gjerne, ligesom den ogsaa sædvanligen bruges til at fede Sviin med.

Desforuden beskæftiges Trondhjems Indvaanere endnu ved adskillige Fabriker, som med Tiden maaskee kunne blive betydelige. Stadshauptman

Lysholm har gjort en lykkelig Begyndelse med at tilberede Farvestofte af Norges Rigdom paa Lavarter (Mosse), og Indsamlingen af disse Planter ernærer allerede mangen en Bønde i Opdalen. Hvor betydelig denne Handelsgreen er, beviser den store Mængde af Lavarter, som Englænderne aarlig hente fra Christiansund. Hr. Lysholm driver ogsaa en Salpeterfabrik, et Sukkerraffinaderie og en Indretning til at forandre det smudsige Søesalt til et hvidt Kjøkkensalt.

I det store Tugthuus forfærdiges Klæde, Lærred og Gulvteppener; ogsaa Fattighuset leverer Lærred, som der er vævet, men som dog ikke synes at være af Betydning.

Enhver Spadseretour igjennem Trondhjem overbeviser om, at det er en meget smuk Stad, og dog ere næsten alle Husene af Træ. Jeg troer ikke, at der i hele Staden ere over fire Huse af Steen, og disse ere netop alle elendige, uanseelige Bygninger. Men Brædehusene her have noget ualmindeligt Behageligt, da man næsten paa ethvert kan spore Eiendoms ofte hældige Bestræbelse for at give Husets Udvoortes. Thi ikke alene i den selskabelige Omgang, men ogsaa i Indretningen af

deres Omgivelse yttre sig Gudvaanernes fine Følelse og Smag. I det Mindste troede jeg her at træffe paa langt mere Pyntelighed, Methed og smukke Former end selv i Christiania; noget Høllandsk eller maaskee snarere Engelsk i Indretningerne, som man ikke saa let mærker til i andre norske Stæder. Dog var det vist nok bedre, om man havde opført Hujene af Muur, istedet for af Træ; ikke alene for Gudvaades Skyld, hvoraf Trondhjem ligesaavel som andre norske Stæder have været hjemsogte, men ogsaa fordi Træ altid bliver en Substant, der modsætter en sand Skjøn og varig Bygning.

(Fortsættes i næste No.)

E. F. Kielsen,

Overlærer og Inspector ved Kjøbenhavns Cathedralskole.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 9.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 1 Marts 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

T r o n d h j e m .

(See forrige No.)

Der staaer nu i Munkegaden, den største Gade i Byen, et vældigt Palais, der allerede paa en halv Miils Afstand rager langt frem over de andre Bygninger, et Palais, hvortil neppe Kjøbenhavn kan fremvise Magen. Det er bygget i en simpel, ædel Stil og af en stor Effect; men det er af Træ. Solen og Fugtighed sætter Bjelkeværket i en evig Bevægelse. Det udtørres ganske paa Soelsiden og trækker Huset nedad. Alt, hvad der skulde stabe Symmetrien, fornykkes, staaer med Tiden Kjevvt og opvækker et ubehageligt Skue af Uorden og Afældighed. Uden at rive Huset ned og bygge det

op af Nye, lader denne Missharmonie sig ikke have. Paa dette store Stiftamtsmandshuus er denne for-
 dærvelige Virkning endnu ikke saa meget i Dine
 faldende, men det er dog en uafvendelig Følge for
 alle Bygninger af Træ. Jeg gif aldrig forbi dette
 stolte Palais uden Bemod og det inderlige Ønske,
 at det maatte være bygget af Materialier, som
 svarede til dets simple Storhed. Det vil endnu
 længe blive et Minde om den ærværdige General
 von Kroghs gode Smag og ædle Ideer, som op-
 førde det; men, var det af Steen, vilde det blive
 et evigt Minde, og et stedsevarende Monster til at
 vedligeholde den gode Smag i Trondhjem.

Bed Enden af samme Gade staae Levningerne
 af den gamle, saa særdeles berømte Domkirke,
 hvortil fordmum hele Norden gjorde Valfarter, for
 at tilbede sig Syndernes Forladelse ved Oluf den
 Helliges Grav. De store, vældige Ruiner staae dog
 endnu og vidne om, hvad den eengang var, omende
 skjønt Byen syv Gange brændte af rundt omkring
 den og svenske Plyndringer hidrøge Sic til at for-
 styrre Alt. Man seer endnu, at ingen Bygning i
 hele Norden kan ligned med den, og endnu, skjønt
 forfalden, er den den største Bygning i Landet.
 Skulde Skjebnen eengang tilintetgjøre Trondhjem

og lade den opstaae paa et andet Sted, saa vilde disse Ruiner dog altid liveligen erindre om Stedet, Folket og dets Daad. Af Levningerne at domme, som meget godt betegne den yderste Omkreds, forekom denne Kirke mig meget større end selve Domskirken i Magdeborg; Choret alene udgjør Byens Hovedkirke; men der er mere udvendig Pragt paa Magdeborgerkirken. Derimod overgik St. Olufskirken, dersom man kan troe Beskrivelserne, ved sit Indvendige Alt, hvad der af lignende Slags er bekjendt.

Det er en prægtig Gade, denne Munkegade, som i Sandhed ifkun saa Stæder kunne opvise Magen til. Med stolte Bygninger paa begge Sider løber den igjennem hele Byen lige ned til Bredden af Fjorden. Her over den klare Fjord hæver sig i Baggrunden i et skjønt Perspektiv den henrykkende De Munckholm med Castellet, og langt borte, ud over Havet, tilslutte Sneehjerger Ud sigten. Man kan umuligen forestille sig noget mere Henrykkende. Man vilde ikke sætte Lid til en Tegning, om den endogsaa blev Naturen nok saa tro. Men den kunde heller ikke fremstille denne evige Afveksling af Belysningen paa Bærkerne og Taarnene paa Den og den sig alt mere og mere tabende

Dybde-indtil de blaae, ætheriske Bjerge, fra hvis Toppe Sneen sinner.

Gaaer man noget ned af Munkegaden, seer man en stor, simpel og skjøn Bygning af Steen, som først for nogle faa Aar siden er bleven bygget; den staaer i sit Glæs i den nordlige Deel af Norge. Denne Bygning er indrømmet det Trondhjemske Videnskabers Selskab og Cathedralskolen. Denne sidste har sine Læsestuer neden under; Videnskabernes Selskab har den første Sahl, og Skolens Lærere beboe den anden og øverste Sahl. Societetet er en skjøn Indretning til Fordeel for Videnskaberne i disse nordlige Breder. Det besidder Formue og Fonds og imellem alt det Krammerie, som er sammenhobet i dets Værelser, findes dog ogsaa gode Materialier til fortreffelige Samlinger. Det besidder de to berømte Mænds, Rector Dals's og den lærde Schønnings anseelige Bibliotheker og en stor Mængde Haandskrifter, som for den største Deel angaae Landets Topographie. En for faa Aar siden afdød forsængelig Curiositets-samler, Justitsraad Hammer i Hadeland, har testamenteret dette Selskab alle sine Samlinger og en vis Summa dertil, som kunde her været overmaade nyttig for Selskabet, hvis ikke den trykkende og

næsten umulige Betingelse var tilføjet Testamentet, at alle den Hfvdodes Manuskripter af bemeldte Summa først skulde besørges trykkede. Men Hammer var ikke Manden, hvis Manuskripters Ikke Udgivelse Verden skulde tage sig nær.

Det er imidlertid dog glædeligt at see, at alle disse Hjælpemidler ere der, ikke saa let kunne undergaae og kunns eengang igjen vente paa en virksom Mand, der overseer et saadant Instituts Viemed for igjen at gavne Videnskaberne og derved Landet og det Hele. Selskabets Liv, saadant som det nu er, indskrænker sig til nogle saa, neppe lysende Funker. Det erindrer sig vel neppe mere de Tider, da dets Stiftere Gunnerus, Suhm og Schiønning gave det saa megen Glæds, og da dets Skrifter kunde maale sig med de fortrinligste Societeters i Europa. Den populære Nyttens Dæmon har udbredt sig over denne Anstalt, som over saa mange andre, og har, som altid og som det stedse vil gaae, qualet dets velgjørende Indflydelse. Det har vel for kort Tid siden faaet nye Statuter, men disse forværke kunns Udfigterne. Herfra har man ikke saa snart igjen at vente Skrifter eller Belærelse, og det Haab, at Videnskabernes Forening skulde saa Hvit op mod Norden finde et agtværdigt Under-

støttelsepunkt, er ikkun for en kort Tid gaaet i Opsyldelse. Men, maaskee blot et Stød, og Flammen bryder frem igjen.

Juenedens jeg var i Trondhjem, lærte jeg ogsaa at kjende Provst Wille, der siden efter er død. Han var ogsaa en Samler, men en Samler med langt mere Kritik, end man sædvanligen træffer hos dette Slags Mennesker. Han besad mangfoldige Slags Kundskaber; Strøms Virksomhed var tildeels gaaet over paa ham, og hans Iver i, til Oplysning for Norges Geographie, at samle Bøger, Manuskripter, Korter og alle Slags Materialier, var virkelig hos ham blevet en Eidskab. Derfor har han da ogsaa efterladt sig en anseelig Samling, som Ingen før ham har besiddet Magen til, og hvoraf man, ved et omhyggeligt Udvalg, kunde fremdrage for Lyset mange Mærkværdigheder, naar ikke disse Materialier ere blevne adsplittede efter hans Død. Vist nok havde han gjort sig Idealet til en Beskrivelse af Norge for vidtløftig, og selv skrækket derved, har han aldrig haft Mod til at lægge Haand paa Værket. Men han har forhvervet sig en stedsevarende Fortjeneste ved sin fortreffelige Beskrivelse over Sillejordens Præstegjeld i Doretellemarken, en af Landets mærkværdigste

Egne. Senere har han i en Reise gjennem Tellemarsken givet en udførlig Beskrivelse af hele Landskabet. Den laae færdig til Trykken i Kjøbenhavn, men brændte der med Tegninger og Kort ved den store Ildbrand Sammensteds 1795. Han eiede et anseeligt og udvalgt Bibliothek, et ret fysisk Apparat, og mange gode Naturalier.

Trondhjems Egn er udmærket ved de mange smukke Lyststeder, som omgive Staden. Ogsaa paa Veien til Houan ved Fjorden ligge adskillige meget behageligt ved Strandbredden eller paa Skraaningen af Høiene. Dette giver et levende Beviis paa Velstanden i denne Stad, hvorfra disse Omgivelser have sin Oprindelse; thi Borgere, som blot syffelsætte sig med Livets Ophold, tænke ikke saa let paa at skabe sig Glæder udenfor Staden om Sommeren. Rigtig nok staae disse Lyststeder tilbage for dem ved Christiania: thi her modnes ikke længere Kirsebærrene, heller ikke Blommerne og Pærerne, og ikkun Æblerne vanskeligen. Touterøe nyder alene heri et særegent Fortrin; en De, tre Mile norden for Trondhjem, da der er en Mængde af Kirsebær og det gode Kirsebær, og ikke langt derfra staaer en Skov af Egetræer, Lindetræer og Asketræer. Derimod voxe der ikke lettelligen Egetræer ved Trondhjem selv; de holde sig vel i Live, men

Blive ikke større, og Frugttræer og Ægetræer fordre næsten den samme Temperatur til at trives udi. Hvor Ægetræerne ophøre, der ere Frugttræer en Sjeldenhed, omtrent som en Palme ved Rom eller en tam Kastanie ved Lund.

Omtrent to Mile fra Trondhjem høre de lavere Høie op, og herfra begynde Bjergene at blive høiere og steilere, og Dalene derimellem dybere og snevrere. Det frembyder nogle paafaldende og særdeles vakre Situationer ved de Bugter, omkring hvilke Beien slunger sig. Nogle Gange, især før man kommer ned i Stordalen, stiger Beien paa den ene Side mange hundrede Fod i Beiret og paa den anden gaar den ligesaa steilt nedad. Disse Høider kan man ansee for de sidste Ørene af den Bjergkjæde, som løber imellem Selboe og Stordalen og som igjen forbinder sig ved Landets Grændser med Kjolen.

F. C. Rielsen,

Overlærer og Inspector ved Kjøbenhavns Cathedralskole.

B o r g e r • B e n n e n .

No. 10.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 8 Marts 1817.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

B a h a b i t e r n e .

(Denne Afhandling, der er indrykket i Völker- og Lån-
derkunde 10ter Band og oplæst med stort Bifald i sin
Lid, i Nationalinstituttet i Paris, er skreven af en
Nærbeslagtet af den berømte Jean Jacques
Rousseau, en ung Fransmand ved Navn Rou-
seau, der var Agent i Bagdad.)

Det er først i vore Dage, at dette Folkelag, der
maaskee eengang vil spille en stor Rolle paa Ver-
dens Skueplads, har gjort sig bekjendt ved sin
nye Religion, sin Lyst tiil at gjøre Erobring og
sine forvovne Stræffertier fra Arabien af.

Dette Folkelag kalder sig selv Bahabiter af
Abd-el-Bahab, deres Religionsstifters Fader. Re-
ligionsstifteren selv hedde Schech Muhammed

af Stammen Medschidi i Landskabet Jemen, som er en Deel af Tamurs uhyre Hørde. Udkastet til en nye Religion grundede han paa et Folkesagn, i Følge hvilket Sandfigerne i Landet havde udttydet en Drøm, som hans Bedstefader, Suleiman, en fattig Hyrde, engang havde havt, efter hvilken en af hans Efterkommere skulde fremstaae, som skulde stifte et nyt Rige og underkaste sig alle Araberne i Ørkenen. Herpaa støttede sig den nye Prophet, som tillige besad megen Dristighed og Stinhed og en stor Overtalelsesgave. Religionen, som han forkyndte, beroede vel paa Grundsætningerne i Koranen, som han erklærede for en guddommelig Bog, men som han fortolkede ganske anderledes, end sædvanlig. Han forkastede tilhobe alle de Traditioner om Commentairer, som ere tilføiede Koranen. Han erkjendte kun en Gud, men vilde ikke tillade at tilbede Muhamed, som han blot erklærede for en Viis. Han forbød Tilbedelsen af alle andre Hellige, og banlyste alle de Muhamedanere, som ikke vilde hylde hans Lære.

I Begyndelsen kunde denne selvgjorte Reformator af Islam kun i Stilhed udbrede sin Lære, og Antallet af hans Tilhængere var ikkun ubetyd-

deligt, da det ikke strakke sig videre end til hans egen ubetydelige Stamme. Da hans Plan ikke vilde lykkes ham her, og han meget folde, at han ogsaa behøvede en udvortes Kraft til offentlig at prædike sin Lære og give den en større Udbredelse, forlod han sit Fædreland Jemen og begav sig videre mod Norden for at søge en gunstig Leilighed til at lægge Grundstenen til sin vidtomfattende Plan. Dog ingensteds fandt han Tillob; overalt afsviiste man ham med sine formeente Dismmerier, og efter tre Aars Forløb maatte han vende tilbage til sit Fædreland med uforrettet Sag.

Her fandt han endelig — trods Ordsproget "en Prophet gjælder intet i sit Fædreland" — Opfyldelsen af sine inderligste Ønsker. En Sehud, en Mand af de heftigste Lidenskaber, Fyrste af Drebieh og Lachsa, laante Propheten Schech Muhamed et gunstigt Øre, gav hans Planer Bisald, fordi de smigrede hans egne Lidenskaber, og besluttede ikke at lade denne saa lovende Leilighed til hans egen Fordeel gaae unyttet forbi. Han blev snart en af de ivrigste Dyrkere af Bahabismen, hvilket Navn denne nye Religion havde faaet efter Faderen til dens Stifter.

Ebn-Sehud besad alle de Egenskaber, som hørte til at udføre en saa dristig Plan, som den Reformatoren Schech Muhamed havde for, og de bare ogsaa Frugt. Medschiernes Stamme, som han var Hersker over, var i de sidste Tider overmaade svækket ved Krige med deres urolige Naboer, og trængde derfor til Kræfternes Forøgelse. For en Mand af Ebn-Sehuds snilde Hoved og faste Karakter var det saaledes ikke vanskeligt at bringe denne Stamme til med blind Lydighed at følge hans Befalinger; ligesaa let blev det ham at underkaste sig Atubs og Anazehs Stammer, der ligeledes vare meget svækkede, og fuldkommen at forene dem med sin Stamme. Rygtet om et saadant Overhoved udbredte sig snart over hele Landet og hidrog til at drage alle omsværmende, herreløse Araber i Orkenerne til hans dagligen voksende Horde, der i kort Tid blev saa stærk, at han med Samme Kunde foretog sig Indfald i de tilgrændsende Lande. Det varede ikke længe, inden alle i Yemen omstrefende arabiske Horder vare ham underkastede; i et Tidsrum af 15 til 16 Aar erobrede de Arabestan og nogle andre Provindser. Alle de Folkelag, hvis Lande de erobrede, optog de mellem sig, og de

bleve paa denne Maade frygtelige for alle de Stammer, som forhen havde foragtet dem.

Saa vidt bragde Ebn-Sehud det, med hvem Reformatoren Schech-Muhamed forbandt sig, og denne Forbindelse fandt saa meget mere Bifald, som en stor Deel af Stammen Medschidi hemmelig bekjendte sig til den nye Prophets Lære. Disse erklærede sig nu offentlig for Bahabiemen, og deres saavel som Fyrstens Exempel bragde det derhen, at alle Ebn-Sehuds Undersaatter antog den nye Religion, og dannede da paa denne Maade Bahabiternes Nation, der stedse tiltog i Magt og nu udgjorde et regelmæssigt Statslegeme, i hvilket Reformatoren Schech-Muhamed blev erklæret for Ypperstepræst og Ebn-Sehud opkastede sig til regjerende Fyrste og kommanderende Generalissimus. Denne Adskillelse af den geistlige og verdslige Magt finder endnu Sted; deres Efterkommere beklæde endnu disse Værdigheder. — Drehieh, en Stad i Orkenen med Steenhuse, 54 Mile sydvest for Bakra, blev det nye Riges Hovedstad og Residensen for Fyrsten, som nu blot ponsede paa videre Erobring. De af ham dannede Soldaters Hærdelse, deres Tarvelighed, Mod, Fanatisme og

Kovgjærrighed understøttede hans Planer, saa at han med dem kunde vove Alt.

Hans Rige var nu temmeligen fast grundet, og alle Indretninger vare saaledes trufne, at alle hans Planer nu temmelig let kunde blive fuldkommen udførte, da den dristige Ebn-Sehuds Død overraskede og afbrød ham paa sin Heltebane. Veien til nye Erobringet var nu allerede lagt.

Abd-el-Asis, hans Søn, blev hans Efterfølger, og var værdig at være det. Thi det manglede ham hverken paa Mod eller Forstand til at benytte sig af sine Undersaatterses Stemning til at udføre sine Planer, og inden kort Tid lykkedes det ham at undertvinge de øvrige Stammer, der endnu ikke havde hyllet Bahabismen.

At troe eller døe var de krigeriske Bahabiteres Valgsprog, og for dette maatte Alt vige. Med dette Valgsprog i Munden styrkede Bahabiterne med Lynildsfart ind i de Lande, som de vilde erobre, og sendte derpaa en Gesandt til saadant et Lands Overhoved med den Erklæring, at enten maatte Stammen antage Bahabismen eller udryds

des. Disse Erudsler og Nærværelsen af en seiers vant, talrig Armee gjorde sædvanlig det onskeligste Indtryk, saa at disse saa stærkt Betrængte sædvanlig gave efter og underkastede sig. Paa den Maade kom snart den hele uhyre Orken imellem det røde Hav og den persiske Havbugt paa den østlige Side af Euphrat under Bahabiternes Overherredømme. Indvaanerne i de erobrede Lande, som ikke satte sig til Modværge, bleve temmelig skaansomt behand- lede; dog maatte de afstaae til Seierherrerne en Tiendedeel af al deres Formue, og hver tiende Mand maatte tjene som Soldat under hans Tropp- per. Saaledes skabede Bahabiternes Fyrste i kort Tid uhyre Skatte sammen, og opkastede sig til Over- herre over en meget stor Nation, som bestod af næsten lutter Krigere, der hvert Dieblig vare fær- dige til, paa et givet Bink af deres Overherre, at gribe til Vaaben.

Abd-el-Azis drev sine dristige Foretagender stedse videre, indtil endeligen i Aaret 1801 Rev- gjeringen i Constantinopel blev opmærksom paa Bahabiternes Foretagender, og befalede Paschaen af Bagdad ved Hjælp af Baabnernes Magt at gjøre

en Ende paa Bahabiternes Voldsomheder. Denne Pascha sendte ogsaa en Armeé mod dem, som ogsaa fuldkommen slog Bahabiterne og adspalttede dem, saa at det nu vilde have været let for den tyrkiske General paa eengang at gjøre en Ende paa Fiendens Erobringslyge; men han forsømte denne Leilighed, lod sig overtale af en arabisk Anfører, der var bestukken af Abd-el-Nis, til at slutte Fred med Bahabiterne og trak sig rolig tilbage igjen.

(Sluttes i næste No.)

F. C. Kielsen,

Oberlærer og Inspector ved Kjøbenhavns Cathedralskole.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgivelse, samles Eøndagen den 16de Marts, da Hr. Universitetsbogholder Waagøes Bidrag indleveres.

Borger - B e n n e n.

No. 11.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 15 Marts 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

A n m e l d e l s e.

I Anledning af, at Selskabets Bud Harboe ved Døden er afgaaet, og Reserve-Budet Mildenstein har frasagt sig Tjenesten, ville de af Selskabets Medlemmer, som maatte attraae disse Poster, derom indgive deres skriftlige Begjæringer forinden Onsdagen den 25de denne Maaned, og aflevere samme til Selskabets Bogholder Købke, boende ved Vestervold No. 254, hvorefter Resolution desangaaende vil vorde tagen i den til Mandagen den 3ite hujus bestemte General-Forsamling.

Administrationen for det foreenede Understøttelses-Selskab.

Sørensen. Aagaard. Korfitzen.

E. Købke.

B a h a b i t e r n e .

(See forrige No.)

Noogle Maaneder derefter vare disse forovne Røvere allerede igjen saa dristige, uformodentligen at overfalde og udplyndre Staden Imam-Husseins i Paskaliket Bagdad. Senere hen erobrede Bahabiterne ogsaa Stæderne Mekka og Medina med deres Distrikter, men under Anførsel af Sehud, en Son af Abd-el-Nis, der i Aaret 1803 blev hemmeligen myrdet af en Snigmorder. Sehud fulgte efter sin Fader i Regjeringen og traadte fuldkommen i hans Fodspoer. Bahabiterne havde ikke tabt Modet ved de tilstødte Uheld; de fortsatte deres Roverier og Erobringet og mishandlede de hellige Karavaner, som hvert Aar gaae til Mekka. Saaledes ere de endnu Herrer over en stor Deel af Arabien, og, da nu ogsaa Englænderne have forsynet dem med Kanoner, kan man befrygte, at disse vilde Krigere stedse ville gjøre større og større Fremgang.

Hvad deres Religion angaaer, saa tilbede de intet andet Væsen end Gud, og falde de egent-

lige Muhamedanere Afgudsdyrkere, fordi de bevise deres Muhamed en større Ære, end der tilkommer en blot Viis. I Dyrigt have de samme Religionsævelser, som hine; de ere omskaarne, bruge samme Formularer til Bønner, ligesaa mange Afvaskninger, de samme Faster og Høitider. Dog have deres Moskeer aldeles ingen Prydelser, heller ingen Minorets eller Smaataarne. De bære et langt større Had til Moslemim eller de egentlige Muhamedanere, end til de Christne og Jøderne.

Bahabiternes Levemaade er overmaade simpel. Deres Næring bestaaer sædvanlig af Bygbrød, Datter, Græshopper, Fisk, og meget sjelden af Riis og Bedekjød. De ryge ikke Tobak, og Kaffe er dem forbudet. Deres Maaltider nyde de halvt liggende; og rundt tilskaarne Kaarehude, som ere udbredte paa Jorden, udgjøre deres Borde. Deres Klædning bestaaer blot af en Skjorte eller Kappe af Uld eller Bomuld, som de bære paa det bare Legeme. Hovedet omvikle de med et Lommetsørklæde; de gaae ogsaa barfodede. Deres Boliger ere for det Meste usle Straahytter, eller vel ogsaa Telte, hvorudi man ikke træffer andre Møbler end Mat-ter og Træ eller Leerkar.

De ere af en sund, stærk Legemsbygning og

fra Barnsbeen af vante til Strabadser; tillige leve de overmaade tarveligt, kunne længe taale Hunger og Tørst, og paa deres Feldtoge sees de med en overmaade ringe Mæring, uden alligevel at udmattes paa deres stærke Marsche. — I deres selskabelige Liv ere de meget raa og grove. En fuldkommen Lighed finder Sted iblandt dem; de omgaaes hinanden som Brødre, endogsaa med deres Fyrste, hvem de dog ellers i ethvert Tilfælde vise en blind Lydighed. I Besiddelsen af disse her nævnte Egenskaber, med deres brændende Fanatisme, med deres Troe, at enhver, som falder med Baaben i Hænder, forsættes sieblikkeligen til Paradiis, og med deres ubeskrivelige Forvovenhed, kunne disse Folk blive uimodstaelige og uovervindelige, naar de engang faae større Kundskab i Krigskunsten.

For Resten har dette ellers saa raa Folk dog ogsaa nogen Agerdyrkning og mekaniske Kunster; de gjøre alle Slags Fletteværk, forarbeide Uld, Bomuld, ja endog Kobber og Jern, og det endda ikke saa flit. De have ogsaa en Kobbermønt, i Form af to i hinanden gribende Kroge; ellers betjene de sig ogsaa af udenlandske Møntsorter.

Eggeholme i Norge.

(Af Buchs Reise durch Norwegen und Lapland, 1ster Theil, 1810.)

Uden for Nissøe ligger en Mængde meget smaae ubeboede Øer, der danne forskjellige, smaae Grupper. Man kalder dem Holme, naar de ere høie og klippefulde; Bær, naar de ere ganske flade. De have her ofte forsøgt at udsætte Sviin, Faar og Gjedder; men de blive stjaalne bort. Mere indbringende ere disse Øer ved Eggene, som lægges af den uhyre Mængde Sæfugle, der yngle her. En Eggeholm forhøier derfor meget her en Eiendoms Værd. Fuglene forlade ikke lettelligen en Plads, som de een Gang have udvalgt sig til at ruge paa. Naar Eiermanden af saadan en Holm kommer for at hente Eggene, kjender Fuglen ham ret godt og forholder sig ganske rolig, da den veed af Erfaring, at man kunz tager de overflødige Æg bort og altid lader eet tilbage i Neden. Naar man kommer til Neden, flyer Fuglen et Stykke bort, seer ganske rolig paa Plyndringen og kommer strax tilbage, naar man gaaer bort derfra. Men ofte

overfalde fremmede Skibes Mandskab eller Ubeskjendte disse Holme og røve uden Skaansel alle Eggene; da flyver pludseligen hele Skaren, ofte flere tusinde, op fra Nederne, og opfylde Luften med deres frygtelige Klageskrig. Fulde af Fortvivlelse kaste de sig iagen paa Nederne, men kunne ikke i lang Tid forvinde det. Dersom saadant Røverie indtræffer oftere, tabe Fuglene Modet; de forlade samtligen de Utaknemmelige og trække hen til en anden Holm, hvor de finde mere Beskyttelse og Rolighed. Disse Fugle ere af Waageslægten; Eggene ere store og have en ret god Smag.

Altenfjord i Finmarken.

Det var en herlig Nat (den 14de Juli 1807), da vi seilede ind i Altenfjord. Solen forsvandt (sæt ikke *). Thermometret stod endogsaa om Midnatten og Kl. 1 ikke under 10° N. Henimod Kl. 3 havde Solens Straaler allerede saadan en Kraft, at vi

*) Fra Midten af Mai til henimod Slutningen af Juli bliver Solen der stedske over Horizonten.

maatte søge Beskyttelse mod dem i Skyggen. Vandet i Fjorden var saa roligt, Udsigten til Strandbredden henimod Talvig, saa Fjorden ved sin Afverling af Gaarde, Hjelde og Vandfald. En skønnere Morgen kunde man vel ingensteds vente sig i det sydligere Norge. Der laae for os den cirkelrunde Bugt og Amphitheatret af Talvig, da den pludselig og paa een Gang aabnede sig for os igjennem den snævre Kanal, igjennem hvilken vi seilede ind. Kirken laae i Midten paa den deilige grønne Skraaning; den store Præstereidents ovenfor; til Siderne to anseelige Gaarde og rundt omkring ved Strandbredden Finner og Bønder og ovenover maleriske Klipper og et skummende Vandfald. Hertil kom Sommerens Livelighed, Skibe i Havnen; en Kjøbenhavnner og en Flensborgerbrig tilligemed en Russer fra Archangel, og saa en stedsevarende Færden af Finner og Nordmænd frem og tilbage i Bugten, med frisk Fisk til Russerne, tørre Fisk til Kjøbmanden og med Meel og Sæde, vandre tilbage til Hjemmet. Hvo kan finde Finmarken mørk og elendig, naar Talvigs Bugt frembyder saadant et Syn?!

Imod Middag seilede vi de to smaa Mile over fra Talvig til Altengaard, Amtmandsædet, i den inderste Del af Fjorden. Ogsaa denne Gaard over-

raster. Den ligger midt i en Skov af høie Grønne træer, paa en grøn Eng, med herlige Udsigter igjennem Træerne ud over Fjorden, til de af Vandet bag efter hinanden fremragende Spidser og endeligen til Seylands og Langfjords Fjelde. Træerne deromkring ere saa skjønne, saa afvejlende. Paa høire Side af Vandet imellem Grenene skummer stedse og stedse en Saugmøllens Bæk ned af Klipperne, og ovenfra Fjorden og fra Refsbotn komme hvert Dieblis, som Solen skrider frem, nye Gaarde skinnende tilsyne. Det er en sand Villa, denne Bolig; et herligt Landsæde. Naar man kommer fra Stranden op igjennem Skoven, er det, som om man blev forsat til Dyrehaven ved Berlin, og derpaa, naar man igjen seer Perspectiverne ned over Fjorden, som om man seer italienske Udsigter eller en sveitsersk See.

J. C. Kielsen,

Overlærer og Inspector ved Kjøbenhavns Cathedralskole.

Trykfejl i No. 10.

Side 74 Linie 2, staaer Tamurs, læs: Tamims.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgivelse, samles Søndagen den 16de Marts, da Hr. Universitetsbogholder Baagøes Bidrag indleveres.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 12.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 22 Marts 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Magstrædet No. 30.

K o n s t n e r i n d e n .

(Af Taschenbuch zum geselligen Vergnügen 1816.)

Sikkert gives der ikke nogen mere henrykkende Nydelse for et følsomt Hjerte end at følge Sporrene af en ædlere menneskelig Natur i dens ofte labyrinthiske Dybder, og denne Sjelsnydelse overgaaer langt Synet af de meest fortryllende Landskaber. Kun sjelden falder denne Gunst i en Reisendes Lod; en Hændelse, som mødte mig paa min Reise igjennem det sydlige Frankrig, fylder endnu stedse min Sjæl med en sm, kjerlig Erindring.

Med disse Ord begyndte den elskværdige Frue von S. i en Bennecirkel Fortællingen af en for de Nærværende meget behagelig Begivenhed.

Indledningen til min Historie er meget simpel, vedblev hun, saa simpel som det, der mødte mig og som ofte møder i det daglige Liv, at man paa en Reise brækker et Voan hjul; men hvad der fulgte paa dette jevnalige Uheld, var dog ikke saa sædvanligt; et Exempel nemlig paa den skjønne, sande huuslige Lykke, hvorom der er talt og skrevet saa meget, men som desværre Mængden kun kjender lidet eller intet til.

Hiin omtalte lille Gjenvordighed nødte os at holde stille i en smilende Dal nær ved Toulouse. Vi kunde ikke opdage nogen Landsby i Nærheden, men et lidet net Baaningshuus laae paa venstre Haand op mod en Klippe, omgivet af en Have, som i blomstrende Terrasser og med et af Brønt gennemvoret Gitterværk snoede sig op ad Bjerget og endtes med en lille Skov af susende Birketræer.

Dette henrykkende Syn satte mig, uagtet det lidte Uheld, i en meget munter Stemning. Jeg sendte en Tjener, for at anmode Husets Eier om en kort Modtagelse.

Nogle Minuter efter aabnede Døren sig, og en quindelig Skabning traadde frem, hvis ædle, hulde Udtryk talte med forunderlig Kraft til mit Hjerte. Hun var iført en hvid landlig Klædning,

mén saa simpel denne Klædning end var, saa laae dog deri saavel som i hendes Holdning, noget Idealt, som viiste Dannelse og tillige noget Særegent.

Hun bød mig velkommen paa den meest indtagende Maade, og bad mig, at træde af i hendes lille landlige Boepæl, hvor jeg kun vilde finde simpel Beværtning, men tillige hjertelig Velvillie.

Ved min Indtrædelse i Huset sprang to Børn mig i Møde, Kjønne som Kjerlighedsguder og blomstrende som Vaaren, der omgav dette lykkelige Fristed; de smaae Engle hilste med Venlighed, strakte deres Hænder imod mig og bød mig velkommen ved alle muelige Glædes-Uttringer. Det ene bragte mig sin Frokost, imedens det andet ilede til Haven, for, i Mangel af Frugter, at hente mig en heel Mængde Quiste af Mandel- og Limontræer.

Jeg traadde ind i et simpelt, men smagfuldt ziret Værelse, som min godmodige Bertinde anviste mig til Afbenyttelse; hun selv forlod mig nogle Øjeblikke, for at sørge for mit Følge.

Jeg spurgte de venlige Smaa, som vare blevne tilbage hos mig, om deres Moders Navn. Fader kalder hende kun Josephe, og hun har ikke noget andet Navn. Ikke sandt? Jeannette!

raabte de til Tjenestepigen, som i dette Dieblig traadde ind, Moder har jo ikke noget andet Navn?

”Jo svarede Pigen smilende, hun hedder Madame L.”

Josephe L! tænkte jeg ved mig selv, selsomt! Dette er jo Navnet paa den talentfulde Kunstnerinde, af hvis fortreffelige Arbejder jeg har seet og beundret en stor Deel i Paris! en Malerinde af den meest udmærkede Rang.

Madame L. traadde nu selv ind i Bærelset; hun traf mig i Samtale med hendes kjere Smaae; jeg talte med inderlig Følelse om disse elskværdige Børn, og bad hende tillige, at hun vilde føre mig ind i Skuepladsen af hendes sædvanlige huuslige Liv — i hendes daglige Bærelse; thi hvor skjønt dette Bærelse end var, saa følte jeg mig dog deri meer end Fremmed.

Med et taknemmeligt bevæget Blik saae hun paa mig. ”Madam!” sagde hun, ”der ligger noget i Deres Bæsen, som indgyder mig Fortroelighed. De synes at have Følelse for det, som er min eneste Lykke i Verden, og De vil sikkert ikke smile over, om der nogensteds skulde falde Dem en Moders smaa Svagheder i Dinene.”

Med disse Ord førte hun mig opad en Trappe i den første Etage af det lille Huus. Et simpelt og dog meget skjønt Bærelse udgjorde Midten af Husets Fagade og paa begge Sider vare Døre til to tilstødende nette Kamre.

Madame L. viste mig i et af samme, som var hendes Sovestue, hendes tredie Barns Bugge, for, som hun sagde med inderlig Følelse, at jeg deraf kunde see, hun ikke skjulte nogen Deel af sin Rigdom for mig.

Solstraalerne faldt igjennem de blomstrende Færstengrene, som omslyngede Vinduerne, kastede deres Glans hen paa Bærelsets hvide Bægge, og spillede omkring Barnet, som laae i en rolig Slummer, en smilende Engel som dets Brødre. Jeg prisste hende lykkelig. "Jeg er det virkelig," sagde hun med et halvt undertrykt Suk; "men undertiden er Vejen meget trang, som fører til vor Lykkes sande Maal!"

"Det gjør mig ondt, Madam!" begyndte hun efter en liden Standsning, "at min Mand ikke skal kunne have den Lykke, at gjøre Deres Bekjendtskab! Han er reist bort for nogle Dage siden, og kommer først tilbage i Morgen Aften."

Et huusligt, men velordnet Middagsmaaltid blev forskjønned ved min fortryllende Vertindes sjelfulde Underholdning. Jeg studsede mere og mere over hendes Mands Dannelse og hendes rimme og dybe Følelse.

Der var lagt Grund til Venfskab imellem os, førend vi selv bemærkede det; en fortrolig Spadsferetour i Haven og den henrykkende Dal aabnede vore Hjerter endnu mere for hinanden, og saaledes var den Efterretning mig særdeles behagelig, at mit Vogns Istandscøttelse ikke i Dag kunde blive færdig, og at jeg altsaa var nødt til at maatte blive her til i Morgen. Josephe bad mig med Inderlighed, endnu at stjenke hende den hele næste Dag, og jeg satte mig kun svagt imod dette smigrende Forslag.

Vi levede de skjønneste Timer med hinanden, talede næsten frit og fortroligt, en vis om Tilbageholdenhed forlod dog ikke min ny Veninde, og saa gjerne jeg end ønskede at kjende noget nærmere til hendes huuslige Forhold, vovede jeg dog ikke at spørge hende derom; jeg vidste ikke engang hendes Mands Stand; hun talte stedse med Udtryk af den varmeste Ænhed om ham, hvorved hendes Hjerter

ikke allene var rørt, men endog vilste Spor af Beemod.

Næste Dags Morgen var jeg ene med mine smaae Venner, og uden at spørge, fik jeg lidt nærmere Oplysning om denne sjeldne Familie.

"Vor Moder", begyndte den ene, "kan Du troe, maler herligt; seer Du, der i det blaae Kabinet — han viiste derved hen paa Døren ved venstre Haand, som jeg endnu ikke havde seet aaben, seer Du, der har hun alle sine skjønne, brøgede Malerier."

"Min Fader," blev den anden ved, "han er ikke saa kunstig; hans Arm er desuden brækket."

"Ja stakkels Fader!" sagde den El-ste; "det kan han jo ikke gjøre ved, saadant faaer man, naar man er i Krig."

Moderen traadde i dette Øjeblik ind i Værelset og med megen Selvtilfredshed raabte de begge hende i Nøde: "Moder! vi har allerede fortalt den fremmede Dame, at Faders Arm er brækket imi, og at Du kan male saa skjönt."

Moderen vidste ikke strax, enten hun skulde smile over eller blive vred paa de to smaae Glæderhankes; men jeg benyttede mig af dette Øjeblik til paa en mild Maade at bebrejde hende sin Til-

Dageholdenhed, og sagde hende tillige, at jeg i Paris havde med Høiagtelse og Beundring betragtet endeel af hendes Arbeider.

"Under nærværende Omstændigheder, Madam!" svarede hun med indragende Bæfedenhed, "maatte De holde mig for egenfindig, om jeg vægrede mig ved at gjøre mig bekjendt for Dem fra denne Side. Ja jeg er hiin Josephe L, hvis Arbeider har havt den Lykke at behage dem."

"Hvorledes," raakte jeg, "og De skjuler Dem i denne ubekjendte Eensomhed for de sikke Ytringer af en retmæssig fortjent Beundring?"

(Fortsættes i næste No.)

H. Baagøe,

Bogholber ved det Kongl. Universitet.

Borger - B e n n e n.

No. 13.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 29 Marts 1817.

Førlagt af Understøttelses - Selskabet;
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

A n m e l d e l s e.

Mandagen den 3ite Marts om Eftermid-
dagen Klokken 5 holdes General-Forsamling
paa Prindsens Palais bag Slottet. De
Herrer Repræsentantere ville behage at møde
bemeldte Tid.

Administrationen for det forenede Under-
støttelses - Selskab.

Sørensen. Aagaard. Korfitsen.

G. Kølle.

K o n s t n e r i n d e n .

(See forrige No.)

”Jeg skjuler mig i denne Eensomhed, — svarede hun — for Verdens adspredende, berusende Strøm, der maaskee engang havde alt for meget forførende for dette bedaarede Hjerte; o Madame! hvo fjender sit eget ofte underlige Hjerte? En bedragerisk Glimmer havde vildledt mig og havde i lang Tid gjort mig utroie mod mit Kjønns stille Pligter og den hellige Stemme, som lød i mit Indre! For evig være den fjernet fra mig lige til dens Skygge! Den Lykke, som jeg endnu har reddet fra Stormen, opfylder mit hele Hjerte, og skal opfylde det indtil mit sidste Aandedræt.”

Hun førte mig derpaa ind i hin Konstes lille Helligdom, et muntert, venligt Cabinet, der ligesom Dagligstuen havde en henrykkende Udsigt til den skønne af Bække og yndigt Smaakrater gjenhemskaarne Dal. Hendes Staffelet og alle Redskaberne til hendes Kunst vare her samlede. Hun viste mig nogle af hendes nyere Arbeider, især nogle fortreffelige Arbeider i Kobberstikkonsten, hvormed hun nu,

som hun sagde, fortrinligen beskæftigede sig. Et Slør hængte over et stort Oliemalerie; jeg bad hende om Tilladelse til at drage Sløret tilside.

Det forefillede et mandligt Brystbillede; ædlere, uimodstaaeligere, mere indtagende Træk havde jeg endnu aldrig seet; men det var ikke ungdommelig Munterheds Blomster, som smykkede det; dette Ansigt syntes at have været en Kampplads for sønderrivende Lidenstaber; et halvt smerteligt Smil trak sig omkring den ædle Mund; men de himmelske, uskyldsfulde Dine skuede mildt som Stjernerne lyse over en forladt Balsplads. Fremstillingen var idealfæ; men nogle Spor af militair Costume lode mig kjende en Officeer i det.

”O hvor henrykkende! — udraabte jeg, overrasket af min Følelse og lidt uforsigtig! — Og Originalen til dette Portrait Madame! er maaskee Deres Gemal selv?”

”Det er ham — sagde hun stille — det er min stakkels François.”

Disse Ord syntes uvilkaarligen undslupne hende, og jeg blev nu vaer, at hun ved at skue Portraitet var hensunken i en veemodig Estertanke.

Denne Anskuelse, dette Billede, hendes Udraab, alt havde noget Overraskende og noget, som hviligen

vakte min Interesse. Jeg greb hendes Haand og med et Blik, som viste hende min indre Følelse, bad jeg hende at meddele mig noget nærmere om hendes Historie.

Bevæget og med et Udtryk af ædel Selvfornægtelse lovede hun om Eftermiddagen at opfylde min Bøn. Det Hele havde gjort et særdeles Indtryk paa hende; en stille Taare randt ned af hendes Kind og hun skjulte for et Dieblik sit Ansigt paa min Skulder.

Vi forlode derpaa Cabinettet; men efter Maaltidet førte hun mig igjen derhen, og vi toge Plads tæt foran hiint Billede, som havde gjort et saarørende Indtryk paa mig.

”Her, min Veninde! — sagde hun, — under dette Billede, som endnu bærer Spor af de Lidelser, som mit ulykkelige Vægelsind gav det til Priis for, her vil jeg aflægge Dem Bekjendelsen om mine Bildfarelser. Visselig, sagde hun, i det hun endnu engang veemødigen betragtede de hulde Træk, Mændene ere ikke saa stemme, som mange af vort Røn troe; dersom vi kun ikke ophørte at være, hvad Naturen bestemte os til, deres gode Engle paa Livets Vei.

François elskede mig og han elskede mig med ubeskrivelig Omhed. Intet Offer var saa stort, som han ikke havde bragt mig med Glæde og den ædleste Selvfornægtelse.

De har seet hans Portrait, og vil deraf kunne domme, om hans Udvoctes var istand til at kunne indgyde Deeltagelse for ham; han tjente dengang som Officcer ved en Grenadeer-Bataillon i vor Armee. Fra Begyndelsen af vort Bekjendtskab sagde min Følelse mig, at han var den elskværdigste af sit Kjon; men jeg havde dengang ingen Sands for det høieste af hans Fortrin, for hans sjeldne Hjerte og for de rørende Beviser paa hans inderlige troe Omhed. Min ungdommelige flammende Phantaste var blot henvendt til den Storhed, som Qvinden saa sjelden naaer, og som hun ikke burde opoffre for sit Kjøn's saa hellige Pligter. Jeg stod dengang ved Indtrædelsen paa en Løbebane, som har saa meget Blændende for en ung Kunstners Hjerte. Jeg sværmede i den Yndlings Idee, udelukkende at opoffre mig til Malerkonsten, paa nogen Tid at reise fra Provindsen, hvor jeg levede, til Paris, og der at søge mit Livs Lykke paa Hæderens Bei, som jeg forsmaaede af den smmeste Kjerlighed's Haand.

D'Argensville med sine Levnetsbeskrivelser over berømte Malere var min Yndlingslæsen, kun Skade, at jeg, der endnu havde havt for siden rigtig Veiledning, ikke sjelden misforstod Konstens og dens udbøllige Søners høie Sands.

Jeg troede at hylde Konsten, da jeg dog, uden selv at vide deraf, blot offrede til min egen Forsængelighed; thi sand Kjerlighed for Konsten qvæler ikke Naturens eller Kjerlighedens Stemme i et ædelt Hjerte; tvertimod den er beslægtet med den. Min Aand fandt Behag i den Kulde, hvormed jeg vidste at rive mig løs fra alle et elsket Forholdsømme Baand. François havde alt for meget Overeensstemmende i aandfuld Dannelselse, i Anskuelser og i Følelser med mig; han udmærkede sig alt for meget fra den store Hob; hans Omgang, hans hele Væsen var næsten bleven mig uundværlig, og uden at have nogen Tanke om Koketterie, vidste jeg stedse at holde ham fast, naar han undertiden, kjed af min ubsielige Haardhed, faldt paa, at sprænge de Lænker, som bandt ham til mig. Jeg vilde blot ikke tilhøre ham, og hans meest rørende Bønner om at blive hans Kone, og derefter uhindret at følge min Konstners Tilbøielighed, opvakte altid paa ny Kulde imod ham. Jeg vilde ikke fylde

en Mand's Føielighed det, som jeg kaldte min, fri Ejendom, mit høieste Maal — at naae det hædrende Konstnernavn.

Er De istand til at begribe en saadan Modsigelse i den menneskelige Natur, Madam? Dog De vil maaskee finde en lille Undskyldning for mig derved, at jeg gjør Dem opmærksom paa Omstændighederne ved min tidligste Opdragelse. O hvor ofte ligger Spiren til Menneskets Dyder og Feil i smaa ubetydeligt synende udvortes Omstændigheder.

Jeg havde uhykkeligviis tidligen mistet mine Forældre. Opdraget i min rige pragtelstende Forrynders og hans glimrende Gemalindes Huus, var Billedet af stille huuslig Lykke eller af reen Omhed aldeis kommen mig for Dine. Alt aandede der forfængelig eller egenkjerlig Nydelse. Min muntre, maaskee alt for kraftfuld skabte Sjel fandt tidligen en Tomhed i alle disse Forlystelser; jeg vendte mig med kjerlig uskyldig Inderlighed til dem, som skulde staae mig i Forældres Sted; man viste mig med Kulde tilbage. Nu længtes jeg efter, med Varme at omfatte en Gjenstand, som gav mit Hjerter Beskjæftigelse, og jeg fandt den i mit tidlige Anlæg til Malerkonsten. Dette Anlæg, saa maadeligt det endog i sig selv kunde være, var

fra mine første Børneaar bleven uddannet og for dette var jeg bleven smigret. Jeg kunde blot takke dette Anlæg for, at jeg nød Opmuntring og venlig Tiltale, som andre Mennesker allerede tidligen følte i Kredsen af kjerlige Forældre og Naarørende og saaledes lærte jeg i den tidlige Ungdom at tage Herrens smigrende Tone for Kjerligheds Stemme. Jeg anvendte nu paa Konsten min Indbildningskrafts og min Følelsses hele Styrke og herpaa satte jeg mit hele Haab.

(Fortlættes i næste No.)

H. Baagøe,

Bogholder ved det Kongl. Universitet.

Borger - B l a d e t.

No. 14.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 5 April 1817.

Forslagt af Understøttelses - Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

A n n e l d e l s e.

I General - Forsamlingen den 3ite forrige Maaned blev iblant de om fast Buds - og Reservebuds - Tjenesten Ansøgende, P. G. Klein valgt til fast Bud, og Skoemager J. M. Bastian til Reservebud.

Blev fremlagt Extrakter af 4de Kvartals Regnskab og General - Regnskabet for forrige Aar, Extrakten af 4de Kvartals Regnskab følger hermed og Extrakten af General - Regnskabet skal i næste Ugeblad blive indført. Til at revidere forrige Aars Regnskab bleve valgte Cancelleraad Dreier og Overkrigecommissair

Wint her, hvilke begge vare tilstæde og behagede at antage Valget.

Derefter blev foretaget Valg paa nye Repræsentanter; de afgaaede og valgte skal nærmere blive anmeldte i Ugebladet, naar Valget af samtlige er antaget.

Som nye Medlemmer af Selskabet bleve antagne.

Hr. Borch, Contra-Bogholder i Rigsbanken

- Pauli, Krigs-Canc. Sekretair i Admiralitetet
- Popp, Fuldmægtig i Rigsbanken
- Schou, Assistent i Rigsbanken
- H. J. Feilberg, Fuldmægtig i Kasserer-Con-
toiret for Statsgielden
- Arctander, Assistent i Rigsbanken
- P. C. Hagen, Borlys-Fabrikant
- Gran, Lieutenant i Søe-Staten
- Jacobsen, Copiist i Admiralitetet
- Antvorskou, Copiist i Admiralitetet
- Albrethsen, Copiist i Admiralitetet
- Hegedahl, Copiist i Admiralitetet
- Bondrop, Copiist i Admiralitetet
- Petersen, Copiist i Admiralitetet

Hr. Knor, Fuldmægtig i Admiralitetet

- Lorentsen, Fuldmægtig i Admiralitetet
- P. Stephansen, Lontine-Bogholder
- J. J. Holbeck, Grosserer
- M. Bramsen, Candidatus Theologiæ.
- J. Thortsen, Rigsmand
- P. W. Bøch, Urtekræmmer
- Falk W. Henriques, Rigsmand
- Hagen, Assessor Pharmaciæ og Apotheker
- J. A. Wodach, Forvalter ved Klædeoplaget
- Mohr, Skov-Rasserer og Prokurator
- J. Dahl, Muurmester

Honfrue P. Rasmussen

Hr. P. Pedersen, Giestgiver

- E. Albrechtsen, Skræder
- Neve, Klokker
- F. Holst, Captain i Sø-Etaten
- E. J. Bøchgaard, Hofekræmmer
- Sonne, Fuldmægtig i Rentekammeret

Madame Helleesen, Coffardie-Captains Enke

Hr. Jørgen J. Plenge, Hørkræmmer

- E. F. G. Møller, Klædefabrikur
- Wanske, Skoemager
- Johansen, Skoemager
- P. Holm, Skoemager

Hr. Lorentzen, Commissionair.

- N. P. Lund, Lærer for Stads-Statens Skole
- E. Sørensen, Vandmester
- N. Swane, Isenkrammer
- F. K. de Plane, Stabs Captain
- Lange, Malermester
- J. E. Schmidt, Friebager
- E. Bentzen, Theater-Controleur
- J. Lund, Brændevinsbrænder
- E. Fristrup, Handelsbetjent
- J. Møller, Soldbetjent
- S. Møller, Meelhandler
- E. J. Worm, Juveleer
- J. G. Kandel, Sadelmager
- J. G. Schneider, Fuldmægtig ved Rishers-
havns Magistrat.
- L. A. Hinrichsen, Silke- og Klædekrammer

Administrationen for det forenede Under-
støttelses-Selskab.

Sørensen. Aagaard. Korfitzen.

E. Røbbe.

E x t r a c t

af 4de Quartals Regnskab for det forenede
Understøttelses-Selskabs Indtægter og Udgifter
i Quartalet fra 1ste Octbr. til ultimo Decbr. 1816.

I n d t æ g t.

	Rbd.	/d
Rassebeholdningen fra forrige Quar- tal (see Ugebladet No. 52 f. A.) var .	238	8
A. Ugentlige Indkomster for Uge- bladets 28de Aargang fra No. 40 til No. 52 inclusive	418	9
B. Quartals Kontingenter for 3die Quartal fra 1ste Julii til ult. Septbr.	405	20
C. Laans Afbetaling i dette Quartal	507	—
D. Renter fra 11te Decbr. 1815 til 11te Decbr. 1816 af Rdlr. 30860 Species à 4pCent, Rd. 3466 $\frac{2}{3}$ Spec. à 3 pro Cent og 10000 Rbd. Raper- Obligation	5487	72
E. Tilfældige Indtægter anviste men ei høvede Pensioner . .	29	60
Summa	7085	73

At forestaaende Extract af 4de Quartals Regnskab
er overeensstemmende med Administrationens
Control bevidner

Sørensen. Hagaard. Korfitsen.

G. Købke.

U d g i v t.

	Rbd.	ß
1. De aarlig staaende Udgifter for Ugebladets Trykning og Lønninger med v. i dette Qvartal	857	60
2. Til de aarlige Pensionister be- talt i dette Qvartal	338	12
3. Laan og Gratificationer:		
a) Gratificationer inclusive Budene .	2092	—
b) Laan	3000	—
4. Tilfældige Udgifter:		
a) anviste Regninger . Rbd. 30. —		
b) de i Budet Harboes Boe forefundne Qvitteringer . 3. 4. 12.		
c) een Qvartals Restance . 1. —		
	34	76
Saldo bliver Kassebeholdnin- gen til næste Qvartal	763	21
	Rbdlr.	7085 73

København, den 31te December 1816.

L u n d,
Kasserer.

Konstnerinden.

(See forrige No.)

Jeg vorte til og min Lyst til at bringe det til en hæderlig Fuldkommenhed i Konsten og en Slags Trods mod at være afhængig af fremmed Kjerlighed tog stedse mere og mere Overhaand hos mig. Maaskee var det Følelsen af den Uret, hvormed man hidtil havde overseet enhver af mit Hjertes bedre Egenheder, som forenet med Smigeren over mit Talent især frembragte denne Virkning. De Mænd, som jeg saae i min Formynders Hus, havde jeg aldrig kunnet bære Agtelse for. De forekom mig som spraglede Sommerfugle, naar de i vore Aftencirkler slagrede omkring fra den ene Dame til den anden og uden Tanke og Følelse fremlæspede deres Artigheder. At en Deel af dem ogsaa omsværmede mig, var vel ikke noget paa-faldende; men troe mig, Madam! Forfængelighed havde dengang endnu ikke forgiftet min uskyldige Sjæl; en vis medfødt Godmodighed gjorde mig endog mindre streng imod deres Lovtaler og tankeløse Smiger end det vel summede sig i min Stil-

ling; jeg havde alt for dybt følt det Bittere i at være tilfidesat, til at jeg ikke skulde have følt en hemmelig Taknemmelighed mod dem, som udmærkede mig, skjøndt jeg ikke kunde have Agtelse for dem. Jeg vilde desuden ved den Lighed, hvormed jeg behandlede dem alle, holde mig fuldkommen fri og uafhængig af Kjerlighed. Med et behageligt Smil modtog jeg de flaae Vers, hvormed man opvartede mig og vidste stedse at sige Forfatteren noget Forbindtligt; men at jeg derved dødeligen saarede et følsomt Hjerte, skabt for den sande Kjerlighed, derom havde jeg endnu ingen Anelse, og dog Madam! kan et dybtgt Fruentimmer nogensinde tilgive sig selv en Opførsel som min? Ved tusende Træk af en indre Overensstemmelse nærrede jeg Lidenskaben hos denne sjeldne Mand, hvis Sjæl stemte med min, og som min Stolthed dog igjen bortfjernede fra mig; jeg stødte den tilbage, som jeg dog i næste Øjeblik, drevet af en forunderlig Magt, igjen søgte at rive til mig!

(Fortsættes i næste No.)

H. Baagøe,

Bogholder ved det Kongl. Universitet.

I n d t æ g t e r .

	Rbb.	ß.
A. Kassebeholdningen fra forrige Aar	666	85
B. Ugentlige Indkomster for Ugebladets 28de Aargang fra No. 1 til 52 inclusive	1622	46
C. Kvartals Kontingenter fra 1ste October 1815 til ultimo September 1816	1495	43
D. Aarlige Indtægter:		
1) Det Kongelige Huses velgjørende Gave	207	48
2) De overordentlige Medlemmers Contingent	261	=
	468	48
E. Laans og Forskuds Afbetaling i dette Aar	1979	=
F. Renter af Selskabets forskjellige Capitaler efter Kvartals- Extrakterne	6186	42
G. Tilfældige Indtægter:		
anvisse men ei hævede Pensioner	29	60
nogle i første Kvartal ei udbetalte Pensioner	26	72
	55	=
Rbbdr.	12475	12

At forestaaende Extract af General-Regnskabet for 1816 er overeensstemmende med Administrationens Control bevidne

Sørensen.

Kagaard.

Korfitsen.

E. Købte.

U d g i f t e r .

	Rbb.	ß.
I. De aarlige staaende Udgifter:		
a) Ugebladet og dets Trykning for heele Aaret, samt Lønninger til Selskabets Bogholder, Kasserer og Bude	3696	56
b) Budenes 2 pro Cent af Indcassationen for 1815	84	14
	3780	70
II. Til de aarlige Pensionister i indeværende Aar	1398	=
III. Til Laan og Gratificationer:		
a) De ifølge General-Forsamlingens Beslutning i afdvige og dette Aar bevilgede Laanesummer	3400	=
b) Gratificationssummer ligeledes inclusive Budene	2092	=
	5492	=
IV. Tilfældige Udgifter:		
a) indfriet et Laan i Rigsbanken	815	83
b) Renter til Rigsbanken af 2000 Rbb.	=	136
c) nogle anvisse Regninger	=	72
d) i Budet Harboes Boe fundne Dvitteringer	=	3
e) Restancer	=	10
f) afdøde Kasserer Horup efter Revision tilkommende	=	2
	1041	17
Saldo-Beholdningen til næste Aar	763	21
Rbbdr.	12475	12

Kjøbenhavn, den 31te December 1816.

Lund,
Kasserer.

Ex t r a c t

G e n e r a l = R e g n i s k a b e t

for

det foreenede Understøttelses-Selskabs

I n d t æ g t e r o g U d g i f t e r

fra primo Januari til ultimo December 1816.

Borger - B e n n e t t

No. 15.

Ni og tyvende Aargang.

Løverbagen den 12 April 1817.

Forslagt af Understøttelses - Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

A n m e l d e l s e.

Hermed følger den i General - Forsamlingen
den 31de forrige Maaned fremlagte Extrakt
af forrige Aars General - Regnskab.

Administrationen for det foreenede Under-
støttelses - Selskab.

Sørensen. Nagaard. Korfitsen.

E. Købke.

Konstnerinden.

(See forrige No.)

En af disse Scener, hvoraf der desværre vare alt for mange, svæver mig endnu meget levende for Dine. Jeg havde en Aftenstund behandlet den ædle François mere koldt og tilbagestødende end nogenfinde før; thi i samme Grad, som jeg følte mit Hjerte henrevet af en alt for stor Tilbøielighed for ham, søgte jeg med Hensigt at vise ham det Modsatte, og ikke allene at sætte ham i Lighed med hine tankeløse Smigrere, men endog at foretrække dem for ham. Den stille Bekreidelse, som jeg i et saadant Øjeblik opdagede i hans Mine, vakte end mere min Stolthed, og med tilsyneladende Velbehag indlod jeg mig i en meget smigrende Samtale med en ung Mand, hvis Sæder og Hjerte jeg paa ingen Maade kunde have Agtelse for.

Uvilkaarligen saae jeg nogle Minuter efter hen til den brave François, som taus og med et stive Blik paa mig stod i nogen Afstand; jeg saae ham

blegne og under Paaskud af en pludselig Upasselighed at forlade vort Huus.

I et saadant Øjeblik følte jeg dog undertiden en indre og levende Anelse om, at han var det eneste Bæsen, som var skabt for mig, og at Gud engang vilde kræve hans Lykke af mine Hænder. De Dage, hvori han ikke lod sig see hos os, bleve mig nu til Qual; han havde været syg; dette havde vi hørt af hans Tjener. Hans lyse Forstand havde havt en haard Kamp med hans saa fløt paaskjonnede Videnskab for mig; men den havde ikke havt Kraft nok til at sprænge sine Lænker. Et Blik fra mig og hans Hjerte fløi mig i Møde — men hans Udseende var meget forandret og hans Øje mørkt. Vi vare allene; De har været syg, sagde jeg halv forlegen; er det sandt?

O Josephe! spar disse Ord! svarede han bittert, i det han kastede sig paa en Stol og skjulte sit Ansigt i sin Haand. Hvorledes, sagde han, i den inderligste Smertes Udtryk, kan et Menneskes Tilstand ligge Dig paa Hjerte, med hvis Noe Du paa en saa ufølsom Maade spørger? Bøkker Du mig blot derfor stedse igjen til Livet, for i det næste Øjeblik paa ny desto smerteligere at dræbe mig: Utaknemmelige grusomme Pige!

giv mig da i det mindste fri, dersom Du ikke kan elske mig! Ja, jeg bryder mine Lænker! jeg elsker Dig ikke mere! jeg —" "François! raabte jeg bevæget; og som Vinterens Is smelter for den opvarmende Foraarsol, saaledes udbrød ved mit venlige, medlidende Smil en Strøm af Tårer fra hans hulde, sværmeriske Dine og hans Omhed og Hengivenhed vendte med fornyet Kraft tilbage.

Jeg var virkelig rørt. Min hele Sjæl bøjede sig i saadanne Øjeblikke til ham; men det var kun enkelte Solstraaler, som Kjærlighed kastede i mit Hjertes Grund. Jeg havde desværre alt for længe drømt om idealt Frihed, alt for længe næret Mistroie mod Mandkjønnet, til at denne Sjælsstemning skulde blive af Varighed.

Mere haabløs end nogensinde før skilte François sig fra mig, da hans Regiment fik Ordre, at bryde op til Italien, hvor Krigens Hovedskueplads dengang var.

Ved Afskeden rev han sine fine skønne Guldværingene, en af hans fortrinligste Prydelser, af sig. "De veed, hvor høi Priis en Fransmand, især fra de sydlige Provindser, sætter paa dette Nationalsmykke. Han kastede dem for mine Fødder. Utaf-

nemmelige og dog til Klaserie effede Pige! raabte han, tag dette for mig nu unyttige Smykke, til Tegn, at jeg aldrig mere paa Jorden vil behage nogen Qvindes Dje!"

Jeg blev yderlig bestyrtset; han rev sig hurtigen løs fra mig. Aldrig i mit Liv mindes jeg at have følt en saa sand og gjennemtrængende Smerte, som da jeg en kort Stund efter hans Bortgang hørte Trommernes Slag til Generals marsch! Det forekom mig som om en Skranke hævede sig imellem mig og min Lykke og en Strøm af hede Taarer styrtede uvilkaarligen fra mine Dine. Ah, det var sikkert Taarer af den Forudfølelse, at der i Fremtiden ventede ham og mig saa mange bittere Timer. O det er en fuldkommen Sandhed, at et hurtigt Lyksblik til en bedre Erkjendelse undertiden i et Djeblig hæver Taagesløret fra vor Bildfarelse, og lader os see den Afvej, hvorpaa vi vandre!

Min Kælse til Paris var imidlertid fastsat, og som i en Bedøvelse saae jeg den Tid imøde, da mit Yndlingshaab i Henseende til Konsten skulde fremblomstre.

Mangfoldigheden af de Gjenstande og Adspredelser, der mødte mig ved min Ankomst til Paris,

havde den stærkeste Virkning paa min Indbildningskraft; jeg gjorde ikke ubetydelige Fremskridt i Konsten og nød Frugeterne deraf i dens hele fortryllende Fylde. Det Huus, hvori jeg levede, hørte til eet af de smagfuldste og meest anseete i Paris; jeg berusede mig i alle den store Verdens Fornøjelser, og hvor tro jeg end stedse bley Uren, saa utro blev jeg derimod hiin indre, stille Dyd, som staaer og bør staae paa et ligesaa høit Trin som denne.

I nogle Aar troede jeg at have fundet Lykken; men Fornøielser og Hæder ere ikke de Elementer, hvori et quindeligt Hjerter længe og frit kan bevæge sig. Kun alt for snart følte jeg en Slags Leede og en Tomhed, som var en billig Straf for min Forblændelse. Jeg havde fundet mange Mænd, som talte til mig om Kjærlighed, men ingen, som elskede mig saa uegennyttigt og tro som min François — og heller ikke nogen, for hvem mit Hjerter talede, som for ham.

En Dag, da jeg søgte om noget blandt min Pynt, faldt de henlagte og for længe siden forglemte Ørenringe mig igjen i Øinene, og paa eensgang stod hans Billede med inderlig, men tillige smertelig Kraft for min Sjæl; min hele lykkeligere

Fortid stod atter levende for mig; jeg følte, at jeg selv havde stødt mit Livs Fred bort fra mig tillige med min uforglemmelige elskede Ven, og under hede Taaerer trykte jeg dette rørende Pant paa hans Sværmerie og hans Dmhed til mit Hjerte — til mine Læber.

En stille Tungsind overfaldt mig fra dette Dieblik af; jeg lod ikke nogen Leilighed gaae forbi til at indhente Efterretninger om ham hos de Officerer, som kom tilbage fra Armeen; dog kunde alt, hvad jeg hørte af dem og især af en af mine Naarsrende, som kjendte vort fordums Forhold, og som havde tjent med ham under een Division, ikke være tilstrækkeligt til at berolige mit Hjerte.

Den brave, ædle Francois! hvor ofte havde han ikke kaldt mig sin gode Engel! men ach! hans gode Engel havde forræderisk stødt ham ud i den fordærvelige Verdens Tummel med et troskyldigt og tillige følsomt Hjerte!

I lang Tid havde han med sværmerisk Troskab hængt ved mit Minde; men da han fik Efterretning om mine Adspredelser og især om mit Forhold til en ung Mand af en af vore rigeste og meest anseete Familier, med hvem man almindeligen troede mig forlovet, havde han styrtet sig i en

mærk Fortvivlelse, og medens jeg Ubesindige fandt en Slags Glæde i at være omsvøvet af hiin prægtige Beundrer i Skuespillet og andre offentlige Forsamlinger som af min Skygge, var den sømteste og ædelmodigste Elsker et Noe for de frygteligste Smærter. For at glemme mig, og for at glemme sig selv, havde han søgt alle Slags Adspredelser, som dog ikke havde været istand til at skaffe hans saa dybt saarede Hjerte Noe. Hans Godgjørenhed udartede til Hidselighed. Hans Pung stod aaben for enhver, som trængte, men hans Edelmødighed blev desværre alt for ofte misbrugt. Hans store Rigdom var næsten tilintetgjort, og han stod nu gandske eene i Verden! Næsten det eneste, han havde tilbage, var hans erkjendte udmærkede Tapperhed, som hans Baabenbrodre eenstemmigen tilstod ham.

(Sluttes i næste No.)

H. Baagøe,

Bogholder ved det Kongl. Universitet.

Commissionen, som bestyrer Ugebladet, samles Søndagen den 13de April, da Hr. Provst, Ridder Gutfeld meddeler sit Bidrag.

B o r g e r • B e n n e n .

No. 16.

Ti og tyvende Aargang.

Løvedagen den 19 April 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

K o n s t n e r i n d e n .

(See forrige No.)

Jeg overlader det til Dem selv, Madame! at gjøre Dem et Begreb om de Følelser, en saadan Efterretning maatte frembringe i et, ikke gandske fordærvet, qvindeligt Hjerte; mit Liv var fra dette Dieblik forbittret, og jeg maatte retfærdigen, men tungt, bøde for min Forbrydelse mod Kjerlighed, indtil en medlidende Genius endte mine Lidelser paa følgende Maade.

En Tante, som var givet i Italien, ønskede mit Besøg. For grundigen at studere min Konst vilde en Reise til hiint Land være meget fordeels-

agtig for mig, og det var tillige en sød Beroligelse for mig, i det mindste at leve under een Himmels-egn med min stakkels Ven, endskjøndt al Forbindelse imellem ham og mig var ophævet.

Min Fantes Landgods laae i Egnen af Lodi, og det var kort efter min Ankomst hos hende, da hiint Slag forefaldt, som bedækkede min Nation med Hæder, men tillige hine Egnes Grund med dens kjeffe Sønners Liig. Min Fantes Huus var opfyldt med Saarede, som man bragte derhen fra Balpladsen. Uafbrudt var denne værdige Kone beskjeftiget med de Saaredes Pleje; hun hørte til de stærke Sjæle, hos hvem Medlidenshed faaer den sande Menneskekjerlighed's Heltekraft. Jeg kunde blot med Zittren bestemme mig til, at følge hende ind i den store Sal, hvor Officerer og Soldater endnu laae i sørgelig Liigshed blandede mellem hinanden; Elendighedens skrækelige Billeder, som rundt om viiste sig for mig, rystede mit Hjerte. Den Muelighed, maaskee at finde min ædle, tabte Fransois i disse Ulykkeliges Tal, og den Vished, i sigt et Tilfælde, at finde ham bitter og kold, frembragte en hæftig indvortes Gysen hos mig.

Tusmørket brød allerede frem. Min Tante nærmede sig til een af de Saarede, som fortrinligen syntes at vække hendes Opmærksomhed; han søgte med smertelig Bevægelse at reise sig i Beiret, og holdt Sengetæppet for et Saar, han havde i sin Side. — "Hvad fattes Dem?" sagde min Tante. "Mit Saar har aabnet sig, Madame!" sagde han i Selvfornægtelsens stille Tone, som rædsomt foer igjennem mit Jnderste. Lægen, som min Tante strax lod kalde, nærmede sig ham med Lysen, og vi fjernede os; men ved Lysets Skin — thi vi havde ikke forhen kunnet see hans Ansigt — kjendte jeg min elskede, min ulykkelige Francois Træk! —

Jeg opdagede min Tante noget om Marsagen til min indre Bevægelse, og anraabte hende, at antage sig denne Ulykkelige. Hendes stormodige Hjerte behøvede ikke nogen fremmed Drikt. Hans Navn, som hun spurgte om, sagde hende, at jeg ikke havde taget feil. Et meget beqvemt Bærelse blev indrømmet ham, og der blev intet forsømt til hans Helbredelse; men hun tillod mig ikke, at see ham, saa længe hans Tilstand var farlig. Med Dette frygtede hun for de skadeligste Følger af den Rystelse, som Synet af mig kunde foraarsage ham.

Hans Saar bedrede sig; men jeg erfoer, at han vilde blive uduelig til Krigstjenesten; thi en Kugle havde knust hans venstre Arm. Dette spændte min Lidenskab for ham endnu højere; thi gives der vel et stærkere Bånd for Qvindens Hjerte end Medlidenhed?

Hans Billede var stedse for mine Øjne, saaledes som jeg fandt ham blaydt de Saarede; jeg hørte hans matte Stemme, saae, hvorledes hans Blod flød i stille Strømme ud af hans Saar, og alt, hvad jeg forhen havde følt for ham, fik nu en ædlere, helligere Karakter.

Min Tante tillod mig nu at see ham; hun havde forberedt ham paa mit Besøg, og udforsket af ham, at jeg endnu ikke var bleven fremmed for hans Hjerte. Vort Gjensyn og mit Hjertes Følelser, da jeg traadde ind i hans Bærelse, er jeg ikke i Stand til at beskrive. Kan De tilgive mig? sagde jeg, saasnart vi vare allene, kan De tilgive mig det Skin, som min Uforsigtighed har kastet paa mig? og værdiger De mig endnu at modtage den Forsikkring af mig, at ikke noget andet Billede

end deres har, siden vi saae hinanden, boet i mit Bryst?

Han kastede et tvivlsomt Blik paa mig. Mit Livs Engel! raabte han under fremstyrrende Taarer, hvorfor saa sildig? — Det er for seent, Joseph! jeg kan ikke mere byde Dem nogen Lykke, som var Dem værdig.

Han skjulte sit Ansigt i mine Hænder, som han med ubeskrivelig Følelse vædede med sine Taarer.

Min François! raabte jeg, i det jeg henrykt trykte ham til min Barm — min eneste Evigelskede! Jeg forsmaaede Din Kjærlighed, da Du endnu var lykkelig; tillad nu, at jeg deler saavel min Arvelod som min Kunst med Dig! tillad, at jeg endnu søger at kaste et mildt Soelblik paa det Liv, som jeg hidtil har formørket! —

Min stakkels Ven kom efterhaanden til nogensledes Helbred og Kræfter; men det kostede mig meget, at bevæge ham til at indgaae den Forbindelse, som nu udgjør min eneste og høieste Lykke. Frans

Gois elsker Eensomhed og med Glæde trak jeg mig tilbage med ham til denne hentykkende eensomme Dal i hans Fødestavn. Indkomsten af mine Konstner- og Arbejder ere for nærværende Tid meget betydelige, og giver mig Midler til mere at forskjønne min Elskedes Liv end en afskediget Krigers hæderfulde, men knappe, Pension ellers var istand til. Blot Tid efter anden tilbringe vi nogle Maaneder, i Paris, et Opholdssted, som min Konstes Studium gjør nødvendig; men stedse vende vi med Sjælefryd tilbage til vor stille Dal. François har gjort sig hæderligen bekjendt ved nogle videnskabelige Udarbejdelser i Krigskonsten; men hans Indlingsfornøjelse er Botanikens Studium, som han opoffrer sig til med Videnskab, og for hvis Skyld han ofte fra Solens Opgang streifer omkring igjennem Marker og Enge. I hans Fraværelse offrer jeg min Tid til Penselen eller til mine Børns Opdragelse og Pleje, som ere mit Livs helligste Klenodier.

Hiint Billede har jeg malet i de første Dage efter vor Gjenforening — jeg haaber, at det siden den Tid er lykkedes mig at formilde nogle Skygger i dette ædle Ansigt, og — maaskee tilgiver den

evige Godhed mig engang med ligesaa megen Mildhed, som min Elskede allerede har tilgivet mig. —

Josephe endte her sin Historie; jeg kunde mere ved en stum Rørelse end ved Ord vise hende det Indtryk, Fortællingen havde gjort paa mig, da vi bleve afbrudte ved Bornenes Jubelkrig: Fader kommer! Fader kommer! raabte de i Munden paa hinanden — og Francois selv traadde ind.

Josephe ilede ham i Møde og sank til hans Bryst med en Dumbhed, som havde noget ubeskriveligt Edelt og Rørende ved sig, og tilslige var blandet med en Slags om Verbødighed. Hun løstede det ene af de Smaae i Veiret, for at kysse Faderen; han bøjede sig ned til de Andre, som klyngede sig om hans Hals. — Med Henrykkelse var mit Blik hæftet paa denne ynderige Gruppe. Francois var gandske Originalen til det skønne Billede; det sorte Bind, hvori han bar sin quæstede Arm, forskjønnede ham mere end det vanzirede, og de betydningsfulde Guld-Ovrensringe glimrende igjen mellem de skønne sorte Lokker, liig to Stjerner, der som himmelske Korsor

ningstegn funkle gjennem Skyerne efter overstanden Storm.

Efterat de første Velkomsthilsener vare forbi, gjorde Josephe mig bekendt med sin Mand; jeg tilbragte endnu en Aften i denne Kjerlighedens Helligdom, og skiltes næste Morgen med Tak og den inderligste Høiagtelse fra denne høist elskværdige Familie, som har efterladt et evigt uforglemmeligt Billede i mit Bryst.

H. Baagøe,

Bogholder ved det Kongl. Universitet.

Commissionen, som bestyrer Ugebladet, samles Søndagen den 20de April, da Hr. Provst, Ridder Gutfeld meddeler sit Bidrag.

Borger - Vennen.

No. 17.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 26 April 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Om Institutet for Metal-Arbejdere.

I den Overbevisning, at

„Beretningen om Institutet for
„Metal-Arbejdere for 1816, til-
„ligemed dets Regnskab“

wilbe have Interesse for enhver god Borger, henvendte dets værdige og driftige Bestyrer sig til Administrationen for Understøttelses-Selskabet, med Begjering om dens Indrykkelse i Borgervennen. I dette Djemed er den tilsendt Commissionen, som bestyrer dette Ugeblads Udgivelse, der er af den Formening, at den her staaer paa sit rette Sted. Maatte nu denne omstændelige Beretning og bidrage til at vinde en saa saare gavnlig Foranstaltning flere Belyndere blandt Fædrelandets for-

muende Borgere: da vil det vorde til Hæder for Borgervennen, at have dertil bidraget, ved at optage den i sit Skjød, saaledes som den er fremsendt.

Siden Institutets Oprettelse, ere nu 10 Aar forløbne, og de patriotiske Bidrag til samme have i de senere Aar oversteget de bedste Forhaabninger. Saaledes har Kjøbenhavns Magistrat tilstaaet Indretningen 2de Favne Bogebrænde aarligt, og Bestyrelsen for det Rejersenske Fond har givet til Institutets Bogsamling 10 Exempl. af Hoffkobberstikker Lahdes Elementarværk i Tegnekunsten, med Løfte om flere Hefter, naar samme udkomme. Der er altsaa Haab om, at Institutet om 10 Aar vil have opnaaet langt større Fuldkommenhed, end det har været mueligt at naae i disse 10 første Aar af dets Tilværelse; da de fornødne Instrumenter og Redskaber nu ere anskaffede.

Uagtet der, i Følge Institutets Love, eller Bestemmelser, aarligt skal udgives Beretning om dette Institut, vil det dog hvert 10de Aar ikke være overflødigt, at tilføie en Oversigt over Sammes Skjæbne i det forløbne Aarti; der er derfor, som Tillæg til Beretningen for i Aar, anført en saadan Oversigt, som vil kunne vise Institutets gradvise Fremgang, fra dets Stiftelse til d. N. Slutning.

Man finder sig foranlediget til, at gjøre opmærksom paa, at der i Institutet ikke forfærdiges noget Slags færdigt Metalarbeide, men undervises i Det, som ikke i alle Metalarbeideres Værksteder gives Anledning til at lære, saasom: Dreining, Graving, Drivning, Sifclering o. s. v., hvilke Færdigheder ere nødvendige, i Forbindelse med Tegnekunsten, for at forfærdige smagfuldt Metalarbeide; men Elevernes Arbeide er ikke nogen Indtægtskilde for Institutet, thi naar de der have lært en eller anden Færdighed og de anvende det Lærte paa Arbeide i det Metal, som de egentlig ere Arbeidere i, saa tilhører saadant Arbeide dem selv, eller deres Foresatte, som de arbeide hos, da de og selv tillægge Materialier, til slikt Arbeide. For det Ubetydelige som indkommer for Noget af Det, som de, der lære Dreining, dreie i Træ, forinden de begynde at dreie i Metallerne, udviser det aarlige Regnskab, at samme ikke hidindtil har kunnet betale de Lys, som blive forbrugte under dets Forfærdigelse, hvilket heller ikke er at fordre, da Indretningen er en Væreanstalt, hvorved ligesaalidet kan profiteres ved Elevernes Arbeide, som det kongelige Academie for de skjønne Kunster har Fordeel af deres Arbeide, som nyde Underviisning ved Academiet.

Institutets Overbestyrelse:

- Hs. Exc. Hr. Geheimestatsminister Grev Schimmelmann, Ridder af Elefanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd.
- Hs. Exc. Hr. Geheimestatsminister F. Moltke, Ridder af Elefanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Stiftamtmand i Aalborg.
- Hs. Exc. Hr. Overhofmarskalk Hauch, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd.
- Hs. Exc. Hr. Geheimeconferensraad Malling, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

Institutets Bestyrer.

- Hr. Capitain J. Conradt, Compagnichef ved det borgerlige Infanteri i Kjøbenhavn og Kobbærtøisfabrikant.

Bestyrelsens Medhjælpere.

Hr. Lieutn. og Kjøbmand Møller	} Samle-Visdrag til Institutet.
— Lieutn. og Kjøbm. P. S. Aabye	
— Lieutn. og Juveler Westrup	
— Lieutn. og Compasm. Sytman	
— Juveler Eferoth	

- Hr. Borgerlieutn. Rosborg, Hofgørtler og O=dermand for Gørtler=Lauget.
- Borgerlieutn. Schive, O=dermand for Uhr=mager=Lauget.
- Hof=Medailleur Conradsen.
- F. Freund.
- Guldsmedmester Fuschs, Siseleur.
- Westrup, sen., Guld= og Sølvarbeider.
- Weller, Guldarbeider.
- Kleinsmedsmestermester Brauer.
-

Institutets Secretair.

Hr. J. W. Bruun, Lieutnant af Armeen og Skolelærer.

Lærere.

Hr. Lieutn. Westrup, Juveler	} Medhjelpere
af Bestyrelsen
og undervise
gratis.
Eferoth og Guldarbeider Wel=	
ler undervise i Graving.	
— Guldsmedmester Fuschs, under=	
viser i Drivning og Sifisering.	
— Hof=Medailleur Conradsen	
underviser i Stempelskjæring.	
— Kunstdreier Møller underviser i Dreining.	
-

Ærlige Bidrag til Institutet give:

	Rbd.	ß.
Selskabet til Haandværksstandens Foræd- ling i Danmark	300	
Det Glafenske Fidei-Commis	50	
Hr. Naby, N. S., Lieutn. og Kjøbmand	5	
— Naby, P. S., Lieutn. og Kjøbmand	5	
— Nagard, Major og Bat. Com. ved det borgl. Inf., Ridder af Dannebrog	5	
— Namand, Uhrmager	2	
— Ngerschau, Lieutn. og Kjøbmand	5	
— Aller, A. J., Kjøbmand	1	
— Amtrup, Kjøbmand	1	
— August, Lieutn. v. Brande. og Klein- smedmester	1	
— Bang, S., Oldermann for Seil- og Compasmager-Lauget	3	
— Baerens, Kleinsmedmester	1	
— Bechgaard, J., Kjøbmand	1	
— Bentsen, Lieutn. og Grosserer	3	32
— Bendix & Davidsen, Grosserere	5	
— Beenfeldt, P., Hof-Blikkenslager	2	
— Berg, Seil- og Compasmager	4	
— Bernth, Katuntrykker	2	
— Bing & Kalisch, Institutbestyrere	3	
— Birk, J. S., Guld- og Sølvarbejder	1	
— Blok, Katuntrykker	2	
— Brenøe, Seildugsfabrikant	2	
— Brock, Grosserer	3	32
— Brock, Guld- og Sølvarbejder	2	
— Bøcher, U. B., Pr. Lieutn. og Viin- handler	5	
— Bøgild, J., Kjøbmand	1	
— Caspersen, H., Lieutn. v. Brande. og Anfersmedmester	4	

	Transport Rbd.	419	64
Hr. Christensen, Lieutn. og Juveleer		3	
— Christensen, Lieutn. og Skedevandsfabrikur		4	
— Clausen, Juveleer		2	
— Clemensen, kongl. Toldbetjent		2	
— Cornelsen, Guld- og Sølvarbeider		1	
— Eskerøth, Juveleer		2	
— Falk, Guld- og Sølvarbeider		1	
— Falkengreen, Guld- og Sølvarbeider		1	
— Feierschov, P., Kjøbmand		1	
— Fischer, Kleinsmedmester		2	
— Fonnesbek, J., Kjøbmand		1	
— Fonnesbek, A., Kjøbmand		1	
— Fürst, Brødrene, Kjøbmænd		5	
— Fürst, M. & Comp., Grosserer	10		
— Fridenreich, Pr. Lieutn. og Viinh.		2	
— Freund, F.		1	
— Gertsen, C. J., Guld- og Sølvarbeider		1	
— Glassing, Dep. Borger og Viinhandler		2	
— Gumpert, Guld- og Sølvarbeider		2	
— Gysen, Guld- og Sølvarbeider		2	
— Gødste, Dr. Philosophie		2	
— Hagen, Alderm. for Guldsmid-Lauget		2	
— Halle, v., Guldtrækker		2	
— Hauerberg, Juveleer		1	
— Hartmann, Translater		1	
— Henriques, Brødrene		3	
— Heichelmann, P. D., Kleinsmedmester		1	
— Holm, Juveleer		1	
— Høier, Kjøbmand		2	
— Jacobsen, Kjøbmand		1	
— Jisberg, Guld- og Sølvarbeider		1	
— Israel, C. J., Kjøbmand		3	
— Tjrtmann, Lieutn., Seil- og Compasm.		4	

	Transport Rbd.	489 64
Hr. Jørgensen & Spang, Kjøbmænd	3	
— Jørgensen, Vinhandler	2	
— Kall, Major v. det borgerl. Artilleri	5	
— Kalisch, Kjøbmand	1	
— Kalisch, H. J., Guld- og Sølvarbeider	1	
Mad. Kirkegaard, N.	5	
Hr. Kirkegaard, M. A., Kjøbmand	2	
— Kirkegaard, M. P., Kjøbmand	1	
— Kirkegaard, M., Kjøbmand i Horsens	2	
— Kistner, Juveleer	1	
— Kjørber, Kunstdreier	2	
— Kock, P. H., Skibscapt. og kongelig Waterstaut	4	
— Kornelsen, Guld- og Sølvarbeider	1	
— Korsiken, S., Capt. og Klædehandler	2	
— Koglovsky, Guld- og Sølvarbeider	1	
— Krochau, Dannebrogsmænd	1	
— Lassen, Major, paa Isenkræmmerlau- gets Begne	4	
— Lerke, Juveleer	1	
— Levi, M. & M., Juveleer	2	
— Lind, Vinhandler	2	
— Lind, E., Isenkræmmer	1	
— Lobek, Lieutn. v. det borgl. Infanteri	2	
— Loria, H. J., Kjøbmand	3	
— Lund, Kjøbmand	3	
— Lund, J. H., Silke- og Klædehandler	2	
— Lund, K., Silke- og Klædehandler	2	
— Lund & Bigum, Silke- og Klædehdl.	2	
— Lytken, Grovmedmester	2	
— Malmgreen, Uhrmager	2	
— Meier, J. S. Grosserer	5	
— Mens, kongl. Toldbetjent	2	
— Møller, J. D. C., Lieutn. og Kjøbmand	5	

	Transport Rbd.	563	64
Hr. Møller, Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Nathanson, M. E., Grosserer . . .		5	
— Nielsen, E., Superkarge		15	
(S f. A. Beretning, af en Feiltagelse anført: Grosserer i Stedet for Su- perkarge)			
— Oldenborg, Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Petersen, C., Kobberfabrikant . . .		4	
— Petersen, D. C., Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Petersen, A. P., Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Petersen, F. E., Grosserer		5	
— Philipsen, M. S. & A., Kjøbmænd . . .		5	
— Prunst, v., Capt. v. det kongl. Artil- leri = Corps, Ridder af Dannebrog . . .		4	
— Ringberg, Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Rosborg, Borgerlieutn. og Høfgørtler . . .		2	
— Røien, Kjøbmand i Hillerød		1	
— Schibild, J. D., Kjøbmand		1	
— Selin, sen., Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Simonsen, Lieutn. v. d. b. Infanteri . . .		3	
— Spendrup, sen., Destillateur		4	
— Spendrup, M.		2	
— Spiro, Kjøbmand		2	
— Steenstrøm, Juveler		3	
— Stunke, Guld- og Sølvarbejder . . .		1	
— Støcken, v., Cancelliraad		1	
— Svendsen, Forgylde		1	
— Sæby, Guld- og Sølvarbejder		1	
— Søreberg, Grovsmedmester		1	
— Thim, Hof- Kleinsmed		1	
— Tvermose, M., Silke- og Klædehdl.		1	
— Tvermose, N. N., Kjøbmand		1	
— Waad, P. A., Kjøbmand		2	
— Weel, Grosserer		2	

	Transport Rbd.	637	64
Hr. Wegner, Major og Bat. C. v. d. b. Inf.		2	
— Weilbach, Capt. v. det borgl. Artilleri og Dannebrogsmænd		4	
— Weibel, Agent og administrerende Directeur ved Fattigvæsenet, N. af D.		4	
— Weil, Studiosus Medicine		2	
— Weller, Guldarbejder		1	
— Wessely, Ridder af Danneb. og Mægler		4	
— Westrup, C. J., Guld- og Sølvarbejder		1	
— Winther, Capt. og Juveleer		2	
— Worm, Guld- og Sølvarbejder . .		1	
— Wøhlmerman, Grosserer		5	
— Dtinger, Pibehandler		1	
En Ubenværent		5	
	Er Rbd.	669	64

Siden Institutets Oprettelse, have 247 Metalarbejdere nydt Undervisning i samme, og, blandt disse, have, fra April f. A. til April d. A., følgende viist meest Fremgang, nemlig:

- 1) Kleinsmedsvend Herman Hæche viist antagelig Færdighed i Dreining og Skriftgraving paa Staal og Jern.
- 2) Kobbersmedsvend Daniel Kemp viist antagelig Færdighed i Dreining, Drivning og Skriftgraving paa Kobber.
- 3) Kleinsmedsvend Frederich Boda viist nogen Færdighed i Dreining i Staal og Jern.
- 4) Kleinsmedsvend Daniel Schardin viist nogen Færdighed i Dreining i Staal og Jern.

- 5) Guldsmedsvend Frederich Schrøder, som tilforn har viist antagelig Færdighd i Ornament-Gravering, viist nogen Begyndelse i Kobberstikkerkunsten, som han, under Hr. Hof-Kobberstikker Lahdes Anviisning, har lagt sig efter i Institutet.

Institutets Regnskab for 1816.

I n d t æ g t.

	Rbd.	ß.
Åaarlig Bidrag efter Fortegnelsen . .	669	64
Er Rbd.	669	64

U d g i v t.

	Rbd.	ß.
Kunstdreier Møller for Underviisning i Dreining	45	32
Huusleie	50	
Bygningsafgiwt	10	
Bandskat	2	
Fattigskat	20	
Materialier	49	
Lys	85	
Brændselstransport, Localets daglige Reenholdelse o. s. v.	43	
Smede-Regning	64	16
Bogtrykker-Regning	35	
Bogbinder-Regning	27	28
2 Regnskabsbøger	11	64
Advertissementer i Adresseavisen	25	80
Vægteren for en Lygtes Bedligeholdelse udenfor Institutet	14	
Institutets Bud	20	
Overskudet af de aarlige Bidrag, afgivet til Institutets Fond	167	36
Er Rbd.	669	36

Instituttets Fond.

	Rbd.	ß.
Bed Slutningen af f. A. 1126 Rbd. 54 $\frac{1}{3}$ ß., hvoraf i kongl. Obligationer	800	
3 Committesedler	300	
3 Rigsbankpenge 26 Rbd. 54 $\frac{1}{3}$ ß.		
Overskudet af de aarlige Bidrag d. A. 167 — 36 —		
Et Mars Renter af anførte 800 Rbd. i Obligationer 37 — 48 —		
Renterne af anførte 300 Rbd. i Committesedler, betalt fra deres Udste- delse til 1ste Jan. d. A. 22 — = —		
De i dette Aar indskrevne Elever givet 42 — = —		
Udstillige som have afbe- nyttet den i Institutet værende Presse *) givet 28 — = —		
Solgt af Elevernes Arbej- de for 8 — = —		
Solgt 6 $\frac{1}{2}$ Pd. kasserede Kobber Dri- og Gra- veerplader 6 — 48 —		
Er 337 Rbd. 90 $\frac{1}{3}$ ß.		
Af disse er givet 320 Rbd. for en kongelig Obligation paa	400	
Det Overblevne	17	90 $\frac{1}{3}$
Er Rbd.	1587	90 $\frac{1}{3}$

*) Denne Presse er nu hensat paa Nørregade No. 25 hos Hr. Hofmedailleur Conradsen, som i Aaret 1811, i Sølge det kongelige Finants-Collegiums Tilladelse, bekom samme tillaans fra Mynten.

Regnskab for de til Institutets Bogsamling indkomne Pengebidrag f. A.

	Rbd.	ß.
Indkom	92	
Kjøbt i Aar Bøger til Bogsamlingen for	14	64
Bliver til Rest til at anskaffe Bøger for	77	32

Efter Anmodning, have vi Undertegnede revideret Institutets Regnskab for indeværende Aar, og befunden, at Indtægten i aarlige Bidrag har været 669 Rbd. 64 ß. og Udgiften 502 Rbd. 28 ß., altsaa 167 Rbd. 36 ß. mere Indtægt end Udgiøt, hvilket Overskud, er, i Følge Bestemmelsernes 6 §., beregnet Fondet til Indtægt, som nu er 1517 Rbd. 90½ ß., hvoraf 1200 Rbd. i kongelige Obligationer, 300 Rbd. i Committesedler og 17 Rbd. 90½ ß. i Rigsbankpenge. Af de 92 Rbd., som indkom f. A. til Institutets Bogsamling, er kjøbt Bøger for 14 Rbd. 64 ß., altsaa tilbage 77 Rbd. 32 ß.

Institutet for Metalarbeidere d. 31 Decbr. 1816.

J. B. Rosborg. A. M. Westrup.

—————

Den tog formeget Plads op i Institutets Locale, hvorfor den blev flyttet. Dog have Institutets Elever, som hidindtil, under Hr. Conradsens Tilsyn, fri Adgang til samme.

Øversigt over Institutet, fra dets Stif- telse, til Slutningen af d. A.

1807 blev Institutet oprettet, og til Udgangen 1810 havde 88 Elever nydt Underviisning i samme, hvoriblandt fire og tyve visse meest Fremgang i disse første tre Aar, og fem i Særdeleshed. Indtægten var 2314 Rd. og Udgiøten 2258 Rd. 12 β ., altsaa 55 Rd. 84 β . mere Indtægt end Udgiøt, hvilke bleve Begyndelsen til Institutets Fond.

1811 bekom Institutet sine Love eller Bestem- melser. 113 Elever havde siden Oprettelsen nydt Underviisning i samme, men Ingen havde i d. A. viist særdeles Fremgang. Indtægten i aarlige Bi- drag var 455 Rd. og Udgiøten 450 Rd., altsaa 5 Rd. mere Indtægt end Udgiøt, hvilke bleve af- givne til Fondet, som nu var 160 Rd. 84 β .

1812 havde siden Oprettelsen 151 Elever nydt Underviisning, og af disse ti viist meest Fremgang d. A. Indtægten til de løbende Udgiøter var 668 Rd. og Udgiøten 645 Rd. 24 β ., altsaa 122 Rd. 72 β . mere Indtægt end Udgiøt, hvilke bleve af- givne til Fondet, som nu var 478 Rd. 44 β . D. C.

1813 havde siden Oprettelsen 189 Elever nydt Underviisning, og af disse havde 10 viist mest Fremgang d. A. Indtægten til de løbende Udgiø-

ter var 523 Rbd. 48 f. , og Udgiøften 418 Rbd. 83 f. ,
altsaa 104 Rbd. 61 f. mere Indtægt end Udgiøft,
hvilke bleve afgivne til Fondet, som nu efter For-
andringen med Pengevæsenet, var 469 Rbd. 72 $\frac{1}{2}$ f.

1814 havde siden Dprettelsen 205 Elever nydt
Underviisning, og af disse havde fem viist meest
Fremgang d. U. Indtægten til de levende Udgiø-
ften var 568 Rbd. 64 f. , og Udgiøften 361 Rbd.
48 f. , altsaa 207 Rbd. 16 f. mere Indtægt end
Udgiøft, hvilke bleve afgivne til Fondet, som nu
var 816 Rbd. 28 $\frac{1}{2}$ f.

Hr. Universitetsboghandler F. Brummer,
lagde d. U. Grunden til Institutets Bogsamling,
ved at give en Deel Bøger til samme.

1815 havde siden Dprettelsen 222 Elever nydt
Underviisning, og af disse syv viist meest Frem-
gang d. U. Indtægten var 597 Rbd. 64 f. , og
Udgiøften 442 Rbd. 14 f. , altsaa 155 Rbd. 50 f.
mere Indtægt end Udgiøft, hvilke bleve afgivne til
Fondet, som nu var 1126 Rbd. 54 $\frac{1}{2}$ f.

1816 havde siden Dprettelsen 247 Elever nydt
Underviisning, hvoraf fem havde viist meest Frem-
gang d. U. Indtægten var 669 Rbd. 64 f. , og
Udgiøften 502 Rbd. 28 f. , altsaa 167 Rbd. 36 f.
mere Indtægt end Udgiøft, hvilke ere afgivne til
Fondet, som nu er 1517 Rbd. 90 $\frac{1}{2}$ f.

Institutets nærværende Eiendele kunne
anflaacs til:

a) Fondet	1517 Rbd.
b) Værdien af Instrumenter og Med- skaber	1500 —
c) Værdien af Bøger og Mineralier, samt Pengebidrag, som ere bestemte til Bøger	300 —

Er 3317 Rbd.

Anm. Institutets 1200 Rbd. i Obligationer er
Eølværdie.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 18.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 3 Mai 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Bøndernes Skrivelse til Dr. Luther *).

Kjære Hr. Doktor Martin! Man har berettet os, at I ingenlunde billiger hvad det undertrykte Folk har begyndt; men tvertimod baade mundtlig

- *) Dette Brev skal være skrevet i Begyndelsen af hin bekjendte Fejde, som en Deel Bønder i Tidsland, med Sværmeren Thomas Münzer i Spidsen, vippede med Adels og Geistlighed, og som blev ført med al den Grusomhed og alt det Raserie, der sædvanlig udmærker og ledsager slige Fejder. Luther udtrede sig, som han plejede, med Kyndighed og Djarvhed mod dette Oprør; og som Følge af disse Uttringer haves forestaaende Brev, for hvis historiske Værdighed jeg imidlertid ikke tør indestaae; thi det eller i flere Henseender er saare mærkeligt.

og Skriftlig har ladet eder forlyde med haarde Ord i denne Anledning, endskjønt det Evangelium, I har prædiket for os, klinger saa trøsteligt og skjønt, nemlig om den kristelige Frihed, og hvorledes vi alle ere lige for Gud, baade Herre og Tjener; og hvorledes Gud aldeles ikke har skabt Herrer og Tjenere, men eet Menneske, ved hvilket vi alle ere Brødre, og har sendt os een Hjælper, der ikke skammede sig ved at kalde os sine Brødre. Alt dette har I ofte forestillet os; men da vi nu selv ere i Begreb med at gjøre disse Sandheder gjældende, forlader I vort Partie og synes baade i Ord og i Breve at give Adelen mere Ret end os; ja skal endog have sagt eller skrevet, at man ligefrem burde skyde enhver Bonde, man fandt, for Hovedet som en gal Hund. Vel vide vi, at dette ikke sigter til dem, der af Nød gribe Sværdet som Israel fordem mod sine Undertrykkere; men allene til denne Mezler, Baldringer og Riepenhauser og andre Mennesker, som vi ere hjertelig kjede af, fordi de i deres hele Udfærd ikke have vidst at holde Maade. Skjønt Maadehold i en saadan Sag vist ikke er let; thi hvorledes have vore Undertrykkere i flere Aarhundrede holdt Maade, da de bleve ved at træde os under Fødder?

Betænk selv, om det kunde komme anderledes end det er kommet. Slaver have vi jo været i al denne lange Tid, uagtet man stundom kaldte os Frie. Al den Jord og Mark, af hvilken Mennesket skal ernære sig, tilhørde Adelen og Geistligheden, og for en ussel Løn og ofte under haarde Mishandlinger maatte vi dyrke den for dem og nøjes med hvad man vilde give os, for ikke reent at sulte ihjel med Kone og Børn. Og ikke vi allene, ogsaa Borgerne have fuld vel følt Virkningen deraf; thi med Borgerne ere vi aldeles enige. Mod dem er det ikke vi føre vor Sag; det er mod Adelen og Geistligheden; og troe vi, at de Geistlige, ikke unde os det Guds Ord, I have prædiket for os, fordi de vide, at det gjør os frie. Store Krige have siden reist sig; dog er Kornet, hvoraf Landets Indbyggere skulde ernære sig, ført bort over Grændsen, og solgt til uhyre Summer, medens vi have maattet pantsætte alt hvad vi ejede for at erholde en ussel Mundfuld Brød; skjønt vi dog formene os at have Ret til at nyde, hvad vi fortjene, og ikke engang nægte Oren, der drager vor Plov, den Høde han behøver. Midlertid er det gaaet os, som det fordem gif Israael; vor lille Hob har formeret sig, men ogsaa derved er Nøden formeret for de fattige

Landboere. I vore Oldfædres Tid, da man endnu drog til det hellige Land, for at beskytte Herrens Grav mod de Vantroende; da fortærede ogsaa Kriegen mangfoldige Mennesker. Og er det ikke en Jammer, saa Gud maa sig forbarme, at man maa ansee Folkeformerelsen, der skulde være et Lands fornemste Styrke, for en Formerelse af dets Elendighed. Saaledes har den gode Gud heller ikke skabt og ordnet det; thi han vilde vist ikke, at de timelige Goder skulde saa ulige og ubillig fordeles, at Nogle skulde svømme i Overflødighed, medens Andre — og hvor mange Tusinde er dette ikke — skulde fortæres af Hunger! Og er dette endnu ikke det eneste! Thi den ulykkelige Almue, vant til at bære sit Nag, om endog sulkende, trælledes tavs og i Stillehed under det haarde Arbejd, og døde hen, uden lydelig Klage. Men dermed var Adelen endnu ikke tilfreds. Med uhyrt Grusomhed, og som før Tidsfordriv, rasede den ligerviis som Hertug Ulrich rasede, og nedtraadte Mennesker, der dog vare dens Brødre, i Støvet. Mange, mange Fyrster og Abbeder og Biskopper og adelige Herrer have saaledes raset. Men kjære Hr. Lutherus! Maalet er fuldt; vi have ikke fyldt det, det vide vi. Er Landet oversvømmet med Blod og med Taarer, da

give man ikke Bønderne allene Skylden derfor. Har Mezler og Baldringer været vilde Dyr, saa have flere af Eders Fyrster og Adelige været endnu vildere. Kun eet Middel til at stille alle disse Ulykker gives der, og det er, at agte paa vore billige Klager og opfylde vore Ønsker, som hverken ere mange eller overdrevne. Vi ville forelægge eder dem, ærværdige, kjære Herre! at I kunde overveje dem, og formane, saa vidt det staaer til eder, samtlige Fyrster og Herrer til at lægge dem paa Hjerte! Thi saaledes som Sagen nu er, kan den umulig blive! Retfærdighed eller Tyrannernes Ødelæggelse er vort Løsen! Herrens Sværd er med os.

1) For det første er det vor ydmyge Begjæring, at vi faae Lov til at vælge, hver Menighed for sig, Præster, som prædike Guds Ord for os reent og uforfalsket, saaledes som I prædike det, Hr. Dr. Martinus! thi Bonden har jo ogsaa en Sjæl, som skal blive ved at leve hiffet, og Guds Ord er os kjært og dyrebart over alting; thi det gjør os frie.

2) Tiende ere vi villige at yde af al Slags Korn efter Billighed; derimod ville vi ikke svare den af Qvæg; da dette synes os upassende.

3) Vi vilde være frie Mennesker, og forekommer det os, at Ordet Livegne er et syndigt og bespotteligt Ord, der jager os et Sværd gennem Sjælen; Vi ere Guds egne; men ikke Mennesker 6.

4) Vi forlange vor frie Andeel af Vildt, Fugle og Fiske; thi Gud har skabt disse for Alle, og ikke for Junkerne allene; hvor skrækkelig en Grusomhed have de øvet mod de Ulykkelige, de kaldte Vildttyve. Deres Blod raaber lydt til Himmelen!

5) Det samme gjælder i Hensigt til Træerne i Skoven. Hvorledes kunne disse uvelukkende tilhøre Junkerne og Geistlighed; da ogsaa den fattige Bonde bør have Lov til at boe og til at varme sig.

6) Vi vægre os ikke ved at yde vort Herskab Tjeneste eller Hoverie, kun at dette ikke fordres vilkaarlig eller til Utide; men fastsættes efter billige og bestemte Regler.

7) Ogsaa gjælder dette i Hensigt til Skatter og Afgifter. Man paalægge disse efter forstandige

Mænds Skjøn, og ligne dem ordentlig og forholds-
mæssig.

8) Alle vilkaarlige Paalæg og Straffe skal ophøre; hvormeget paalægges man os ikke ofte af Had og Hevn, uden at nogen virkelig Aarsag kan angives dertil; saa at Bonden aldrig ret veed, naar han har betalt nok, og kan være sikker paa det øvrige.

9) Vi fordre fremdeles at død Mænds Bøe skal tilhøre hans Arvinger. Grusomhed og himmeltraabende Synd er det, end mere at berøve Enker og Faderløse end Døden har berøvet dem; den Dødes Arvinger ere hans Børn og Paarørende, ikke Adel og Geistlighed.

10) Sluttelig erklære vi, at hvis man kan bevise os, at nogle af forestaaende Artikler ere stridende mod Guds Ord, skulle de strax, og uden mindste Indvending, vorde ophævede og tilbagefaldte. I kunne nu selv prøve dem, kjære Hr. Lutherus! Men før vi give Slip paa hvad der er sandt og ret, før ville vi døe, og døende ødelægge vore Tyranner.

Til Overbringer heraf have vi valgt Hr. Julius Geyer, hvem vi dertil have formaet, en fin og forstandig ung Mand, som mundtlig kan afhandle det nærmere med Eder og som, da han selv hører til Adelen, ikke kan mistænkes for Partiskhed i Hensigt til os.

Gud befalet!

F. C. Gutfeld,

Provst og Præst ved Holmens Menighed,
Ridder af Dannebrog.

B o r g e r • B e n n e n .

No. 19.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 10 Mai 1817.

Forslagt af Understøttelses-Selskabets
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Grevinde Mathilde von Helfenstein til
hendes Veninde *).

”O min Veninde! hvorledes vilde vi engang vorde
tilmode hisset, i de bedre Verdener, naar vi see
tilbage paa vort nærværende Livs dunkle Irre-
gange, og med forklaret Blik erkjende hvorledes vi
handle og skulde have handlet. Ak! at en Lyss-
straale herovenfra vilde glimte ned til os for at lede
vore Trin. Er da intet hjælpende Væsen tilstæde,

*) Grev Helfenstein, en af de ædleste blandt Ude-
len, en Fader for sine Undergivne, en Ven af Fri-
hed og Menneskelighed, en værdig Gemal til en
af hendes Kjones Engle, faldt som et uskyldigt og
ulykkeligt Offer for fanatisk Rasenhed i hiin, i
forrige Nummer omtalte, Bonde-Fejde.

for at tænde en velbædig Fakkell for os i de dunkle Nætter? Er ingen overjordisk Magt os nær, for at oplyse vort Dje med en himmelsk Flamme? O, Helfenstein! du tier! Mærker du da ikke paa din Mathildas Bønner? Du gik foran; af, ræk mig Haanden, elskte Hedenfarne, for at lede mig! Eet veed jeg, og denne Visshed gjør mig saa glad, saa lykkelig; jeg veed, at den Algode ikke kan, ikke vil forstyrre sit ædlest Værk; den fromme rene Sjæl, der haaber paa ham; han vil ikke, han kan ikke skuffe Dyden, der kjæmpede troe indtil Enden. Vi gaae frem til det Bedre, til det Fuldkomnere, dette veed jeg. Alt det øvrige er vistnok Nat! Men, lad saa være! Lad Vejen vorde tungere og mæisommere for os, vi ville trostigt vandre fremad! Seer du den straalende Skikkelse, som staaer der for dig; Du troer maaske det er Helfenstein. Nei, Hedevig! det er ikke Helfenstein! det er ingen Dødelig! ham er det, ved hvem hine Martyrer overvandt, ved hvilken ogsaa vi skal sejre. Troer du, jeg uden ham kunde have seet Helfenstein synke, uden at synke med ham?

"Vi skulle vandre i Eviighedens Lys" — sagde nyelig Præsten i sin Tale; — hvad kan dette vel

betyde? Jeg tænker, at ville, at vandre, at virke saaledes som vi, løsladte af Legemets Baand, ville ansee for ret og godt. "Evhighedens Lys!" — hvor skinner dette Lys? i Nærheden af Døden? og hvilken Død? den, hvis Haand jeg allerede føler kold og tung at gribe mit Hjerte? Ak! for sildig, for sildig vil jeg her kunne lære at kjende det; den, som bød Helfenstee i bløde. O nej! hvorledes kan jeg flue og overveje der, hvor jeg ene kan græde og fortrivle? Kom! vi ville andens steds søge Døden og dvæle i dens Nærhed! Frygt ikke, du Dødsfiende! at nærme dig Hølsorslejet, naar Pligten og Medlidenheden kalder dig! O, hvor mange Syge, hvor mange Døende tæller du ikke allerede, som din ædle, din lindrende Haand gav den sidste Bederqvælgelse! Have de ikke rundslig gængjældt din Beldaad? Har du ikke bragt Liggendefæ af Sandhed og Dyd tilbage? Var det ikke, som kastede du stundom et Blik bag hint dunkle Forhæng, der adskiller Venner, som blev du omgivet af en Klarhed, som ingen Levende endnu har seet, inget Døende fortalt og tolket? — Dette — dette var Lyset fra Evigheden! Du klager, at det svandt som en Lysstraale; o, kald Dødens Billede tilbage, saaledes som vi saae det i tusinde Skif-

kælder, og Evighedens Lys vil atter omstråle dig.

Ellge Tanker min Hede vig! ere Blomster, som vi allene kunne sanke ved Graven. Du elsker jo Blomster, Veninde! O, tov da ikke, at plukke dem, om end Torne stundom skulle saare Dig; om end Taarer skulde væde de Krandsje du fletter i Dødens Skygger. Lys! de kalde paa os! hører du det Hede vig! de kalde paa os, de fromme Venner og Veninder, der ere gangne did, hvor ogsaa vi engang skulle vandre! de vinke os til lysere Egne! Ja, vi følge Eder! I Gode! I have omfavnet Livet; vi skulle favne Døden for at samles med eder! — Det er en særegen underfuld Følelse; men jeg har ofte havt den; har havt den selv i det Djeblik, da Helfenstein sank; en ubestrikelig, triumferende Fornemmelse af Glæde. Var det Banvid maaske; var det Forbud for min egen pludselige Hensynken — eller var det ikke snarere et Glimt heroven fra; en salig Glædes Gysen; en anende Henrykkelse at Helfensteins himmelske Land var bleven frie, saaledes som ogsaa jeg nu snart skal vorde det; Jeg — det Jeg, som tænker i mig; ikke denne skrivende Haand; ikke dette bankende

Hjerte; Nej! mit eget Jeg. — Hedevig! jeg veed ikke, hvorledes jeg ret skal sige det.

O Død! herude kjende vi dig kun fra den mørke Side! Hvorledes er vel din Skikkelse hiffet bag Graven? Der er du vist nok den smilende Engel, som vore Malere og Digttere saa ofte — og dog tildeels forgjæves — fremstille os i dit Billede; saalænge de endnu ikke har berøvet dig det rædselsfulde, der stedse ledsager dig; hvordan de end afbilder dig; hvorledes selv en Hedevigs Pensel forvandler Dig til en himmelsk Genius; ak! den omvendte Fakkell i din Haand maae de dog lade dig beholde; og dette Billede er sørgeligt og bliver det, indtil vi fuldelig skue hin Flamme, du hist over Stjernerne — der ikke længere Dødens, men Livets Engel, tænder for os!

Dette veed Helfenstein nu. O Lys! salige Lys, som omstraaede hans Sjæl i Døden! Kom, Hedevig! følg mig kun! Ogsaa for os vil det snart ligen lyse!"

Endnu nogle Scener af Bondefrigen.

Henrik Hall til Greven af F.

Nåadige Herre!

Tager til Takke med et slet og ret Brev fra en stakkels Bonde. Vilde I vide, hvorledes det staaer til med vore ulykkelige Riddere, maae jeg igjen begynde paa hvad jeg i denne Tid alt for ofte var nødt at sige mig i. Men desværre! Slet er det tilhobe, baade Skriften og Tilstanden. Ogsaa den ædle Gehofen, dette blide, tappre, englerene Bøsen er ikke mere; han, som man ikke vidste ret hvem var, og om han tilhørte denne eller en bedre Verden. Skjøn, som den skjønneste Qvinde; høj og majestætisk som en R kæmpesøn; en Helgen af Hjerte og Sæder; en Helt i Daad; streng mod Laster; skaanende mod Forseelser og Fejl; fast i Venfskab — ak! og een Gang ulykkelig i Kjerlighed, ene — død for hver nye Elskovs Følelse — helliget den Tabte.

Hvorfor man netop i andre Verdenes synes at ville søge Grevinden af Derlingen, kan jeg ikke begribe; men heller ikke vil jeg trættes med Julius og Gehofen om det modsatte. Saa meget er vist, at denne Sidste, af en indvortes Længsel efter den — som han troer — Forklarede, drives til de meest uovelige Foretagender. "Jeg vil vende hende værdig, Henrik!" — sagde han engang til mig — "maaſke ſeer jeg hende ſnart!"

Det er desværre ſandt, naadige Herre! at Qvinderne have en maaſke alt for ſtor Indflydelse paa vor Virken og Handlen. Kjerlighed gjorde Gehofen til en Helt og en Engel; mig gjorde den til en Sværmer; thi ingen anden Grund og Aarsag kan jeg angive, hvorfor jeg i den ſidſte Tid; rev mig los fra Julius og Gehofen og vendte mig til Münkers Fane, end fordi jeg ellers ikke paa nogen Maade kunde faae en Pige til ægte, jeg elſkede, og ſom endnu var ſkønnere, end min Broders Dorothea; men hvilken, tilligemed ſin hele Slægt, var Münker aldeles hengiven og beſjendte ſig til hans Troe. See, naadige Herre! ſaaledes kom jeg i Sværmerens Bold. Maaſke ville I anſee dette jeg her har anført, ſom overflødigt; men

Taalmodighed! J ville snart finde, at det kun alt for meget hører til Sagen.

Vi stode ved Frankenhauseu, under Münkers Fane. Kjerlighed og Sværmerie begeistrede mig; thi Münkers Ord kunde jo let end mere antænde et lidenskabeligt og beruset Hjerte. Næste Dag skulde et afgjørende Slag leveres mellem hans Hær og Fyrsternes. Da jeg om Aftenen havde taget Afsked med min Brud — thi mellem Sværd og Farer er det vel fornødent at tænke paa Afskeden — mødte jeg, i det jeg vendte tilbage, en af Gehofens Folk, som sagde mig, at ikke allene hans Herre, men ogsaa Julius var ved Fyrsternes Hær.

O, naadige Herre! hvilke Følelser! Mine bedste, mine kjæreste Venner! Ejøampende i Morgen med mig paa Liv og Død. Ikke veed jeg, om jeg efter Krigsbrugen gjorde ret; men havde det gjældt mit Liv, jeg kunde ikke ladet det være, at ile hen til den fyrstelige Lejer, for endnu engang at omfavne de Edle, som Ven, før jeg som Fiende maatte søge at udgyde deres Blod.

(Fortsættes i næste No.)

F. E. Gutfeld,
 Provst og Præst ved Holmens Menighed,
 Ridder af Dannebrog.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 20.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 17 Mai 1817.

Borlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Nagstrædet No. 30.

Endnu nogle Scener af Bondekrigen.

(See forrige No.)

D Gehofen — min Gehofen! og vi skulle for sidste Gang stilles ad i Brede. Ak! torde jeg græde, jeg vilde græde blodige Taarer. Jldrød brød Morgenen frem; ubemærket, som det lod, kom jeg tilbage i Münkers Lejer, dog mærkede jeg snart, at man havde savnet mig og at jeg havde paadraget mig Mistanke. Den Plads, man først havde tiltænkt mig, og som — jeg tør sige det uden Pral — jeg, i en saadan Armee, vel ene kunne beklæde, havde man givet en anden. Alt for godt følede man imidlertid, at man savnede en duelig Anfører i mit Sted, og derfor opholdt man

sig, isteden for alvorlig at angribe, ved tom unyttig Ordverling. Månker talede som en Profet, og Himmelen syntes ved et Tegn — en Regnbue lod sig nemlig ufornodentlig see i Skyen — at bekræfte hans Ord. Aldrig skal jeg glemme, hvor skjøn, reen, og glimrende i de herligste Farver, den hvælvede sig over os, den høje Fredsbue; aldrig skal jeg glemme hvor et hvirvlende Fredsraab løb højt fra Fyrsternes Lejer, medens den skjønne Gehofen, som en livsalig Fredsengel, uden Vaaben, med udslaget, flyvende Haar, med en hvid Fane i Haanden, nærmede sig Profetens Hær, for end een Gang at tilbyde Freden. Ja, det var Fred Himmelen raabte; det var Fred, der raabtes af den himmelske Gesandt. Hvor var det muligt man kunde lukke sit Ore for dette Raab, da man uden Anfører, uden Orden og Plan, intet kunde vente sig, uden det skammeligste Nederlag. Allerede tilforn havde man gjort Månker Fredsforslag; Gehofen paastod nu, at det maatte tillades ham, her under det straalende Fredstegn paa Himmelen, med den Beltaalighed, der var ham, den Himmelske, egen, at byde den forblindede Høb — saaledes kaldte Fyrsterne vor Krigshær — en skaanende Vennehånd. Stolende paa Folkeret og Mennekkelighed,

havde den Edle uden mindste Betænkelighed, eller
 Omsorg for egen Sikkerhed, offret sig til sit guds-
 dommelige Verinde, at stifte Fred; men Julius
 fulgte ham i Djeblikket. Som en væbnet Engel,
 der beskjærmer en Skjon, uskyldig Sjæl, reed han
 ved hans Side og overlod ham ikke til den fiendte-
 lige Hær, der samlede sig om begge, før denne havde
 udleveret de behørigte Gidsler. Dette skeete. Man
 valgte mig og en anden, hvis Ubetydelighed jeg
 fuldelig kjendte; og Julius, der i Betragtning af
 den Mangel paa duelige Ansørere som fandtes i
 Münzers Hob, ansaae mig for meget vigtig, erklæ-
 rede sig tilfreds med dette, ham fortroede, Pant.
 Ak! en indvortes Anelse sagde mig, at Gehofen
 ikke var sikker. Hvor gjerne var jeg bleven tilbage
 for at beskytte ham! O gode Gud! neppe havde
 jeg havt Tid til, ved nogle Ord, at kundgjøre
 Julius min Frygt, før Münzers Hær, der for saa
 Djeblikke havde indsluttet Fredsengelen, atter aab-
 nede sig for at udkaste hans døde Legeme. En vild,
 grusom Barbar holdt Engelenes Hoved, skjont og
 smilende endnu i Døden, i sin blodige Haand, og
 brølede med frygtelig Stemme: "Saaledes lønnes
 alle ubudne Fredsprædikantere; Gidslerne kunne J

beholde, og slagte Henrik Hall, naar I ville; der falde da to Forrædere istæden for een.”

O Julius! fra dette Øjeblik var jeg gandske din. For dig Gehofen, flød ingen Taarer, saa stride de nu flyde; Blod flød for Dig! O Gehofen! Julius kunde græde, jeg kunde det ikke. Men opoffre dig det dyrebareste paa Jorden — det der var mig kjærere, tusinde Gange kjærere end Livet, opoffre dig mit Hjertes Elskte; det kunde — det gjorde jeg. Af vee mig! hvis jeg endnu havde været istand til at tænke paa den, der var beslægtet med din Morder!!

Gehofens Blod blev paa denne Dag hevnet ved Strømme af Fiendernes. Tilgiv du gode Fader i Himmelen, alt hvad der skeete! Over Sværmerens, over Forførerens Hoved komme det udøste Blod. Ham var det, der med tomme, rasende Lovter om de himmelske Hærskarers Hjælp, lod sine Tilhængere, uden Orden, uden Ansørsel, uden Forsvar grusomt nedsable, medens han selv reddede sig ved en skjændig Flugt.

Naadige Herre! Med en usvævet Haand og et blødende Hjerte har jeg maaske skrevet alt for meget; altsaa kun dette endnu: Fra Julius viger jeg aldrig meer; han skal være min Gehofen;

han skal erstatte min Marie, som jeg ikke mere kan tænke paa, fordi den Drabtes blodige Skygge bestandig gaaer ved hendes Side. Jeg veed det: hun er uskyldig; men aldrig — i Evighed aldrig — skal hun vorde min. Min Julius bringer jeg i Dag til Dr. Martins Huus, hvor han vil finde Trøst og Lindring. Ak! og behøver jeg denne ikke selv? behøver jeg ikke Tilgivelse og Forladelse? O! jeg kjendte jo Sandheden, jeg havde jo hørt den af den store Lærers Mund; men jordisk Kjerlighed bevægede mig til at blive den utroe. Månkers Bespottelser og Forbandelser og Luthers milde, simple Lære! hvilken Forskjæl! — Kom min Julius! Sandheden skal helbrede os.

Mærkværdigheder ved den haarde Vinter 1740*).

Bistnok er denne Vinter mærkelig, maaske den mærkeligste i flere Aarhundreder. At den begyndte saa tidlig; at den vedvarede saa længe; at dens Kulde var saa forfærdelig stræng og at dens Her-

*) Af Gøtters nützliches Allerlei.

redømme strakte sig saa vidt over Jordkloden. Dette er hvad især kommer i Betragtning og hvad der vel er en nærmere Betragtning værd.

Allerede ved Slutningen af September 1739, om Mikkelsdagstider, tog denne forkræffelige Vinter sin Begyndelse, og vedblev — paa nogle saa, skjønt ubetydelige, Afværlinger nær — uafbrudt indtil hen i Mai 1740. Saa usædvanlig Vinteren selv var, saa mærkelig var Sommeren og Høsten, som gik foran den. Foraaret 1739 var koldt og ubehageligt, og Kulden varede næsten til hen i Juni Maaned; endog ved St. Hansdagstider maatte man paa sine Steder lægge i Klokkelovnen. Men efter den Tid blev det stedse varmere, og fra den 23de til 25de Julii ved Sydvest Vind var Heden voren utaalelig. Hele Sommeren igjennem havde man isvrigt intet Tordenvejr. Ogsaa Augustmaaneden bragde nogle skjønne Dage; men siden blev Vejret vandfoldt og fugtigt. Høsten faldt lykkelig ud i det Hele; dog blev paa enkelte Steder noget af den sildigere Sæd fordærvet af Væde. September var vaad og overordentlig kjsig; men ved Mikkelsdag begyndte den egentlige Kulde at indfinde sig; alle Slags Frugter, især Blommerne, hvoraf der var stor Overflodighed,

fros paa Træerne. Og sørgeligt var det at see, hvorledes disse Træer, hvis Blade vare borte, nu bare halvgroenne froene Blommer i uhyre Mængde paa de tørre nøgne Grene. Med October Maaned begyndte Vinteren for Alvor. Allerede i de to første Dage fulgte Sne og Hagel; til den 16de raaget Luft og heftige Storme. Fra den 24de til 27de ved stærk Nordenvind vare alle Floder tilfrosne, den 5te November intet Vand mere i Møllerne, den 19de faldt megen Sne. I December steg Kulden. Kort før Jul indfandt sig vel et Slags Mildue; men med Januari Maaned's Begyndelse begyndte ogsaa den skrækelige Kulde paa nye, og det med vedholdende Strængthed; fra den 6te til 8de var den neppe at udholde; Norden og Nordostvinden satte sig fast, og den 9de Januari var det blandt alle rædsom kolde Dage, den koldeste. Fuglene faldt ned af Luften, paa Hønsene fros Hoved og Kam, paa Menneskene Næse og Ører: hvor mange Reisende satte ikke Livet til! Bildtet som Hjorte, Kaaer, Hare, Agerhøns og andre Fugle tyede til Stæder og Byer. Den 13de Januar fulgte en total Maaneformørkelse; men uden paa nogen Maade at forandre Vejrliget; Kulden blev ved. (En vigtig Bemærkning for dem, der

tilskrive Maanen en alt for stor Indflydelse paa vor Jord). Den 14de og 15de faldt en uhyre Mængde Sne, som i adskillige Lande laae i en Høide af 14 til 16 Fod. Nu blev det noget mildere i Luften, dog uden Tøe. Februari Maaned kom, der gav sin Forløber lidet eller intet efter i skjærende Kulde; thi selv i denne Maaned kunde intet Menneske taale at gaae paa Gaden, naar Stedet han skulde til, ikke var gandske nærliggende. Vildtet kom paa nye i Hobetal til Stæder og Landsbyer. Og saaledes gik det under forskjellige Afvekslinger i de øvrige Maaneder indtil Slutningen af Mai, da Vinteren først gandske ophørte. Hvor langt stærkere og mere vedholdende og udbredt end hin bekjendte strænge Vinter 1709 var ikke denne? Alle Lande i Europa følte dens Vælde; ja selv til Asien trængte den sig, saa at der endog i Persien fandtes Folk, der vare frozne ihjel.

(Fortsættes i næste No.)

F. C. Gutfeld,

Provst og Præst ved Holmens Menighed,
Ridder af Dannebrog.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 21.

Ni og tyvende Aargang.

Løverbagen den 24 Mai 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Nagstrædet No. 30.

Mærkværdigheder ved den haarde Vin-
ter 1740.

(See forrige No.)

De vilde Dyr syntes gandske at glemme deres naturlige Frygt for Mennesket. Hunger og Kulde gjorde dem rasende. Uden at ændse nogen Hindring, trængte de baade ved Dag og ved Nat ind i Byer og Huse, og randede hvad de kunde overkomme. I Rønigsberg kom Ulvene lige til Palisaderne; i Januari blev en Pige paa 14 Aar to Gange overfaldet og bortslæbt af en Ulv, og begge Gange heldig reddet af en Mand, der omsider forjog Ulven. Særdeles mærkelig er vel følgende Tildragelse. Ved Pissa havde en Ulv bortslæbt en sex-

aarig Dreng af Byen, ud i den nærliggende Skov. Uformodentlig kommer en Bjørn ham imøde og vil aftvinge ham Byttet; Ulven maae altsaa slippe dette saalænge, for at kjæmpe med Bjørnen; men Striden er kort, og Bjørnen staaer snart som Sejerherre. Medens begge kjæmpe og den sejrende Bjørn siden er ifærd med at opæde sin Glende, kryber Drengen op i et Træ. Og just som Bjørnen staaer i Begreb med at forsøge paa at klavre efter ham, kommer Drengens Fader til, der med nogle Naboer var gaaet ud for at søge om den Forsvundne, seer Bjørnen, strækker denne ved et Skud til Jorden, og redder saaledes sin ubeskadigede Søn.

En Cantor i Leipzig, ved Navn Calvisius, maaste sin Tids største Chronolog, har af alle gamle Skrevne og trykte Krøniker uddraget og sammenholdt de haardeste og koldeste Vintere, hvavidt man har kunnet hente Efterretninger om samme.

Åar 443 efter Christi Fødsel, en uhyre Mængde Sne ligger et halvt Åar inden den borttøede.

605. Alle Træer frøs fordervet.

717. Jorden var i Asien skjult med Sne i 100 Dage.

764. I Februar drev store Iisstykker fra det sorte Hav ind mod Murene af Konstantinopel; allerede ved Nyaaars Tider var det sorte Hav tilfrosset og Isen 30 Fod tyk.

821. Alle Floder i Europa tilfrosne i 40 Dage.

859. Det adriatiske Hav saaledes tilfrosset, at man gaaer til Fods til Venedig.

992. En meget lang og haard Vinter; stærkt Nordlys første Juledag.

1400. En saa forfærdelig Kulde at Floder og Strømme reent vare tilfrosne.

1608. En stræng og vedholdende Vinter.

1709 og 1740. Tvende udmærket kolde Vintere, især den sidste, som her er bleven nærmere omtalte.

A n e k d o t e

om den nordamerikanske General Lee.

General Lee, som var, efter den store Washington, Næstkommanderende ved den nordamerikanske Armee, viste sig i sin Paaklædning og sine Manerer overmaade skjodesløs, og blev derfor ofte, blandt dem, der ikke kjendte ham, en Gjenstand for Latter og Haan.

Engang var han, for at besøge General Washington, redet til et temmelig langt fraliggende Sted, og kom til Huset, hvor man spiste til Middag noget før det øvrige Selskab. Han gik umiddelbar til Kjøkkenet, og forlangte nogen Mad, da han var hungrig. Kjøkepigen, der ansaae ham for en Tjener, svarede, ja, hun vilde give ham noget at spise, naar han først vilde tage Potten af Isden for hende. Dette gjorde han, og satte sig nu rolig for at fortære nogen kold Steeg, hun satte for ham. Pigen var umaadelig nysgjerrig efter at see Gæsterne, som ventedes til Middag, især General Lee, der, som hun sagde, skulde være en af

de hæffeligste og underligste Mænd i Verden, og under denne Tale, bad hun atter Generalen hjælpe hende at sætte Gryden paa nye til Ilden. Neppe var han færdig med dette, førend hun gav ham en Spand i Haanden, bad ham følge med til Brønden, for at drage Vand op til hende. Ogsaa dette Ønske opfyldte han med megen Beredvillighed; men just da han saaledes stod ved Brønden, kom General Washington med sin Svite og lod ved en Adjutant søge efter General Lee. Adjutanten traf ham just ved denne huuslige Forretning, og undrede sig ikke lidet derover. Men endnu mere forundret eller rettere forfærdet blev den stakkels Pige, da hun hørte den Mand, hun behandlede saa ligefrem, hilses som Excellents. Krukken faldt af Haanden paa hende, og hun paa sine Knæ bad ham om Forladelse. Lee tiltalte hende meget venlig, og gav hende en Krone for hendes Skræk, og da han altid var meget villig at erkjende og tilstaae det Upassende i sit Forhold, skjønt han aldrig havde Lust til at ændre det, vendte han sig med disse Ord til Adjutanten:

”De seer unge Mand, hvor megen Nytte en anstændig Paaklædning medfører. Endog en Mand

af Bigtighed kan ikke undvære den, og hverken Tapperhed eller andre Fortrin ere fuldelig i Stand til at erstatte dens Savn.

Den ædle Soldat.

I Aaret 1779, i den korte Krig imellem Østerrike og Preussen, vare Indbyggerne i en böhmisk Landsbye saa uforsigtige, at skyde paa Preusserne. En saadan Forbrydelse drager, efter Krigslovene, Plyndring og Brand efter sig. En menneskelig Prinds formildede den strænge Dom, og indskrænkede den til Fouragering. At inddrive Fouragen tilfaldt efter Ordre et vist Kyrasseerregiment, der ogsaa uforsøvet sendte en Kommando til Byen for at udføre denne Ordre. Efter at have belæst Hestene med den Fourage, de kunde bære, begyndte man at plyndre overalt i Byen, hvortil dog ikke var givet nogen Befaling. En af Krigerne, een eneste i Hoben, modsatte sig dette Uvæsen: "Hvad er det I tage eder for, Kammerater! — raabte han — til sig Udfærd have vi jo ingen Ordre; værere dog menneskelige! I ere dog hverken Tyrker eller Hedninger! At vi have taget Fourrage fra de

stakkels Folk ville de vel engang — saa ondt det end gjør dem — kunne forvinde; men tage vi nu ovenkjøbet deres Pinned, Klæder og Huusgeraad bort, er det ude med dem." Prædikanten — som man kaldte ham — blev ugleet og Plyndringen fortsat. Men den brave Kyrasseer lod sig ikke skrække. Med et af Uvillie og Medlidenhed gløddende Hjerter og med al den varme, konstløse Betsalenhed, dette Hjerter kan give, blev han ved: "for Guds Skyld! kjære, gode Kammerater! holder dog op! tænker paa, hvorledes vi vilde blive tilmode, naar man saaledes vilde bære sig ad med vore Koner og Børn. Lader dog de stakkels ulykkelige Folk beholde det Nødvendigste! vi ere jo ingen Kroater og Pandurer!" — Dog, alt dette var sagt for dove Ører; man loe og plyndrede! Nu blev det ædle Menneske saa opbragt, at han trak blank, og raabte med sunklende Dine og forfærdelig Røst: "hvis I ikke holde op i Djeblicket, har I med mig at gjøre! Endnu i Aften giver jeg det an for Eufen. I tvinge mig til at forraade Eder."

Som lynslagene ved disse Ord og dette kjække Heltetmod, stode de skamfulde og forvirrede. Men kun et Djeblick; alt blev udpakket igjen, og indhændet Ejermanden.

Troppen kom tilbage, og Regimentschefen fik Nys om Sagen og lod den brave Kyrasseer kalde for sig. "Sig mig oprigtig, hvordan Tingen hænger sammen" — sagde Generalen — og ligefrem paa den simpleste Maade fortalte Karlen, hvad der var skeet. "Du har — blev Feldtherren ved — handlet som en brav Karl, det er ikke Kongens Villie, at der skal føres Krig med værgeløse fattige Landboere. Men sig mig engang, hvad det var for Umennesker, der alligevel plyndrede; angiv dem, at de kan faae hvad de fortjene!" "O, Hr. General! var Svaret — jeg veed nok, jeg skylder Dem at lyde; men jeg beder De vil her forskaane mig! Man gav jo alting igjen tilbage, og i Krigen veed De jo, det ikke gaaer saa ordentlig til, som det skulde. O naadige Herre! forskaan mig!" "Nu brave Karl! for Din Skyld vil jeg ikke nøjere lade Sagen undersøge, og naar der engang skulde tilføde Dig noget, saa vend Dig til mig."

F. C. Gutfeld,
 Provst og Præst ved Holmens Menighed,
 Ridder af Dannebrog.

Commissionen, som bestyrer Ugebladet, samles Søndagen den 1ste Juni 1817, da Hr. Adjunkt Meisling indleverer sit Bidrag.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 22.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 31 Mai 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Magstrædet No. 30.

Da Hr. Provst og Ridder Gutfeld var forhindret fra at levere sit fjerde Halvark til Bladet, og Hr. Dr. Weisling uforberedet til denne Anticipation, meddeles Efterstaaende, uden for Turen, af Undertegnede.

C h o r a l

ved

Søndagskolernes Højtidelighed

i Fredriks Kirken

den 25 Maj 1817

af

Undertegnede.

(bestemt at assynges af Lærlingene.)

Du, som beskytter ædel Daad!

Du, som Forladte giver Raad,

og Lys i Mørket tænder!

Du, som velsigner hvert et Frø,

de troe Sædemænd udstrøe,

og Høstens Dage sender!

Herlig,

kjerlig

Alt Du leder;

vidt Du breder

ud Din Gæ.

Ewig Tak og Pris Dig være!

Hvad var den allerbedste Td;

hvad allerredeligste Flid,

naar Du dem ej beskytter?

Hvad dette Samfunds Hjemed,
naar Du Din Naade og Din Fred
til Bærket ikke knytter?

Din Aand,

Din Haand

ene byder,

Borgerbyder

at fremskyde

Frugterne, som Landet fryde!

Saa, Fader, Du, med Kjerlighed,

saae til den Borgeridræt ned!

Du den og os benaaded'!

Igjennem lange Raad af Aar,

hint Bærk, til Held og Hæder, staar!

Ehi Du for Nytten raaded'.

I Dag

modtag,

hvad vor Læbe

svagt vil stræbe

Dig at kvæde,

Skaber af vor Fred og Glæde!

O, Du, som, i den svundne Tid,

velsignede vor stille Flid!

Vær end hos os tilstæde!
 Gyld Kraft i fromme Lærers Bryst!
 I vort gyld villig Lærelyst,
 til vor og Brødres Glæde!

Vor Gud!

Bred ud
 al Din Naade,
 os til Baade,
 over Landet og dets Fader!
 Hør, hør os, Alles Fader!

Af Krummachers Parabler.

(2det Bind).

I.

Parfen, Jøden og Kristnen.

En Jøde traadde ind i et Parsetempel og saae der den hellige Ild. Han sagde da til Præsten: Hvad, I tilbede Ilden? Ej Ilden, svarede Præsten, den er os et Sindbillede paa Solen og dens varmende Lys. Derpaa spurgde Jøden: Dyrke I da Solen som Eders Gud; vide I ikke, at selv denne er kun den

Almægtiges Skabning? Det vide vi, svarede Præsten; men det sandfelige Menneske behøver det sandfelige Tegn, for at fatte det Højeste, Og er ikke Solen Billedet paa det oprindelige, usynlige, ubegribelige Lys, der opholder og lykfsaliggjør Alt?

Da svarede Israелiten: Skiller da Eders Folk Billedet fra det oprindelige Billede? Allerede kalder det Solen sin Gud, og nedsjunket selv fra denne, atter til et lavere Billede, knæler det for den jordiske Flamme. Eders udvortes Dje henriver, Eder Indvortes blænder Eder, og, i det I foreholde dette det jordiske Lys, unddrage I det det himmelske. „Du skal ej gjøre dig Billede, eller nogen Lignelse!“

Hvorledes betegne da I det højeste Væsen? spurgde Præsten.

Jøden svarede: Vi kalde det Jehovah, Adonai, d. e. Herren, som er, som var og som skal være.

Eders Ord er stort og herligt; men det er frygteligt! svarede Parsen.

Derpaa traadde en Kristen frem og sagde: „Vi kalde ham Fader!“

Da saae Jøden og Hedningen paa hverandre og sagde: „Her er Billede og Sandhed forenede! Det er et Ord for Hjertet!“ istemmede de.

Derpaa opløftede Begge deres Blik til Himlen og sagde: „Vor Fader!“

Og nu rakte alle Tre hverandre Hænder og kaldede hverandre Brødre.

2.

D a v i d s H a r p e.

En Dag sad David, Israels Konge, ved Zions Høj; hans Harpe stod taus foran ham, og han lænede sit Hoved til Harpen.

Da traadde Profeten Gad hen til ham og sagde: Hvad tænker Du paa, min Konge?

David svarede og sagde: Paa min evig-afverlende Skjebne. Hvor mange Takke- og Frydesange, men og hvormange Sørge- og Klagesange har jeg ikke sunget til denne Harpe! — — —

Bær Du Harpen lig! sagde Profeten.

Hvorledes mener Du? spurgte Kongen.

See, svarede den Guds Mand; din Smerte saavel som din Fryd afløkker Harpen himmelske Toner, og befjeler Strengene. Saa danne Lidelse og

Glæde dit Hjerte og dit Liv til den himmelske
Harpe.

Da rejste David sig, og greb i Harpen.

3.

Blomsten Gulmiske.

Hylø, en blomstrende Yngling, havde forladt sine fromme Forældres landlige Hjem, for at danne sin Aand i Perstens Hovedstad, hvor Alt var Glimmer. Der blev en Bolerke den skønne Yngling vaer, og søgte at fange ham i sit Garn, og at bedaare hans Hjerte ved sletste Ord og ved hendes Munds yndige Sang.

Men Hylø imodstod længe hendes Tillokkelser; thi hans Moders Billede og Lærdomme levede end i hans Hjerte. Dog gav Fristerinden ikke efter, og det lykkedes hende stedse mere og mere at bedaare hans Sjæl, og Lysten voksede i Ynglingens Hjerte og han var fuld af Uro og Længsel.

Da førte hans Aand ham henud i Susas Eng, og han gik grublende frem og tilbage. Thi Bolerkens Smigrerier havde, som en Pil, flækket hans Lever.

See, da fandt han for sine Fødder den uforslignelige Blomst, Gulmiskeet, den Skjønneste i Persien, i fuld Flor, guld, og purpurfarvet, og et Hav af Bellugt svævede trindt om den.

Hylø stod længe fuld af Beundring, og sagde til sit Hjerte: Ligesom denne Blomst, er Solimah Landets Skjønneste Datter. Ak, torde jeg overgive mig til hende med ganske Sjæl! Hvad kan da hindre mig? Hun være fra nu af min, som denne Blomst!

Derpaa nærmede Ynglingen sig og bøjede sig ned imod den Skønne Blomst, for at drikke dens Duft. Men pludseligen forskrækkedes han, og sprang tilbage. En Snog hævede sig imellem Blade, og medede, med aabent Gab og hvissende Tunge, efter Ynglingen.

Fra nu af vandrede Hylø modig og brav, og undveg Bolersten Solimah.

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Seckedetacademiet.

Commissionen, som bestyrer Uæbladet, samles Søndagen den 1ste Juni 1817, da Hr. Adjunkt, Dr. Meisling indleverer sit Bidrag.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 23.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 7 Juni 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Særøveren Olonoi's Begivenheder.

(Af neuere Geschichte der Chineser, Indier, Japaner u. s. v.
32ster Band.)

Olonois var een af de berømteste Flibustier *) man har hørt tale om. Han var fra Poitou, fra et Sted, som kaldes Sables d'Olone, hvoraf han fik Navn. Han indskibede sig i Rochelle med en Væbner af de amerikanske Her, som tre Aar beholdt ham hos sig som Tjener.

Da han var frie, begav han sig til St. Domingo, hvor han gik i Selskab med Vouca,

*) Flibustierne vare, som bekjendt, Særøvere, der i det syttende Aarhundrede gjorde Havet usikkert; ja de gik endog i Land, og ødelagde flere Stæder i Amerika.

nierne*). Han blev feet af denne Tilstand, opsogte Glibustierne, som befandt sig paa Skildpaddesen, krydsede omkring med dem og udmærkede sig saaledes iblandt dem, at de gav ham et Skib, hvorefter med han gjorde mange Streiferier. Han havde den Ulykke ved en Landing at angribes af en betydelig Trop Spanier, som dræbte mange af hans Folk og førte de Dyrige til Campesche. For at slippe dem, kastede Olonois sig mellem de Døde; men da Spanierne vare afmarscherede, tog han en Spaniers Dragt paa og nærmede sig Staden Campesche. Han mødte mange Slaver, og lovede dem, at sætte dem i Frihed og desuden forskaffe dem betydelige Summer, dersom de vilde følge med ham. Da dette Forslag blev snart antaget, bemægtigede de sig en Baad, som laae i Havnen, førte den hen til et Sted, hvor Olonois ventede dem, og begave sig til Skildpaddesen. Her forsamlede han mange Glibustier og krydsede i Nærheden af Cuba. Han blev opdaget, og Statholderen i Havanna, Cubas Hovedstad, sendte en Fregat imod ham, som førte 10

*) Boucanierne vare Jægere, som især sysselsatte sig med Jagen efter vilde Koer og Sviin. Hundene af de dræbte Dyr tørrede de, bragte dem til Havet og solgte dem til Europæerne.

Kanoner og 80 Mand, der bleve anseete for de tappreste i Havanna. Gouverneuren var saa vis paa, at hans Folk vilde fange Glibustierne, at han havde befalet dem, at hænge dem alle uden Undtagelse. Men han blev skuffet i dette sit Haab; thi hans Skib blev taget, og Olonois, som havde erfaret hans Befaling, lod alle Spanierne henrette, een undtagen, som han gav et Brev med til Havannas Gouverneur, hvori der stod: "Jeg har behandlet deres Folk saaledes, som De havde befalet at behandle mine Folk, ja endog mig selv. Da De er saaledes findet, saa forsikkrer jeg, at jeg vil behandle alle de Spanier, jeg faaer fat paa, paa samme Maade. Jeg kan vel komme i Fare for selv at taale en lignende Behandling, men jeg skal vide at befrie mig derfra, ved at berøve mig Livet, naar Nøden er stor."

Dette Brev forarsagede Gouverneuren en stor Bestyrrelse, og han kunde ikke forestille sig, hvorledes 20 Mand med een eller to Baade havde kunnet tage en, til Krig udrustet, Fregat med 80 Mand.

Olonois vendte tilbage til Skildpaddesen, for at forstørre sine Folks Antal. Han fandt der een af sine Benner, Michel le Vaëque, som han forbandt sig med. De lagde den Plan, at overrumple

en spansk Stad, og underrettede alle Hlibustier, der vare i Nærheden, om denne Plan. I kort Tid havde de 400 Mand sammen. Deres Flaade bestod af fem smaa Skibe. Man overdrog Olonois Kommandoen over Søtropperne, og udnævnedes Basque til General for Landtropperne. De begav sig først til St. Domingo, hvor de dræbte mange vilde Sviin og Kæer, som de indfaldede og toge med som Provision, hvorpaa de seglede videre, for at udføre deres Konehavende. Ikke langt fra den Egn, de vare løbne ud fra, mødte de to riigtladte spanske Skibe, som vare langt større end deres, hvilke de erobrede. Olonois sendte det største, som var ganske fuldt af Indigo, til Skildpaddesen, for at løffes, og gav Bedækningen den Befaling, igjen at støde til ham. Det andet beholdte han, fordi det førte megen Krigsmunition, der var bestemt til St. Domingo. Et temmelig betydeligt Antal Franskmænd, som først nyelig vare landede paa Skildpaddesen, indskibede sig paa det Skib, som igjen skulde støde til Olonois. Da denne fra alle Sider havde de bedste Udsigter, menstrede han sin Flaade, som bestod af 7 Skibe, hvis Mandskab beløb sig til 440 Mand. Nu aabenbarede han sit Projekt, at gaae til Staden Maracaibo, som ligger

i Provindsen Venezuela ved Bredden af Søen af samme Navn, og at udplyndre alle smaae Kolonier i Omegnen. Alle billigede hans Forehavende, og lovede at staae ham bi af alle Kræfter.

Olonois seglede bort, ankorn i Søen Maracaibo, lod sine Folk lande under Basque, men slog sig selv til Landtropperne for at dele Faren. Basque angreb Fortet og bemægtigede sig det. Endzel af Besætningen blev nedslæbt, og de Dvrige fangede. Kort derpaa bemægtigede han sig Staden, men fandt ikke de Rigdomme der, som han havde ventet, fordi Indvaanerne, underrettede fra Fortet om Faren, havde bragt deres kostbareste Eiendomme til Gibraltar. Slibustierne tvang dem, der vare blevne tilbage, til at sige dem, hvor deres Rigdomme vare bragte hen. Man tilstod dem, at de vare bragte til Gibraltar. Olonois fattede strax den Beslutning at marschere derhen; han tog mange Indbyggere i Maracoibo med, for at tjene ham til Weivisere. Disse gave ham at forstaae, at han vilde finde Byen i Forsvarsstand. "Det vil Intet sige", svarede han dem, "desto rigere vil Byttet være."

Da han kom derhen, fandt han, at Spanierne virkeligen havde forskandset sig godt og paa bedste

Maade beskyttet sig mod hvert Overfald. De havde gjort Forhugninger af de største Træer og desuden sat hele Landet saaledes under Vand, at man ikke kunde træde paa Jorden, uden at synke i til Knæerne. Kun een Bei havde Spanierne ikke gjort ubrugbar, men den var saa smal, at kun sex Mand i Linie kunde rykke frem. Den ufor- sagte Olonois lod sig ikke affrække derved; han raabte til sine Folk: "modig, mine Brødre! vi maae overvinde disse Folk, eller døe. Bliwer jeg, saa lad kun ikke Modet synke." Neppe havde han sagt disse Ord, førend han styrtede ind paa Spa- nierne, og hans lige saa modige Folk efter ham. Da de vare et Pistolskud fra den første Forstænds- ning, sank de dybt ned i Moradset og Spanierne begyndte at skyde paa dem med tyve med Kar- tatter ladede Kanoner. Mange Flibustier faldt, dog opmuntrede de, selv døende, deres Kamme- rater til Kamp. De huggede Grene ned, som lettede dem Beien, bemægtigede sig snart den første Forstændsning, forfulgte Spanierne til den anden og tvang dem til at strække Gevær. Disse Sidste, hvis Antal beløbs sig til 600 Mand, tabte 400 og 100 bleve saarede; Olonois fangede de de øvrige 100.

Efter denne Brev udsendte Olonois Partier, som skulde gjennemløbe Skovene, hvor Spanierne havde skjult deres Guld og Sølv. Alle de, der mødte dem, bleve lagde paa Pinebænken, for at tilstaae, hvor deres Skatte var. Flibustierne opholdt sig omtrent 6 Uger i Gibraltar; men da Olonois mærkede, at Uddunstningen af Eigene og det udgydte Blod skilte ham ved mange Folk, besluttede han sig til Afmarsch; men først lod han Indbyggerne sige, at de skulde betale den udskrevne Contribution, eller ogsaa vilde han stikke Byen i Brand. Da Man tøvede med at svare, lod han lægge Ild paa alle fire Kanter, og i mindre end 6 Timer blev den forvandlet til Aske. Han sagde til dem, som han havde taget til Fanger, at dersom de ikke gav ham Løsepenge, skulde han lade dem udstaae de skrækkeligste Piinsler.

Han vendte tilbage til Maracaibo, og befalede Indvaanerne at skaffe 500 Køer, for igjen at forsyne sine Skibe med Levnetsmidler. Spanierne troede, at de nu ikke mere skulde foruroliges, men han lod dem sige, at hvis de ikke, inden 5 Dages Forløb betalte Contributionen, vilde han behandle Byen ligesom Gibraltar. Medens Man gjorde sig Umage for at sammenbringe den forlangte Summa,

plyndrede Flibustierne Kirkerne og borttoge det dert
værende Guld og Søl.

Spanierne bragte saa hurtig som mueligt den
forlangte Summa sammen; thi de længtes efter
Intet mere, end det Dieblik, da de skulde blive disse
Mennesker quit.

Flibustierne lettede Anker og begave sig til
Gonaives for, at dele deres Bytte. Da de vare
forsamlede, gjorde Enhver Eed paa, at han Intet
havde taget for sig, men givet Alt, hvad han havde
taget fra Spanierne, til Hovedmassen.

(Sluttet i næste No.)

S. Meisling,

Dr. Phil. og Adjunkt.

B o r g e r - B e n e n .

No. 24.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 14 Juni 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Sørøverens Olonois's Begivenheder.

(See forrige No.)

Da Alt var samlet, beløb Byttet sig til en Million, foruden Skibene. Kort de havde ved dette Streiferie forarsaget Spanierne et Tab af mere end 3 Mill. Man deelte Byttet, og begav sig til Skildpaddesen; her overlode Alle sig til de Udsvævelser, hvortil Folk, som føre et saadant Levnet, ere tilbøielige, og snart havde de ødt Alt hvad de havde samlet. Nogle af dem som vare klogere, vendte tilbage til Frankrig, for der i No at nyde Frugterne af deres Arbejder, eller rettere sagt, Forbrudelser.

Alle disse Priser vare ikke betydelige nok til at bestride Olonois's uhyre Gield og overdrevne Odselhed. Han befandt sig i ligesaa stor Forlegenhed, som før, og besluttede at vove et nyt Foretagende. Han taledede

derom med sine Kammerater, som vare i samme Forlegenhed som han og kaldte derfor hans Project godt. Mange af Deboerne, som hidindtil havde syffelsat sig med Tobaksdyrkningen, gjorde ham det Forslag at dele Farerne med ham. Da han saae at Antallet af hans Kammerater blev for stort, til at hans Skibe kunde rumme dem: saa lod han et stort Lastskib, som han havde taget ved sidste Caperie, kalfatre, bemandede det med 300 Mand og fordeelte endnu 300 paa sine fem øvrige smaae Skibe. Da Alt var færdigt, sagde han til sine Folk, at han vilde til Søen Nicaragua, for at plyndre de omliggende Stæder, hvor han haabede at finde umaadelige Rigdomme, fordi Flibustierne, endnu ikke havde landet der. Han tilføjede, at han vilde medtage en Indianer, som kjendte Landet, for at han kunde føre dem til alle de Steder, hvor de kunde gjøre noget nyt Bytte.

Da han saae, at alle hans Folk vare beredte til at følge ham, valgte han Mata. Mano, som ligger Syden for Cuba, til Lumsplads. Han valgte dette Sted fordi der gives Skildpadder i Mængde, og mange Vaade til at fange dem med. Han vilde tage nogle af disse og besætte dem med sine Folk, naar han kom til Mundingen af den Flod, som hører til Søen Nicaragua, for at lande paa de Steder, som store Skibe ikke kunde nærme sig formedelsk Mangel paa Vand. Hans Plan lykkedes, han fandt der mange

Kanoer, (Baade), som han tog bort og lagde i sine Skibe. Derfra seilede han til Gracia Dios. Han lod sine Folk lande, og tog Veien til San Pedro, en lille Stad i Nærheden. Paa sin vei stødte han paa et Baghold af Spanier, som havde nedgravet sig bag ved nogle Skandsekurve paa en snæver Vei, som de umuligt kunde undgaae formedelst tykt Krat og mange Tornebuske. Olonois overvandt disse Hindringer og stormede saaledes ind paa Spanierne, at de maatte tage Flugten. Alligevel kostede denne Seier ham meget; thi han tabte en stor Mængde af sine tappreste Folk.

Olonois lod alle faarede Spanier dræbe. Han udsurgte Fangerne, som fortalte ham, at han endnu skulde forbi to Baghold, inden han kom til Byen. Han spurgte dem, om han ikke kunde undgaae denne Vei, og Alle svarede ham, at det var umuligt. Han lod nu den største Deel af dem nedfable, bandt een til et Træ, skjar Møven op paa ham, og sagde til de Dvorige, at de skulde faa samme Straf dersom de vægrede sig ved at vise ham en anden Vei. Da de stedse bleve ved deres Svar, sluttede han, at der ingen anden Vei var, og sagde til sine Kammerater, at de skulde følge ham, men søge at undgaae Bagholdene.

Klibustierne rykkede videre frem, stødte paa det andet Baghold, og tvang endnu engang Spanierne til at vige. De marscherede videre og kom endelig til

det tredje Baghold. Fægtningen var lang og hidsig; men tilsidst bleve Spanierne overvundne. Olonots indtog derpaa Byen, dog fandt han der ikke de ventede Rigdomme, fordi Indvaanerne ingen betydelig Handel drive. Han antændte den, og forvandlede den til Aske. —

Denne Eventyrer gjorde endnu nogle Priser; en Deel af hans Folk forlod ham. Han leed siden Skibebrud, faldt i Hænderne paa de Wilde, som huggede ham i Stykker, stegte og spiste ham. Saaledes døde et af de fletteste Mennesker, som nogensinde har vlist sig paa de Amerikaniske Kyster. —

Slaverne eller Belgjeringers Magt.

(Af Madame Genlis's les Veilles du Chateau)

Snelgrave var en engelsk Søecaptain, udmærket ved sin Menneskelighed. Han reiste i Aaret 1722 lang Tid i Afrika, og kjøbte der mange Slaver; en afskyelig Handel, som Brugen ikke kan give Fuldmagt, efterdi den krænker Naturen, og man ikke kan drive den, uden ved at udsætte sig for store Farer; thi Uretfærdighed og Tyrannie frembringe for det meste Fortviøvelse og Opstand. Europæerne ere ogsaa nødte til at lænke de ulykkelige Negere, som de kjøbe, paa deres Skibe om Natten og en stor Deel af Dagen:

og, uagtet al deres Forsigtighed, finde Slaverne altid Leilighed til at forene sig sammen, for at stifte hemmelige Anfslag, der ofte koste deres Herrer Livet.

Snelgrave kjøbte mange Negere paa Kysten af Kallabar Floden. Iblandt disse Ulykkelige, lagde han især Mærke til et ungt Fruentimmer, der syntes overvældet af Smerte. Rørt ved de Taarer, han saae hende udgyde, lod han hende udspørge ved sin Folk; og erfarede, at hun begræd et eneste Barn, som hun havde mistet Dagen iforveien. Man førte hende ombord paa Snelgraves Skib, og den samme Dag, lod Distriktets Øverste eller Konge Snelgrave indbyde til sig. Snelgrave samtykkede deri; men da han kjendte denne Nations Bildhed, lod han sig ledsage af 10 velbevæbnede Matroser, og af sin Betjent. Han fandt Kongen siddende paa et ophøiet Sæde, under nogle Træer, lidet borte fra Kysten. Forsamlingen var talrig; en Mængde fornemme Negere omgave Kongen, og hans Garde, bevæbnede med Buer og Pile, med Sabel ved Siden og Rastespyd i Haanden, holdt sig bag ved ham i nogen Afstand. Englænderne stillede sig ligeover for Kongen. Snelgrave forærede Kongen nogle europæiske Smaating, og da han endte sin Tale, hørte han nogle høje Suk, der kom ham til at gysse. Han vendte sig om, og saae en lille Neger, der ved det ene Been var bunden til en i Jorden nedslaaet Pæl. Paa Kanden af en Grøft syntes to Ne-

gere af et affkyeligt Udseende, væbnede med Ører og flædte paa en overordentlig Maade, at bevogte dette Barn, der betragtede dem grædende og foldede sine smaae Hænder med en ydmyghedende Mine. Kongen, der saae hvilket Indtryk dette fremmede Syn gjorde paa Snelgrave, troede at sætte Mod i ham ved at forsikre ham, at han intet havde at frygte af de to Negere, han betragtede med saamegen Forundring. Endeligen forklarede han den Rejsende, at BARNET skulde offres til Guden Egbo for Rigets Held.... Ved disse Ord gjøs Snelgrave af Skræk. Han havde kun 10 Mand med sig: den afrikanske Prindses Hoffolk og Garde udgjorde over 100 Negere: men Mærlidenheden og Menneskeligheden tillode ikke Snelgrave noie at lægge Mærke til Alt det, han havde at frygte af det Antal af vilde Barbarer, der omgav ham. O mine Venner! raabte han, vendende sig til sine Folk, lader os frelse dette ulykkelige Barn! kommer og følger mig!.... Sigende disse Ord, styrtede han sig henimod den lille Neger. Engelskmændens opflammede af samme Følelse, ilede efter ham. Negerne udstødte skrækkelige Skrig, og styrtede rasende ind paa den engelske Trop. Snelgrave trækker en Pistol ud af sit Belte; Kongen bliver forskrækket. Snelgrave forlanger, at blive hørt. Kongen dæmper Negernes Raserie ved et eneste Ord; de standse og staae ubevægelige. Da forklarer Snelgrave Bevæg-

grundene til sin Handling, ved Hjælp af sin Folk, og slutter med at bede Kongen, om at sælge ham dette Offer. Forslaget blev imodtaget. Snelgrave havde besluttet ikke at trætte om Prisen. Men Negerkongen havde til Lykke for ham, hverken Guld eller Sølv nødvendig. Han brød sig hverken om Diamanter eller Perler, og da han troede at fordre meget, beder han kun om et Halsbaand af blaat Glas, der i samme Dieblik blev ham givet. Snelgrave iler hen til den lille, uskyldige Skabning, hvis Liv, han havde frelst. Han trækker sin Sabel for at overskjære det Reeb hvormed BARNETS Been vare bundne. Det forstrækkede Barn, der troer, at Snelgrave vil dræbe det, udstøder et smerteligt Skrig, men han tager det henrykt i sine Arme, og trykker det op til sin Barm. BARNET, der fatter Mod, smiler og klapper sin Belgjører, der gjennemtrængt af Følelse tager Afsked med Negerkongen, og vender tilbage til sit Skib. Da Snelgrave kom ned til Kysten saae han den unge Negerinde, han havde kjøbt om Morgenen, der ikke befandt sig vel, siddende badet i Taarer hos Skibschirurggen, der, fordi han ei havde kunnet overtale hende til at nyde Noget, lod hende blive ude i frisk Luft, af Frygt for, hun skulde atter falde i Besvimelse. I det Dieblik Snelgrave gaar hende forbi tillige med sine Folk, vender hun Hovedet om, og udstøder i det samme et Skrig, i det hun seer den lille

Neger, som en Matros bar. Hun reiser sig, iler hennemod Barnet, der gjenkjender hende, kalder paa hende og strækker Armene ud imod hende..... De sørgelige Beslutninger, hun havde fattet, Tabet af hendes Frihed, de græselige Onder, hun havde lidt, Alt var glemt.... Hun er Moder... hun har faaet sin Søn igjen!... Smidlertid havde hun erfaret af Tolken, at Snelgrave havde frelst hendes Barn. Hun kaster sig for sin Belgivnerss Fødder og siger: Nu er jeg din Slavinde! thi uden dette Barn vilde Døden snart have befriet mig fra dette Slaverie: du var i mine Dine ikkun en Tyran. Du har gjengivet mig min Søn, det er at give mig mere end Livet; du bliver min Fader, ja, du kan fuldkommen stole paa min Lydighed! Snelgrave kunde ikke modtage en skjønneren Løn for sin Menneskelighed; men han høstede endnu nye Frugter af dem. Han havde mere end 300 Negere ombord paa sit Skib, hvilke den unge Negerinde fortalte sin Hændelse. Da Negerne havde hørt denne rørende Fortælling, omringede de Snelgrave, udtrykkende deres Beundring ved fordobbede Bifaldsraab; de lovede ham fuldkommen Lydighed, og Snelgrave fandt paa den hele den øvrige Reise al den Lydighed, en Fader nogensinde kunde vente af sine Børn.

S. Meisling,

Dr. Phil. og Adjunkt.

Borger - B l a d e t .

No. 25.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 21 Juni 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Alaroboderne No. 3.

A n m e l d e l s e .

De i General-Forsamlingen den 3te Marts
sidstleden afgaaede og igien valgte Repræsen-
tantere ere:

F i r s t e K l a s s i f i k a t i o n .

Afgik.

Hr. Kammerherre og Ad-
miralitets-Deputeret
Holsten, Ridder af
Dannebrog og Danne-
brogsmand.

Blev valgt.

Hr. Kamerjunker Cord-
sen.

F 2 d e n K l a s s i f i k a t i o n .

Afgik.

Dhr. Etatsraad Bang,
Ridder af Dannebrog
Cancelliraad Bay.

Blev valgt.

Dhr. Etatsraad Lov-
mand
Justitsraad Muns.

§ 3die Klassifikation.

Afgift.	Blev valgt.
Dhr. Havnebygnings- Inspektør Halkjær, Ridder af Dannebrog. Sergeant Lund.	Dhr. Captain Lykke, Ridder af Dannebrog. Divisionskirurg Krü- ger.

§ 4de Klassifikation.

Afgift.	Blev valgt.
Dhr. Cancelliraad We- dege. Oberstlieutenant Krebs, Ridder af Dannebrog. NB. Den sidste efter Begjæ- ring.	Dhr. Overauditeur og Vice-Raadmand Mundt Captein Torscheus.

§ 5te Klassifikation.

Afgift.	Blev valgt.
Dhr. Provst Gutfeld, Ridder af Dannebrog. Sognepræst Palludan.	Dherrer Sognepræsten Holm, Ridder af Dannebrog Præsten Gesner.

§ 6te Klassifikation.

Afgift.	Blev valgt.
Dhr. Inspect. og Over- lærer Rielsen Assesser og Apotheker Stolpe (død).	Dhr. Overlærer Kofod Studiofus Rielsen.

7de Klassifikation.

Afgik.	Blev valgt.
Dhr. Direktør Schulz Grosserer Berthelsen (død).	Dhr. Grosserer A. Nielsen Major og Grosserer Rye.

8de Klassifikation.

Afgik.	Blev valgt.
Dhr. Vinhandler Børcher Brændevinsbrænder Hammeløf Major og Isekræmmer Bechmann.	Dhrer Urtekræmmer Benzon Urtekræmmer Ølste. Captain og Klædekræmmer Korfitsen.

9de Klassifikation.

Afgik.	Blev valgt.
Dhr. Skibsbygmester Larsen, Ridder af Dannebrog Captain og Muurmester Bønche Gørtler Rosberg Snedker Pingel.	Dhr. Farver Lindstorff Kunstdreier Rørber Farver Grundtvig Linnedvæver Ehler.

10de Klassifikation.

Afgik.	Blev valgt.
Dhr. Boghandl. Stadthagen Grosserer M. Wallich.	Dhr. Grosserer P. J. Cantor Trillefabrikur Magnus.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab.

Sørensen. Aagaard. Korfitsen.

E i l f æ l d e t.

(Af Abend: Zeitung. Januar 1817.)

Den unge Prinds af Wiburg, som nylig havde giftet sig, var flyttet hen til sin Onkels, den regjerende Fyrstes, Residents, og havde indrettet et stort Huus overmaade elegant og forsynet det med den Indskrift: Hôtel de Wiburg. —

Amtsraad Herbert maatte just da engang til Residentsen for, om muligt, at forlænge sin 24 Aars Forpagtningscontract paa andre 24 Aar; thi skjøndt han selv var saa gammel, at han neppe haabede at opleve Enden paa den fornyede Forpagtningstid, saa havde han dog sin Datter Agnes, som han ønskede at bevare denne indbringende Forpagtning, og han var vis paa, at han nok skulde faae en Svigersøn, som da kunde føre Huusholdningen. Man vurderede den gamle Herre for en Mand paa en halv Tønde Guld; Agnes var hans eneste Barn, til hvem, meente han i Stilhed, der vel skulde findes Friere, naar hun først var gammel nok til at gifte sig. Efter hans Mening var der endnu 4 eller

5 Mars Tid dertil; thi saa blev Agnes saa gammel som hendes afdøde Moder, der ogsaa først havde giftet sig i sit 23de Aar.

Men Agnes regnede anderledes. For to Aar siden havde en ung Uldhandler, et gandske allerkjæreste Menneſke, været hos hendes Fader. Ogsaa Faderen roste ham, thi han havde betalt mere for hvert Centner Uld end en Anden havde budet; denne havde Agnes hemmelig udva'gt til Faderens Svigersøn. Den unge Lykkelige boede i Hovedstaden; hvo kan derfor male Pigens Henrykkelse, da Faderen forkyndte hende, at hun Dagen efter ſkulde reise derhen med ham.

Bed hver Hjord af Faar, de mødte undervejs, tænkte hun paa den smukke Uldhandler, og, da hendes Fader ved en Hjord som græssede paa deres høire Haand gjorde den Bemærkning, at de, efter dette Tegn, vilde være velkommen i Hovedstaden, glindsede hendes store klare Dine; thi hun troede gandske hemmelig, at hendes elskede van der Bynsen vilde overraskes ved at see hende saa uformodentligen.

Tobias førte denne Gang uudſtaaelig langſomt. Af Utaalmodighed satte hun ofte de smaae Fødder imod Forsædet, som om hun troede, at hun derved

selv kunde styde Bognen frem. Hvert Dieblig
 stak hun Hovedet ud, for at udspeide Hovedsta-
 dens Taarne. Endeligen havde de naaet den sid-
 ste Stad, hvorfra der kun var to smaae Mile til
 Hovedstaden.

Tobias maatte fore og den Gamle spiste Fro-
 kost. Agnes var narved at fortviule over denne
 nye Forsinkelse. Da imidlertid nogle Officerer af
 Byens Garnison, som sad i Værtshuusstuen og
 styrkede sig til Bagtparaden, begyndte en levende
 Samtale med hende og hendes Fader, saa blev hun
 mindre vred paa Ekjebnen, som opsatte den haa-
 bende Sammenkomst med den Elskede en Times
 Tid, og fornøiede sig saa meget over de unge Hel-
 tes muntre Væsen, at hun gjerne havde villiget i
 deres Forslag, at blive til Paraden og høre den
 herlige Musik; men Faderen paastod at ville være
 i Hovedstaden om Middagen og trøstede Agnes,
 som han mærkede havde Lyst til at see Paraden,
 med den Forsikring at hun der skulde høre saadanne
 Herligheder i Overflødighed. For at bringe Sam-
 talen paa andre Ting, spurgte han Officererne,
 hvor man logerede bedst i Hovedstaden; og een af dem
 som ærgrede sig over at den smukke Pige ikke maatte
 faae sin Billie, svarede ham: i Hôtel de Wiburg.

Tobias havde afforet og Reisen gik videre frem. Enhver Nyrtter Agnes mødte, var van der Buysen; i enhver forbigående Vogn sad han; og hun var færdig at døe af Fortrydelse, da hun saae ham spadserere paa Veien med et skjønt Fruentimmer under Armen, i en fortrolig Samtale. Men hver Gang fandt hun sig bedraget, og takkede Gud for at hun havde taget Feil.

"Eys" raabte Portskriveren, og Tobias faldt de fire raske Brune i Tøilerne.

Med skyldig Maneerlighed spurgte denne ifølge sit Embede nysgierrigen efter Navn, Herkomst, Reisens Diemed og Logis; og da Amtsraaden paa det sidste Spørgsmaal svarede Hôtel de Wiburg, bukkede Portskriveren sig dybere; thi det var bestemt en regjerende Herre eller anden Stor, som reiste incognito.

Tobias lod sig nøie beskrive Gaden og Huset, kjørte gennem en prægtig Jern-Gitterdør i Hostellens store Gaard og smeldede, af Glæde over endelig at see sine Heste ved Maalet af Reisen, saa lystigt og levende med sin lange Pidsk, at en Mængde rigt galonerede Berjente foer ud af alle Døre og stillede sig omkring Vognen.

"Kan jeg faae et Par Bærelser her?" spurgte Amtmanden ud af Bognen, og Husets Herre, som Tobias's knaldende Vidst havde lokket til det aabne Vindue, svarede, i det han strax aabnede en komisk Misforstaaelse, ydmygst: o ja, naadige Herre! sprang ned i Gaarden, og aabnede, efter høflige Gjestgiveres Sædvane, med et underdanigst Bukt Bognedøren. Ved et Sideblik underrettede han de omkringstaaende Domestiker om sin Villie, og befalede dem at være behjælpelige ved Afpakningen og at bringe Sagerne paa det gule Bærelse. Herpaa førte han den gamle Herre tilligemed den smukke Agnes til de for dem bestemte Bærelser og spurgte om de befalede at spise ved table d'hôte eller paa deres Bærelse. Amtmanden valgte det Første og befalede for Alting at sørge for Hestene og Tobias.

(Fortsættes i næste No.)

S. Meisling,

Dr. Phil. og Adjunkt.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgivelse, samles Søndagen den 29 Juni, da Hr. Pastor Michelsens Bidrag indleveres.

B o r g e r - B e n n e r

No. 26.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 28 Juni 1817.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e.

Mandagen den 30te Juni om Eftermiddagen Klokken 5 holdes General-Forsamling paa Prindsens Palai bag Slottet, til hvilken Tid Dhr. Repræsenterere ville behage at møde.

Administrationen for det foreenede Understøttelses-Selskab.

Sørensen. Nagaard. Korfitsen.

E. Røbbe.

T i l f æ l d e t .

(See forrige No.)

”Her seer det fornemt ud”, begyndte den Gamle, da Berten havde bortffjernet sig, ”det vil koste Penge. Da jeg for 25 Aar siden var her, logerede jeg ude i Forstaden i det sorte Væsel; der kostede Portionen 6 Skilling, og Stuen daglig 3 Groschen; her vil jeg nok neppe slippe med det Dobbelte.”

Agnes frygtede ikke for det; hun maalede sin Figur i de høie Speile; hun spaserede omkring paa det blanke tavlede Gulv; hun studsede over de kostbare Tapeter, de smagfulde Møbler.

En Stuepige bragte Vaskevand, Skaalen var af blankt Sølv; Glas og Flasker af hvidt Krystal. Den Gamle stirrede paa den smukt klædte Tjenestepige, Agnes paa det favre spillende Krystal.

”Saaledes var det ikke i det sorte Væsel,” tilstod Amtsraaden sig høit, og Datteren tænkte paa, at hun maatte gjøre sit Toilet, at Faderen vilde spise ved table d’hôte, at hun umuligt i dette pragtfulde Huus kunde vise sig i hendes meer

end simple Rejseklædning, og at hun var kommet som hun gif og stod.

I sit Hjertes Angest bad hun Tjenestepigen at kalde paa Værtinden; med hende vilde hun tale, hun skulde staae hende bi med Raad og Daad.

"Madamen?" spurgte Pigen noget forlegen, men smilende; "kan De ikke sige mig hvad De har at befale? Madamen har just Noget at bestille i Kjøkkenet."

"Det kan ikke hjælpe," afbrød Agnes hende, "jeg maa tale med Værtinden selv; hun maa komme strax."

Pigen gif bort med en artig Mine, og Agnes ventede med Længsel efter Værtindens Komme.

Den unge Værtinde kom og spurgte efter den naadige Frødens Befalinger. Ingen Maler, ingen Phantaste kan skabe en nydeligere Værtinde; og Amtsråaden forsikkrede hos sig selv, at Høflighedsværtinden ikke bar Vand imod denne.

Da Agnes havde fortalt hende den trykkende Tilstand, hvori hun befandt sig af Mangel paa Klæder, trøstede hun hende med største Venlighed, maalende sig med Agnes, bemærkede næsten lige Størrelse og Taille og bad om Tilladelse til at maatte opvarte hende med sin lille Garderobes For-

raad, indtil Skræder og Modehandlerinde havde afhjulpet hendes Fornødenheder.

Garderobepigen kom og brakte i det Mindste 20 af de skønneste Negligéer, saa prægtige som Agnes aldrig havde seet dem; ogsaa laae der 2 Dusin nye Pariser-, Wiener- og Londoner-Skoe: Hovedtøier og tusende andre Smaating ikke at forglemme.

”Det maa være en Begynderstke i Huusholdningen,” meente Amtsræaden, og begyndte at blive bange for sin Reisekasse; hvad maatte hun kunne skrive for Regninger, som var istand til at øde saa meget paa blot Pynt.

Smidlertid havde Fyrsten, som var glad over engang at kunde blande Spøg i sit eensformige Hoffiv, foranstaltet Alt, for fuldstændigt at kunne give sin Værtssrolle; flere Tjenere vare forklædte som Marqueurer og Kjeldersvende; hele Huset havde faaet Ordre til at spille Værtshuus, og en Mængde Officerer og andre Bekjendtere, bleve indbudne til at spise ved dette table d'hôte, og der ikke at glemme deres Rolle.

Paa det bestemte Dieblif viste Amtsræaden og Agnes sig i Spisefalen; Huusherreren spillede ufterligneligt Værten; han lagde for, som det hist og her er brugeligt ved deslige Fester, og saae overalt

efter, at der ikke fattedes Noget; Gjesterne vare deels Fremmede fra fjerne Lande, som reiste dertil gjennem og logerede i Huset, deels Fremmede fra Staden, som blot spiste der. Man underholdt sig gjensidigt om Mærkværdighederne i Residentsen og i de Lande, hvori det ene Partie foregav at være kommet, og den ene Bekjendter foreløi den anden saa dygtigt, at de Begge ofte havde Umage nok for ikke at briste ud i en hoi Latter. Ligeledes lode de sig give den bedste Viiin, og for ret at blive Værtshuusgjæsternes Character troe, dadlede Mange den fremfattede Sort og forlangte en bedre.

Amtsraaden, som, af det nye Bordservice, af de 12 kostbare Retter, af den overordentlig delikate Desert, og af de mange Viiinsorter, som han knap kjendte af Navn, i Stilhed gjorde Slutningen til en uhyre Regning, gjorde sit Bedste for dog ikke omsonst at udgive saa mange Penge, da han dog engang var kommen i det dyre Værtshuus. Men hans Studsen steg over alle Grændser, da hans Naboe, som efter en Flaske Burgunder havde drukket Johannisberger og nu sluttede med en Flaske Champagne, stod noget tidligere op end de Andre, og lagde 8 Groschen ved Siden af sin Talletten. Han troede ikke sine Dine, og spurgte den,

der sad ved Siden af ham, hvad hver Couvert kostede.

"Bærten," svarede hiin, "har en egen Tært, med Viin — De maae nu forlange hvad Sort De vil, og drikke saa meget De vil — betaler De om Middagen 8 Groschen, uden Viin 6 Gr." —

Men for Guds Skyld, hvorledes er det muligt? svarede Amtsraaden forundret og fordrede af Kjeldersvenden udsøgt Tokayer.

"Mængden gjør det, og desuden faaer Manden alle Nødvendigheder fra første Haand. Han har først gandske nylig etableret sig, men naar han altid har saa stor Søgning, saa vil han snart bruge en nye Fløi."

Amtsraaden indviklede sig nu dybere i Samtalen, og bemærkede ikke, hvorledes Agnes og hendes Naboe talte sammen, gandske glemmende Verden omkring sig.

Agnes's Naboe havde for kort siden gennemreist det halve Europa, for at tage alle oekonomiske Anstalter i Piesyn, var en Yndling af Monarken, og skulde nu have Waizenberg, den gamle Amtsraads Domaine, paa meget gode Conditioner, for der til det almindelige Bedste at anlægge en Landhuusholdnings-Skole, og, til Statens Nytte, at bruge

sine samlede Kundskaber i det practiske Liv. Imidlertid var Eagen endnu ikke gandske sikker; thi Amsraaden havde de fleste Dukater i Landet, og kunde dermed vinde betydeligt, naar han anbragte dem paa det rette Sted, og Man kunde let slutte sig til, at den gamle Næv vilde sætte Alt i Bevægelse for at forlænge Forpagtningen. Med Herren i Huset var han endnu bekjendt fra Rambouillet, hvor de havde lært at kjende hinanden; og da han just denne Formiddag havde gjort ham sin Opvartning, var han bleven indbudet til dette Pseudos-table d'hôte. Han vidste ikke, at hans Naboes Fader var Amsraad Herbert, og ligesaalidet kjendte Agnes ham; Begge fandt hinanden meger tiltrækkende, og Agnes, som overalt søgte at finde Lighed med sin van der Buysen, meente hos sig selv, at hendes Naboe havde mange af hans Familietræk, og naar han talte, troede hun bestemt at høre sin Uldhandler. Men denne taledede mere danned, i hans Bæsen laa noget mere Blidt, saa at hun begyndte at lide ham ret godt. Hun saae ham et Par Gange fra Siden, da var det saa gandske Omridset af hendes Uldhandlers Ansigt, at hun kunde have taget Feil af dem. Jo længer han talte med hende, desto mere gjenkaldte hun i sin

Erindring hans Stemme, og saae da stivt paa sin Nabo; men — det var ikke van der Buysen. Og dog fandt hun igjen i hans Mine, i hans hele Væsen sin Ungdoms • Elskede. Om hans Navn vovede hun, af en vis Undseelse, ikke at spørge; men for dog at komme Noget paa Spoer, spurgte hun ham om han havde været i Waizenberg.

Den unge Nabo stirrede ved dette Navn paa hende; thi det var jo det Sted, han skulde have i Forpagtning. Agnes var nær ved at skrige høit af Glæde; thi naar van der Buysen havde undret sig over Noget og stubsende betragtet hende, saa havde hans Blik været det samme. Det var tilfaldt dog van der Buysen. Men han havde jo forte Dine og Naboens blaae. — Snart troede hun hverken sine Dine eller sin Hukommelse eller sig selv, saa dunkel blev hende den Lighed, der stedse blev hende mere paafaldende. "Waizenberg?" gjentog han endnu engang grundende, "jeg har aldrig været der, men jeg haaber snart at komme derhen; er De bekjendt i den Egn?"

(Fortsattes i næste No.)

S. Meisling,
Dr. Phil. og Adjunkt.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgi-
velse, samles Søndagen den 29 Juni, da Hr. Pas-
tor Michelsens Bidrag indleveres.

Borger • B e n n e n.

No. 27.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 5 Juli 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

A n m e l d e l s e.

I General-Forsamlingen den 30te forrige Maaned blev fremlagt General-Regnskabet for forrige Aar tilligemed Dhr. Revisorers Overkrigscommissair Winthers og Cancelleraad Dreiers Anmærkning ved samme, hvorved er udsat 4 Rgbkß. som for meget beregnet til Indtægt paa een af Ugelisterne No. 51. Bemeldte Regnskab blev derefter qvitteret af de mødende Repræsentanter.

I samme Forsamling blev fremlagt Kasserens Extract af dette Aars første Kvartals Regnskab.

I Anledning af, at min Sørensens Administrations Tid er udløbet, blev efter Lovens 4 Cap. 45 §. foreslaaet en Repræsentant af hver Klassifikation, for af disse at vælge en

nye Administrator, men efter de tilstædeværende Repræsentanternes Ønske paatog jeg mig endnu at vedblive i 3 Aar.

Som nye Medlemmer bleve antagne:

Frue Steenberg

Madame Kryger

Hr. P. W. Hygom, Copiist ved T. N. og Forbh.

— Thune, Bogholder

— Flygenring, Sergeant ved Søe-Etaten

— Jansen, Uhrmager

— J. M. Brandrup, Copist i det Kgl. Rentek.

— W. Klein, Lieut. og Lærer ved milit. Kas. Sk.

— K. Hielm, forhen Kongelig Kammerlakai

— Hald, Rodemester

— P. K. Krog, Copist i Admiralitetet

— H. H. Bloch, Skomager

— E. A. Rau, Stolemager

— K. A. Gvesen, Guldsmed

— Løve, Værtshuusholder

— J. E. Frimudt, Skipper

— Rasmussen, Fuldmg. ved Stp. Pap. Contr.

— H. J. Møller, Copist ved Raadstueff. Contr.

— M. Haberbier, Skibs Captain

— Johansen, Captain og Pakhuusforvalter

— Torkildsen, Toldbetjent

— Første, Toldbetjent

— Delund, Møller

Det øvrige i denne Forsamling afhandlede skal herefter blive anmeldt.

Administrationen for det foreenede Understøttelses-Selskab.

Aggaard. Korfitsen. Sørensen.

C. Købke.

E i l f æ l d e t.

(Sluttet. See forrige No)

"Det skal være os kjert," svarede Agnes venlig, "at kunde byde dem velkommen i vores Huus."

"Har De," spurgte han, i det det han med et Blik takkede for Indbydelsen, "hjemme der?"

"Den tykke Mand derovre er min Fader, Amtsråd Herbert", svarede nu Agnes mere fortroelig, og lovede nu at spørge sin Nabo med hvem hun havde den Fornøielse at tale. Hun lærte i ham at kjende Oekonomieraad Rose, og fortalte ham nu om sine huuslige Forhold med en saa naturlig Aabenhjertighed, at han lærte at kjende det hele Sted saa godt, som om han havde været der et heelt Aar. Han hørte med dobbelt Interesse ethvert af hendes Ord; og var meget fortrydelig over at Tasselet nu var ophævet. Han trykkede et hjerteligt Kys paa Agnes's Haand og sagde hende af sin Sjels Fylde en Compliment over den Glæde at have været hendes Nabo og Agnes svarede med en naturlig Godmodighed, at ogsaa for

hende havde Naboeskabet været kjert og at hun allerede glædede sig over, snart at see ham hjemme hos sig.

Det varede imidlertid ikke længe før Agnes, som underhaanden erkjendte sig om van der Buysen, fik at vide, at hans Fader var død for 2 Aar siden, og at han selv, efter at være kommet i Sjæld ved dennes Død, havde ægtet en riig Enke, for ved hendes Midler at ophjælpe sin flette Forfatning. —

Uagtet Amtsraad Herbert ikke kunde have Grund til at elske den unge Rose, som hans tilkommende Eftermand i Forpagtningen af de fyrstelige Domainer, kunde han dog ikke undlade at bisfalde den Kjerlighed, som, nylig begyndt, blev endnu mere fortsat i de følgende Dage, og Fyrsten, som endelig oplyste det Reisende Par om deres Wildfarelse bidrog gjerne sit til at de Elskende erholdt hinandens Haand, og at de Samtlige deelte Bestyrelsen af de Eiendomme, som skaffede dem et saa rigeligt Udkomme.

S. Meisling,

Dr. Phil. og Adjunkt.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(Af Morgenblatt für gebildete Stände.)

Es lebt in uns ein Gott;

Und der muß wohl mit dem Schicksal können streiten?

— b —

I Begyndelsen af det halvfjerdsindstyvende Aar i forrige Aarhundrede ankom en Fremmed til en lille Forstestad. Efter hans Udtale at domme, var han en Vistænder; men sagde aldrig meer om sin egen Skjebne, end, at tidlige Ulykker havde gjort ham fjed af sit Fædreland, og bragt ham til lange Rejser i de fleste Europas Lande, ja endog til Levante. Hans Papper vare udstædte af den russiske Gesandt i Wien og nævnede ham Hr. von Frobig. Desuden fortærede han i Gjestgivergaarden saa mange Penge, som behøvedes til, hos Gjesterne og hos Verten, at give ham sin rette Plads *). Efter Udseendet, var han neppe tredive Aar gammel, en smuk, sund, alvorlig Mand; thi selv naar han faldt til Kjemtende Tone, dannedes et vemodigt Træk ved hans Mund, og hans Blik

*) Heri ligner altsaa 1807, paa et Paar, 1770.

havde en synderlig mild Kummer, naar han heftede det paa et leende Ansyn. Dog var han gjerne blandt glade Mennesker, og inderlig Latter elskede han saa meget, at Man ofte saae ham fortne sine Skridt, for at naae en Bornevrimmel, hvis frydelige Skoggerlatter tonede langt borte. Efter nogle Uger, i hvilke han var bleven sit daglige Bordselskab saare kjer, men undveg med Flid gennemrejsende Fremmede, hvem Hændelsen førte til Bordet, flyttede han ind i en net Bopæl, hvilken han lod sig udvælge af en brav gammel Finantsraad, hans Bordsven, en hæderværdig Debersvend, der allerede meer end ti Aar havde spist i denne Gjestgivergaard. Frobig antog en Invalid som Tjener, der fortalte sin Herre om Syvaarskrigen, men hele Staden om sin Herres Godhed, Flid og Rettskaffenhed.

Den gamle Finantsraad Müller, som, i den Fremmedes Samtaler, havde lært at kjende mange solide Kunstfæber, førte ham, ved Vaarens Ankomst, ind i en Hauge, der tilhørte et sluttet, kun af aldvende Mænd, bestaaende Selskab, hvor literære Gjenstande og Almeenansliggender dannede Samtalens Indhold. Hr. von Frobig fra Wien var det Navn, under hvilket Müller forestillede ham;

Den, hvis Nygjerighed gjorde nøjere Spørgsmaal til ham, fortalte han saa mange interessante Ting, at han næsten glemte, ej deriblandt at have faaet sin Nygjerighed tilfredsstillt. Mængden gav i Førstningen høje Agt paa den Fremmede, bedømde Sandsynligheden af hans, aldrig af ham selv, fortalte Historie, men fortalte den paa tusende Maader i hans Sted. Endeligen kom de overeens i at holde ham for en hemmelig Jesuit, eller for en flygtet Ordensmand, eller for en styrket Yndling. Dog, Alt dette blev, som det altid gaar med Byssnak, efter et Par Aar, formedelst den vakre Fremmedes dadlefri Vandel, saaledes glemt, at man ubemærket behandlede ham som en Medborger. Og det med nogen Ret; thi han understøttede hvert nyttigt Foretagende, hidrog til enhver veldædig Foranstaltning, saa rigeligt og beskedent, at Almenen viiste ham Tak, uden at den Enkeltes Forsængelighed derved blev krænket.

Engang, efterat han, ved sin personlige Fortjeneste, saaledes havde vundet fast Borgerret, fortalte hans Ven Müller ham, at den yngste Finantsraad, en Mand af udvist Fortjeneste, angreben af en langsom, tærende Feber, var nær Døden. Efter nogle Omsvøb, opdagede han omsider sit Du-

ske, at Frobig vilde melde sig til denne Post, da den fordrede en duelig Mand; Præsidenten kjendte ham fra en fordeelagtig Side og Kvisten havde flere Aarsager til at vælge en Udlænding. Frobig geraadede, ved dette Forslag, i en mærkelig Bestyrelse, men søgte mandigen at fatte sig, og forestillede den ivrige Gamle sin nærværende lykkelige Uafhængighed og Embedslivets Vilkaar. Müller, hvem det gik som alle graavordne Embedsmænd, der holde hver Bæk, der ej fanget i Møllegreven, driver Hjulene, for vildt Vand, og ethvert Talent, hvis Dvælse ei fører en Embeds-Titels Firma, for Contreband, beviste den unge Mand indtil Brede: at han skyldede Samfundet sine Gaver og Kundskaber, og dernæst Staten — — Müller havde ej lagt Mærke til, at Frobig slet ikke havde hørt paa ham, men, under hans lange Tale, hvilken han dramatiserende havde deelt i Spørgsmaal og Svar, med Udtrykket af hæftig Ojelseuro, var bleven staaende for ham.

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Læser
 ved Eskadetakademiet.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 28.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 12 Juli 1817.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Müller afbrød sig nu selv, og gjentog: Staten, det vil sige, det Land, hvorhen Forsynet ledede ham; thi, min værdige Hr. von Frobig, jeg antager det for velgrundet, at De ej helliger Deres skønne Gaver til Deres egenlige Fædreland — — — Ved Navnet: Fædreland, vaagnede Frobig's Opmærksomhed; han tog Müllers højre Haand og saae stivt paa ham, men med Dine, der, til den Gamles Overraskelse, vare fulde af Taarer. Gamle, ærværdige Ven! raabte han: De har, i Alt hvad De siger mig, talet ud af mit eget Hjerte; men min personlige Stilling fordrer endnu andre Hens-

syn. Tillad mig fire og tyve Timers Tid til Overvejelse! — Møller var et blødt Menneske, hvem Mandens Dje, fuldt af Taarer, ved denne Erkjendelse af hans Grundsætninger, dybt havde rørt; han indrømmede den forlangte Frist, og overlod Frobig til egne Betragtninger.

Den følgende Morgen mødte den gamle Anders, Frobigs invalide Tjener, Møllers Berend, en ligedan tro gammel Sjæl, paa et Gadehjørne. Kamerad, sagde Anders, i det han støttede Knæet paa en Hjørnesteen, og lod en tung Pengepose, hvilken han just nyligen for sin Herre havde hentet paa Posthuset, hvile derpaa, Kamerad, Hr. Finantsraaden skulde i Morges tidlig gjøre min Herre et venstabeligt Besøg. Jeg frygter, han bliver syg; thi — Sorger trykke ham ikke, som denne her viser — dermed lagde han Haanden paa Pengeposen. Han har tilbragt den hele Gaarsaften, ligesom den hele Nat, i en Uro, der tilkjendegiver og bebuder en heftig Feber. Gud bevare ham og mig arme Krøbling fra Ulykke! — Ved disse Ord fastede han atter sin Mammon paa Nakken, og gik sin Vej.

Berend berettede sin Herre det, som med deltagende Brummen flere Gange gjentog: "Det

vil nok finde sig, hvad den Uro betyder!" — Men, imod sin tyveaarige Bane, gik han i Dag et Kvartersstid tidligere i Spisehuset, spændt af Utaalmodighed efter at erfare Frobig's Beslutning. Den Forventede kom en Smule sildigt, og blev, for Ventningens Skyld, lidt knarvurrent inødtagen; men det varede kun, indtil han saa ham i hans aabne alvorlige Ansigt, hvorpaa Sporene af en gennemvaagen Nat, og vel og en bekæmpet Smerte, vare kjendelige.

Efter Bordet, paa en ensom Spadseregang, sagde Frobig ham, uden vidtløftig Indledning; at han vilde betræde den ham anviste Vej med fuldkomment Bisald af sin Fornuft; men da han ingen Protection havde, og maatte vente Alt af sin egen Værdighed, maatte han og vaastaae en nøje og streng Prøvelse af sine Kundskaber. Müller lovede det med venligt Smil, og behandlede det heller ikke som et Spøg, men prøvede, efter meget alvorlig Forberedelse, tilligemed de dertil udnævnte Examinatorer, sin unge Ven saa alvorlig, at maaske manget anseligt Medlem af manget vigtigt Kollegium vilde være sluppet saare forknyttet fra en saadan Prøvelse; men Frobig stod sig i den saa sejerrig, at Müller

endeligen, med udstrakte Arme, omfavnede ham saare forsigtigen, og hilsende ham som sin værdige Hr. Kollega. Planen til hans Ansættelse blev nu fulgt og lykkedes saa fuldkomment, at Frobig, efter kort Tids Forløb, arbejdede som yngste Finantsraad, umisundt af sine Kolleger og udmærket af sin Præsident.

Ved det nøjere kollegialske Forhold, studerede Frobig over den gamle Müllers stille Værd og Omfangen af hans veldædige Virksomhed. Den uafsladlige Vedholdenhed, hvormed Denne, i en fyrgetyveaarig Embedsførelse, under alle forældede Loves Dunkelhed og ubrugeliges Brøvl, under alle Hindringer, hvilke Personlighed og Yndest agde ham i Vejen, dog, saavidt det stod til ham, havde forherliget Ret og Retfærdighed, gennemtrængte ham med Erfrygt. Den Gamle syntes derimod, i ham at have fundet en Søn; saa aabenhjertet meddelede han ham sine Erfaringer, saa ivrigen var han behjælpelig til at lette ham hans første Embedsførelse. Frobig's selskabelige Forhold bleve ved at ligne sig selv; han besøgte ingen offentlige Forsamlinger, men skjenkede Familiefredse og bekjendte Selskaber sin aanderige Munterhed.

Præsidenten i det Kollegium, hvori Frobig sad, havde en eneste Datter, hvem han, da hans Hustrus døde ved hendes Fødsel, lod opdrage hos sin forrige Hovmester, en Præst i Waatland. Hun kom nu, som voren Pige, tilbage, for at bestyre Huusvæsenet for Faderen, der ej havde giftet sig igjen. Frobig havde hidtil, med Willie, undveget ethvert Forhold til det andet Køn. Anna syntes at sejre over hans Ligegyldighed eller Klogskab; og Müller erfoer, ved den tjenstfærdige Bysnak: at den unge Finantsraad syntes dog endeligen og at hylde qvindelig Elskværdigheds Magt. En Aften kom Frobig til ham, og bad ham meget indstændigen, at anvende Alt, paa det han kunde vorde udnævnt som anden Kommissar i den til ** bestemte Undersøgelse. Müller gjorde store Dine. "Men, Hr. Kollega," sagde han endeligen langsomt, "jaa kan jo imidlertid En her spærre Vejen for Dem." — Jeg maae søge ved fordoblet Embedsiver, ved min Tilbagekomst, at aabne mig den igjen, svarede Frobig. — "Men, Hr. Kollega, den Pige, det Fruentimmer, den Frøken, hvem De har syntes, viseligen, at udkaare Dem" — — Beste Ven, derpaa er slet ikke at tænke! afbrød Frobig ham med hvøibluffende Ansigt. — "Hm!

det gjør mig ondt, meget ondt! gjentog den Gamle; jeg seer det og, i min høje Alder, med lidt Bekymring, at min Hr. Kollega, paa saa lang Tid, vil skilles fra mig." — Det overvældede Frobig; han bøjede sig over Müllers Hænder, der, i den usædvanlige Udtrykning af hans bløde Sind, med Fodskraben, frabad sig dette sønlige Kjertegn og svarede med en Taare i sine graae Djelaage. Dog, Frobig satte sin Plan igjennem; han fik den Kommission, der, over atten Maaneder, opholdt ham i * *.

Med hans Tilbagekomst var hans Præsidents Død, der saa Dage tilforn uventet havde fundet Sted, den første Gjenstand for hans Samtale med hans gamle Ven. Denne udlod sig, med megen Livlighed, om den Afdødes Efterfølger, hvis Karakter syntes at være gunstig, for hans Haab om Almenvæl. Til hans Forundring afbrød Frobig ham flere Gange med Spørgemaal om den Afdødes Familie, og om den Forfatning, hvori han havde efterladt sin Datter. Under stadig Hensyn paa Embedsstillingen, stadfæstede Müller ham, hvad omtrent Publikum og havde sagt: at Præsidenten havde været en Schlesier, at han her tillands slet ingen Naarværende havde havt, at han, til største Mishag for Residensens giftefærdige Frø

kener, havde hentet sin Gemalinde fra Ulandet, og besiddet den Egenindighed, aldrig at kjøbe nogen Grundejendom, men aarligen, hos Landsherren, at forrente sine saare maadelige Sparepenge, menende, at Publikum saaledes allerbedst blev sat til Opsynsmand over hans Redelighed. Paa Spørgsmaalet om hans efterladte Datter, berettede han: at hun havde bedet Førsten, da hun savnede alle Nærbeslægtede paa fædrene og mødrene Side, om at maatte vende tilbage til sin Opdrager i Waatland; hvilket dog hidtil endnu ikke var blevet hende tilladt. Frobig hørte denne Beretning med den største Deltagelse, og overraskede Müller ikke lidet, da han, efter nogle Skridt op og ned i Værelset, bad Denne om hans faderlige Betsignelse til det Forehavende, at anholde om dette Fruentimmer.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

I den af mig udgivne Fortegnelse over Selskabets Medlemmer, findes følgende Trykfeil, hvilke her ved rettes.

- Pag. 9. M. Bentsen, Indtrædelses Dat. 30 Sept. 1789, læs: 30 Sept. 1799.
- 10. Boelsman, Indtrædelses Dat. 4 Maj 1804, læs: 4 Maj 1801.
- 13. Bardenfleth, Medl. No. 202, læs: 359.
- 14. Bondom, læs: Brøndom.
- 18. Clemensen, Medl. No. 1424, læs: 1434.
- 22. Friberg, læs: Friberg.
- 25. Gieding, Indt. Dat. 2 Apr. 1796, læs: 2 Apr. 1790.
- 30. Humble, Medl. No. 779, læs: 776.
- 31. Peining, Indtræd. Dat. 5 Februar 1788, læs: 5 Febr. 1798.
- = Hansen, Medl. No. 788, læs: 783.
- 41. Kroll, Medl. No. 608, læs: 35.
- = Kramp, Smedker, Medl. No. 404, læs: Smed.
- 45. Lund, Medl. No. 309, læs: 369.
- 46. Federtough, Indtræd. Dat. 22 April 1793, læs: 22 April 1816.
- 58. Popp, Indtræd. Dat. 22 April 1816, læs: 4de Marts 1816.
- 61. Runge, Medl. No. 891, læs: 801.
- 63. Schiern, Medl. No. 1336, læs: 1386.
- 65. Selmer, Indtræd. Dat. 10 Januar 1780, læs: 19 Januar 1789.
- = Sparrevogn, Indtræd. Dat. 4 Januar 1788, læs: 4 Juni 1788.
- = Stebusk, Indtræd. Dat. 8 Maj 1799, læs: 7 Maj 1790.
- 67. Schmidt, Captain ved Siællandske, læs: ved jydsk.
- 68. Spang, Indtræd. Dat. 10 October 1797, læs: 10 October 1808.
- = Schiern, Indtr. Dat. 10 Sept. 1813, læs: 20 Sept. 1813.
- = Snærding, Indtræd. Dat. 31 Decbr. 1814, læs: 19 Decbr. 1814.
- 69. Schmidt, Indtræd. Dat. 18 Decembr. 1815, læs: 11 Decbr. 1815.
- 73. Wasserfall, Indtræd. Dat. 4 Januar 1788, læs: 4 Juni 1788.
- 77. Bonhorst, læs: Borchorst.

B o r g e r - B l a d e t .

No. 29.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 19 Juli 1817.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

A n m e l d e l s e

Hermed følger den i General-Forsamlingen
den 30te forrige Maaned fremlagte Extract
af dette Aars første Qvartals Regnskab.

Administrationen for det foreenede Under-
støttelses-Selskab.

Wagaard. Korfittsen. Sørensen.

E. Købke.

E x t r a c t

af 1ste Quartals Regnskab for det forenede
Understøttelses-Selskabs Indtægter og Udgifter
i Quartalet fra 1ste Jan. til ultimo Marts 1817.

I n d t æ g t.

	Rbd.	/
Kassebeholdningen fra forrige Aar (see Ugebladet No. 15) var	763	21
A. Ugenlige Indkomster for Uge- bladets 29de Aargang fra No. 1 til No. 13 inclusive	402	34
B. Quartals Kontingenter for 4de Quartal fra 1ste Octbr til ult. Decbr. 1816	427	96
C. Laans og Forskuds Afbetaling i dette Quartal	624	—
D. Aarlige Indtægter: De overordentlige Medlemmers Con- tingent	262	—
	Rbdlr.	2479 28

At forestaaende Extract af 1ste Quartals Regnskab
for 1817 er overeensstemmende med Admini-
strationens Control bevidner

Sørensen. Nagaard. Korfitsen.

C. Røbbe.

U d g i v t.

	Rbd.	8
1. De aarlig staaende Udgifter		
a) for Ugebladets Trykning og Lønninger i dette Kvartal . . . Rbd. 826. 47.		
b) Budenes 2 pro Cento af Indkassationen . . . = 84. 32.		
	910	79
2. Til de aarlige Pensionister be- talt i dette Kvartal	401	24
3. Renter til Riassbanken af Rbd. 1200, i et Aar	72	—
4. Laan til 3de Interessentere	500	—
4. Tilfældige Udgifter:		
a) for indkøbt Papiir . Rbd. 35. .		
b) een Quartals Restance . 1. .		
c) een overordentlige dito . 5. .		
d) anviste Regninger . . . 29. 28.		
	70	28
Saldo Kassebeholdningaen	524	89
	Rbdlr.	2479 28

København, den 31te Marts 1817.

L u n d,
Kasserer.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

"Men, Hr. Kollega," svarede han paa denne Ytring, "hvi har de da ikke aabenbaret mig denne priselige Beslutning for to Aar siden, da jeg forekom den med en Smule Allusion" — — — —
 Dyrebare Ven, afbrød Frobig ham, dengang havde jeg Grunde — "Men havde forhvervet en Svigers fader, der havde sat sin Stolthed i" — — — —
 "Han var nu og død!" — — — — "Hvo veed, hvo veed! et glædeligt Aar spinder et andet, og en Datters lykkelige Ægteskab" — — — — Glæder den gode Fader selv i Himlen. "Amen!" sagde Møller, og tog sin Fløjels Hætte af; ja vist er en Hædersmands Haand en, den Faderløse af Gud skjenket, Støtte. — Nu aftalede han denne nye Plan til Frobig's Vel og sin Førstes Bedste, hvem han, i denne duelige og samvittighedsfulde Statens Tjener, mende at efterlade den bedste Arvepart. Anna havde ingen Familie, der antog sig hende; Førsten havde udnævnt hendes Formynder, og

til ham henviste Denne Frobig's Begjering om hendes Haand. Formynderen var deltagende nok til, at raadspørge Annas Tilbøjelighed; hun svarede ham med ædel Aabenhjertethed, at hun allerede længe havde været Frobig bevaagen og, efter hans Tilbagekomst til Residentisen, stod i den ømme Forstaaelse med ham. Nu gav Førsten, uden Betænkning, sit Samtykke til dette Egtteskab, og ærede sin tro Tjeners Minde ved en glimrende Brudegave.

Brylluppet blev saaledes og saa profaisk holdet, at intet Thee-, Caffe-, eller Punschebord vidste at udsætte Noget derpaa. Det Poetiske ved dette Egtteskab, og altsaa dets indre Helligdom, blev hine Domstole stedse lykkeligen forborget. Man saae Frobig og hans Frue, kun naar Belansthændigheden fordrede det, i hans Stands større Kredse, og der var han sjensynligen omhyggelig for, saasnart muligt, at redde sig bort fra Svermen hen til den, al Individualitet hævende, Fristat, Spillebordet. Saasnart han kunde undgaae disse Belansthændighedens Opfordringer, prydede dannede Menneskers Nydelser, Kunst og Videnskab hans snevre huslige Kreds, hvori han, kun efter lang Prøvelse, fandt for godt at optage nye Medlemmer.

Müller havde, siden han, halvtredstindstyve Aar tilforn, var kommen fra den strænge borgerlige Tugt i sit Fædrenehjem, til Schulpforta, aldrig kjendt mere Familieliv; hans uovede Sind syntes, over de mange nye Indtryk, der i Frobig's Huus trængte ind paa ham, i Forstningen at lide som iblandt en Art Trylleri; men hans følende Hjerter gjorde ham snart fortrolig med de nye Synner, saaledes, at det atter, som et tro Spejl, tilbagekastede Billeder af Livet. Da nu først et Par kjære Børn legede om Frobig og hans Frue, forsikkrede han ofte med den Fromhed, hvortil han altid tog sin Tilflugt, naar han ej mere stod i Fare for at være Herre over sine Hælelser: at Gud, med sand Bedstefader-Glæde, havde lønnet hans troligen bevarede Debersvendstand ved Frobig's lykkelige Egtekab.

Den rene huslige Lykke maatte dog underkastes jordisk Forgængelighed. Annas Søns Dod var den første Sky, som formørkede den. Hidtil havde Müller kun seet Frobig lykkelig. Et Træk i hans Væsen, der, hvor opmuntrende det selskabelige Liv med ham end var, dog lod ahne en meget alvorlig Baggrund i hans Sjæl, havde ofte gjort den gamle Ven bekymret for, at Ulykke meget skadeligen

vilde ryste ham. Samme Aften som han erfoer den lille Henriks Død, ilede han derfor, skjønt en lille Upasselighed i nogle Dage havde holdt ham paa sit Kammer, til det nedbøjede Par, og havde ængstligen rustet sig med den Standhaftighed, han vilde sætte mod deres Smerte. Han blev synderligen overrasket, da Frobig med Fatning traadde ham imøde, og kun, istedet for at ryste hans Haand, trykkede ham tæt til sit Hjerte. "Kom, kjære Fader," sagde han derpaa, "tael med min Anna om den Engel, der, fra Himlen, nedskuer paa os!" Annas Taarer fløde stille ved den Gamles Indtrædelse: men hun gik hastigen over fra Barnets Død til dets Liv hisset, og klagede ikke. Denne Adfærd greb Müllers bløde Hjerte saa levende, at og hans Fantasi udfoldede sine Vinger, og han, mere levende, end hans Venner nogensinde havde hørt ham, udtalede sine gode Forhaabninger om det Tilkommende. Hans Tale blev endeligt en Lovsang nær ved Maalet, og rørte saae begge Ægtefællerne paa ham, hvorledes han, rækkende hver en Haand, sagde ved Afskeden: "ja, saa glad, mine Venner, rækker jeg Dem og engang, til sidste Afsked, Haanden! thi i Morgen sees vi igjen!" Anna skjulede sit grædende Ansigt; Frobig, tog Lyset

af Tjenerens Haand, for selv at følge sin Ven lige til Løren, i det denne, med glindsende men vilde Dine, saae sig om efter ham. — Frobig saae ham svingle; tog ham i sine Arme, og den Redelige sank, blideligen kaldet til det højere Liv, ved hans Barm.

Müllers Død var det største Tab, Man havde seet Frobig at lide. Han dulgte ikke, hvor dybt han var nedbøjet, og Anna tilstod, at hun nu først erkjendte det Værd, hendes Egtemage tillagde hende, i det han hos hende søgte Trøst for Tabet af den bedste, viseste Ven. Müller havde udnævnet Frobig til at fuldbyrde sin sidste Villie og især anbefalet ham, at være sin gamle Verends-Formynder, hvem han, da Ingen af hans naturlige Arvinger vare ansatte i Residensen, havde testamenteret sit lille Hus. Det var en renlig, lys Bolig, hvis bedste Bærelse vendede ud til en stor Hauge, hvis Beplantning og Pleje var Müllers aarligen fornygende Livsglæde. Frobig udlejede det til Fordeel for Verend, og det blev taget i Beboelse af en ung Enke, der, kommen udenlands fra, i sidste Sommer, med sin tiaarige Søn, havde behoet et ensomt Havehus.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r - B e n e n .

No. 30.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 26 Juli 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Willien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Frue von Ahlen havde, efter hendes Mand's Død, levet i en lille Stad ved Genfer. Søen. Maaskee havde Frobig aldrig erfaret denne Omstændighed, og, formedelst hans Utilbøjelighed til at lære at kjende Fremmede, aldrig knyttet nogen Forbindelse med hende, hvis ikke Hændelsen havde ført ham ind i dette Huus i det Djeblik, da dets nye Beboerinde ankom dertil fra Landet. Hans Urbaritet tillod ham ikke, at lade hende træde ind, den en velvillig Hilsen. I det han tilkjendegav hende sin Deltagelse i Bortlejen, var hendes Søn illet til Vindvet og raabde nu, med glindsende Øjne,

vendte til Moderen: "O, see, see! Bjergene hist see ud som Jura!" En blid Rødme udbredede sig over de skønne, tungsindige Træk hos den Fremmede; hun trykkede Drengen, dog uden at kysse ham, til Brystet, og sagde sagte, men med kjendelig Kærlighed: "Nu, saa vil det her igjen gaae os ligesaa godt, som hist, hvor vi altid saae det!" — Drengen opløftede Hovedet fra Moderens Bryst, saae paa hende med store, taarefulde Øjne og gik, rystende med Hovedet og tavs, tilbage til Vinduet. Froberg bemærkede, deltagende, at denne bløde Kærlighed for en Dreng, der var bestemt til, som Mand, at taale og virke, var en skøn, men farlig Gave. Fruen von Ahlen tilstod det, og søjede til: at denne Blødhjertethed vel altid maatte være Følgen af blot moderlig Opdragelse: "Jeg føler dens Fare," vedblev hun, "og da jeg i Rølle ikke, uden stor Ulempe for hans Undervisning, kunde anbefroe ham til Mænd, forlod jeg dette kjære Opholdssted, for her at overantvorde ham til den grundige tydske Skole."

Denne Begyndelse afvendede Froberg fra at følge hans Grundsætning: intet nyt Bekjendskab at gjøre. Han besøgte den Fremmede endnu et Par Gange, derpaa indførte han hende hos sin

Frue, og snart var hun Deltagerinden i hver glad, ligesom hver mørk, Time i hans huslige Kreds. Frue von Ahlen, der, af hendes Venner, blev kaldet ved hendes Døbenavn: Juliane, var, som Moder til en tiaarig Søn, endnu meget ung; men alvorlig og fattet i sin Adfærd. Hendes saare levende Følelse vidste hun at stemme efter meget strænge Grundsætninger, og begge stræbte hun at lette ved Handsdannelsen. Til Behag for hendes Søn, havde hun, fra hans første Aar af, gjort Historie og klassisk Litteratur til hendes Bestjæftigelse, og derhos, med den største Ensomighed, besørget sit Huusvæsen. "Jeg kunde," sagde hun allerede i Førstningen af hendes Forbindelse med Frobig's Familie, "kun derved forekomme det falske Begreb, min Søn maatte fatte om mit Køn, i det en Kvinde lærte ham Mandsdyd og Heltestorhed, at jeg dagligen forestillede mig ham i hans ejendommelige Virksomhed. I det kjære Land, hvor jeg hidtil opdrog ham, rakde Jevnhed i Sæder og evangelisk Betdædighed, ved Siden af den største selskabelige Ynde, mig dertil Haanden. Denne ejendommelige Opdragelse gjenkjendede Man og paa Sønnen. Det var en smuk Dreng, men hvis Ansyn havde intet Spor af Lighed med Moderen.

Han var og brunhaaret, som hun; men istedet for den næsten græske Symmetri i hendes Træk, troede Man at see et af de livligen stærkt udtrykte romerske Physionomier. Ene Stemmen havde han arvet af sin Moder. Den var et saa mangestrengt Instrument, at Frobig ofte tænkte: hvor vil Man imodstaae den, naar den mandige Krafts Erstøner igjennem den? Drengen drømte kun om Borgerdyd og Fædreland; men det var uselvstændig Drøm, der satte ham ind i Fortiden; thi aldrig knyttede han disse ophøjede Tanker til Livsværets Traade. Hans Virkelighed var ene opfyldt af Kjerlighed til hans Moder og, uden dermed at forbinde et særskilt Begreb, var den Hensigt, engang at vorde hendes Grætte, hans Maal. Derfor kjendte han og hverken Længsel eller Grændse; kun daglig Stræben efter det daglige Djiemed og glad Hengivelse til den daglige Glæde at naae det. Som sexaarigt Barn havde han, for at ligne Landsbykameraderne, opsogt til sin Moder Granstoppe for at tænde Ild i Forbjergets Skove; nu da hun, i hans tiende Aar, sagde ham: at han maatte fra nu af opoffre al sin Tid til at lære Græsk og Latin, for engang, som Mand af Rundskaer, at gjære hende Vre, steg han op paa det

høieste Trin af hans Bogtrappe, for at gjemme sin tydske Plutarch og Xenophon for sig selv, paa det han ej skulde køles i sin Iver for at læse dem i Grundsproget.

Frobis havde, af Juliane, ladet sig overvinde i sin Utilbøjelighed til at forbinde sig med Fremmede; snart blev og hans udelukkende Beskæftigelse med Embedsager og Bøger afbrudt af Alphons. Drengen havde, med den fyrigste Omhed for sin Moder, en afgjort Uvillie til at omgaaes med Bøssener af det quindelige Køn, især med smaae Piger, da han derimod handlede, med fortrolig Aabenhed, imod dem af sit eget Køn, der satte Pris paa en fin Følelse for det Edle. Mod de ældgamle Lærere ved hans Gymnasium viste han en ærbødig Hengivenhed, imod sine Kammerader munter, lidt fornem Spøgelyst; men imod Frobis en, ved barnlig Beskedenhed, tæmmet Inderlighed, der dog undertiden stod i Begreb med at vække hans Moders Jaloufie, indtil hun endeligen blev enig med hendes Fornuft i: at Naturen, til den mandlige Sjels Udvikling, havde fastsat den Tidspunkt, da den maatte knytte sig til hans Køn. Denne Tilstaaelse undgaaer ofte Moderen, Hustruen, og giver hendes Fordringer til Sønnen, den Elskte,

den Ubillighed, der sønderliver de ælteste Baand
 formedelst Begring, eller formedelst Estergivenhed
 nedværdiger dem. Det Djævlisk, da Qvinden til-
 staaer for sig selv, at hun ej forskaaer, ej meer fyl-
 destaaer Manden, end ikke Den, hvis Skjonne Jeg
 skabde hendes Kjerlighed, tyder smerteligen paa
 begge Halvdeles Kjernelse, og vinker længsel-
 fuldt til hin Verden, hvor ingen Kjernelse mere
 gives. Julianes klare Forstand havde erkjendt
 denne Naturnødvendighed; hun ordnede derfor snart
 sine Følelser og fandt kun en, for Vidner ej gands-
 ke forklarlig, Bemod i at see den Mand vise Gæ-
 dergodhed imod hendes Søn, hvem Skjebnen, først
 for saa kort Tid siden, havde tilført hende som
 forstandig Ven.

Medens Juliane og Anna beskæftigede sig
 med det sidste overblevne Barn, den femaarige
 Emma, stjenkede Frobig Alphons alle sine
 sjældne Fritimer, for, hjælpende paa hans Skolegang
 hastigen igjen at forhjælpe ham til Nydelsen af
 hans forviste Væner paa den øverste Boghylde.
 Havde Frobig end ikke Tid til at undervise ham,
 saa fandt Alphons sin Lyksalighed i at gjøre sine
 Udarbejdelser ved et, ham indrømmet, Bord i hans
 Studerekammer. Næst den gamle Historie, tildrog

fjerne Landes Beskrivelse sig meest hans Opmærksomhed, og, i den følgende Tid, havde han tænkt sig det som den kjereste Lykke, med Frobig's Familie og sin Moder at stifte en Coloni i Virginien.

Udvandringerne fra de, ved Syvaarskrigen end ødelagte, Lande vare dengang intet Usædvanligt; endog nogle unge Mennesker fra den omliggende Egn, af Opdragelse og Formue, havde vendt sig derhen og vare fornøjede med deres Skjebne. Alphons's Fantaste var saa uafsladeligen bestjæstiget med denne Plan, at han stræbde efter en Art Færdighed i alle, til et saadant Nybyggeri, nødvendige Kundskaber. Floraen ved Fluvanas Bredder var ham tilfulde bekjendt; Handelsartiklerne, Produkterne og Folkemængden ved Roanoc var Gjenstanden for hans Nysgjerrighed; i alle engelske Tidender søgte han allerførst Efterretninger fra hin Provinds. Selv de særdeles Fornødenheder til et Nybyggeri bleve betænkte; han gjorde, i sit fjortende Aar, den saare nette Model til et Landsted, efter den der herskende Brug, udkastede Planen til en Park (Have) og Inddelingen af Markerne, og for hvervede saa mange Kundskaber om Agerdyrkingen, som hans strænge Skoletimer vilde tilladt. Fro-

Dig, hvis Grundsætninger for det borgelige Livs Gang havde en saare stræng Ensformighed, der ej kunde lide alle drømmeriske Planer, alle fremmede Møbler, alle langt bortliggende Veje til det nærliggende, i Dine faldende, Maal, at vorde en nyttig Borger, befordrede aldrig disse Drømme, hvilke begge Mødrenes digteriske Fantasi istemmede med megen Villighed; men da Alphon's var i femtende Aar, begyndede han, ved en vis blid Henvisen til sit nærmeste Maal, at begrænde dem. "Du veed," sagde han engang til ham, da han atter fandt ham beskæftiget med en Tegning over Beliggenheden af Richmond ved Fluvana, "Du maae ikke saa letfindigen fjerne din Fantasi fra det Punkt, til hvilket Skiebnen først har henviist Dig. Du maa engang vorde min Medarbejder, til Bedste for dette gode Land, der gav mig et Hjem.

(Fortsattes i næste No.)

H. G. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

Borger - B e n n e n.

No. 31.

Ni og tyvende Aargang.

Lørdagen den 2 August 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Willien bestemmer Handlingens Værd.

(See foregaaende No.)

"Overlad Virginien til sig selv, og staae du Aab-
der i Fædrelandet!" Fædrelandet? gjentog Dreng-
gen, og hæftede sine Klare Blik paa Frobig; mig
er dette lille Land ikke mere Fædreland, end Vir-
ginien. "Om Begrebet: Fædreland," tog Fro-
big Ordet, "behøve vi ikke at stride; men, som
Sagerne nu staae, Du lille Sværmer, arbejder Du
først for det Stykke tydsk Brød, der tilbyder dine
Kræfter en passende Mark. Det vil — saa haas-
ber jeg — Dine Fortjenester og jeg engang for-
skaffe Dig her i * * *."

Frob ig kom, ved disse Ord, i en saa hæftig Sindstemning, at han, ej istand til at tale, tog den blussende Yngling i sine Arme; thi, ved hans sidste Ord, havde han slynget sig om hans Hals, som om han vilde undgaae sit selv fremkaldte Skrækbillede. Dog søgte han at fatte sig og sagde opmuntret: "Troe mig, Yngling, selv det raaste Menneſke vilde have vogtet sig for, at see Grandisons Forældre, i hans Nærværelse, i Skændsel. Det er det Fortrinliges Natur, at det ej alene i sig selv er saaledes, men og trindt om renser den det afmaalte Bane. Gud bevare dit barnlige Hjerte for saa skrækkelig Prøvelse!"

Hvor havde en, med saadanne Sjelebaand fængslet, Lærling ikke skullet tilegne sig en saadan Vens Lærdomme? Naar Frob ig forestillede ham Forholdet til det andet Kjøn fra en Side, der ligesaa lidet passede med den Tids Tone, som Grandisons Begreb om Evkamp med vor Tidsalders, saa fandt han i Alphons en ligesaa opmærksom Tilhører. Den tydske Ungdom gik dengang, fra den arkadiske Amarylls ærbare Kys og Seladons ubrødelige Troskab, over til den Kjerlighed og Lysten, der, efterat den havde naaet de yderste Grændser af Storm og Trang og udra-

set i Maanskin og paa Kirkegaard, nedsank lidt efter lidt til al Dumsølenheds Fjernelse eller filosofisk sædelig Unatur, men nu endeligen, paa Ny-
 sticiemens Sommerfugl, Binger, forvildede sig til saare unaturlig Natur, eller, under Maskering af den tydske Middelalders Blufærdighed og Tugt, for-
 trængtes ved Kunstleres Flostler. Frodig lod alle Tidens Gæfkeri staae ved sit Værd, og søgte at stemme Ynglingen derhen, at han ansaae Kjærlighed som uadskilkelig fra Udsigten til Ægteskab, og at sætte Ægteskab i et saa alvorligt, helligt Lys, at den Dreng kun fortjente Haan, der, blottet for Navn, Stand og Fortjeneste, hævdede sine Dru-
 fter til dette højeste Trin af mandig Værdighed. Han sagde ham disse haarde Ord: "Den Yngling, der ej bliver Herre over sine Sandser, fornedrer sig til Dyr; thi paa det Punkt af intellektuel Dannelselse, hvorpaa Mennesker, som vi, staae, maa den ægteskabelige Værdighed først hæve. Kjærligheds-
 den til aandelig Nydelse. Men den Yngling, der ej bliver Herre over sine Lidenskaber og fængsler en Piges Frihed, før han kan forsikre hende den Værdighed, som hans Hustru, er en kraftløs Bo-
 vehals. Han river Blomsterstovet af hendes Ungdoms Krands, og det Bedste, som endeligen kan

lykkes ham, er, at han, af dens falskede Blade, sammenbinder hendes Brudekrands."

Alphons hørte rødmende til, og sagde af dybt aandende Bryst, hvad der var ublandet Sandhed, at de saa Vink, hans Moder havde givet ham om denne Gjenstand, aldeles stemmede overeens med hans Synsmaade; men at han følede sig alt for ung og uskicket til at prøve det Hørte. Hidtil, blev han ved, kan jeg ikke elske et quindeligt Bæsen anderledes eller meer end min Moder, og jeg vilde have hver det, der vilde indtage hendes Plads. "Det er og nu det Rette," sagde Frobig til Slutning: "det Dvrige vente Du af Tiden og fuldende ved Din Villie!"

Ogsaa Anna lærde sin Datter ligesaa alvorligen at betragte hendes tilkommende Bestemmelse. Dengang vare Opdragerne mere betænkte paa, at give hver Levealder bestemte Grændser, og fornuftige Forældre faldt det aldrig ind, fra det niende til femtende Aar at tilbyde Nydelse, hvilke, fra det femtende til det tyvende, først vare bestemte til at glæde Ungdommen.

Til den Tid var Emma endnu i den lykkelige Alder, hvor enhver Drift finder sin Nydelse i Stræben efter Maalet, og ved Maalet er mere

betænkt paa ny Stræben, end paa Nødværelse. Deltagelse i hendes Fædrenehuses Interesse, den Glæde, i Duffeverdenen at efterligne hendes Erfaringers indskrænkede Verden — det var hendes sorgløse Sjæls Beskjæftigelse, og kun naar hun endnu var for svag til Huusspyffel, naar hendes Duffe ej vilde stikke sig i hendes Livsscener, vaagne hende hos hende en utaalmodig Længsel efter Legefæller, især efter Legefæstere. Ved et saadant Ønske lovede endeligen hendes Moder hende, hvis hun var flittig og duelig, i hendes femtende Aar at skjenke hende en lille Pige, for hvilken hun da gandske alene skulde sørge, hvilken hun maatte opdrage sig til Selskaberinde og Veninde, ligesom denne og skulde være det for hendes Moder. Fra denne Tid af bragte Emma alle sine Beskjæftigelser i Forbindelse med hin Tidspunkt. Juliana gav disse en bestemt, saare velgjørende Retning. Ved tiltagende fortrolig Omgang kunde hun ei dølge for Veninden, at de grove Arbejder hun fandt paa hendes Sybørd, vare bestemte til Klædningsstykker for Fattige. Hun udviklede hende, med en Belsættelighed, der forhøiedes ved from Undseelse over at see sig opdaget i Godbædighed, den vidtomfattende Indflydelse, et reenligt, ordenligt Klædningsstykke

havde paa en fattigs Tilstand. Anna erkjendte, i denne Syffel, det ventlige Schweizerlands ædle Sæder, hvor hun havde henlevet sin Ungdom. Hun rødmede over, at hun, imellem den lille Residentses Skillevæg, aldrig havde tænkt paa denne vældådige Indvirkning paa Andres Vel, og anførte fra nu af Emma til, derpaa at anvende hendes Flid.

Den tilvoxende Pige kunde nu anvende sine Sparepenge til Anskaffelse af Tøjer til Klædning for fattige Børn; hendes Arbejde blev hende betalt, og deraf stiftede hun en Kasse til at formere disse Udgifter. Denne Vindstibelighed blev en kjær Hemmelighed imellem de tre gode qvindelige Sjæle, og i det den forbandt dem fastere, gjennemglødedes den unge Piges Sjel ved Bevidstheden om Selv virksomhed og uroest, altsaa virkelig Dyd.

Men Emmas Adfærd mod Alphons blev af Anna ikke behandlet saa blidt, ikke i Almindelighed saaledes, som Frobig havde behandlet det unge Menneskes underlige Lune med Emma. Hun forestillede den som en Mangel af qvindelig Elskværdighed med Hensyn til hende selv, og af ædel Menneskekjerlighed med Hensyn til Unglingen. "Spot," sagde hun, "kan kun være en Datter af

elskværdig Overgiveness, eller livløst Had; udsprung-
 gen af ligegyldigt Sind, er den et Beviis paa
 selve kold Egenkjerlighed. Det første, Emma, er din
 Spot over Alphons slet ikke; thi da Slægtskabs-
 baand ere Eder fremmede, og en Drengs Bestem-
 melse nødvendigen maa drage ham til sit Kjøn,
 ere I altid blevene fremmede for hinanden. Om
 Had kan dog vel Talen slet ikke være. Hvad ere
 altsaa dine Spotterier over din Ungdomsfælle?
 Har Du da Glæde af, at gjøre ham led af sit
 Fløjtespil? at nedsætte de Blomster, han opelsker
 for sin Moder?" — — "Nej sandeligen, ingen
 Glæde," afbrød Emma, og hendes Kinder blussede;
 "men heller ikke, naar han med pedantisk Hovmod,
 ved min Glæde over Blomster, taler om et højere
 Naturens Djemed, end at udstaffere mine Krandsse,
 og forsikkrer om de Dandsse, jeg beder ham spille,
 at de indeholde slette Piberier. Det er dog vel
 ingen Egenkjerlighed og intet Glædestyrereri?" —
 "Mig tykkes, Emma," tog Moderen atter alvorligen
 Ordet, "jeg havde hverken anklaget, eller undskyldt
 Alphons, men kun raadet Dig til, for din egen
 Skyld, at være elskværdigere og, for din Samvittig-
 heds Skyld, mildere. Saalænge Du opvoxer ved
 Siden af Alphons, har du endnu ikke kunnet

vise ham nogen af de første evangeliske Kjærligheds-gjæringer; og kom det an paa, at den Ene af Eder skulde redde den Anden fra Vandet, fra Fængslet, fra Døden, vilde dog vel Alphons være den til Hjælp Duelligste. Jeg raader Dig derfor, i Forventningen af hine Extremer, at vise vor Venindes Son, og Din Næste den eneste Velgjærning, der maaskee for stedse staaer i din Magt: at behandle ham mildt og uden Nag!”

Saa strængt var endnu aldrig Emma bleven dødlet af sin Moder. Hun følede sin Uret; men den Gjenstand, der havde forledet hende dertil, kunde ikke vorde hende fjender. Hun skuede Alphons hvor hun kunde, og var, i uundgaaeligt Tilfælde, ængstelig og høflig imod ham. Alphons mødte hende i denne Adfærd; men, i samme uundgaaelige Fald, behandlede han hende som et egenfindigt Barn, hvis Villie Man hastigen tilfredsstiller, at man kan blive det qvit.

(Fortsættes i næste No.)

H. E. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærek
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 32.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 9 August 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No)

Ganske anderledes udviklede sig hans Følelse mod Emmas Moder. Fra den Tid af Frobig, ved sin fortrøllige Behandling, havde indgydet ham Tillid, udtrykte han imod denne en magtpaaliggende Længsel efter at bevise hende Verbødighed, fravinde hende Kjerlighed; han opførte sig som en pligteløskende Søn. Hans Moder alene syntes ham at være af et andet Køn, syntes ham at være en Kvinde; han udtrykte næsten Lidenkab for hende. Sorg, Uro, Forberedelse til overraskende Glæder, Afvendelse af den ringeste Smerte beskæftigede ham for hende. Aldrig udtrykte han Anna mere Hjertes

lighed, end naar han fandt hende hos sin Moder; naar han mærkede, at hendes Selskab havde adspredt dennes ofte tungsindige Lune. Han kunde i saadanne Øjeblikke, med overstrømmende Taknemmelighed i sine Blik, kysse hendes Hænder og, i de saa Minuter, hans Studeringer tilstædede ham, tilbringe hele Dagen i deres Selskab, med en Letthed, en takkelig Munterhed deltage i deres Samtaler, der ellers ere ganske fremmede for Ynglinge af denne Alder.

Dette Misforhold af begge Børnene mod hinanden frembragte i Førstningen nogle Dissonanser mellem begge Mødrene. Enhver troede sit Barn for strengt bedømt af den Anden, og var dog selv paa det dybeste græmmet over dets ubillige Adfærd. Ved en Anledning kom det endelig til en Ytring. Juliane sagde til Frobig: Jeg frygter dog, at det unge Menneske vorder overspændt for medelst sine sværmeriske Drømme om mandigt Alvor og mandig Værdighed. De give ham en pedantisk Strængighed, der slet ikke passer til hans Alder og der virkeligen opfordrer Emma til qvindeligt Overmod.

Anna rødmede af dobbelt Uvillie; hun var sig sin Datters Uret bevidst og ansaae Julianes

Bemærkning om Alphons som en Dadel af Frobig's Pædagogik. "Kjere Juliane, tog hun Ordet, jeg vilde lige saa godt frygte for, at vi for længe have ladet Emma være Barn og nu falde den Uartighed i hendes Ytringer, hvilken vi ellers, under Navn af Naivitet gave Bisald, overspendt og raae." — "Da var jeg ene skyldig, min Veninde," svarede Frue von Ahlen; "thi jeg har paatrængt denne lange Barnlighed. Maaskee havde jeg Uret, — men hvad nu foresalder, kan umuligen overtyde mig derom." Begge taage nu, med ubehageligen rørte Sjæle.

Frobig, som hidtil taus havde hørt paa dem, sagde nu med forskilt Tone: "Efter min Mening, mine Kjere, beviser den nærværende Forstemning hos begge Børnene meer, end Alt, vor nærværende Opdragelses Overensstemmelse med Naturen. Et Par Gartnere kunde ligesaa godt beklage sig over, naar den Tid kom, at den Enes Rosenstok begyndte at besættes med Torne og den Andens Mandeltræ at faae en haard Bark. Hvorledes ville I da have det anderledes, gode Mødre? Han saae paa dem begge, og taug længe nok, for at give dem Tid til at svare; men tog, da de saae kun forlegne, men formildede paa hinanden, atter Or-

det: Vilde De da, kjære Juliane, at Emma, nu, da hun ej mere kan støje og larme med Alphons, skulde bære sig ad som en ven Frøken, tale med ham om Maaneskin og Strengelæg? Da maatte De dog blive meget bange for hendes Naturlighed. Eller Du kjære Anna, vilde Du vel, at det Krushoved skulde med din Emma spille en Roman af Uskyldsverdenen, og nu øtse den Hjerteskræft, der i sex, otte Aar skal betvinge hans Lidenskaber, paa Begjerligheden, der vakler imellem alt for tidlig Sandselighed og dunkle Følelser?

Begge Mødrene saae rødrende paa deres Sytøj. Mig tykkes, vedblev Frobig, efter en Pause, at begge Børnene staae paa deres rette Plads. Kundskaben spirer i deres Bryst; men da den kun for saavidt er modnet, som den ahner Forskjellen mellem begge Kjønn, uden at længes efter en Forening af hvilkensomhelst Art, tager den en anden Vending; Enhver stræber at være uafhængig af den Anden, og vorder den fjendsk. Lad Kundskaben modne, da ville de lade hinanden vederfares Retfærdighed, hvis Naade vi taalmodigen maae oppæbie. En saadan Periode, som den nærværende, maa finde sin Plads i det unge Menneskes Udviklingshistorie; den forekommer kun grellere

i vore selskabelige Forhold, fordi de stride imod Naturen, der hos Børn fortsætter sin Gang.

Iblandt Venstabsbørnes Pysangs vilde Børn i denne samme Udviklingsperiode tage hverandre ved Hovedet og ruske hverandre. Vore Søder forhindre det. Emma udtrykker altsaa Nappelysten ved enhver Spot og Alphons ved dadlende Superklogskab. Iblandt Pisangerne vilde det Djerflik meget snart komme, da Tvedragten vilde opløse sig i saare utvivlsom Enighed; efter vor Udviklingsmaade vil den gaae over til almindelig Belvillie og søjelig Erkjendelse af gjensidige Retigheder.

De gode Mødre vidste intet Betydeligt at indvende mod Frobig's Erklæring; Juliane takkede ham med glindsende Dje, hvori dog laae et Udtryk af Fejlslag. Anna sagde pirrende: Er Du, efter denne lærde Deduktion, ikke maasse overbevist om, at vi to Mødre maatte kun elske hinanden saa meget desto mere, paa Grund af vore Børns naturlige Ufordragelighed? Den er altsaa en Belgjerning mere? Det ligner dog alt for meget Din Optimisme." Frobig var, efter sin Tale, gaaen frem og tilbage; nu blev han staaende for Anna, førte hendes Haand til sin Mund og sagde med

en Følelse, hendes Ord vanskeligen kunde have frembragt: Du holbt mig altsaa for en Optimist, min gode Kone? O, maatte Du kunde sige mig det alle mine Levedage! Det vilde allerbedst bevise Din Vens fuldkomne Udvikling.”

Denne Samtale havde opløst alle Dissonanser over begge Børnens forvandede Udfærd. Tillidsfulde overlode begge Mødrene Alphons til deres Vens Vejledning, og vedbleve fælleds at beskæftige sig med Emmas Uddannelse. Aarene henlede uden syn- derlige Begivenheder, saa at Alphons's Afreise til Universitetet nærmede sig, uden at Fortælleren kan sige noget andet om dem, end hvad det velsin- dede Publikum og sagde: at Pligtfølelse og Venskab vare den lille Kredses Huusguder og at hver Dag rene Offre forherligede deres Altene.

Alphons saae, med meget blandet Følelse sin Afreise imøde. Skilsmissen fra sin Moder kunde han kun bære ved en stoisk Underkastelse un- der Nødvendigheden; men Udsigten i de vigtige Aar, der skulde bestemme hans hele Fremtid, overvæl- dede ham ved de tallsøse Billeder, hvilke hans Fan- tasi trængte ind i den. Videnskab, Omgang med Mennesker, Uddannelse af hans Kræfter til Uaf- hængighed af Skjebnen — han vidste at Dette, fra

den Tid af han kunde tænke, havde været hans Opgave; men hidtil havde Alt hvad, der omgav ham, hjulpet ham til, elskende at stræbe og at være god; fra nu af førte han, fjern fra alle sine Kjere, alene Vaabnene, trængte han end frem til Maalet. Han ansaae da og atter sin Reise som Indtrædelsen i en hemmelig Orden; ofte forekom det ham, som om hans Genius allerede vilde lede ham, ofte ventede han og paa Opfyldelsen af Frobius Løfte, som om den indeholdt Indvielsen i denne Orden.

Nu nærmede sig den Tid, da Frobig havde lovet at fortælle ham sit Levnetsløb. Hans Indbildningskraft havde allerede i tre Aar beskæftiget sig med denne Forventning, og fra den Tid af han vidste, at der var en Hemmelighed i Frobig's Skjebne, havde han troet, at kunne ahne den ved hundrede Leiligheder i sin Lærers alvorlige og faderlige Uttringer. Smertefuld maatte den være; thi Blødheden i Frobig's Karakter, hvilken han af ligegyldige Mennesker vel hørte kaldes Blødsagtighed; den Forsigtighed i Omgang, der laae ud som Underlighed, viste sig aldrig hos ham, uden at de vakte en synlig Uro, hvori hans Sjæl hensank, men udbrød, efter kort Kamp, fjøndt muntre og

end mere omhyggelig for at udbrede Glæde trindt om sig.

Endnu kun nogle faa Dage vare tilovers til Afskeden, da Frobig indbød sin Discipel til at gjøre en enlig Spadsjeretur med sig, for at sige en Kjer, ofte besøgt Egn Farvel. Her maa han ret have holdt sit Løfte.

Noget Vigtigt maatte være foregaaet med Alphons; thi, han kom tilbage i en Stemning, hvilken han uagtet den Nøje, han anvendte, ej maagtede at berolige; Frobig selv syntes rystet og bekymret for Ynglingen. Denne udtrykte i Alt hvad han foretog sig mod Frobig, mod hans Hustru, mod Emma, en sm bange Underdanighed, som om han havde Forurettelse at gjøre god, Ulykke at følge, Tab at erstatte. Han opførte sig som en sm Søn, der, efter en lang Fraværelse, vender tilbage til Hjemmet og ødselt og, formedelst lang Fraværelse dog bange, uddeler den længe gjemte Kjærlighed. Selv Emma studsede over den Bestræbelse efter at møde ethvert af hendes Ønsker og mente: at hvis han altid havde været saadan, vilde hans Afreise gjøre hende meget ondt.

(Fortsættes i næste No.)

H. G. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Eskadetakademiet.

B o r g e r - B e n n e n .

No. 33.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 16 August 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Alareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No)

Frobig søgte at adsprede ham de næste Dage; men han var selv forandret; der var kommet et dybt Alvor i hans Væsen; det syntes som om ogsaa han, siden hiin sidste Spadseretour med Alphons, paa Ny havde faaet Dje paa den menneskelige Visdoms Forfængelighed, den menneskelige Lykkes Flygtighed, og derover var forstræffet. Juliane ængstede sig over sin Sønns Stemning; hun sagde skaansomt til ham: Det synes som om Din faderlige Ven ej levner dig noget smigrende Trylleri for Fremtiden; Du gaar det alvorligt imøde, min Søn. Maaskee for alvorligt

for et Hjerte, hvilket Tro og Haab oplive. Tro, Haab og Kjerlighed ere uroffelige hos mig, elskte Moder, svarede Ynglingen; og, naar min Vens Lærdomme adspredte det Tryllende, saa tænde de tillige i mit Indre et Lys, der erstatter alle Trylleries. Hvad der arbejder i mig, er Tørsten efter Dydtilligemed den stedse klarere Overbeviisning, at Dydnutildags kun bestaar i en Kamp, der fortærer de skjønneste Kræfter. Saa ung, som jeg er, er det bittert, at forsage Opnaaelsen af den højeste jordiske Lykke. Juliana svarede med stille Taarer: Naar vi fordum læste om Cato og Phocion og Brutus, da glødede Du og forstikkede mig: som de at ville stræbe for det Gode, er saligere end det nydelsferigste Liv. Alphons smilede tungsindigen: "saaledes at døe! Jeg var en lykkelig Dreng, min Moder; De havde opdraget mig til en lykkelig Dreng, da jeg dengang saa levende følede Det — og fordi Følelsen endnu er ligesaa levende hos mig, som den Tid, derfor er jeg saa alvorlig. Jeg lærer stedse mere, at det ej længer gjælder om en stor Død, men om et uanseligt Liv. Hvad siger vel Shakespear derom?

at døje Tibens Haan og Snært,
 Tyrannens Uret, Hobmod's Spot,
 og Ribdings Spark mod lidende Fortjeneste.

Det er det! — og sandeligen! dertil have Frobig's Samtaler bedre forberedet mig, end skadelige Erfaringer vilde have kunnet. — "Men Troen, min Alphons, indbefatter og i sig Troen paa Mennesker, og Du veed, at, efter det gamle Sagn, Patriarchen vilde have en heel Stad reddet for ti Redeliges Skyld." — "Og, saasom deri endnu kun vare Ti, kjere Moder, da vandrede Han ud af Staden," afbrød Alphons hende, med muntert Spøg. "Fader os og udvandre, kjere Moder! vi Ti eller Fem; thi den strænge Emma gaaer dog med os, naar det gjælder. Rigtigt nok er Virginien en Smule længere borte herfra, end Boar fra Sodoma; men derfor rejse og vi magelligere, end Lotts Familie. Husker De endnu, hvor den spidsnæsedede Patriark i Præstens Billed-Bibel ærgrede mig, i det han med lette Fødder gik foran, medens hans Hustrue og hans Svigerinde bare paa Ryggen store Pakker, indbundne i Linnen?" Alphons havde fundet Midlet til, at forjage Rummeren fra Samtalen; men fra Hjertet var den ikke vegen.

Da Unglingen nu endelig var afrejst, syntes det Hul, han i Frobig's Huus havde efterladt, langt mærkeligere, end den Tomhed, hans

Moder følede. *Julianes* hele Levnet var mere indviet til en taus Forgangenhed og en bange forventet Fremtid, end til det nærværende Djeblif. Den Første tilhørde hendes sjældent afbrudte Ensomhed. Den Anden, der ene grundede sig paa hendes Sønns Vel, bragde hun ethvert Offer, hendes klare Fornuft havde erkjendt for nødvendigt, *Anna* var en fintfølende, aandefuld Kone; hos denne er Nysgjerrighed ingen herskende Svaghed, og hos *Frobig* havde en Nysgjerrig glemt at spørge, i det han hverken vakde eller tilfredsstillede Nysgjerrigheden i Henseende til sig selv og sin Skjebne. Dog havde *Juliane*s, aldeles afbrudte Ytringer indblæst hende Bestræbelsen efter at gjette og slutte; men hendes Forhold antog snart Karakteren af sandt Venfkab, der ligner reen Kjerlighed ogsaa deri, at den er bygget paa Tro og udvikler sig i Erkjendelse. *Anna*, ophørte at være nysgjerrig, jo mere hun erkjendte, at *Juliane* havde bevaret et reent Hjerte. — Paa hvilke Veje Skjebnen havde ført hende? brød hende ikke mere. Tornede maatte de have været; dette iagttog hun i de smertelige Erindringer, hun ofte bekæmpede, og i den Hestighed, hvormed hun forsvarede visse sædelige Begreber, som et derfra baaret Bytte. Ofte

saae hun hende, ved Enfers Skjebne, hængslen i dybeste Smerte, og udvortes ikke, da hun var vis paa, at hun havde begravet sin Mand's Død; men den Smerte galt ikke hans Død. Henreven, sagde hun engang ved en saadan Skjebne: Held den Kvinde, der tør begræde sin Mand! og fastede derved, hos Anna, en Mistanke paa Erindringen om sin egen. Anna bemærkede fra de første Aar af deres Bekjendtskab, at hun paa en bestemt Dag i Aaret ikke gik ud, frabad sig ethvert Besøg og den hele Tid igjennem syntes meget bevæget. Engang gik Anna paa den, hendes Fæst paafølgende, Dag til hende, og fandt hende kjendeligen angreben, bestjættet med en Hob Papiere, hvilkke hun altid, naar man traf hende ved Skriverbordet, omhyggeligen gjemte. Anna gjorde hende kjerlighedsfulde Vebrejdelser for den Spænding, den foregaaende Dag syntes at have kostet hende. Juliane forsikkede med Munterhed: at den blideligen var henrunden. Jeg vil, tilføiede hun rødmende, give Dem et Beviis derpaa. Det betyde Dem tillige den forgangne Dags Højtidelighed hvorom jeg ej kan sige dem meer, end dette. Hvo der kan bringe sine Ord i et Versemaal, hvor fejlagtigt det end er, den har betvun-

get Smertens Vælde. Derpaa drog hun et flygtigen skrevet Papiir ud af Skriverbordet og Anna læste det. — — —

Efterat have læst disse Linier i bunden Stil, maatte al Nysegjerrighed forsvinde. Hun var i dette Djæblig forvandlet til Bømod, og for hele Fremtiden til forsigtig Skaansel.

Iblandt de, undertiden vovelige, Grundsætninger, Juliana forsvarede, var en, hvilken ligeledes Frobig paastod med en Art Haardhed og Lidenskab, der ellers var ham fremmed. Den angik den indre Bevidstheds Kundværlighed, for at berolige sig selv i Henseende til Verdens Dom og Handlingernes Følger. Fra dens Synspunkt var Anger en, det ædle Menneske uanslændig, Følelse, som, efter Frobig's Udtryk, stemplede Forbryderen. Det ædle Menneske kjendte kun Overbevisning om Bilsfarelsen og Forsæt at bedre sig. Anna fandt denne Synsmaade saare farlig, og lod sig kun halvt om halvt berolige ved den tæt hos opstillede Grundsætning om Stræben efter Selvkundskab og Selvherstælse. Til Juliane sagde hun halvt bebrejgende: "jeg begriber ikke, hvorledes De har kunnet, med denne Grundsætning, bevare deres fine Qvindelighed, Deres næsten ængstlige Omsorg for at

undgaae, endog ethvert Skin." — Kjere Veninde, svarede Denne, fordi Bevidstheden og behøvede Renheden, der bestaaer i at undgaae selv det udvortes Skin, — med mindre en høiere Pligt byder at opofre den. — "Men netop denne Skjelen, Juliane? hvor kan et af Lidenskab saa let bevæget Væsen, som Mennesket, hvor kan Han stedse tiltrøe sig den fornødne Klarhed i Forstanden til denne vigtige Skjelen?" — Julianes Ansigt blev, ved dette Spørgsmaal overgydet med Rødme, saa at Frobig var omhyggelig for, hurtigen at give Samtalen en anden Vending.

Denne Juliane, vemodig og dog fast, fattet og dog saa let greben, bar Alphons's Fraværelse lettere, end Frobig. Hun klagede ikke; thi hendes Søn var paa den Vej, hans Vel foreskrev ham; men hun saae ud som en standhaftig Syg, der, i lange Vinternætter, venter Dagens Gjenkomst.

Frobig klagede over, at han følede sig gammel siden Alphons's unge Sjæl ej meer erindrede ham om sin egen Ungdom; og søgte Adspredelse. Emma tilbød sig ham; og mere, fordi hans Discipel fattedes ham, end fordi han troede en Pige behøvede det, begyndte han at undervise

hende. Han benyttede sig af den, paa sin Tid oplevende Bestræbelse for, at oversætte Alderdommens Skatte i Modersmaalet.

Formedelt den overfladige Undervisning efter franske Læsebøger, hvilken Emma hidtil havde erholdt af sin Moder, traadde hun, ved sin Faders Haand, ind i en ny Verden, da han lærte hende at kjende de græske Myther og Alderdommens store Mænds Historie. I lang Tid kunde hun ikke troe, at Orpheus, om hvem hendes Fader fortalte hende, og Ilden ved deres Fester vare de samme Bæfener, om hvilke Lady Spirituelle fremsagde sine Lectier for Ms. Wonna. End mere fremmed blev hun, da Frobig lod hende læse Stykker af Herodot, og hun nu saae Croesus og Cyrus og alle disse høje Skikkelser i deres naturlige Simpelted.

Paa synderlig Maade, stillede, fra nu af, Villet af den utækkelige Alphons sig ved Siden af enhver Alderdommens Helt.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Selskabsakademiet.

B o r g e r • B e n n e n .

No. 34.

Xi og tyvende Aargang.

Løverdagen den 23 August 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Frobig havde hyppigen, især i de yngre Aar, givet Alphons hans Læretimer i Annas Kabinet, og senere hen havde, til begge Mødrenes store Fornøjelse, Ehevandstiden været indviet til undervisende Samtaler, og til at gennemsee mangens Udarbejdelse af Unglingen. Emma havde imidlertid leget med sin Dukke, senere og, ofte siddet ved sit Tegnebret, og surmuset over den alvorlige Underholdning. Nu var det, som om alle de gamle Navne i en Krog af hendes Hoved havde sovet, og traadde nu, vakte ved Faderens Undervisning, frem i hendes Bevidsthed. Men de kom ikke ene; til

hendes store Bestæmmelse, stod Alphons's Navn ved Siden af ethvert af dem, og erindrede hende om, hvorledes hun, for mangets Skyld, havde spottet og fortørnet ham. Ofte adspredede en saadan Erindring hende saa mægtigen, at Faderen mærkede det, og saae fremmed paa hende, i det hun rødmende svarede: Alphons har og lært denne Historie; eller: Han har og glædet sig over Leonidas og beundret Camillus.

Engang forelæste hun sin Fader hvad Plutarch fortæller om Mamerk, "der overgav sig selv til Timoleon, under den Betingelse, at han maatte forsvare sig for Syrakusens Folk. Men da han stod for dette Folks Dine, blev han saaledes overvældet af Bevidstheden om sin Udaad, at han løb ned fra Talestranken, ilede gjennem Mængden og rendte voldsomt imod en Muur, for at knuse sit Hoved. Men ej engang ved denne frygtelige Flugt undgik han Bekjendelsen af sin Brøde; men blev endnu levende optagen, og døde pinligen."

Emma erindrede sig, at denne Historie foranledigede Striden, der siden paadrog hende sin Moders haarde Behrejdelse. Alphons havde læst den, og var begejstret af Tanken om en billedlig Forestilling deraf. Frobig søgte at gjøre ham

begribeligt, at en Handling, der skrider frem, ej er fikket for den fremstillende Kunst. Drengen, hvem denne Lov ej var indlysende, paastod, at finde Momentet for Fremstillingen, og havde derover saaledes drømt sig ind i Mamerks skrækkelige Forfatning at han indvortes heftigen bevæget, dog tilsyneladende ørkesløs, med Kridet i Haanden, sad ved sit Tegnebret. Emma løb omkring imellem Blomsterhækene, ved hvilke Familien havde forsamlet sig, og kaldede flere Gange paa Alphons, at han skulde plukke hende Blomster, der dels vare hende for høje, dels for seje i Stilken. Allerede havde han ofte, i drømmende Udspredelse, opfyldt hendes Forlangende; endeligen maalede han hende og en høj Hæk af spansk Huld med Djuene, gik taus og trodsig løs paa den, brød hastigen en uhyre Bust af den øverste Top, lagde den, med et Bink til de lavere Grene, i hendes Arm og sagde: "de der kan De nu selv plukke!" — Derpaa ilede han tilbage til sin Tegning. Emma holdt sig for højligen fornærmet. Langt fra at erkjende Villigheden af Alphons's Forslag, ovede hun sin lille spidse Tunge i barnagtig Spot over Folk, der vilde frelse Verdener, men ej kunde overvinde sig selv, for at vise en lille Tjeneste. Endeligen brast Drengens Taalmo-

dighed; han tog sit Tegnetsøj, pakkede det sammen og sagde, i det han gik bort: Gik dog Socrates af Vejen for sin uartige Hustru; hvi da ikke jeg for en artig Frøken? Da nu Emma læste, i Plutarch, Mamerks Skjebne, greb hende en saa hæftig Følelse, at hun ej var istand til at læse videre. Alt hvad Alphons dengang havde følet, var hende nu forstaaeligt, og den Overgivenhed, hvormed hun dengang forstyrrede hans Følelse, den egenkjerlige Bebrejdelse, hvormed hun skadede hans Tankeflugt, forekom hende saa ulidelig smaalig, ublid, uædel; det forekom hende, som om den maatte have fremsbragt saa smertefulde Dissonantser hos ham, at hun, i dette Djeblik, gjerne var falden ned for hans Fødder, for at tigge hans Tilgivelse.

I Emmas Alder — da kunde hun omtrent væee sexten Aar gammel — kjender Følelsen ved Lidelse og Glæde hverken Rum eller Tid. Gjerne havde hun gjort en Balsfart til Göttingen, for at gjøre Bød for sin Brøde; men da dette ej var gjørligt, forsonede hun Alphons ved stadig Erindring om ethvert lignende Tilfælde, om al den Fortræd, hun havde gjort ham, om Alt hvad der havde skjenket ham Glæde, gjorde alt det Sidste til

Gjenstand for sit Velbehag, og udslættede det Sindelag, der havde forledet hende til det Andet.

Forældrene undredes over den Forandring hos den ellers saa barnagtige, ofte, efter Anseelse, udeltagende, ja egenkjerlige Pige. Anna havde ofte frygtet for hende, fordi hun syntes at øve selv hendes Goddædighed mere af Kjerlighed til Virksomhed, end af Velvillie. Nu var en hjertelig Blødhed vorden hendes sædvanlige Stemning, og, foruden hendes Faders Undervisning, opsogte hun kun tragisk, alvorlig Digtetekunst til sine Lecture. Begge Mødrene gjenlevede endnu engang deres Ungdom, ved saadanne Opdagelser i dette Kjere, sig selv endnu saa gaadefulde Sind. Enhver af dem syntes at ønske, at hun kunde løse denne Gaade, men, ligesom ledede af en højere Lov, yttrede de det aldrig; tvertimod besluttede de, ligesom bevægede der til ved Overenskomst, at give den unge Piges vaklende Følelse en virkelig Gjenstand.

Emma havde ladet sye Børnekjæder til sit Pattedbarn. Den gamle Pige, som uddelede hendes Almisser, talte med Beundring om Barnets Skjønhed, og med Uvillie om den Vished, at det, af Mangel paa Pleje, dog vist nok maatte døe. Emma lagde den Gamle de skjønneste Formaninger i Mun-

den, dem hun skulde gjentage hver Gang, hun bragte hende Suppe, og paastod, at det var umuligt, at en Moder skulde kunne see sit Barn døe, hvor mæssommeligt det end maatte falde hende, at pleje dette. Fjorten Dage derefter mødte hun i Forstuen en Konz, som havde et sundt og smukt Barn paa Armen, der var fattigt, men meget renligt klædt, og faldt hende i Øinene ved dets fine Hud og ædle Ansigt. Konen tiltalede Emma med det Udtryk, "at Gud havde været saa naadig, at tage Barnet, og hun kom nu for, at takke for de modtagne Velgjerninger."

Emma fluttede deraf, at hendes gamle Almisseuddeleriske havde spaaet sandt. Bred vendede hun sig bort, og formanede hende til, ikke at lade det overlevende Barn ogsaa døe. Konen trykkede det med Barme op til sig, og raabte: "Det bevare Gud mig fra! Omendkjøndt det ikke er mit Barn, vilde jeg dog ikke for Alting undvære det." Disse Ord bevægede Emma til, at gjøre nogle Spørgsmaal, hvorved hun fik vide, at dette dejlige Barn var Konens Broder-Datter, hvis Forældre begge vare døde, og hvilket hun ene og alene, med sine Hænders Gjæringer, ernærede. Denne Opdagelse bestæmmede Emma, som allerede i sit

Hjerte havde frakjendt hende al menneskelig Bølelse; men den forstyrrede tillige alle de gode Tanker, hun havde havt om Konens Retfærdighed. Emma vidste endnu ikke, hvilke Modsigelser Trang og naturlig Godhed, Lidenskab og Erkjendtlighed avle i Mennesket; hvorledes den udannede Klasse, ved de første, vorder raa, og den dannede, ved de sidste, egenfjerlig.

Det dejlige Barn havde forlangt at komme ned paa Gulvet og legede med Rækværket paa Trappen, medens dets Plejemoder, Anna, som var kommen til, fortalte sin trykkende Stilling. "Hør," sagde hun, efter nogen Betænkning: "jeg veed, at Faderen til Eders afdøde Barn, vilde tage Eder, hvis I havde Noget, at sætte Bøe med. Overlad mig Barnet som min Ejendom; jeg vil opdrage og forsørge det; derimod giver jeg Eder hundrede Daler til Foræring, og laaner Eder hundrede Daler til paa Eders Kjærestes Jord, som jeg veed er mig Borgen nok. Men, saa kommer Barnet Eder ej ydere ved; I maa ej heller mere besøge det; men saa har det intet Krav paa hvad I efterlader Eder, om det nogensinde kunde komme til, at arve Eder." Emma havde givet nøje Agt, og blussede af Forventning. Konen bad om Tilskudelse til, at tage sin

Kjæreste paa Raad med, og maatte love Emma, at høre sin Skriftefaders Mening. Otte Dage derefter var Alt i Orden; og Emma havde for første Gang Frederikes lille Seng staaende ved Siden af sin. Upaatvivleligen var denne Syffel en meget gavnlig Blanding til de Følelser, som vaagnede i hendes Barm. Beundringen over hendes Oldtidshelte blev svagere. Men hendes sene Forskyldelse over Alphons. ikke; kun kom Kjærligheden for Frederike hertil; men denne bestod i lutter Birkelighed, og tjente derfor til en meget gavnlig Modvægt mod hine Drømme. I Begyndelsen faldt det Anna vanskeligt, at bestemme hendes Datter det Synspunkt, fra hvilket hun skulde betragte den Forpligtelse, hun havde paataget sig i Henseende til Frederike. Den unge Pige vilde gjerne behandlet BARNET saaledes som phantastiske Mødre pleje, at behandle deres Børn. Hun havde gjerne gjort det til en Dukke, saalænge det havde været hendes Afguds, for siden at overlade det til Andres Nøje.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 35.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 30 August 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e

til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer som indeværende Aar maatte ville søge Laan eller Understøttelse.

Efter Lovens 2 Cap. 20 §. paaligger det enhver Klassifikations Repræsentantere særskilt at undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der henhøre under deres Klassifikation, og om samme at afgive deres Betænkning til Dplysning for samtlige Repræsentantere ved de i General-Forsamlingen paa Ansøgningerne tagende Beslutninger.

For at sætte Repræsentanterne i Stand til at bedømme Ansøgningerne, maa derfor enhver Ansøgende efter den 19de §. med Attester bevise sin Værdighed og Erang, og de, som søge Understøttelse, maa derhos anføre deres Alder, saa og, om de have uopdragne Børn, og hvor mange, samt i Tilfælde, at den Ansøgende er Enke, maa hun tillige opgive, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden, eller aldeles ingen. De som efterlade saadant, eller herom, samt om deres Alder gjøre urigtige Angivelser, skal enten aldeles tilfidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning, mod de som indeholde fyldestgørende og rigtige Oplysninger, ligesom og de Ansøgende, som anmeldte Sygdomme, derom skal lade medfølge Attest fra en Distriktschirurg eller anden Læge, hvilken maa være udstædt paa den Tid Ansøgningen indgives, da de forhen til Selskabet desan-

gaaende indleverte Attester ikke ansees gjeldende.

I øvrigt skulle man have samtlige Ansøgende erindrede om, at bielægge Ansøgningerne med deres Lovbog, og indlevere samme til Bogholder Røbke, boende ved Vestervold No. 254, til Modtagelse alle Formiddage, Tirsdag og Loverdag undtagne, indtil Kl. 10, forinden den 1ste October, efter hvilken Tid ingen Ansøgning modtages.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Wagaard. Korfitsen. Sørensen.

G. Røbke.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No)

Emma kunde ej overtale sig til, at opdrage sit Plejebarn til et Tjenestetyende af det bedre Slags, i det Højeste til en Selskabsjomfrue; og da Frederikes ypperlige Anlæg og Eiseværdighed, efter nogle Aars Forløb, ganske havde sat hende i en Frændes Sted, hvis Mangel paa Evne man vil erstatte ved et dobbelt rigt Udstyr af Færdighed og Dyd, syntes Emma's Udtrykke mod hende endnu ofte at sige: "Tilgiv Nødvendigheden!" og Frederikes blide Munterhed syntes, at svare: "Ved din Side smerter den ej!"

Medens, i Frobig's Familie, saa mangen Hændelse i Livet udviklede sig, under tilsyneladende Ensomlighed, vandrede ej færre saadanne forbi Alphons's Sjæl. Frobig's Indflydelse paa hans Opdragelse havde, meget heldigviis for ham, netop begyndt i det Øjeblik, da hans Moders udeelte Ledelse vilde have gjort ham Sjælen og overspændt. En Følge, Juliane selv alt forhen havde lagt Mærke til, endog den strengeste Moder ikke kan undgaae; thi, den mandlige Tænkemaade, hun lærer ham, vorder, i

hendes Mund, digterisk og overspændt. Den kommer hos hende fra Indbildningskraften; Manden lærer den af Omgangslivet. Selvsamme Anstrøg faaer Undervisningen; hun forbinder den stedse med Følelsen; Manden skal knytte den til Fornuften. Enkelt og særskilt skal hverken den ene eller den anden Indflydelse herke. Lykkelig er den Yngling, der nyder sin Moders Kjerlighed, medens Mænd lede ham. Denne Lykke havde Alphons i otte Aar havt, og det lette Anstrøg af Poesie, som, fra Moderen af, hængde ved ham, gav netop hans lidenskabelige Væsen den Stemning, som vogtede det for ethvert lavt Udbrud. I Tidens Løb var det maaskee denne Egenkab, der gjorde det let for ham, med Lethed og passende Bestemthed, at oversee hans særegne Forhold.

Alphons's Breve, der meget hyppigen ankom, vare stedse en Højtid for Familien. Ofte kunde man ikke miskjende en vemodig, og derefter en tungsindig Stemning; men, med denne, steg ogsaa hans Kjerlighed for de Fraværende. Juliane ansaae denne Stemning som en Arvedeel, hun ej kunde undgaae; Anna saae sørgmodigen frittende paa sin Mand. Denne gjorde, med Rolighed, den Anmærkning, at en af vor Tidalders dybt og levende følende Ynglinge maatte opleve dette Tidspunkt. "Dengang, da Forholdene endnu vare mere lige"

fremme, sagde han, gif Unglingen i denne Alder
 Faren imøde. Sjelen, som trænger til Følelser, og
 foragter Sandsernes Herredømme, søger Kampen
 paa Indbildningskraftens Mark, fordi den savner
 en anden Tumlleplads. Vil Gud bevare vor Al-
 phons fra Hjertesorg, førend han har en bestemt
 Virkekreds for sin Drivtighed, saa vil han engang
 vende en stærk, selvstændig Mand. "Emma kunde
 ikke forstaa sine Forældres Sorg og Trøst; men
 yttrede, endog i Ord: at hun ingenlunde havde til-
 troet Alphons saa blide Følelser, som hans Breve
 nu røbede. Du bleve paa nogen Tid disse Breve
 fjeldnere og kortere; derpaa aabenbarede han, med
 Undseelse, og dog med glad Stolthed, sin Moder, at
 han havde fundet en Ven: at hans Tilbageholden-
 hed, hvis Fornuften vilde billige hans Tilbyjelighed,
 hidindtil havde formaaet ham til, at tie stille: at
 han havde villet lade Tiden vise, om den Sympathie,
 som havde draaget dem begge til hinanden, var mere,
 end deres Alders Lyst til Omgang. "Efter nogle
 Maanedes Forløb," — vedblev han — "tør jeg nære
 den Troe, at mit Valg er vorden billiget af min For-
 nuft; har jeg engang den Glæde, at bringe min
 Morberg til Dem,".... "Morberg?" — raab-
 de Frobig glad, i det han sprang op, og bredede
 sin Haand ud over det Brev, Juliane læste for
 ham, for at han derved kunde tiltvinge sig Tid til,

at samle sine Tanker. Fruentimrene saae forundrede
 paa ham; men Juliane gjentog, i det hun ved-
 blev at læse: "bringe min Norberg til Dem, vil
 "De ogsaa modtage Den, som Søn, hvem jeg elsker,
 "som Broder. Denne mit Tilværs Fuldendelse —
 "thi, nu først forekommer Livet mig uden Hul —
 "har jeg Frobig at takke for; Frobig, som jeg
 "har saa meget at takke for; thi, ham maa jeg takke
 "for de Grundfætninger, hvis Overensstemmelse
 "med hans egne omsider knyttede os til hinanden.
 "Inden jeg lærte personligen at kjende Norberg,
 "hørde jeg, at han havde været nødt til at forlade
 "Jena, for en Evkamps Skyld, i hvilken han, med
 "ualmindeligt Mod, havde overvundet en meget strid-
 "vant Modstander og straffet troløse Sekundanter.
 "Han levede her særdeles ensomt; de saa Professorer,
 "som give Studerende Adgang i deres Huse, havde
 "Fordomme mod ham, paa Grund af Det, der var
 "forefaldet i Jena. Fra min Hidkomst af, fandt
 "jeg ham paa Bibliotheket, hvor jeg plejer, at læse
 "i de Timer, da det staaer aabent; og mærkede, at
 "han, ligesom jeg, lagde sig efter det historiske Fag.
 "Hans ædle Ansyn og hans dannede Høflighed stem-
 "mede saalidet overens med det Rygte, han stod i,
 "som en Slagsbroder, at jeg i mit Hjerte frikjendede
 "ham for al Brøde. Det glædede mig, at jeg, i Bes-
 "gyndelsen af dette Halvaar, saae ham iblandt dem,

” som, tilligemed mig, lagde sig efter Archæologie
 ” (Kundskaben om Oldsager). Jeg lagde snart
 ” Mærke til, at den værdige Heyne *) ikke behandlede
 ” ham med Ligegyldighed. Der var Paapassenhed
 ” og Livelighed i hans hele Sjæl, som, ene fuld af
 ” Sandhed og Livelighed, saa let røbede sig i hans
 ” Udfærd. Jeg mærkede, at Norberg søgte,
 ” at vorde nærmere kjendt af ham; han opførde sig
 ” derved beskedent, men med anstændig Selvfølelse.
 ” Den Videnskab, Heyne foredrager os, har det
 ” Egne, at give enhver af Tilhørerne umiddelbar
 ” Anledning til Yttringer.”

*) Som ved dette Kollegium virkede i 30 Aar paa Dan-
 nelsen hos en Deel af tydske Ynglinge udaf de højere
 Stænder.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 36.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 6 September 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet,
Trykt hos E. W. Cohens Enke,
Alarcoderne No. 3.

A n n e l d e l s e

til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer, som indeværende Aar maatte ville søge Laan eller Understøttelse.

Efter Lovens 2 Cap. 20 §. paaligger det enhver Klassifikations Repræsentantere særskilt at undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der henhøre under deres Klassifikation, og om samme at afgive deres Betænkning til Oplysning for samtlige Repræsentantere ved de i General-Forsamlingen paa Ansøgningerne tagende Beslutninger.

For at sætte Repræsentanterne i Stand til at bedømme Ansøgningerne, maa derfor enhver Ansøgende efter den 19de §. med Attester bevise sin Værdighed og Trang, og de, som søge Understøttelse, maa derhos anføre deres Alder, saa og, om de have uopdragne Børn, og hvor mange, samt i Tilfælde, at den Ansøgende er Enke, maa hun tillige opgive, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden, eller aldeles ingen. De, som efterlade saadant, eller herom, samt om deres Alder gjøre urigtige Angivelser, skal enten aldeles tilsidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning mod dem, som indeholde fyldestgørende og rigtige Oplysninger, ligesom og de Ansøgende, som anmelde Sygdomme, derom skal lade medfølge Attest fra en Distriktschirurg eller anden Læge, hvilken maa være udstædt paa den Tid, Ansøgningen indgives, da de forhen til Selskabet desan-

gaaende indleverte Attester ikke ansees gjeldende.

S øvrigt skulle man have samtlige Ansøgende erindrede om, at bieslægge Ansøgningerne med deres Lovbog, og indlevere samme til Bogholder Røbke, boende ved Bestervold No. 254, til Modtagelse alle Formiddage, Tirsdag og Lørdag undtagne, indtil Kl. 10, forinden den 1ste October, efter hvilken Tiden ingen Ansøgning modtages.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Hagaard. Korfitsen. Sørensen.

C. Røbke.

Willien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

”Norberg har langt flere Kunstfæber, end jeg;
 ”han har seet meget mere, virkeligen allermest blandt
 ”de Ynglinge, som nu ere forsamlede omkring Heyne.
 ”Han har seet mangt et Kunstværk, som Heyne
 ”blot kjender af Beskrivelser, og sagde mig, at denne
 ”Mands rige Aand havde ene givet hans Videnskab,
 ”der for det meste bestaaer i Beskuelse, det Liv, som
 ”gjør ham skicket til, saaledes at gennemtrænge et
 ”Kunstværks Skjønheder, at hans Bemærkninger
 ”først forhøje Nydelsen af Skuet ved Forstandens
 ”Samstemning. Hans Ytringer til Heyne droge
 ”mig til sig ved deres digteriske Sving og ved en lige
 ”frem, mod den agtede Lærer beskeden udtrykt Fø-
 ”lelse. Her, paa dette hellige Sted, fandt vi hinan-
 ”den: for en ædel Mands Dine: ved det Skjønnes
 ”Studium. Længe forblev Videnskab den eneste Gjen-
 ”stand for vore Samtaler, naar vi hændelsesviis
 ”mødte hinanden eller fulgtes ad, indtil vi traf hver-
 ”andre paa Landet i en Gjestgivergaard, hvor en
 ”Tordenregn indespærrede os, tilligemed nogle andre
 ”unge Mennesker, en heel Time. En plump Bagva-

"Kelse ledede til, at drøfte det Spørgsmaal: hvor-
 "vidt Andres Omdømme bør bestemme vore Hand-
 "linger? Paa Norberg og mig nær, holdt Alle
 "Omdømmet, i den plumpeste Studenterforstand, for
 "Rettesnoeren for vore Handlinger og opramsede, med
 "Paradoxyer eller Hverdagsætninger, alle Grundene
 "derfor."

"Med munter Overlegenhed søgte Norberg
 "at gjøre den Sætning fattelig: at vor Samvit-
 "tighed bør være den fornemste Dommer over al vor
 "Færd; men, som dog stedse skal høre hvad, Sædes-
 "lighed og Omdømme, som Bisiddere, holde for.
 "Et yderst ubehageligt Menneske, der ogsaa havde
 "studeret i Halle, paastod ivrigt sin Mening, og
 "sagde tilsidst til Norberg, at han dog ikke altid
 "havde været saa ligegyldig, som i Dag, ved Andres
 "Omdømme; hvilket hans Begivenhed i Zena havde
 "viist. Jeg saae hvorledes Ilden foer Norberg
 "op i Ansigtet. Han rejste sig næsten i samme Stil-
 "ling, som en belvedersk Apoll, hvem han over-
 "hovedet ligner, naar Harmen over Uret opildner ham,
 "og sagde med fast Tone: "At jeg agter Sædelighed,
 "beviste jeg dengang, og har bevist det saa efter-
 "tryffeligt, at man ingensinde mere kan drage min
 "Agtelse for samme i Tvivl." Hele Selskabet, som
 "var blevet indtaget af Norbergs Væsen, søgte, ved
 "at dreje Talen hen paa andre Ting, at komme den

" Ubestednes Forlegenhed til Hjælp; men jeg var saa
 " ilde tilmode i denne Kreds, at jeg, endnu før
 " Tordenstøven ganske var dragen forbi, rid bort.
 " Jeg saae, paa Skyernes Træk, at Aftenen vilde vorde
 " skjon; Luften, Lysene paa Bakkerne mindede mig
 " om Krobiggs Have, hvorfra man og saaledes seer
 " de flygtende Skygger paa Søen, Bakkerne mørke
 " Grønt. Min Hest var mig til Besvær, fordi den
 " hindtede mig i, at komme i en mig bekjendt Fodsti
 " over Dal og Høj, da jeg i det samme saae den lille
 " Mand, som gaaer mig lidet til Haande i mit Hjem,
 " ride forbi mig. Leende spurgde jeg ham: fra hvil-
 " ken Tid af han var bleven Rytter? — Det var han
 " endnu ikke, svarede han; men, ved et Vrende, han
 " havde i Grossenlängen, havde han truffen Hr. v.
 " Norberg, som heller vilde gaae til Fods hjem og
 " derfor havde givet ham sin Hest, at ride tilbage paa.
 " I Øjeblikket var jeg af Hesten, betroede den til den
 " gamle Plank, og ilede hen til min Fodsti. Nor-
 " berg havde imidlertid staaet mig i Hovedet. Hans
 " Slagsmaal havde aldrig indtaget mig mod ham;
 " men, den Maade, hvorpaa han nu havde udladt sig
 " derom, havde Noget, som indskjød Agtelse. Den
 " hændelsesvise Overeensstemmelse i vore Tilbøjelig-
 " heder, da vi Begge, for at nyde Naturen, havde
 " foretrukket at gaae til Fods, opflammede min Læng-
 " sel efter, at elske den unge Mand — og, uden at

" kunne forfølge Sammenhængen, fandt jeg mig
 " hos Fader Frobig, og hørte, at han kaldede mig
 " en Sværmer: men det forekom mig som, at jeg, for
 " at afvæbne ham, blot behøvede, at anføre Nor-
 " bergs ædle Udtrykke om hans Evkamp. Disse
 " Drømmerier, Luften, som omgav mig, den væds-
 " skedustende Dal under mig, den vellugtende Aande
 " fra Skoven, ved hvis Rand jeg vandrede, opvakte
 " et uudsigeligt Bemod i mit Hjerte. I dette Øje,
 " blif banede Nogen sig Vej gjennem det tykke Krat
 " ned ad Bakken, og pludseligen sprang Norberg
 " foran mig ned paa Bejen. Hans Øje søgde Solen,
 " som næsten, ved Indgangen til Dalen og mellem Kov-
 " klædte Høje, udsendte fra mørke Skyer sine sidste
 " Straaler. Han saae mig, og i det ellers alvorlige
 " Øje tindrede saa behagelig en Glæde, at jeg uvil-
 " kaarligen rakte ham min Haand; og saaledes bleve
 " vi staaende og saae Solen forsvinde. En lang
 " Stund derefter slap han min Haand med et ømt
 " Tryk, tog mig under Armen, og fortsatte langsomt
 " Bejen med mig. Nu fik vor Velvillie Ord, og
 " vore Sjele knyttede et Forbund. Uden Løfter,
 " uden Eder, uden Overspænding — jeg var dog stedse
 " frygtsom for, at mine Ord skulde lyde saaledes; og
 " da han, god, som en forstandigere Broder, sagde
 " mig, at min Samstemning med hans Synsmaade,
 " under Samtalen i Bertshuset, havde behaget ham,

” rødmæde jeg, ligesom naar jeg forhen havde det
 ” held, at behage Fader Frobig. Hvor lynderligt,
 ” det dog er, kjære Moder, at Kjerlighed gjør saa
 ” barmhertig og tillige saa stolt! — Men Norberg gif
 ” i sin Samtale hurtigen bort derover, og hen til
 ” andre Gjenstande, saa at jeg følede mig overrasket,
 ” da jeg mærkede, at jeg taledes om Dem og om Fro-
 ” big med den Fremmede — da jeg endnu
 ” ikke havde, blandt Fremmede, funden Noget, for
 ” hvem jeg udaf Hjertets Skyld havde gidet nævne
 ” disse dyrebare Navne. Han hørde paa mig med en
 ” Deeltagelse, som ifkun det modnere Menneske viser.
 ” Dette er han ogsaa, kjære Moder; han er tre Aar
 ” ældre, end jeg, og særdeles bestemt og sindig. St-
 ” den den Tid sees vi dagligen, men først efter fuld-
 ” endt Dønt. Han har noget Strengt i Maaden, at
 ” behandle sig selv paa, hvilket jeg stræber at efter-
 ” ligne. De unge Mennesker kalde ham desaarjaa en
 ” Stoiker, og ere flaae nok til, at ville forbinde en
 ” Spot dermed. Fra denne Dag af var mit Hjerte
 ” stedse fuldt af ham: men da jeg vidste med mig selv,
 ” at Lykken berusede mig, vilde jeg ikke skrive til Eder
 ” derom. Ikke til Dem, ikke til Fader Frobig.
 ” Mine Breve plagede mig; thi, jeg fortaug i dem
 ” det, hvorpaa jeg mest tænkte. Men, nu føler jeg
 ” mig kold: og gjentager for Dem: jeg har fundet
 ” en Ven, og jeg er rig i ham, i en sliq Moder, i
 ” saa faderligt en Leder, som Frobig er for mig.” —

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 37.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 13 September 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e

til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer, som indeværende Aar maatte ville søge Laan eller Understøttelse.

Efter Lovens 2 Cap. 20 §. paaligger det enhver Klassifikations Repræsentantere særskilt at undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der henhøre under deres Klassifikation, og om samme at afgive deres Betænkning til Dplysning for samtlige Repræsentantere ved de i General-Forsamlingen paa Ansøgningerne tagende Beslutninger.

For at sætte Repræsentanterne i Stand til at bedømme Ansøgningerne, maa derfor enhver Ansøgende efter den 19de §. med Attester bevise sin Værdighed og Erang, og de, som søge Understøttelse, maa derhos anføre deres Alder, saa og, om de have uopdragne Børn, og hvor mange, samt i Tilfælde, at den Ansøgende er Enke, maa hun tillige opgive, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden, eller aldeles ingen. De, som efterlade saadant, eller herom, samt om deres Alder gjøre urigtige Angivelser, skal enten aldeles tilsidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning mod dem, som indeholde fyldestgørende og rigtige Oplysninger, ligesom og de Ansøgende, som anmelder Sygdomme, derom skal lade medfølge Attest fra en Distriktschirurg eller anden Læge, hvilken maa være udstædt paa den Tid, Ansøgningen indgives, da de forhen til Selskabet desan-

gaaende indleverede Attester ikke ansees gjeldende.

I øvrigt skulle man have samtlige Ansøgende erindrede om, at bielegge Ansøgningerne med deres Lovbog, og indlevere samme til Bogholder Røbke, boende ved Vestervold No. 254, til Modtagelse alle Formiddage, Tirsdag og Lørdag undtagne, indtil Kl. 10, forinden den 1ste October, efter hvilken Tid ingen Ansøgning modtages.

Administrationen for det foreenede Understøttelses = Selskab.

Uagaard. Korfitsen. Sørensen.

C. Røbke.

Willien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Frobig var, efterat han saa heftigt havde afbrudt Juliane, bleven fjendeligen adspredt; kun lidt efter lidt syntes han, atter at høre paa Læsningen; og selv siden efter vedblev han, at være fordybet i sine egne Tanker. Juliane spurgde ham frygt- somt, om han dadlede Alphons's nye Forbindelse? — Men, i den Henseende beroligede han hende med Tryghed, og forsikkrede hende endog om sin Tilfreds- hed over, at Ungtingen havde fundet en Medbroder: han holdt for, at ene hans Forhold til ham, der stedse havde mere været hans Ven, end hans Lærer, kunde forklare, at han endnu ej havde knyttet noget Venstabsbaand.

Hvor bestemt han end talede om Alphons's nye Forbindelse, var det dog synligt, at hans Brev havde gjort et varigt, begge Veninderne uforklarligt, Indtryk paa ham. Hans Modbydelighed for alle nye Berøringspunkter med Menneskene syntes atter opvakt, saa at han endog egensindigen afflog sin Før- stes Bøn om, at give den nu vorne Arveprinds Un-

berviſning om Europa's diplomatifke Forhold — et Fag, Frobig havde gjort til ſit Unglingsſtudium. — Anna bedrøvedes derover, da der i den unge Prindſes Karakter var et Træk, ſom vel truede med langvarigt Miſhag over en ſlig Uvillighed. Paa hans huſlige Adfærd og paa den liden Kreds og paa hans gamle Venner havde denne Stemning aldeles ingen Indflydſe; han røbede tværtimod en endnu ømmere, hjerteligere Attraa efter, at tilfredſtille dem Alle.

Juliane blev, ved ethvert paafølgende Brev fra hendes Søn, endnu mere overtydet om, at Frobig havde bedømt ham rigtigt. Han ſyndes, førſt nu ret at nyde ſin Ungdom ved ſin Vens Haand; hans Breve viduede om, at fremſkridende Aands Udvikling var Grunden til hans Munterhed. Blot Evkampen, ſom Juliane ingeniunde kunde fraſlægge Raahed i Sæderne og Letſind, ſtod den omhyggelige Moder for Hovedet. Hun havde formodentligen deſangaaende yttret ſin Betænkelighed for Sønnen; thi, i et af hans Breve, ſkrev han ſaaledes:

”I Henſeende til Norbergs Evkamp havde jeg vel allerede for længe ſiden kunnet berolige Dem, derſom jeg havde troet, at De endnu havde nogen Tvivl om hans Retfærdiggjørelſe. Norbergs Skjebne blev ene beſtemt ved hans Faders Slethed; thi, hvor forſigtigen han end undviger

" ethvert haardt Ord, mærker jeg dog af alle Ting,
 " at han maa affkye ham. En af hans Landsmænd
 " var nederdrægtig nok til, at tale med Ringeagt
 " om denne Mand til hans Søn: derfor tugtede
 " min Ven ham. Og, i Sandhed! min Moder! den
 " Søn, der vilde have taalt dette, var ikke bleven
 " min Ven. Den Sorg, N o r b e r g føler ved
 " sin Faders Navn, kan jeg aldrig erfare; men, vee
 " den! som i min Nærværelse vilde vove, med en
 " Skygge af Daddel, at nærne Dem eller Frøbig,
 " hvem jeg ærer, som Dem! o. s. v."

Juliane læste, som sædvanligt, dette Brev for sine
 Venner: det skede næsten aldrig, uden levende Følelse;
 men denne Gang syntes hun at være saa levende
 rørt, at Anna var i Begreb med, at give hende
 Skyld for en quindagtig Frygt for hendes Søns Sikkerhed,
 da hun saae sin Mand ligesaa heftigen rørt, og
 den Tanke pludseligen opsteg i hendes Barm, at N o r b e r g s
 Stilling maatte have en særegen Betydning
 paa ham. I denne Formening blev styrkedes hun end mere
 derved, da han stærkt paalagde Juliane, at lægge
 hendes Søn paa Hjertet: at Skaansel imod hans
 Ven opfordrede ham til, aldrig at omtale hans sørgelige
 Forhold med hans Fader; en slig Kummer,
 naar den fortælles og meddeles, søndergnaver Hjertet
 med ntaalelig Hvashed. Senere skrev han
 selv til ham: "hvoreledes han atter gjentog for ham

" hans fordums Værdemme, og bad ham om, ikke at
 " indføre mellem ham og hans Ven Ungdommens
 " sædvanlige Svaghed, som fandt Behag i, at tale
 " om dens Svagheder. At det var en langt man-
 " digere Naade, at behandle sig selv paa, naar man
 " erkjendte og ordnede sine Følelser, hvad enten de
 " angik Fryd eller Kummer, for at overvinde de
 " sørgelige og tæmme de frydsfulde; men, dette skeede
 " bedre i stille Syssel, med Aanden, i vor egen Barm;
 " og at Bennens lydelige Ord, deltagende Blik, ofte
 " berøvede os derved den Rolighed, den Dødes-
 " lige behøver der, hvor han maa standse for Skjeb-
 " nen."

De til Alphons's Universitetsstudier be-
 stemte Aar vare nu henrundne: Juliane tillod
 ham endnu at besøge Berlin og Dresden, inden han
 vendede tilbage til ****; og dette Halvaars mang-
 foldige Kjendskab til Mennesker og Gjenstande af
 ethvert Slags, efterat hans Aand var bleven udvik-
 let med Ensformighed og Regelrethed, havde, ved
 den Nydelse af hjerteligt Venkab, det han havde ind-
 gaaet i Jena, paa det Fordelagtigste virket paa Ung-
 lingen. Sund paa Legem og Sjæl viste han sig for
 sine Venner. Juliane syntes overvældet ved Sy-
 net af ham; men, Mindet havde nok mere Deel i
 denne hendes Følelse, end Njeblikket; thi om end
 Glæden ogsaa har sine Taarer, opløse de sig dog i

Munterhed; Julianes Taarer kvaldes derimod, ved Gjensynet af hendes Son, i studsende Rummer. Hvorimod Frobig's Glæde var Kunstnerens Henrykkelse, der tager Formen af sin Afstøbning, og første Gang skuer denne som fuldendt Værk. Den vandt endog Sejer over hans Mennefsky, og for at føre sin Plejesøn ind i en Selskabskreds hos sin Første og flere anseete Mænd: en Kreds han fra den Tid af, at han havde giftet sig, selv havde skyet. Man ærede Frobig som en fortræffelig Forretningsmand; men, da han i mange Aar havde været fjernet fra den, efter Selskab, higende Verden, studsede denne over, i den stivsindede Eneboer, som den havde holdt ham for, at finde en Mand, som vel ikke kjendte Dagens Smaaløjer, Epigrammer og Stiklerier, men, blandt de eleganteste Smaafolk, tog sig ud, som en Oldtidsurne blandt moderne Vaser — de Skuekyndne klynge sig omkring den, og søge først, ved deres ædlere Dannelser, at skjenke det nye Stof Ynde.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Selskabsakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 38.

Ni og tyvende Aargang.

Løverbagen den 20 September 1817.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Kløreboderne No. 3.

A n n e l d e l s e

til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer, som indeværende Aar maatte ville søge Laan eller Understøttelse.

Efter Lovens 2 Cap. 20 §. paaligger det enhver Klassifikations Repræsentantere særskilt at undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der henhøre under deres Klassifikation, og om samme at afgive deres Betænkning til Oplysning for samtlige Repræsentantere ved de i General-Forsamlingen paa Ansøgningerne tagende Beslutninger.

For at sætte Repræsentanterne i Stand til at bedømme Ansøgningerne, maa derfor enhver Ansøgende efter den 19de §. med Attester bevise sin Værdighed og Trang, og de, som søge Understøttelse, maa derhos anføre deres Alder, saa og, om de have uopdragne Børn, og hvor mange, samt i Tilfælde, at den Ansøgende er Enke, maa hun tillige opgive, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden, eller aldeles ingen. De, som efterlade saadant, eller herom, samt om deres Alder gjøre urigtige Angivelser, skal enten aldeles tilfidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning mod dem, som indeholde fyldestgørende og rigtige Dplysninger, ligesom og de Ansøgende, som anmeldte Sygdomme, derom skal lade medfølge Attest fra en Distriktschirurg eller anden Læge, hvilken maa være udstædt paa den Tid, Ansøgningen indgives, da de forhen til Selskabet desans-

gaaende indleverede Attester ikke ansees gjeldende.

I øvrigt skulle man have samtlige Ansøgende erindrede om, at bielegge Ansøgningerne med deres Lovbog, og indlevere samme til Bogholder Koble, boende ved Bestervold No. 254, til Modtagelse alle Formiddage, Tirsdag og Lørdag undtagne, indtil Kl. 10, forinden den 1ste October, efter hvilken Tid ingen Ansøgning modtages.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Hagaard. Korfitsen. Sørensen.

G. Koble.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Forhvervede hans personlige Fortjeneste ham en behagelig Plads i Selskabet, saa forskaffede hans blomstrende Plejeføns Elskværdighed ham ikke mindre stor Yndest hos Mødrene og Døttrene. Bludsfulgen var hans, over i ti Aar af den skønne Verden forgjættede, Moders Levnetshistorie Gjensigten for Samtalen. Man vidste, at Frue von Ahlen havde levet længe i Italien; at hun erholdt alle sine Penge fra et venetiansk Huus; og, med listigt Bink, tilføjede man: at hendes Søns havde et ægte romersk Ansigt. Nu mindedes Enhver af de graavordne Hoffolk, som for tredive Aar siden havde ledsaget deres Første til Italien, at han lignede en eller anden Prinds, eller endog Kardinal, og Overhofmesterinden, Hoffets Ninon, forsikrede, med Kunstnerpaalidelighed: at man ikkun i Rom fik dette dristige Profil, disse sunklende Dine, denne stærke Hage, at see. Tusende Gange — tilføjede hun — saas jeg dem der paa de, lykhaligen usyffelsatte unge Mennesker, som leire sig rundt omkring Springvandene, eller dandsede i Pinintrærnes

Skygger. Denne unge Mand fattes blot den stærke Muskelbygning, der stempler disse Mennesker til sande Heltestykkelser. — —

Medens Lediggangen paa den ene, og Planmæssig-geriet paa den anden Side sysselsatte sig med Alphons, hans Herkomst og hans heldige Udsigter, henlevede Frobig's Familie, under hvilken vi altid med indbefatte Juliane og hendes Søn, lykkelige Dage. Efter føje Tids Forløb havde Alphons gjort de første Skridt til sin borgerlige Forsørgelse, og torde haabe, under Frobig's Undervisning, at vandre ad en hæderfuld Bane. De ydre Forhold vare følgerigen alle jevnede; men, ikke saaledes hang det sammen med hans Hjertes Forhold. Længsel er Ungdommens Lod; dens usysselssatte Kraft behøver Modstand, for at øve sig deri; savner den, formedelst virkelig Fejlsugning og Uheld, denne, saa søger den samme i sin Skjebnes mest snorrete Udviklingsgang, for blot at finde Næring for sin Trang til levende Følelser. Hvor underlig Emma's Misshag i Alphons forvandlede sig, efter dennes Afrejse, til Anger, have vi fortalt. Hun havde længtes efter det Øjeblik, da hun kunde gjøre sin forrige Uretfærdighed mod hendes Ungdoms Legebroder god igjen. Alphons havde, fra den Dag af, da vi formode, at Frobig betroede ham sit Levenetsløb, havt en næsten lige

nende Følelse i Henseende til sine Dreungeunoder; han fornyede hos sig selv det Løfte, der ligesom var voxet op med ham, stedse at være hendes Broder og Beskytter.

Med den Stemning, i hvilken de tvende unge Mennesker havde levet med hinanden, var det naturligt, at han, naar Lejligheden gav Anledning dertil, ei heller tænkte sig hende anderledes, i de Aar, han havde været borte, end i den Skikkelse, i hvilken hun, ved hans Afreise, var seet af ham. Ved Udsigten til, at see hende igjen, satte han sig fast fore, broderligen at bære over med hendes fordringsfulde Luner, hvor meget disse endog, ved Digesalderens Krav, maatte være blevne formerede. Begge fandt, ved deres første Sammenkomst, at de havde skuffet sig i deres Forsæt. Den Alphons, Emma vilde bede om Forladelse, var ikke den blide, søvmerrikt skuende Mand, der tiltalede hende med Rødme og med en Stemme, som behadede en heel Verden af Følelse. Og denne Ungmø, med dybt aandende Barm, med viis stolt Pande, var ej heller den Emma, hvis Spot fordem saarede ham. Disse Øjne, under de lange Øjhaaar, udaf hvilke der vandt store Draaber, vare ej hine, hvilke saa ofte mishagede ham med deres kolde Blikke. Hendes Taarer vandt Sejer over Studsen og Blyhed; han raabde: "Emma! den stemme

"Legebroder fra Barndommens Dage lover, i Frem-
 tiden at være god. Tillad mig, at være Deres
 "Broder, da jeg her nyder saa fuld Fadergod-
 "hed"! — I det han her bød Krob og Anna
 Haanden, havde han omfavnet Pigen, og trykkede
 hende ærbødigen op til sin Barm, uden, med sin
 Mund, at berøre hendes glødende Kinder. Ingen
 i den liden Kreds havde ventet dette Optrin; enhver
 var besyrtet over de Følger, det skulde have, og
 alle forlegne, da de aldeles ikke kunde sjne nogen
 flyde deraf. Emma havde haabet at leve ret frit
 og søsterligt med Alphons; og, hun sølede en
 Tilbageholdenhed, som mod ethvert andet Mandfolk
 var hende fremmed. Alphons sølede, med det
 første Skue af hende, Vælden af en Fornemmelse, som
 han hindindtil, ifkun ved flygtige Indtryk, havde
 havt nødig, at bekæmpe. Men, fra det Øjeblik
 af, at han gjorde denne Opdagelse, foresatte han
 sig, aldrig at lade sit Hjerte tale høit, førend hans
 borgerlige Stilling berettigede ham til, at worde
 Huusfader. Naar Opdrageren har en Lærling for
 sig, der let fatter Indflydelsen af hans Personlighed;
 naar denne Lærer tillige er Gjenstanden for hans leven-
 de Deltagelse, og hans Lærdomme følgelig, ved deres
 Betydning og hans Indflydelse, gjennemtrænge det
 unge Sind, saa opstaaer der en Selvaffigelse, som
 i sin rørende Styrke ofte undgaaer Ungdommens
 Opdragere og Dannere, eller ej bemerkes af dem.

Denne Selvaffigelse virkede nu paa Frobig's Lærling. Han mindedes de Ord, denne engang havde sagt til ham: "den, der fænster en Piges Hjerter, inden han veed, om han kan ernære hende som Hustru, er et svagt Menneske," — og de satte ham i Stand til, at øve et Herredømme over sig selv, der, hele Aar igjennem, fortaug en Følelse, som snart fleg intill Lidenstaaelse.

Saa nærgaaende, og, for det Meste, saa taaløse Qualers Tid begyndte nu for det unge Par. Forældrene saae det vel, men taug; og den Ene efter abede den Anden, uden Aftale og Beslutning. Begge vidste, at de vare enige i, at en utilstaaet Kjerlighed's Sorger ere en mægtig Spore til, at vorde den elskte Gjenstand værdig. Misforstaaelse, Skinsyge, Forklaring og Forsoning, alle Storme udaf hin Livets Blomstertid, fand, i dette Tidsrum, Sted iblandt de tvende Elskende — men under mærkelige Symboler, som skjulede Hemmeligheden for dem selv. Deres Forhold lignede Tilsammenbæret af Brødre udaf en Orden, der kjende hinanden paa alle Tegn, men, ved et strengt Bud af deres Formænd, ere satte i den Umulighed, at fatte hinanden i Henseende til deres Samfund.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 39.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 27 September 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e

til Efterretning for de af Selskabets Medlemmer, som indeværende Aar maatte ville søge Laan eller Understøttelse.

Efter Lovens 2 Cap. 20 §. paaligger det enhver Klassifikations Repræsentantere særskilt at undersøge de Ansøgninger, som indkomme fra de Medlemmer, der henhøre under deres Klassifikation, og om samme at afgive deres Betænkning til Dplysning for samtlige Repræsentantere ved de i General-Forsamlingen paa Ansøgningerne tagende Beslutninger.

For at sætte Repræsentanterne i Stand til at bedømme Ansøgningerne, maa derfor enhver Ansøgende efter den 19de §. med Attester bevise sin Værdighed og Trang, og de, som søge Understøttelse, maa derhos anføre deres Alder; saa og, om de have uopdragne Børn, og hvor mange, samt i Tilfælde, at den Ansøgende er Enke, maa hun tillige opgive, om hun sidder i sin afdøde Mand's Næringsvei, har nogen anden, eller aldeles ingen. De, som efterlade saadant, eller herom, samt om deres Alder gjøre urigtige Angivelser, skal enten aldeles tilsidesættes med deres Ansøgninger, eller mindre komme i Betragtning mod dem, som indeholde fyldestgørende og rigtige Oplysninger, ligesom og de Ansøgende, som anmelder Sygdomme, derom skal lade medfølge Attest fra en Distriktschirurg eller anden Læge, hvilken maa være udstædt paa den Tid, Ansøgningen indgives, da de forhen til Selskabet desan-

gaaende indleverte Attester ikke ansees gjældende.

I øvrigt skulle man have samtlige Ansøgende erindrede om, at bibræge Ansøgningerne med deres Lovbog, og indlevere samme til Bogholder Røbbe, boende ved Vestervold No. 254, til Modtagelse alle Formiddage, Tirsdag og Lørdag undtagne, indtil Kl. 10, forinden den 1ste October, efter hvilken Tid ingen Ansøgning modtages.

Administrationen for det forenede Understøttelses = Selskab.

Wagaard. Rorfitsen. Sørensen.

C. Røbbe.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

I Selskabet var Alphons's Stilling utaa-
 lelig; thi, da han ineen Rettigheder havde, at
 gjøre Krav paa, maatte han indromme enhver
 Gjest saa meget hos Emma, som Skik og Brug
 tilstædede; og da overvandt Enhver ham; thi En-
 hver trængde sig til, medens han, i Bevidstheden
 af sin Elskovsbrøde, snart trodsig, snart forsagt,
 lod det komme an paa hendes Gunst, om hun ved
 Indtrædelsen i Salen vilde forunde ham et Blik,
 skjenke ham sin Haand til Dands, eller tilstæde
 ham, at opvarte sig ved Thebordet. Hjemme
 var han mere lykkelig; men mere plaget, end til-
 forn. Emma var yndig i den skønne Verdens
 Forsamlinger; men, Emma i Udvøvelsen af huslige
 Pligter, overvældede hans Hjerte; hist troede han
 blot, at være et beskeden Medlem af Selskabet; her
 berettigede Alt ham til broderlig Omgang, og denne
 vorder saa let til Skalkeskjul for den sømste Elskov.
 Men, snart fandt begge en Mellemmand, Udtolker
 og Fordølger af deres Følelser. Frederike, som
 nu voxede til, og, med de heldigste Aandsanlæg, behø-

vede Undervisning, blev, dem Alle ubevidst, deres Fortrolige. Alphons lagde, med Henrykkelse, Mærke til den Sædelighed, som røbede sig i Emma's Naade, at behandle Barnet paa. Den ringeste Begivenhed blev ved hendes Omhu Gjenstand for Undervisning og ofte for hjertelig Andagt i barnlig Glædes Klædemon. Enhver ubetydelig Nyfgenhed vidsde hun at omdanne til alvorlig Opmærksomhed; til ethvert sandfeligt Indtryk at knytte et Blik op til Guddommen. Hvad hun sagde til hende, var passende for Barnets spæde Alder; men Nyheden af Vendingerne i hendes Tanker gjorde det saa tillokkende for Borne, at Forældrene ofte selv hørde, med Vels behag, derpaa.

I Forstningen søgte Emma at hemmeligholde sit kjære Læreembede for Alphons; men de mangfoldige Scener i det huuslige Liv, han bivaanede, gjorde det i Tidens Længde umuligt, og nu besvarede hun den Lilles Spørgsmaal med den Fordomsfrihed, der betegnede alle hendes Handlinger. Da de en gang vare paa Landet, gjorde Rikke, foranlediget ved en Vogn med Jernstænger, et Spørgsmaal om Bergværker, hvilket Emma saae sig ud af Stand til at besvare. Hun kaldede paa Alphons, for selv at undervise hende, og denne, i det han gik ind i hendes Methode, førte den Lille fra Begreb til Begreb, indtil han havde givet hende en simpel Fore-

stillig om Fremgangsmaaden i Bergværker. Ledet ved enkelte Mellemsetninger af Emma, ligesom og ved sin egen Følelse, endede denne Undervisning sig med en klar Hentydning paa Alverdens Storhed, og Emma sluttede med de Ord: og saaledes, fjere Slut, er Gud stedse tilstede paa Jorden med Visdom og Godhed, og hans Værker give os Nydelse, i det vi benytte dem, og end højere, naar vi kjende dem, som Alphons nu har lært os at kjende dem. De sadde, under denne Samtale, paa en beskygget Bænk; Ikke støttede sig paa dem, i det hun opmærksomt saae op, snart til den Ene snart til den Anden. Ved de sidste Ord glindsede hendes Dje fuldt af Andagt og Kjærlighed. Alphons, vort over hendes Mine, lagde estertænksum sin Haand paa hendes Hoved; men hun greb den og tillige sin unge Plejmoders, lagde paa begge sit Hoved og bad smidskende: Emma, lad den Mand ikke rejse bort igjen; han skal hjælpe dig, at gjøre mig god! — Taknemmeligen lønnede Alphons hende for det velsindede Forslag. Han benyttede sig af enhver Lejlighed til at undervise Barnet, hjalp hende at dyrke hendes Hauge, hentede hende Sivblomster fra Dammen og andre fra Engen.

Ved en saadan Leilighed, hvor hjertelig Munterhed gjorde Emma ubetænksum, sagde hun til ham: havde De været saa artig mod den lille Emma,

kom imod Rikke! — hastigen mærkede hun sin Over-
 telse; men allerede havde hun sagt nok, for at for-
 lede Alphons til en større. Han afbrød hende
 med tindrende Dine: O, jeg var en Afstindig! raabte
 han; kunde jeg tilbagefalde de Nar! Men nu,
 Emma! Prøv Deres Herredømme endnu engang! —

Han talte bly og sagte; thi han følede, at
 det sømmede ham ikke at tale saa meget. Men
 Emma nødte ham til Tausshed. Diger have en
 egen Gave til, ved Gude, at give deres Svaghed
 Vaaben; saa gennemtrængt hun var, antog hun
 strax en overmodig Hestkertone og befalede ham, i
 Følge denne, at hente den utaalmødige Lille en høj
 Græsnellik ved den anden Ende af Engen. Al-
 phons gik forvirret bort, han bragde forvirret
 Blomsten; men da Barnet takkede ham, henrev hans
 Følelse ham; han tog det saa heftig i sine Arme,
 at det forkræffet værgede mod ham med sine Hænder,
 og da det saae hans Ansigt, raabde ængstligen
 til Emma: O, vær ikke slem imod ham; han vil
 græde!

Dette Oprin beskæmmede Ynglingen, og siden
 vaagede han over sin Adfærd; thi at vaage over
 sin Følelse, holdt han ej for Pligt. Besiddelsen
 af Emma var Maalet for hans Stræben, og han
 haabede, med Tillid, af sin Moder, af hendes For-
 ældre ingen Hindring at møde. Vist nok var frø

nu af hans hele Læremaade forandret. Af Pligt imod sin Moder, der i hendes Enlighed, behøvede hans Ansættelse i Statens Tjeneste til Understøttelse, havde han stedsse havt den Hensigt, strax efter Hjemkomsten fra Universitetet, at søge et Embede. Hidtil havde denne Beslutning været et Offer; thi hans Videlyst og hans ungdommelige Mishag til Alt hvad han kjendede i Verden, drev ham ud til fjerne Zoner, hvor Ynglingen, i det Ubekjendte, haaber det Bedre. Men fra den Tid af hans Kjærlighed stemmede overeens med hans Moders Ønsker, var Norden og Syden ham ligegyldige; og naar han længtes efter at forlade det Land, hvilket han skulde hellige sine Kræfter, saa var det kun for at føre Emma bort fra en Kreds, hvor endnu Enhver, der var dristigere, eller lykkeligere end han, kunde snappe hende bort fra ham.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 40.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 4 October 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e

Da intet af Bigtighed i afvigte Kvartal er forefaldet til Foredrag i en General-Forsamling, har Administrationen anseet det ufornødent at uleilige de Herrer Repræsentanterne. Extrakten af 2det Kvartals Regnskab, som vil blive fremlagt i den først afholdende Samling følger hermed.

Administrationen for det foreenede Understøttelses-Selskab.

S. M. Wagaard. Korfitsen. Sørensen.

G. Købke.

E x t r a c t

af 2det Quartals Regnskab for det forenede
Understøttelses-Selskabs Indtægter og Udgifter
i Quartalet fra 1ste April til ultimo Juni 1817.

I n d t æ g t.

	Rbd.	ß
Kassebeholdningen fra forrige Quar- tal (see Ugebladet No. 29) var	524	89
A. Ugentlige Indkomster for Uge- bladets 29de Aargang fra No. 14 til No. 26 inclusive	437	56
B. Quartals Kontingenter for 1ste Quartal fra 1ste Jan. til ult. Marts	433	63
C. Laans og Forskuds Afbetaling i dette Quartal	686	—
D. Det kongelige Huuses aarlige Gave for 1816	207	48
E. Tilfældige Indtægter: indbe- talte Quartals Restancer, samt fra Budet Harboes Bøe	3	68

Rbdlr.	2293	36
--------	------	----

At forestaaende Extract af 2det Quartals Regnskab
for 1817 er overeensstemmende med Admini-
strationens Control bevidner

J. M. Nagaard. Korfitsen. Sørensen.

C. Købke.

U d g i v t.

	Rbd.	ß
1. De aarlig staaende Udgifter for Ugebladets Trykning og Lønninger m. v. i dette Kvartal	885	60
2. De aarlige Pensionister betalt i dette Kvartal	408	72
3. Laan til 3de Interessentere	500	—
4. Tilfældige Udgifter:		
a) for indkøbt Papir . Rbd. 122. .		
b) en anvist Regning 7. .		
c) udbetalte Pensioner fra f. N. 19. 48.		
d) for en halv Aargang af Col- legial Tidenden 4. 16.		
e) Budet Bastian for af Res- visionen udsatte 4.		
f) 7 Stkr. Kvartals Restancer 6. 8.		
	158	76
Saldo bliver i Kassen til 3die Kvartal	340	20
	Rbdlr.	2293 36

Kjøbenhavn, den 30te Juni 1817.

L u n d,
Kasserer.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Tvende Gange, i Løbet af dette Tidrum, blev hans Fatning sat paa grusom Prøve. Han iagttog engang, at en Mand af Fortjeneste og Anseelse, hvis Forhold til Frobig's Embedskreds vilde have været saare fordelagtige, betragtede Emma med synderligt Velbehag: snart erfoer han, at denne Mand, der hidtil ikke havde staaet i noget selskabeligt Forhold til hendes Forældre, havde gjort et Besøg hos Frobig. Han saae derpaa Emma, nogle Dage igjennem, urolig og bevæget; han bemærkede i hendes Forældres Opførsel en usædvanlige Blødhed imod hende. Hans Ulykke syndes ham besluttet, og nær havde Frobig selv ødelagt den sidste Kraft af hans Selvbeherstning, i det han, sandsynligen rørt over hans lidenskabelige Væsen, behandlede ham med gandske udmærket Godhed, og syffelsatte ham med Vrender, der beviste ham, at han vilde komme hans Sind til Hjælp ved Beskæftigelse. Dog, efter faa Dage, var Emmas Munterhed atter kommen tilbage. Hendes Forældre syndes atter at have deres sædvanlige Stemning; han syndes allerede at have været plaget

af et Skrækkbillede af hendes Phantasi, da han iagttog, at Emma hverken opsogte eller foretrak hin Mand; men, hvor Tilfældet bragte ham hende nær, behandlede ham med en agtelsesfuld Opmærksomhed, som en værdig Slægtning. Tiden vænnede ham til dette Syn, uden at forklare ham det; thi han begreb ikke, at en sædelig, dannet Pige foler og viser Taknemmelighed imod en værdig Mand, hvem hun forsager som Egtfælle, fordi hun veed at skatte den Værdighed, hvilken hun ej havde Aarsag til at imodtage af hans Haand. Noget Tid efter gjorde en Fremmed, der besad Veldannelse, Rigdom og Stand, hendes Bekjendskab. Hendes Elskværdighed fængslede den aldrig Overvundne, hvem han gjorde sig til af at være, og han lod sig det ikke falde ind, at Hjertets Tomhed, ødslet og paadragnet Gjæld kunde komme i Betragtning, naar Grev Auran nedlod sig til at fremstille sig som Frier. — raad Holms Frieri havde truet Alphons, som Elsker, med hans hele Lykke; men havde han været Emmas Broder, saa havde maattet give ham Bisald; derimod oprørde Grev Auran's Fordringer ej alene Elskeren, men og den sølende Mand, der er kaldet til at beskytte det svagere Køn. Han var overtydet om, at Denne, i det Tilfælde, hvor en Bøllystling truede Ulyld, være sig med Forsvørelse, eller med Egteskab, var beføjet til at afvende Ulykken fra hende.

Fra — raad Holm havde han, i Fortvivelse, draget sig tilbage; ved Siden af Grev Aureau sølede han sig kaldet til, at forsvare en Naarværendes Plads. Han vandt lidet derved; hans selvtilidsfulde Medbejler behandlede sit Forhold til hans Plejefaders Datter som en erkjendt Rettighed, og syntes ikke utiibøjelig til at ville ansee ham som en uskedelig Fortrolig af hans Kjerlighed. Alphons behøvede alle de Grunde, Agtelse for Frobig, for Emmas Omfolenhed, for sin Moders Nolighed paatrængte ham, for ikke blodigen at straffe saadant et Misgreb. At Emma behandlede Greven med kold Høflighed skaffede hans Fornuft Herredom. Naar han havde, med mandig Villie, samlet sig til Arbejde, og i en Række af Timer indviet sig til sit Kald, beroliget sin Phantasi, var det ham tydeligt, at Emma, ved hendes indre Værdighed, var betrygget for dette Menneske. Da han engang, efter saadanne Timer, kom tilbage fra sit Arkiv, fandt han sin Moder i en stor Sindsbevægelse. Hun søgde at undvige ham; men hun var alt for angreben til at imodstaae hans Livlighed, og opdagede ham, at Grev Aureau havde tilbudet sig som Emma's Egtfælle; at Anna vilde forkaste Belystningen med Foragt; men at Frobig havde, med ubegribelig Sjæls Uro, bedet om Betænkningstid, hvorfor han havde betinget sig, at Emma

for det første endnu maatte blive uvidende om Tilbudet. Den stumme Smerte, hvormed Alphons imodtog denne Efterretning, havde næsten forledet Juliane til at aflukke ham Tilstaaelsen af hans Kjerlighed, da hun hidtil, med ubrodelig Standhaftighed, havde afviist enhver Anledning dertil. Træfsløs over hans Tavshed, der beviste hende Oprøret i hans Indre, raabde hun endeligen: har da den mørke Trolddom, der binder Frobig's Tunge, ogsaa grebet Dig? — Jeg frygter, den har det, svarede han bortilende, og Emma bliver dens Offer.

Efter mange Timer, hvilkke han, kæmpende med sig selv, lod henrinde, lyndes han at have et godt Anslag; thi han traadde med alvorligt, men aabent Blik ind i Frobig's Hus. Ellers var hans første Gang til Annas Kammer; i Dag gik han hastigen til Frobig's Kabinet, som En, der hurtigen vil fuldende det Sværeste. Efter en Time kom de Haand i Haand til Anna, muntre, som efter en lykkelig Daad; men bløde, som efter et bragt Offer. Frobig trykkede Annas Hænder til sit Bryst og sagde: "Din Emma bliver hos os!" — Den gode Moder, der havde seet ham at indtræde med smertelig Spænding, faldt ham, takkende Gud, om Halsen. I dette Øjeblik kom Emma, med Nikke ved Haanden, ind i Kammeret, og raabde, ved Synet af sine Forældre, med uforstilt

Spog: Vi maae og en Smule elskes! — tog BARNET op og trænate sig til den, under Zaarer, smilende Moder. Rikke fik Dje paa Alphons, der taus saae paa dette Skuespil, og raabte, med Armene udstrakte mod ham: Kom, Du maae og elskes! I det han omt drog BARNET hen til sin Varm, blev Emmas Opmærksomhed henvendt paa ham; hun blev truffen af Udtrykket i hans Ansyn og tillige nu først opmærksom paa sine Forældres rørte Steming. Frobig, der horte Rikkes venlige Uraab, rakte Ynglingen Haanden og sagde med Hjertelighed: Rikke siger Sandhed! Min Anna! Alphons maa og elskes! Den Livlighed, hvormed denne værdige Kone trykte Alphons til sin Varm, beviste, at hun gav Frobigs Ord en bestemt Betydning; men hun forraadede den ikke, at Ingen af den lille rørte Kreds røbede den, endskjøndt de stode der, som om de Alle havde havt et skjønt Syn. Saaledes traf Juliane dem, der just traadde ind i Kammeret, og, som Deltagerinde i Hemmeligheden, forenede sig med Dem til denne velsignede Aften.

(Fortsattes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

Commissionen, som bestyrer Bladet, samles d. 12 Oct.
da Hr. Inspektør Kjelsens Bidrag indkommer.

Borger = Bennen.

No. 41.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 11 October 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Emma, der, formedelst en lille Upasselighed hos hendes Moder, ikke lod sig see i Selskab, saae heller ikke mere Grev Nurau; thi han forlod snart Residensen, uden at hans Skjebne videre interesserede os. Frobig's Familie maatte snart finde sig i en Skjebne, der, af saare fjernliggende Grunde, drog en total Forandring i dens Løvevej efter sig.

Vi have seet, hvorledes Førsten, for flere Aar siden, forgæves opfordrede Frobig til at give sin Arveprinds Undervisning; nu valgde han den unge, som Archivar ansatte, Ahlen, for at følge ham paa en Rejse, han, til sin Dannelses Guldendelse, skulde foretage. Oberst Krøme, en værdig Olding,

der havde tjent i Fredriks Hære, blev ansat til hans Fører, og denne havde betinget sig Alphons's Selskab for sin Opdragling. Dette Forslag opfyldede uventet Alphons's tidligere Ønske, at see Verden og Mennesker; han lovede ham og, ved en nærmere Forbindelse med Arveprindsen, Fordele, der, efter hans Tilbagekomst, forsikkrede hans Kjerligheds Ønsker at heldigt Udfald. Men Arveprindsens Karakter gav lidet glade Udsigter. Et letsindigt Hoved og et lidenskabeligt Hjerte gjorde ham til Medskab for Alt hvad der omgav ham, og Antallet af Disse drager hvert Førstebarn allersnarest til Det, som ikke duer. Krome vidste alt Dette; haabede heller ikke paa en Gjenfødselse under sine Hænder; men han kjendede Værdien af, endog det ringeste Gode, der bibringes Førster, og fandt det vel Umagen værdt, at hellige dette Ringeste sine Kræfter.

Alphons havde ikke haft den ringeste Ahnelse om Kromes Forslag. Obersten havde paa det Omhyggeligste fordulgt det, for at fjerne alle Medhrervere, saa at endog Frobig's, til hvem han, da han vidste Moderen var der, strax henlede, bleve højligen overraskede. Med kjendelig Alvor hørte de den Efterretning, der, med heftig Sindsbevægelse, braates dem. Emma havde nepp faaet den at vide, før hun tog Rikke ved Haanden

og gik ud i sit Bærelse; dog ikke saa hastigen, at Al-
 phons ej skulde have iagttaget, at Taarer styrtede
 frem af hendes Øjne. Efter lang Tausched sagde
 Anna, vendende sig til Frobig: Vi ere saa lyk-
 kelige — Skulle vi friste Gud og forandre det? Men
 Juliane, udbrydende i Taarer, raabde: O,
 mit ahnende Hjerter længdes efter en lille Smerte,
 der kunde forsoner Skiebner for vore glæde Dage.
 Nu er den jo der! Maaskee Forbud paa uendelig
 Kummer. — Alphons følede sig, imellem Em-
 mas lyksaliggjørende Taarer og sin Moders haablose
 Smerte, saa sønderrevet, at Nøden gjorde ham
 haard. Han sagde til Frobig: Ikke min Moders
 ulyksalige Ahnelse, ikke — hans Blik søgte Emmas
 Billede paa den Plet, hvor han havde seet hende
 græde; han lagde hurtigen sin Haand paa Hjertet,
 som om han der vilde indslutte Erindringer, og
 gjentog: Ikke mit beklemt Bryst skal afgjøre. De
 alene, min Lærer, De, i Fornuftens Navn. Skal
 jeg nu forlade Vejen til min Lykke, for sildigere,
 men mere heldigen, at gaae frem paa den? Frobig
 syntes heftigen bevæget i sit Inderste, men rakde,
 efter nogen Betænkning, den unge Mand Haanden
 — om det var for at opmuntre sig selv eller ham,
 ved jeg ikke — og sagde med Bestemthed: Adlyd
 Kaldet! Virke De saa meget Godt, som muligt,

og, efter Deres Tilbagekomst — skilles vi aldrig meer ad!

Ved disse sidste Ord saae Frobig paa Anna, som om de behøvede hendes Bekræftelse. Juliana's Blik mødede dem, og en Glædestraale gjennembrød den mørke Underkastelse, de udtrykte. Alphons nedkælede taus for Anna, og hun lagde sin Haand paa hans Hoved. Ved saa simpel Hjerternes Sikkerhed vinder Aanden snart igjen Klarhed; derfor begyndede og, i næste Øjeblik, en Samtale om Planen til Arveprindsens Rejse.

Alphons bemærkede, med Henrykkelse, at han vilde opsoge Norberg i hans Fædreland. Frobig havde, med tiltagende Uroe, fulgt Rejssevejen; ved Erindringen om Norbergs Fædreland, foer han sammen, saa at Alphons bekymret traadde hen til ham. Han lagde Haanden paa hans Skulder og sagde bevæget: Maatte I gjenfinde hinanden som I forlode hinanden. Dog — tiisøjede han langsomt — slye hver Forbindelse med hans Fader! Saaledes som han skildrer ham, kan han aldrig forstaae Eder.

Emma maatte ikke være med i Hemmeligheden, hvis Erindring saa hastigen havde udbredet Bestemthed og Fatning iblandt hendes Elskte. Den hele følgende Tid, lige til Arveprindsens Afrejse, blev dunkel for hendes Øjne, og maatte ofte være

meer end dunkel; thi, da Rikke engang had hende om at vise sig Noget ved sit Arbejde, saae hun hende vemodigt i Djnene, lagde derpaa sine smaa Hænder derpaa og sagde: Men gjør det ikke, naar det gjør ondt i dine Stakkels Dine! Emma blussede, som Morgenrøden; Moderen fastede et sorgfuldt Blik paa hende, og saae paa Alphons, og dette Blik forjog den Storm af Følelser, hvilken dette nye Bevis paa at være elsket vakde hos ham, til Beskedenhed og Frefrygt i hans Jnderste.

Alphons rejste bort. Hans Elskte vænnede sig til, som det er forundt de arme Dødelige, hver at lindre sin Art af Smerte over hans Fraværelse ved Haabet om hans glade Gjenkomst. Frobt og alene syndes, med Rejsens Fremgang, at føle meer og meer Uro, og dulgte den kun stet under den Tilfredshed, han udtrykte for de tvende Veninder over den Modenhed og Mandens Rigdom, Deres Yndlings Breve bividnede. Endeltgen kom hans første Brev fra M. — Alphons skrev, fuld af Glæde, at han i Norberg havde fundet aldeles den Gamle, og hvorledes Begges gjensidige Sagtagelse: ej forgæves for Aand og Hjerte at have levet Skilsmisse. Tiden, gjorde dem lykkelige. Han fortalte, at hans Ven, aldeles adskilt fra Faderen, uden Embede i Staten eller ved Hoffet, ene beskæftigede sig med Bestyrelsen af sine store, efter sin

Moder arvede, Godser, og, for at føje ham, efter Tilbagekomsten fra Göttingen, første Gang var vendt tilbage til Residenten. Oberst Krome gav begge de unge Mænds Benskæbsbaand sit saa hjertelige Bifald, at han ofte befriede ham for den Pligt at følge hans Prinds ved Hoffet, for at lade ham nyde hans Bens Selskab. Dog, tilføjede Alphons, har jeg ej kunnet undgaae Omgang med Frobig's Fader. Han lever her ved Hoffet og indskrænker til det sin gandske ubetydelige Virken. Hans Nærværelse indgyder mig en dunket Ubehagelighed, hvilken Man, efter Sagnet, skal føle paa det Sted, hvorhen en ond Aand er forviist. Han lever i et kolde, gjennemborende Lystigmageri, der gaaer ud paa, at forkjette hver aandefuld Nydelse, som sandfelig Kildren. Han forekommer mig, som en Anatom, der, med Skalpellens i Haanden, viser den lille Hjernenerve paa et stinkende Lig, i Følge hvilken, efter hans Synsmaade, de græske Ynglinge spændede sig i Aaget for at kjøre deres Moder til Gudsmoderens Tempel, eller, formedelt hvilken Arria kunde lade udraabe: "Det smerter ikke!" — Desværre behager denne Art Forstand vor Prinds, og, for Kjønnet's Skyld, beklageligt! — synes den og at behage Prindsesse Agathe, Hertugens ældste Datter. Naar jeg maae tage Deel i en Samtale af denne Art, føler jeg mit Kald som et uværdigt Slaveri,

og *Rome*, der behandler mig som en Ven og Kamerad, har dog paalagt mig, især for denne uværdige Misbrug af Fornuften, at bivaane de hyppige Bittigheds-svælsker af denne Art, der sædvanligen finde Sted, medens der spilles, iblandt Prindsessens snevrere Sirkel ved Thebordet. Han troer derved at sætte mig paa fortrolig Fod med vor Prinds, hvorved jeg vil finde Midler til, i gunstigere Øjeblikke, at virke paa ham.

Saavidt havde den kjere Forsamling læst den Fraværendes Fortælling, da en Tjener bragte den Efterretning, at et Rygte forkyndede den gamle Førstes Død, der, paa Hjemvejen fra Jagten, var falden af Hesten og havde slaget sig ihjel. Før den følgende Dag frembrød, begræd Landet en god Første, saae troe Tjenere med Frygt en uerfaren Efterfølgers Regering at begynde. Ildud kaldede den fraværende Ironarving tilbage og bragde, tillige med deres Svar, Byrgtet fra *M.* tilbage: at han var fundet at bringe Prindsesse *Agathe* hjem med sig som sin Gemalinde. Hoffet og Staden holdede det for umuligt. Man kjendede den afdøde Førstes Hensigeter i Henseende til en Forbindelse for hans Søn; den troe Statsraad kjendede sit Lands Trang; Han havde allerede misbilliget den lange Rejse til Norden; men *Rome* havde, med sin Rejseplan, havt den Hensigt, saavidt det kunde ske inden det tydske Fædre-

Lands Grændser, at lære sin forstelige Opdragling at kjende Forskjelligheden af Folk og Regjering, fra Leman til Østersøen. For denne, i sig selv gode, Plan maatte den gode gamle Statsraads gammel-dags Begreber tie. Istædet for ufortøvet at tiltræde Hjemreisen til sin arvede Stat, meldede Prindsen Nødvendigheden af at udsætte den, at skaffe Penge, at træffe Forholdsregler for Indretningen af en Hofstat for Kørstinden, i det han tænkte at bringe tilbage Hertugen af *** ældste Datter, som Landsmoder. De gamle Ministre vovede Forestillinger, og erholdede Befalinger. De sukkede og adløde, og Hofmarschallen ordnede Triumphbuer og Folkefester til det forstelige Pærs Imødtagelse.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

Commissionen, som bestyrer Bladet, samles den 12te October, da Hr. Inspektør Kjelsens Bidrag indkommer.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 42.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 18 October 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Med Efterretningen om denne uønskede Forbindelse syndes en Sky at have lejet sig over det levende **, men allermærkest over Frobig's Hoved. Siden Alphons's Brev, hvilket Efterretningen om den gamle Førstes pludselige Død afbrød, forstyrrede en uforklarlig Uro hans fattede Sind. Hvermand vidste, at han hjerteligen havde elsket sin Herre; men for at erklære sin Stemning, frygtede man, at han havde særdeles Årsager til at vente truende Ting af hins Efterfølgers Karakter. Hans Embedsbrødres Spørgsmaal, Omsorgen for hans Familie paalagde ham snart den Nødvendighed, at tvinge sig; men det blev kun Evang, og

Efterretningen om den unge Førstes Valg syndes at fuldende den synderlige Forandring i hans Indvortes. Den hidtil saa satte, muntre Mand var ikke bleven flagende, ikke modløs; men han syndes, til sin Fatning, at behøve en fuldkommen Skilsmisse fra alle udvortes Berørelser. Han skuede endog sin Hustru og det hele Kløverblad af elskende qvindelige Sjele.

Anna ventede med Mod paa denne Gaades Løsning. Hendes Mand's Redelighed var klippefast. Derfor troede hun at kunne bære enhver Skjebne. Juliane sagde næsten med de Ord, hvormed Thekla i vor Tid udtrykker sine Ahnelser: en truende Dæmon svæver over vort Hoved. Landet gjelder denne profetiske Angest ikke. Os gjelder den — Os! — O, det kan ej være Straf, Menneskenes Fader! søjede hun til, i det hun opløstede Djene, med Armene korsvis paa Brystet, som en troende Bodfærdig. Her Taarer, og overalt Angest til en Tid, naar vi skulle see Alphons igjen? sagde Emma, og tænkte kun paa denne eneste Udsigt.

Det førstelige Egtepar, der havde villet afværge al Beføstning, indtraf uventet i **. Alphons fløj i sin Moder's Arme, hvem han var saa lykkelig at maatte søge der, hvorhen han saa længselfuldt ønskede at ile. Gjenhynets Glæde blev meget for dunklet; thi han fandt Frobig kjendeligen Kranten

baade paa Sjæl og Legeme. Men mere lykfsaliggjørende blev den dog ved denne Smerte; thi Emma liftemmede hans Glemsel, hvortil Synet af hans Hjem og dets elskte Beboere henrev ham, og kastede sig i hans Arme med det Udraab: O! hvor længselfuldt haabe vi paa Dem! De skal igjen gjøre Fader glad!

Virkeligen syndes Frobig, ved Gjensynet af sin unge Ven, at glemme sit Tuhgsind, indtil denne med Iver fortalte ham, at hans kjereste Forventning dog havde slaet ham fejl. Min Norberg, sagde han, vilde slutte sig til Førstindens Følge for at følge mig herhid. Hans Ansøgning blev bevilget med kjendelig Tilfredshed, da hans modbydelige Fader, faa Dage før vor Afrejse, blev udnævnt til Rejssemarschal; hvorpaa min Ven strax opgav sin Plan. Alphons kunde neppe ende sin Tale; thi han blev vaer, at Frobig, med en ubeskrivelig hastig Overgang til mørk Alvor, stod op og, med Armene over Kors, gik omkring i Stuen. Emma vinkede Alphons, der bekymret vilde ile til ham, at han ej skulde forstyrre ham; sagte og med Taarer sagde hun til ham: Ak saaledes er han ofte! ofte! De gode Sjæle vilde give sig Skin af uforstyrret at fortsætte Samtalen; men det var den første Gang Alphons saae dem at ville Noget, der var fremmet for deres Hjerter. Samtalen gik i Staa,

eller de Stemmer, opspundne Taler førde, gave ej den vante Tone.

Pludseligen traadde Frobig imellem dem, tog Annas Haand og sagde: "Nu vi ere her sammen, som jeg min Livstid havde ønsket at see os samlede, foreslaaer jeg Dig en Plan, Omstændighederne have aftenget, men hvilken jeg kun med Dit Velbehag kan ansee som heldig. Jeg vil nedlægge min Tjeneste, og kjøbe et lille Gods i det sydlige Schweiz, eller endnu længere mod Syden, hvor vi kunne leve uafhængigen. Bort Hof's nye Form behager mig ikke!" — — —

Det Indtryk Frobig's uventede Tale gjorde, er ikke til, at beskrive. Det var ligesom enhver af Tilhørerne pludseligen var sig bevidst, at kjende en rædsom Hemmelighed, som, ved enhver Forklaring, kunde vorde kundbar; hvorfor det vilde være bedre, nu overhovedet ikke at tale videre, for at end ikke eet Ord skulde forraade Noget. Anna saae, med Fatning, paa sin Mand, og lod til, at ville, med Sandhaftighed, bære et længe forventet Uheld. Juliane gjøs, slog bedende sine Hænder i hinanden, og saae paa sin Søn, som om hun skuede paa hans Grav. Alphons havde, ved Frobig's Tale, rejst sig heftigt, ligesom En, der pludseligen bemærker noget Uhyre; men, overvindende sin Skræk, vil

tage dette Uhyre nøjere i Bjesyn, inden han sætter sig til Modværge.

Ene Emma's unge Sjæl syndes, ej at have noget Begreb om det truende Uheld; hun ventede længe paa, at den rædsamme Stilhed skulde ophøre, derpaa bøjede hun sit Ansigt nedover sine Forældres Hænder og sagde med skjælvende Stemme: "Naar Fader er glad igjen, saa er det jo det samme, hvor vi leve." — "Ja; ret saa!" — sagde Emma mat og føjelig, "gjør hvad Dig godt tykkes!" — Og, den Stilhed, som paa ny herskede, afbrødes af Emma's sagte Graad. Gjensyns festen var tabt; en kold Spøgelsehaand havde lænkebundet deres Tunger; jog ukjendelige Skrækk billeder gennem deres Tanker; ikkun Alphons troede, at see tydelige Skikkelser, men ham var det strengeligst paalagt, at fortie hvad, han saae.

Allerede den paafølgende Dag indgav Frobig sin Ansøgning om Afsted fra sin Tjeneste. Djebliffet var ikke gunstigt, for Forretningernes Gang; Ansøgningen blev i nogle Dage liggende, i hvilken Tid han allerede gjorde Foranstaltninger til sin Afreise. Hofhøitidelighederne i Anledning af Førsteparrets Tilbagekomst nødede Alphons til, endnu at vedblive sine forrige Forhold mod Førsten, og levede ham liden Tid til, at besøge sine Venners Huus. Og nu gif de ellers saa lykkelige Beboere

omkring, ligesom usle Forbrydere, der ere bange for hinanden, og dog kun forenede taale deres Bevidsthed, uden Ophor skye hverandre, og, ligesom En begaaer en Fejl, dog atter opsøge ham paa ny.

Anna, Juliane, Emma sadde stumme og grædende ved deres sædvanlige Arbejder, eller besørgede Tilberedelserne til deres Husgeraads Indpakning og Salg; snart græde de igjen og vare maalløse. Efter nogle Dages Forløb lod Førsten Frø b i g komme til sig. Han kom, synligen spændt, og sagde til sin Kone, at han havde i Sinde, med det samme at tage Afsted med ham. Da Emma saae efter ham, sagde hun glad til den, i dyb Eftertanke nedsjunkne Alphons: — "Åh, maaskee han ikke giver Slip paa ham, og vi maae forblive sammen." — Alphons greb, i lykfsaliggjørende Overraskelse, hendes Haand; men, pludseligen forekom det ham som, om et Spøgelse feg op imellem dem; han slap den elskte Haand og skjulede sit Ansigt.

Efter en halv Times Forløb kom Frø b i g tilbage. Hans Spænding var forbi; han saae nu ud som en Skibbrudnen, der, mat af Kampen mod Bølgerne, strækker sig i sin raadne Vaad, og, med Rolighed, overlader den til Bølgerne. Han sagde, at han i Morgen vilde erholde sin Afsted; men, som han maatte befrygte, ledsaget med Førstens Unaade.

Han havde været nødt til, at synes utaknemmelig; men der gives blot denne Vej til, at redde Eders Rolighed," — tilføjede han mat, og gik ind i sit Bærelse.

Frobig ventede den følgende Dag med Længsel paa sit Afskedsbrev. Det kom ej. Dagen var plnligen lang; og længer ved ligegyldige Besøg af Herrer og Damer, som, med Forundring, venlig Beflagelse og politiskt fremsatte Spørgsmaal, gjorde kold Tavshed til Pligt for de i Angst satte Mennesker. Henimod Aften traadde Alphons, med forstyrret Nafyn, ind i det Bærelse, hvor han var vant til, at finde Frobig hos Fruentimmerne. Emma, forfærdet over hans heftige Spørgsmaal efter hendes Fader, gik ham rask imøde; han sluttede hende ind i sine Arme og raabde, ude af sig selv: "Skjebnen kalder! Jeg skal være din Hevner!" — Herpaa slap han hende, og ilede hen til Frobig's Bærelse.

Fruentimmerne saae frittende, det ene paa det andet; for intet af dem syndes det Urimligste at være fremmet, det Rædsomste uventet; og i dette Djeblik syndes der endog i Alphons's dristige Handling at ligge et Udtryk, som formindskede deres Sløvhed, thi, Emma sank i Julianes Arme, og raabde, med et Skin af Haab i Øjet: "Naar han vil hevne os, ere vi jo hans!" —

Endnu var Alphons i Frobig's Kabinet, da en Hofvogn holdt uden for Gaarden, og den adspurgte Tjener berettede, "at Oberst Rome var gaaen ind til Frobig." Alphons havde indgiven dem saa megen Agtelse for og Tillid til denne Mand, at de ikke lovede sig Andet, end Godt af hans Nærværelse. Det varede ikke længe, førend Frobig førde ham ind, og bad Alphons om, at forestille dem hans værdige Ven. Frobig lod til, at være hjerteligen rørt, men bestemt; Rome skjævede, da han løftede Annas Haand, ikke som Skik og Brug medføre, men som Udtryk af den Agtelse, han følede for hende, op til sin Mund. Han søgde at fæste sine Dine først paa Emma; men, da han følede, at der samlede sig Taarer i hans Dine, slog han dem ned, og Enhver tog tavs sin Plads.

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 43.

Ti og tyvende Aargang.

Løverbagen den 25 October 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

Efter nogle Minuters Forløb, rejste Fr o b i g sig op, traadde hen for sin Kone og sagde med en Stemme, som først skjalv af indvortes Kamp, men siden blev fast: "min ædle Kone! Du er i det, jeg nu vil fortælle, Den, der først er fornærmet. I de mange Aar af vort Ægteskab tænkte jeg mig altid dette rædsomme Djeblik som muligt, og gjorde stedse tryk Regning paa din Tilgivelse; — nu, da det er kommet, synes mig ikke selv, at jeg er det værdig — — — — Lad det ikke falde Dig fremmet, at jeg nu for denne Mand, hvem Du for første Gang seer, fremlægger en Hemmelighed, hvilken jeg ingensinde har aabenbaret Dig. Han er her i vor

”Førstes Navn, og skal underrettes, ligesom jeg un-
 ”derretter Dig — Dig og Eder, mine eneste Elsker —”
 han saae paa Emma og Juliane, som i ængstelig
 Forventning hørde til — ”thi, Alphons,” — ved-
 blev han — ”har alt i nogle Aar baaret Byrden af
 ”min Hemmelighed — jeg vilde, ved denne Kortrolig-
 ”hed, tidligen opfordre ham til Mandighed; og jeg
 ”venter af ham, at han vil billige min Handlemaa-
 de.” — Nu satte han sig ved Annes Side, og vedblev:

”Jeg er Nordbergs Landsmand; min Fader
 ”var General i *** Tjeneste. Skjebnen havde
 ”paalagt mig den Sorg, aldrig at kunne agte ham.
 ”Hans skjønne Skabning havde gjort hans Lykke;
 ”hans Driftighed holdt ham i en Anseelse, som ingen
 ”virke og Fortjeneste besøjede til; den forskaffede
 ”ham ogsaa min ypperlige Moders Haand, der,
 ”næsten endnu et Barn, var, ved hendes Forældres
 ”Overtalelse, traadt ind i Egtestanden; fandt i mig
 ”sit Livs hele Lyksalighed, og hvem jeg skylder alle
 ”mine moralske Anlæg. Min Tænkemaade maatte
 ”stride mod min Faders, og derfor, samt for at berøve
 ”min Moder den Støtte, hun havde fundet i mig,
 ”jendede han mig allerede i mit sextende Aar til **,
 ”for, i den *** ske Hær, at gjøre Syvaarskrigens
 ”fem sidste Feldttog med. Ved et hændelsesvist
 ”Ophold i Wien traf jeg tilsammen med Nordberg.
 ”Hans kolde, egenkjerlige Tænkemaade havde paa

"Ridderakademiet sat Skyld mellem os, uagtet han,
 "som meget ældre Lærling, ikke stod i andet Forhold
 "til mig, end som Landsmand. Da jeg fandt ham
 "iagen i Wien, anvendede han sin Fritid paa Udførelsen
 "af en systematisk Plan, der havde en ung, uer-
 "faren Kones Forsførelse til Formaal. Jeg blev
 "en Donquixot for denne Sags Skyld; og kan
 "endnu ikke fotryde det. Jeg fjernede mig fra
 "Norberg, gav hendes Mand nogle Bink, som
 "gjorde denne opmærksom paa hans Kones Værd, og
 "havde den Lykke, mange Aar derefter at lære,
 "at kjende en værdig Søn af dette, efter den Tid,
 "fuldkomment lykkelige Egestskab. Norberg be-
 "fandt sig, ved sin egen Brøde, i den Stilling, at
 "han ej kunde staaes med mig; og mit Rygte, som
 "Menneske og Soldat, var grundfæstet nok til at
 "fritage mig for Duel; jeg tabte Norberg af
 "Sigte; han glemte, med Fiendskab og Frygt, mit
 "Minde. Freden sluttedes; jeg tog tilbage til M*,
 "og traf der tilsammen med min Fader og Nor-
 "berg. Denne havde en langt ældre Broder, som,
 "i Forplejningsvæsenet ved samme Hær, i hvilken
 "min Fader tjente, beklædede en meget vigtig Post.
 "Han fandt Middel til, at bringe Uenighed mellem
 "denne Broder, en raa, hidsig Mand, og min
 "Fader, og derpaa til, at formaae denne til, af
 "Fiendskab, at vidne Ting mod min Fader, hvilke

"han, som Medskyldig, hidindtil havde fortiet. Klagepunkterne vare bragte i det Rene, Beviserne samlede, Skriftet færdigt til Overgivelse, da Udsigten til nær Hevn foreledede Ophavsmanden til den Uforsigtighed, i en Samtale med mig, i min Moders Overværelse, paa et offentligt Sted, at tillade sig en fornærmende Bemærkning over min Fader. — Jeg udfordrede ham; og blev hans Morder."

Et RædselsKrig vilde trænge ud af Anna's og Emma's Mund: de dæmpede det, saa at det blot brød ud i et langt Suk. Juliane sad med foldede Hænder, dem hun havde strakt ud for sig paa Skjødets; ikke som En, der hører en uventet Ulykke; men lyttende med estertænksomt, fast Blik paa Fortælleren, som om hun vilde give Agt paa, om det ogsaa skulde være det Skrækelige, hvilket hun formodede. Alphons syndes ikkun at agte paa de tvende Qvinders Lidelser; ved det Suk, der nu foer ud af Emma's Barm, var han ej længer i Stand til at forblive paa sit Sted, men stillede sig ved Siden af hendes Stol, som om han der vilde bedre kunne beskytte hende.

"Jeg blev Norbergs Banemand," — tog Frobig atter Ordet: "men, jeg havde ikke handlet af Overivelse. Jeg vidste Intet om Beviserne for min Faders Brøde, Intet om den allerede fuld-

"endte Plan til at styrte ham. Saaledes, som jeg
 "bedømde hans Stilling, var jeg overtydet om, at
 "kunne redde hans borgerlige Ære, naar jeg dristigen
 "forsvarede den. Jeg vilde skaae min Modstander;
 "vilde afvæbne ham — jeg torde dengang ansee mig
 "for skicket nok til en sliq Hensigt — ja, jeg vilde
 "endog opofre mig selv, fordi jeg, efter min
 "Følelse, ej kunde overleve Tabet af min Faders
 "Ære — den var jo det eneste Vaand, som knyttede
 "mig til ham.

"Min Modstanders Modløshed gjorde alle mine
 "Beregninger til Intet; han faldt, og jeg tog
 "flugten for at frelse min Moder fra Fortvivelse.
 "Min Faders Sag blev nu meget værre. Hans
 "Angiver havde for sin egen Skyld skaaet ham;
 "Norberg, hans Broder, traadde i hans Sted, og
 "betalede mig nu, ved min og min Faders Tilintet-
 "gjørelse, den Djervhed, med hvilken jeg i Wien
 "havde hindret ham i, at udføre en Middingsdaad.
 "Foruden Bvisterne om Underflæs i Regimentets
 "Sager, fremkom man nu tillige med Bevisligheder
 "mod min Fader om Brud paa hans militære
 "Ære. — O, min stakkels Viv! kan du nu bgribe,
 "hvi vor Søns Død smertede mig mindre, end dine
 "Døttres Hedengang? Jeg maatte fortie ham det
 "Navn, hans Fader engang førde. — Min blev
 "kasseret, indespærret; jeg blev dømt som Morder;

„mit Billed opslaaet paa Galgen” — Fro-
bigs Ord qualdes i Kampen med hans Smerte.
Emma var sprungen op, ude af Stand til, at
høre videre; hun havde kastet sig for sin Moders
Fødder, omfavnede dem med Hestighed og græd i
hendes Skjød. Frobig taledede videre; langsomt,
spændte og fjernede sig i Talen fra Sine, som om
det Fortalte havde skilt dem fra ham.

”J Schweiz erfoer jeg, under mit paatagne
og nærværende Navn, Dommens Udførelse; erfoer
tillige, at Folkene i min Fødebye tænkte godt om
mig, og havde, for min ubeslittede Opførsels
Skyld, tilgivet mig: at Hertugen selv vilde have
behandlet mig med større Skaansel, dersom ikke
Norberg havde, med allehaande Rænker, vakt
Lovenes Strængighed imod mig. Denne Stemning
forskaffede ogsaa min gode Moder Midler i Hænde
til, at omsætte i Penge og testamentere mig hendes
betydelige Medgift, som med Inddragelsen af min
Faders Godser blev givet hende tilbage. Neppe
havde hun saaledes givet mig det sidste Beviis paa
hendes Kjærlighed, saa sank hun i Graven. Min
ulykkelige Fader døde snart paa Fæstningen; den
gamle Hertug overlevede ham ikke længe; Hemme-
ligheden om mit Liv blev trygt bevaret og jeg selv
blev snart forgjettet. Norberg gjorde i Først-
ningen nogle Forsøg paa, at opdage mig; men blev,

ved en Hændelse, overtydet om min Død, og glemde mig maaskee ogsaa; thi, i Gaar, da han hos Førstinden gjenkjendede mig, syntes Glæden over at see sit Offer i sine Hænder, at forsvinde for hans Studsen ved Synet af mig."

"Samvittighedsangestens Forbandelse kaldede ef min blodige Modstander frem for mig; thi jeg havde handlet efter Begreberne om Pligt, som, hvis de ere strafværdige, ere saa fast sammenknyttede med vor Sædeligheds fineste Traade, at den Lovgiver endnu skal findes, der ej forstyrrer begge tilhobe. Men et dybt Hjerteskaar tog jeg bort med mig; det, ingen Tid, ingen Dyd — det ej engang Eders Kjerlighed har læget. Ikke Det, at et Mord hvilede tungt paa mig; — derfor var jo min hele Skjebne Straffen, med alle Følgerne af denne Daad; — men, det Unaturlige, som var kommet ind i mine Forholde; som udfordrede en varsom Beregning til Alt hvad, jeg foretog mig, tømmede min medfødt Munterhed. Jeg tvang mig til en Levemaade, som ene betryggede min Fremtid — den blev indrettet efter den, aldrig tilintetgjorte, Mulighed i, at vorde opdaget, og, kjendt som dobbelt borgerligen vanæret. Jeg besluttede, at frastige mig min Hjemstavns, Kjerlighedens, Egteskabets Lyksalighed. Min efterhaanden tilbagevendende Munterhed, min redelige Bestræbelse, efter, ved

gode Handlinger at forsone min Ulykke, min Lyst til Videnskaber, lettede mig min Tilstand. Min Hemmelighed blev mig taaleligere, jo mere jeg bar den allene; efter de Menneskers Død, som kjendede mit Tilvæer, vænnede jeg mig til en vis Tryghed. Jeg fandt allevegne saa gode Mennesker; jeg havde saa letteligen kunnet knytte Venner til mig, og det kostede mig den tungeste Overvindelse, i saa mange deltagende Menneskers Dine at synes en enes staaende Egoist, da jeg aldrig lod nogen Forbindelse erholde saa megen Hjertelighed, som tilstøder Vennen Fordringer paa vore hentrundne Dage. Saaledes havde jeg levet ti Aar, da Hændelsen bragde mig hid. Banen havde efterhaanden dyffet mig i Søvn for den Fare, at vorde kjendt; Tiden, eller modnere Aar havde udviklet hos mig en religiøs Maade, at betragte min Ekjebne paa, som skjenkede mig Rolighed, Styrke — men ogsaa Overtro. Jeg billigede ikke min Tvekamp mere saa meget, som for ti Aar siden; men, min Sanvittighed forblev ligesaa rolig derved, som den Gang. Jeg følede de Offere, den havde kostet mig, bitterere, end den Tid; thi, den Alder, hvori Mennesket ser Lønne for sine Besværligheder imøde, nærmede sig.”

(Fortsattes i næste No.)

H. E. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer ved Søkadetakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 44.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 1 November 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Willien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

”Jeg havde, i ti Aar, kødet for min Daad; mit Fornuft kunde tænke sig Følgerne af denne Daad paa hin Side af Graven; men ingen Betragtning af den Guddom, hvilken jeg tilbad, gjorde det nødvendigt for mig, deskaarsag at fortvivle, at spærre mig inde for Lykken. Disse tvende Maader, at betragte min Skjebne paa, avlede en Vaklen i mit Væsen, som hverken fortjener at kaldes Bankelmød eller Svaghed. Jeg lyste de paa Skjebnens, eller, som jeg heller vil kalde det paa Forsynets, Bink, for at følge disse — at mit Hjerte ledede mig mere, end min Fornuft ved at fatte dem, er vel sandt; dog ikke fordi Fornuften blev af Hjertet tilsidefat, men fordi Mennesket

lettere føler, end fatter Guds Vej. Her, i denne gode Stad, blev mit Hjerte, paa en underlig Bliis, rørt. Jeg havde i ti Aar vanket omkring i store Stæder, hvor den bestedne Fremmede sjeldent faaer at skue Billeder af en mulig huslig Lyksalighed; jeg havde gennemstrøffet Lande, i hvilke Dannelsen stod saa dybt under mine aandelige Fornødenheder, at deres Indvaanere ikkun hist og her indbøde mig idyllisk, for det meste barbarisk, sjeldent heroisk til et stadigt Ophold. Her ventede mig Synet af borgerlig Huslighed, lykkelig Indskrænkethed, urokelig Velstand. Min gode Møller omspandt mig med en Mængde locale Interesser, og træt, samt, ved Synet af Roligheden trindt omkring mig, selv efterhaanden toende, at mig ogsaa var beskæret Rolighed, overraskede Møller mig med sit Forslag om, at søge Tjeneste her. Jeg gjennemtænkte endnu een Gang min Stilling. Det værste, som kunde hændes mig, traf jo mig allene — og jeg søgte Embedet. Jeg var virksom; jeg stiftede Gavn; naar om eet Aar, naar om ti Aar, Skændselen, paa min, af ingen ond Samvittighed befudlede Pande, opdagedes — nu, saa var jeg atter borgerligen død, og Vesen i Livet og ud af Livet stod mig ligesaa fuldt aaben, som i Dag. Derved skulde jeg have bleven staaende; men, jeg lærde at kjende min Biv — —”. Med disse Ord vendede han sig til Obersten, som om Klagen

posketne nu først skulde begynde — ”Hun veed, at jeg i Begyndelsen alvorligen kjæmpede mod min Tilhøjelighed; at jeg ved Bortfjernelse og Tid kom min Fornuft til Hjælp; men, hendes Fader døde; Omstændighederne syntes at føje mine Ønsker; der indtraf det Tilfælde, at de syntes, at være Forsynets Finger; — jeg begyndede, at overveje, og nu vandt mit Hjerte Sejer. Jeg begik den anden Daad i mit Liv, som var en Forbrydelse: hvilken jeg ligesaa lidet, som den første, formiaaer at angre, men hvilken jeg dog anseer for langt strafværdigere.” —

Her sprang Anna op, rev sig løs fra Emma, som forskædet omslyngede hendes Knæe, og trykkede sin Mage op til sin Barm.

”Det er en Forbrydelse,” — raabte hun — ”o, saa har du bødet derfor, efterdi denne Hemmelighed blandede for dig en Bitterhed i vort Egteskabs rene, værdige Lyksalighed, hvilken ingentid undgif mig. Ofte quælede Ahnelser derom ogsaa mig; men, din Dyd lod ingen Tvivl opstaae hos mig. Ved denne Tilstaaelse har du jo rensset dig. Mage! Fader! hvad har du at frygte for af Loven og Menneskene? Hustru og Barn dele din Skjebne; og vi ville, ved vort Levnet, stadfæste, at dit Billede paa Skamstøtten fortjener en Borgerkrone.”

Denne Tale syntes, at have befriet alle Hjerter for Kummer; Alphonse selv lod til, at holde sin

Lykke for grundfæstet; han kom den vakke Obersts Følelse imøde, der i Stilheden agtede de tre forenede Menneskers Følelse, og, overvældet af Deeltagelse, rystede hans Haand, ligesom for, som Menneske, at ønske Mennesket til Lykke med hans Kjønns Værd. Fruen Juliane forblev ubevægelig i sin forrige Stilling, og syntes blot, med Uengstelighed, at gylse ved Forandringerne i det Maleri, hun betragtede.

"Af Lovene har Deres Mage intet at befrægte, ædle, agtværdige Kone!" — tog Krome nu Ordet, fordi Frobig, som rejste sig op fra Annas Omfavnelse, syntes, ved sit Blik, at opfordre ham til, at tale. Førsten havde befalet alle Forholdsregler, for at tilintetgjøre Følgerne af denne sørgelige Opdagelse. Hans Afsted, som jeg nu overbragte ham, er dateret saa langt tilbage, affattet saa håderfuldt, at hele Kollegiet ikke kan bringe den Opsigt, som Norberg, ved den uværdige Bekjendtgjørelse af Frobig's tidligere Skjebner, meende, at volde, i Forbindelse med hans Embedsfravigelse. Men ... for Hjertes, der ere saa forenede, som Deres, er det jo ligeaaldigt, under hullket Himmelstrøg de flaae. — Min værdige Ven! jeg er bange for, at den unge Førstinde tager Deel med i den bittere Udmyzelse, Norberg har paadraget sig af vor Herre, ved sin Hevn over Dem. Vogt Dem for hans Fordom og hans Ondskab — — —

Den rebelige Mand syntes, med Uro, at mærke paa Alphons, der voldsomt søgte at løsrive sig fra Frobig's Haand, som havde grebet hans, og med kvalte Ord udtrykte sin Brede over Norberg. Frobig holdt Alphons fastere, ligesom for at vende Herre over sit Sind, ved hans physiske Krafts Overvægt; han afbrød Romes langsomme Tale og sagde: "Jeg gaaer, med Hustru og Barn, til Virginien, hvor jeg allerede længe har ejet Godser, hvilke jeg bestemte til mit Fristed for det skrækkelige Tilfælde, der nu er indtruffet, hvis Mulighed jeg stedse forudsatte."

Her syntes pludseligen en Lykstraale at udbrede sig over Julians Ansigtstrænk; hun stod op, og hørde, med Haab i Øjet, til hvørlunde Alphons, i det han rev sig løs fra Frobig og slog begge Hænder sammen, udraabde i overraskende Henrykkelse: "o! min Barndoms salige Drøm"! — En Bevægelse, han derved gjorde hen mod Emma, viste Frobig, at han stod i Begreb med, at forekomme det endelige Udslag, han havde i Sinde, at udtale. Han traadde afbødende mellem Emma og ham, og sagde, i det han havde vendt sig mod Obersten: "Mine Sager ville snart være bragte til Endskab. Min Kjærlighed til min Første og hans Land følger mig til den nye Verden, og vil lyffelsøtte mig indtil min sidste Stund. Denne Kjærl-

"lighed yder Dem et riat, fjønt Efterladenskab,
 "hvilket jeg overgiver Dem, Herr Oberst, som
 "Ven og den nærmeste Nutid som faderlig Vejleder.
 "Min Plejesøn overtager min Taknemmeligheds
 "Pligter mod min Herre. — Hans rene, unge Liv
 "maa ikke mere have noget tilfældes med mig; men,
 "hans Fortjeneste vorde mit Mindesmærke i dette
 Land."

Frøobigs Stemme skjald under hans Anstren-
 gelse, for at vorde saa meget forstaaeligere, som Al-
 phons gjorde sig Umage for, at komme til Orde.
 Emma tilhyllede sit Ansigt; Anna søgde efter
 Trøst, ved at skue paa sit Barn hen til den Yngling,
 i hvem hun nu truedes med, at miste en Søn. Og
 i denne Kamp af smertelige Følelser omstrealedes
 Julians Træk af en fjon Begejstring; med Spaa-
 dommens Tillid lagde hun, bydende Tavshed, en
 af sine Hænder paa Alphons's Mund, og sagde
 højtideligen: "Afsjær Intet; sønderriv intet Hjerte;
 "vær ikke visere, end Guds Tilskikkelse. Frøobig,
 "byd denne unge Mand, at overlade Deres Fiende
 "til hans straffende Samvittighed. Han indsee,
 "at Skjebnen har sat Dem paa en Højde, for hvilken
 "det hule Selskabslivs Begreb om Ære forsvinder.
 "Ved voré Børns Vel besværges jeg dem om, ikke
 "at tage nogen Beslutning i den korte Tid, indtil
 "jeg kommer tilbage!"

Med det tillidsfulde Væsen, hendes Tale havde udtrykt, ilede hun ud af Bærelset, og efterlod et saa tryllende Indtryk, at Enhver af de Tilbagerblevne var enig om, at adlyde hendes Villie. Obersten, uden at kjende hele Omfanget af Julians Indflydelse, indsagte Nødvendigheden af, i nogle Timer ganske at bemægtige sig sin unge Ven. Han gjorde dette paa en Naade, som tvang den unge Mand's opvakte Lidenskab til Estergivenhed; og han førde ham bort med sig med det Løfte, ikke at vige fra hans Side og om Aftenen selv atter at bringe ham til hans bekymrede Venner.

Hvo formaaer, at beskrive den paafølgende Stund? Den første, i hvilken Frobig viste sig zandske sand og blottet for sin Hætefælle og Datter. Følelsen af Brøde og Dyd, af Uheld og Kjærlighed bestormede deres Hjerter; men, Kjærligheden vandt Sejer: thi, den var bygget paa den Agtelse, et yndret Samliv retfærdiggjorde. Neppe vare de komne til en tilstrækkelig rolig Stemning, saa at Frobig kunde vinde Tid til, at udfylde mangt et Hul i sin Dagsfortælling, førend Juliane kom tilbage. Hendes opflammede Tillidsfuldhed var forvandlet til en hurtig Spænding; med skjælvende Haand rakte hun Frobig nogle sammensheftede beskrevne Papirer, og sagde: "Her er Fortællingen om min Fortid: den afgjør min Søns

”Skjebne. Læs De dette ene med Anna. Jeg bliver midlertid hos Emma — jeg maa være i Nærheden, for snarligen at erfare min Dom!”

Hvor sølsom denne Anmodning end syntes, var Julianes Vel dog alt for nøje forbundet med begge Egtefolkernes til, nu at ansee hendes Historie for noget Altidigt. De forsøjede sig ind i Frobligs Bærelse, og læste følgende Lintier:

”Mine Venner! Det, De nu faaer at læse, bør, efter mit Skjøn, holdes skjult for min Søn saalænge, jeg lever. Jeg betragtede stedse min Skjebne uden Overtro, og fik ingen Anledning til det Modsatte; thi, alsk det Gode, som kan vorde et forstyrret Liv til Deel, skjenkede den Algode mig: Styrke til, ej at bukke under for en ulægelig Smerte; Fornuft til, ikke at forvekle min Ulykke med en pletret Samvittighed; Eders Venkab og Alphos's Værd — — Men den rædsomme Skjebne, som mødede mig, er mere skicket til, ved min Grav at begrædes af min Søn, end til, at hjælpe ham til, at fatte de Taarer, hvilkke han saalænge, han kan mindes, har seet mig fælde.”

(Fortsættes i næste No.)

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer ved Selskabsakademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 45.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 8 November 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

Willien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

"Hidindtil fortaug jeg den for Dem, snart frydende mig med stille Bemod til det Øjeblik paa hin Side Graven, da Alles Hjertes skulde vorde kundbare, snart med bange Tvivl, om De, de Lykkelige, kunde tilgive Uheldets Brøde? Alphons opdroges ved Emma's Side. De vide hvad, jeg gjorde, for, ved vor Behandling, at forebygge enhver barnagtig Bane, der tidligen havde kunnet vække og nære Følelsen. Min Redelighed lærde mig, at jeg ikke torde opvække Deres Datters Kjerlighed for Arvingen til Uheld. De rakde alle mine Bestræbelser saa villigen Haanden, at jeg ofte troede, De havde gjettet min Hensigt, indtil der hos mig opsteg den Ahnelse om,

at der ogsaa i Frobig's Barm laae en rædsom Fortid begravet."

"Den Strengthed, med hvilken han ubetinget stemmede med i min Grundsætning om vort Børds Uafhængighed af Verdens Dom, forekom mig ligesom en hemmelig Overenskomst med min Skjebne; og, hvad enten han var skyldig, eller blot formodede min Brøde, saa troede jeg dog, at han vilde nægte, at forene vore Børns Skjebner. Alphons forlod os. Emma's Kjerlighed vendede sig til ham, og jeg saae, med Forførdelse, at hendes Hjertes Historie maatte gjenspejle sig i min Søn, saasnart han fik hende at see. De skæe hvad, jeg iagttog, og forblev rolig. Alphons kom tilbage; begge Børnenes Kjerlighed var umiskjendlig: og, De gjorde Alt hvad, der maatte overtyde mig om, at De havde udkaaret Alphons til Søn."

"Nu var den rolige Hengivenhed tabt, med hvilken jeg hidindtil, mine Begreber tro, havde frasagt mig mine Dnsker. Borde jeg længer skuffe Dem ved Tavshed? Borde jeg berøve min Søn en Lykke, jeg ikke havde beredet ham: ikke havde tilbedet ham? — thi, jeg forbød mit Hjerter, at bede, hver Gang Emma's Navn vilde trænge sig ind i min Bøn for min Søn. Jeg har lidt svart, næsten over min, ved lang Tavshed udmattede, Sjels Kræfter."

”Var end al min Pønsen paa, at forene disse Modsigelser, forgæves, nød jeg dog ofte lange Mellemrum, i hvilke jeg haabede, at Gud vilde opvikle min Skjebnes Nøgle. Han har gjort dette. De stod i Dag i Begreb med, at gjennebore Alphons's Hjerte med den Erklæring: at en banlyst Faders Datter ej torde være hans Egtemage — og jeg, Frobig, jeg frier til Emma for Sønnen af en Ulykkelig, der vel ikke er domfældt ved nogen Lov; men der, som den, der har forbrudt sig mod Sæder og Love, maa vorde forkastet af Dem, dersom ej Ulykken lærer Dem en højere Moral, end det borgerlige Samfunds, og en fastere Tro paa Menneskets rene Villie, end den mørke Skjebne, som, i det den udspinder Ondt af Ondt, leder fra Bildfarelse til Forbrydelse.”

Det Følgende syndes, at være skrevet allerede for lang Tid siden, og var forsynet med et Omslag til Frobig.

”Min Fader var Cancelliedirector hos Førsten af *ing. Han havde forhen fulgt denne paa Rejser, og opholdt sig længe med ham i Italien, hvorfra han ogsaa bragde sin Gemalinde hjem med sig. Hun var et skjønt Fruentimmer, af et ædelt Udseende, hvis stedsevarende Tungstind man tilskrev et brudt Klosterløfte. Tydskland blev steds fremmet for hende, og hun hengav sig, efter nogle Aars Forløb

til en sværmerisk Gudfrygtighed, der gjorde hende aldeles uskicket for hendes Husvæsen og for Verden. Først sent erfoer jeg, at den sorgelige Erkjendelse af, at være uskicket til Opfyldelsen af hendes Pligter, som Moder, var Bevægaarsagen til, at hun, fra min tidlige Ungdom af, lod mig opdrage i et Kloster i Elsass. Da jeg var sytten Aar, hentede min Fader mig tilbage i sit Hus. Neppe havde jeg Tid til, at overvinde min første Frygt for ham, førend han fulgte med Førsten, hvis Yndling han var, til de hieriske Øer, hvis milde Luft Lægerne ansaae for det eneste Middel til, at gjenstaafe ham ny Livskraft."

"Min Moder imodtog mig med inderlig Kjerlighed; hun vilde, for min Skyld, atter træde ud i Verden; med rørende Opofrelse forlod hun sine Helgenbilleder og sin Ensomhed, for at skjenke mig Ungdommens Glæder; men, hendes glædeløse Sjæl, saavel som hendes svækkede Legem, tilstødede hende ikke denne Nøje. En forsøgt Modbydelighed betog hende i den brogede Farm; med sygere Sjæl ilede hun tilbage i sin Ensomhed, og anbetroede Opfyldelsen over min Opførelse til en Søster af min Fader, en Kone, hvis overspændte Jubildningskraft og karakterløse Handelslivelighed gjorde hende, uden at hun var ond, til en Skinhellig. Under hendes Viners Skygge viste jeg mig i Selvføder."

”Vor Arveprinds saae, og elskede mig. Han var opdragen af en fortræffelig Mand; men, som havde gjort et Fejlgreb; for at vogre ham for hans Stands Tøjleløshed, havde han opvakt i ham en sværmerisk Længsel efter huslig Lyksalighed; og, for at bevare ham mod hans eget Hjertes Gjenstridighed, havde han bibragt ham den Grundsætning, at et førsteligt Ektekab var en Forholdsregel af Klogskab og Pligt mod Folket, hvorved ingen Tilbojeligheid maatte tages paa Raad med. Fra den Tid af, at han elskede mig, opstod af hans Bildfarelse Modbydelighed for hans Kald. Just paa samme Tid døde hans Opdrager. Han vilde maaskee have forebygget vort Uheld; han kjendede maaskee dets skrækkelige Omfang; thi, han søgte fra første Øjeblik af at hindre Prindsens Nærmelse til mig, og søgte paa sin pludselige Sotteseng med allerede lam Tunge at sige Noget, hvilket denne holdt for en Advarsel; ikke for hans Kjerlighedens Skyld at forglemme hans Bestemmelse.”

”Vi vare allerede langt inderligere forbundne, end den værdige Mand troede. Prindsen lovede ham denæ Bøn med oprigtigt Hu; og vægrede sig ikke ved, at indgaae den ham, strax derpaa, foreslaagne Forbindelse med Prindsessen af * * la, paa hvilken hans Fader fra Hieres af arbejdede. Han troede, at tilfredsstille Pligtens Fordringer, naar han ikke

unddrog sig sin Stands Love, naar han gav sin Gemalinde Det, Førstepligt æfter, og hos sit Hjertes Elskte søgde den Lyksalighed, de bedre Følelser hige efter."

"Vi ansaae den Evang, hvormed vi betyngede vort Liv, den Hemmelighed, hvorunder vi sukkede, for en tilstrækkelig Bod for Uretten i vort Forhold. Ikke Foragt for Tugt og Lovbud — saaledes dommede vi ej — den barste Nødvendighed paanødede os samme. Prindsen forførde mig ikke; jeg forglemde ikke mig selv: vi havde dannet os en Verden af Bildfarelse, inden hvis Grændser vi levede uden Dadel. I den vare vi lykkelige, og den gjorde os dagligen bedre; — thi, den indvortes Stemme, som bebrejdede os vor Uret, henviste os til enhver Dyd, for at forsone hin."

"Min Tante var vor eneste Fortrolige; men ikke vor Deltagerke. Hendes forskruede Tænkemaade gjorde hende fremmed for vor Salighed. Alphons var neppe født, da den gamle Første kom tilbage, og min Fader med ham. Min stakkels Moder havde i sin mørke Sindsstemning ikke foruroliget mig med noget Spørgsmaal, noget Blik. Hun var saa død for den ydre Verden, at jeg havde kun havt nødtigt, at sige hende en Løgn. Men, neppe havde min Fader et Par Dage været hjemme, før end hans spodskt smilende, dristigt forskende Blik

forfærdede mig. Det forekom mig som om han berøvede min Elskov sin Guddommelighed, i det han truede dens Uskyld med Opdagelse."

"Jeg opdagede Prindsen min Uro. Han tilstod mig, at min Faders Nærværelse og var ham besværlig. I denne Tidspunkt gik min Moders lange Lidelser over til hastig Opløsning. Hendes Længsel efter Nærmelse til Gud, hendes Fortvivlelse, Beden og Skriften, skrækkede mig i min qualte Samvittigheds Følelse; jeg sammenlignede den med min Følelse ved min Faders forskende Blik; og min Uro steg til Angest. Endeligen — hendes Ende syntes nær — skristede min Moder end en Gang. Da den værdige Præst, der havde modtaget hendes Tilstaælse, forlod hendes Bærelse, ilede jeg til hende; men han holdt mig tilbage og sagde glad og rørt: "Nu er deres gode Moder beroliget. Hjælp De hende nu med Mod at fuldende de faa Skridt mod Maalet; og, behøver De en Ven, der kjender alle Hendes Lidelser, saa kom til mig!"

"Jeg var alt for bevæget, til at agte paa denne Tale; kun beskæftiget med min Moders nærførelse, ilede jeg til hendes Seng. Hendes Dje glindsede, hendes Træk vare omgivne af himmelsk Ro, hun udstrækkede sine matte Arme imod mig og sagde: Havde jeg før lidet barnliggen paa Guds Godhed, saa havde jeg undgaaet et qualfuldt Liv. Men

Gud vil heller ikke forsmæde den daadløse Gud, hvilken jeg i min Uforstand paalagde mig selv. Endnu en Tilstaaelse paalægger mig min trøstende Ledsager. En døende Moders Anger, siger han, hellige hendes Datters Liv! — — —

”Dog nok —.” Hun opdagede mig, at jeg var Forstens Datter. Jeg begreb, at Naturen sønderrev Baandet imellem mig og Prindsen; at vor Kjerlighed, der allerede krænkede Lovene, og var en Nædsel for Sædeligheden. — Nej! — Jeg begreb det ikke. Min Forstand var ganske uvirksom, min Overbevisning alene tilraabde mig med Tordensstemme: Du maa forsage din Kjerlighed! — og jeg sank livløs ved min Moders Leje paa Gulvet. Jeg veed ikke, hvad der skede med mig, hvad der skede med hende — jeg skjætter ej om at vide det. —

(Sluttes i næste No.)

H. E. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Lærer
ved Selskabsakademiet.

Borger = Bønnen.

No. 46.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 15 November 1817.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

Billien bestemmer Handlingens Værd.

(See forrige No.)

”Da jeg kom til mig selv, holdede en Kammersfrue mit Hoved, og hinside i Værelset saae jeg alle andre Skikkelser paa Knæer; jeg saae den Korsfæsteds Billede blive holdet i Vejret; jeg hørde sagte Bøn og sagte Stønnen, jeg sprang op og bøjede mine Knæer, da just den sig rejsende Præst sagde: Bøder for den Troende, der er hensoven i Herren!”

”Denne Præst blev min frelsende Engel. Han ledede mig til at erkjende den eneste Vej, hvorpaa mit Levnet, efter saa frygtelig Bildfarelse, kunde forædles; hvorpaa jeg, støttet paa Agtelse for mig selv, var istand til at bringe min forgangne Tid i Forbindelse med den tilkommende. Jeg veed ej, hvormeget han vidste, hvormeget jeg betroede ham; det er jeg mig bevidst, at jeg opfordrede ham til at

forkynde min Broder vor Skilsmisse. Jeg saae Denne aldrig siden mere; han mægtede ej at overleve Emersten, og jeg elskede dog, som Han! Thi før jeg havde indseet alle Grunde til at forsage Døden, modstod jeg min brændende Længsel efter ham for ej at forsøge hans Elendighed. Jeg bar og det. Min geistlige Fader lærde mig, at mine Dyder vare istand til at forsones ogsaa denne Brøde. Den Mand, Verden havde holdt for min Fader, der aldrig viste mig Kjerlighed, aldrig havde vundet min Agtelse, vilde bleven mig gandske fremmed; havde ikke den Ulykke hjem søgt ham, der maatte falde Ham desto utaaaleligere, der kun kjendede og søgte sandelig Tilfredsstillelse. Han blev beskyldt for en Eroløshed i politiske Underhandlinger og, under den strengeste Behandling, dømt til Fængselsstraf paa Livstid. Det viste sig, at Bekostningerne i hans Huus ene bestredes af min Moders Formue. Førsten lod mig den, uden Affortning, overlevere; men han gjorde heller intet Skridt videre, hvortil Naturens Røst opfordrede ham, for mig. Paa min Tvivl, om jeg skulde modtage en Formue, min ulykkelige Moder havde kjøbt med hendes Skændsel, beviste min geistlige Ven, at Faderen skyldede sit Barn, om endog Lovene ikke tilkjendede det Arv efter ham, en Forsørgelse, hvis Omfang maatte staae i Forhold til hans Stilling. Lidedan gjorde han mig det til Pligt, at modtage en Sum, hvilken Prindsen, for

inden sin Død, havde bestemt for min Søn. Den var den liden Besparelse af hans aarlige Indkomster; thi hans Bedholdenhed i, at leve, i vore Omstændigheder, gandske som borgerlig Husfader, har forbudet ham, til Bedste for hans Barn, at gjøre Gjæld. Disse Omstændigheder satte mig i Stand til, at lette min Moders Mand hans Fangenskab. Jeg gjorde det med Glæbe; thi, den Bane, at betragte ham som Fader, gjorde min Foragt for ham til en pinlig Følelse."

"Saasnart mine Formuesager vare i Orden, forlod jeg min forrige Bopæl. Min geistlige Fader havde behandlet mig med en Helgens Godhed, med en viis Mands Klogskab. Min Sjæl, som vel længer, end jeg selv veed, blev dragen omkring imellem Overspænding og Sløvhed, var endelig atter i en saa rolig Fatning, at han ansaae mig for skicket til, at udføre en Plan, til hvilken, som han vel indsaae, min Fremtids Rolighed var knyttet. Hidindtil havde jeg ikkun i Løndom seet min Søn. Jeg veed ikke, om den store Hob erfoer mit Uheld. Jeg sørgede ikke for det Smaa, da mine Kræfter vare tilstrækkelige til, at bære det Store."

"Nu rejsede jeg, med min Søn og et gammelt Fruentimmer, som fulgde med, til Provence. Min Sundhed fordrede dette blide Himmelstrøg. Derfra skikkede jeg min Ledsagerinde tilbage, og tog, under det Navn, jeg endnu fører, til Paris, hvor

jeg tilbragde nogle Aar i den dybeste Afsondring. Jeg levede i en gammel Privatmands Huus, hvis Kone jeg havde lært at kjende i Marseille, der var hendes Fødestad. Uden at indvie hende i mine Hemmeligheder, anbetroede jeg hende min Trang til, at vorde forglemt af Verden. Hun og hendes Mand vare mig blot behjælpelige dertil, uden at bryde dem om min Hemmelighed. Den Agtelse, de viste mig, overtydede mig om, at de bedømte hin efter min Opførsel, hvis Værd og Uskyld laae for deres Øjne. Jeg lærde meget af dem: huslig Tærvælgighed, som jeg endnu ikke havde kjendt, samt dens Udsmykning ved Videnskab, Pyntelighed og Nøjsomhed. Jeg lærde af Manden, der havde prøvet Meget her i Verden, (thi, han havde først været Soldat; derefter faaet en kongelig Betjening i Kolonierne, og levede nu af Henterne af nogle faa Penge, der vare Frufterne af hans Bestræbelser) rolig Sønderlemmelse af de menneskelige Skjebner og Mod til, at bedømme enhver af dem efter sit Værd. Ham hjalp hertil hans Forstand; medens hans Kones fromme Sindelag var hendes Hjælp. De havde fem Børn, og havde seet tvende elskte Svigersønner omkomme, deels i Bølgerne, deels i Negeropstand, og — havde overlevet dem. — Derfra tog jeg til Genfersøen; hvor jeg besøgte min geistlige Fader. Han havde, saasnart jeg var bleven myndig, udsat min hele Formue udenlands.

Engen i mit forrige Opholdssted havde mere med mine Sager at skaffe, og paa den Viis blev jeg for-gjettet. Nu vilde det falde vanskeligt, at opdage eet Spor, som derfra ledede til mig; thi, min naturlige Fader er ogsaa allerede gangen over til et bedre Tilvæ.

Her endedes det Skreyne; og Juliane skrev videre:

”Disse Linier skrev jeg kort efter, at jeg havde lært at kjende Dem. Min Bestutning, efter min Død at efterlade min Søn samme, har aldrig været ganske fast. Jeg frygtede for den Virkning, Begrebet om Nemesis kunde frembringe. Det ædle Menneske er aldrig ræd for hendes Hæv; men, han erkjender Nødvendigheden af hendes ustandselige Gang; og i Svaghedens Djeblikke, dem intet Menneske kan undgaae, troer han, som Frugt af ældre Handlinger, at lide det, der maaskee skulde tjene til Spire for hans Fremtids Held. Forlod jeg, ved min Udtrædelse af denne Verden, Alphons som et lykkeligt Menneske, saa kunde hans Frosind vorde svækket ved at lære at kjende min Skjebne; saa jeg ham, nedtrykt af Lidelser, staae ved Siden af min Sotteseng, saa kunde dette bestage ham Modet til, at vorde Herte over sine Lidelser. — Men, min Tavshed angaaende hans Fædreland, hans Herkomst — havde det da ikke virket paa hans Dannelse? Havde mit Hjerte ikke blæ-

det tusinde Gange, naar den grublende Dreng, den ømtfælsende Yngling, hver Gang disse Begreber berørte hans Forestillinger, med en ræd Ængsteligbed veg tilbage, og troede, i fordoblet Døthed af mig forarmede at finde Erffarning for det ubekjendte Gode? Var det mindre Styrelse af den evigt nære Gjengjeldelse? — Fra den Tid af, at jeg er forbunden med Dem, har jeg ofte syffelsat mig med den Beslutning, at efterlade Dem dette Skrivt; deels for at være sanddru mod Dem; deels for at gjøre dets Brug for Alphons afhængigt af Dem. Det, der i Dag forefaldede, kastede mig tilbedende ned for min Guds Throne. Medens De fortalde, syndes Sammenhyngningen af Brøde og Uheld at opløse sig for mig; jeg bløv mig selv bevidst, at vi — frie, som vi engang vare — De, til at tæmme Deres Brede mod Norberg, jeg til at flye min Kjerlighed — nu havde Frihed til, at gjøre vore Børn lykkelige. Her parrer Brøde sig ikke med Brøde; men, vore Børns Dyder ere Pantet paa vort fælske moralske Værd, og deres Lykke, den Gud har lagt i vore Hænder, er Pantet paa hans Godhed.”

Frobis og Anna følede hele Vigtigheden af den Beslutning, Juliane opfordrede dem til. Et Hav af Tvivl truede, at opsluge dem, saasnart de gæve efter for en anden Kjølelse, end Troen paa deres Villies Kraft, der ene formaade, at vende Følgerne af deres Handlinger til Velsigelse. Frobis

var for dybt rystet af det Uheld, han havde voldt sine, til, i dette Djeblik, at torde give sin Egtfælle et Exempel paa denne Tro. Han raug, med et Udtryk, som syndes, at æske hendes Afgjorelse. Anna's rene Træk røbede dyb Bemod. Ingen- sinde tilforn havde hun seet Blusel og Tvivl hos den Mand, hun nu i tyve Aar havde æret, som sit Mønster, sin Støtte. Men, snart gik dette Bemod over til sejrende Munterhed.

"Have vi da ej," — sagde hun — "Frihed til, at vende denne Ulykke til Betsignelse, som Juliane siger? Her, eller ved Fluvana's Bredder, er det altid Dyden, der gjør vort Liv helligt; og, i Tillid til den, ville vi beslutte vore Børns Forening."

Frobig var i Aarenens Høst; naar han nu sank ud af sin Egtfælles Arme og ned for hendes Fødder, var det ikke Elskerens Henrykkelse, men Beundring af den grændselose qvindelige Fromhed, der bød denne Hylдинг.

Hurtigen ilede de nu tilbage til deres Kjere, just i samme Djeblik, som Obersten traadde ind til dem med Alphons. Paa Julianes Ansyn var et hvert andet Udtryk smeltet hen i reen Opofrelse. Hun havde søgt, at trøste Emma; de Grunde, hvilke denne i Verden erfarne, til Ulykke vante Rone maatte opsøge for at styrke denne Piges barnlige Hjerte, der saae sit unge Livs Held paa Epil, havde lært hende Kingheden af enhver anden Trøst,

end den, af fro Opofrelse. Hun havde vilket bevise, og havde bedet. For denne Trøst havde ogsaa Emma's Hjerte aabnet sig; men, Synet af Alphons betog hendes Fromhed den haardt tilkjæmpede Sejer. Hun bedækkede sit Ansigt, og lagde ikke Mærke til, at hendes Fader, uden nogen anden Erklæring, end den, der laae i hans opmuntrede Blik, førte sin Plejesøn hen til hende; først da hun følede hans Haand i sin, opløstede hun, i ængstelig sød Skræk, sit Hoved, og hørde de Ord: "Alphons, din Moder gav mig Ret til, at kalde Dig "Søn. Vil du ære saa ulykkelig en Faders Datter, som Hustru?"

Disse Menneskers øvrige Skjebne i det fjerne Land, de nu alt i mange Aar behoe, som Borgere, vil maaskee En af Dem blandt vore Landsmænd, som staae i Begreb med, der at søge et Hjem, fortælle os. Vi slutte denne Fremstilling med den foreløbige Efterretning, at i Virginians Egne leed deres, paa Sandhed og Kjærlighed grundede Vel, ingen Forandring.

Den Angerløse vogte sig for deres Brøde; den Skyldige overvinde sin Brødes Følger saaledes, som de vandt Sejer over deres!

H. C. Michelsen,

Præst ved Holmens Menighed og Læret
ved Soladetafademiet.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 47.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 22 November 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.]

Erykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

Sophie von M...

En virkelig Tildragelse under den franske
Revolution.

(Af Göttingischer Taschenkalendar für das Jahr 1804.)

Sophie von M... var Grev M...s eneste Datter. Kort førend den franske Revolutions Udbrud mistede hun en Broder, Familiens eneste Haab. Han havde havt til Hofmester en forhenværende Geistlig, hvem Greven siden efter, af Taknemmelighed, forærede et Huus med en Have i den Landsbye, som hørte til hans Godser. Dúrand var denne Hofmesters Navn. Hidtil havde han vidst omhyggelig at skjule sin sande Character under en paatagen Maske af den strengeste Retsskaffenhed og den oprigtigste Hengivenhed for sin Velgjører; men, da Res

volutionen udbrød, udkastede han sig snart en Plan til at benytte Proscriptionen, som den hele franske Adels var udsat for, til Fordeel for sin nedrige Gjerlighed. Han paatog sig Skindet af en ivrig Patriot og skaffede sig snart et stort Partie imellem Egnens Bønder. For dog ikke at komme ud af Forbindelsen med den grevelige Familie formedelst sine patriotiske Sværmerier, brugde han den Snedighed at faae Greven gjort vits, at han blot havde paataget sig denne Rolle til Grevens Bedste, for at han kunde saaledes blive en Mægler imellem ham og de Misfornøiede i Landet. Han skaffede sig virkelig ogsaa Leilighed til, i Anledning af nogle Tilfælde, at bestyrke Greven i den Mening, at han i ham havde en hemmelig Ven, hvis Hengivenhed kunde redde ham fra Proscriptionens ulykkelige Følger. I denne Overbeviisning skjænkede Greven ham den største Fortrolighed og meddeelte ham de vigtigste Familiehemmeligheder. Paa denne Maade fik Dürand Kundskab om, at Grevindens Broder, der havde staaet som Oberst ved et Regiment, men nu var emigreret, stod i Prindsernes Tjeneste og at Grevinden førte en regelmæssig Brevvevling med ham; fremdeles, at Sophies Forlovede, en Chevalier von St. Andre, holdt sig skjult paa et Slot i Nærheden, og at man

havde i Sinde paa det Snarreste at faae hende givet med ham, for at unddrage ham Requisitionsløvene. Greven aabenbarede ham ogsaa, at han nyligen var blevet Arving til en betydelig Formue efter en i England afdød rig Onkel, og at han vilde udsætte sin Reise til England i denne Anledning til en beleiligere Tid, for ikke at blive mistænkt for at ville emigrere. Dér and byggede paa alle disse Meddelelser og endnu mange andre Planer til hans Freløshed. Og, desto værre! befordrede Tidsumstændighederne kun alt for godt hans sorte Anslag. Han blev Maire i Landsbyen, derpaa Medlem af Revolutions-Tribunalet og en af Ræddelsystemets ivrigste Agenter; han kunde altsaa forfølge sin Plan Skridt for Skridt og styrte sin Velgjører lidt efter lidt i Ulykken. Ved adskillige Skingrunde fik han Greven overtalt til at opgive sit Forsæt med at udsætte sin Reise til England og at beslutte sig til, snarest muligt, at iværksætte den. Dér and udvirkede ham de fornødne Papper, og gav ham en Tjener med paa Reisen, som han havde valgt, en Skurk, ligesom han selv, som han havde hemmeligen paalagt at opholde Greven i England, for at han kunde komme paa Emigrantlisten, eller, ifald Greven ikke kunde afholdes fra Tilbagereisen, da at forgive ham. Ved Afreisen anbefalede Greven

sin Familie paa det Barmeste til Dürand som en Ven, paa hvis ædelmodige Bistand han kunde stole. Han besværgede ham, i hans Fraværelse, at afvende enhver Fare fra Familien og lovede ham en rigelig Belønning ved sin Tilbagekomst. Den skinnellige Dürand lovede Alt, hvad Greven forlangte, og fik af ham uindskrænket Fuldmagt til at bestyre Huset, i hans Fraværelse, aldeles som han fandt for godt. Grevindens alt for store Frygtsomhed gjorde desto værre disse skadelige Forholdsregler nødvendige. Hun tillod, at Brevene fra hendes emigrerede Broder, for at undgaae al Mistanke, bleve adresserede til Dürand, og saaledes gav hun selv denne Nederdrægtige Midlerne i Hænder til at styrte sig i Ulykke. Den eneste, der gjennemskuede Dürand, var Sophie. Ofte havde hun allerede sukket over den Nødvendighed, der tvang hendes Forældre til at give den til Pris for Dürand; men Hensyn, der, efter Udsendet, vare mere formaaende end hendes Mistanke, havde seiret over hendes Forestillinger, og hun maatte, ligesom den øvrige Familie, rette sig efter denne troløse Mægler's Villie. Dürand, som allerede i lang Tid havde sat sig i Stand til, ved at styrte sine Belgjoreres Belfærd, at realisere sine Planer til at berige sig og blive mægtig, udflåkkede

endnu i sit Hjerte en anden, ligesaa strafværdig Lidenskab, og pønsede paa Midlerne til at tilfredsstille Samme, og dette var intet mindre end Nydelsen af den elskværdige Sophies Vindigheder og tillige at røve hende Eren, førend han berøvede hende Lykke og Tilværelse. For at opnaae sit Diemed, maatte hun skilles fra sin Moder og sin Elsker, Chevalieren St. Andre; og intet var lettere. Grevindens Brevvevling med sin Broder, hvilken han havde i sine Hænder og som han havde sendt til Paris, var tilstrækkelig til at skaffe ham Moderen fra Halsen. Efter Befaling fra Velfærd's Committeeen blev hun hæftet og bragt til Paris. Hvad Chevalier von St. Andre angik, saa anklagede han ham hemmelig som et Menneske, der havde unddraget sig Requisitionsløvene, og efter høiere Ordre blev han sat fast og derpaa affendt til Armeen. Begge Dele vare den nedrige Dårands Værk, og dog vidste den Skindhellige at mage det saaledes, at ikke den ringeste Mistanke faldt paa ham. Ivertimod var det lykkedes ham at indlede nogle Omstændigheder saaledes, at Udfaldet af dem gav dem Udseende af Tjenstbevisninger fra hans Side, saa at begge Familierne, som han opofrede for sine afskyelige Planer, endog troede sig ham forbundne for den Deeltagelse, han

tog i deres Skjæbne. Sophie, som nu, uden Raad eller Beskyttelse, var udsat for Anfaldene af Dürands Eidskab, gjorde ham al Modstand, i Følelsen af sin Ulfkye og Harm. For at gjøre hende føieligere, bluedes Forsvreren ikke ved ganske at tage Masken af for hende og med tydelige Ord sigte hende, at hendes Moders og hendes Kjerestes Liv var i hans Hænder, og at en længere Modstand af hende vilde udeblivelig have disses Død til Følge. Denne Tilstaaelse opfyldte hendes Sjæl med den skrækkeligste Angest, og viisde den græffelige Afgrund, hvori hendes Familie haade styrket sig. Hun besluttede da derfor næste Nat at tage Flugten. En ung Bonde, som Dürand havde hemmelig sat til at passe paa hende og som hun ved sine Taarer havde vidst at vinde for sig, lettede hende sin Flugt, og tjente hende endogsaa til Veiviser. I Paris havde Sophie en Veninde; til denne tog hun sin Tilflugt og holdt sig skjult hos hende lige indtil de sørgelige Catastropher, som reve hende ud af sit Fristed. Den første af disse Catastropher var Dødsdommen over hendes Moder og hendes Henrettelse. Den ædle Datter opbød alt, for at redde hende fra Skaffottet, og overgav sig til den ubeskriveligste Smerte, da hun ei formaaede det. Dog, hendes Ulykke

havde endnu ikke opnaaet sit høieste Maal. Den unge St. Andre, hvem en troe Ven havde underrettet om Tildragelserne i Familien, kunde ikke udholde dette. Uden at agte paa Følgerne af sin Desertion, forlod han hemmelig Armeen, begav sig til M...., og derfra til Paris til hans Elskelige. Den ulykkelige Sophie svømmede endnu i Taarer over sin Moders Skjæbne, da St. Andre ved sin Ankomst endnu forsøgede hendes Sorg og Bekymringer. Med hvilken Zunderlighed modtog hun den Eftede, som Fraværelsen og hendes Ulykke havde gjort dobbelt dyrebar. Ak! hvor sikkert troede hun ikke at have skjult ham for de Farer, der truede ham, da hun havde faaet ham udvirket et Tilhold i et sikkert Huus! Men den afførelige Dørraad hvilede ikke, førend hele Familiens Ruin var lykkedes ham. Da han fik at vide, at den unge St. Andre havde været seet i M..., og at han fra derpaa havde taget Veien til Paris, skrev han uforsvøvet til Medlemmerne af Revolutionstribunalet. Disse opdagede snart St. Andres Opholdssted, og satte ham fast.

Sophie forudsaae, da hun blev underrettet om hans Fangenskab, hele sin Ulykke, men væbnede sig med et Mod, som syntes at overstige hendes af

saa mange Lidelser svækkede Kræfter. Hun havde den særegne Sjels Fasthed at bivaane Retten, da hendes Kjærestes Sag blev foredraget og at høre at der blev fældet Dødsdom over ham. Hun gjorde endnu mere; hun var ogsaa tilstede ved sin Elskedes Henrettelse, og fulgte hans affjelede Legeme til det Sted, hvor det tilligemed de andre henrettedes Legemer skulde begravnes. Her vidste hun at bestikke Graveren ved Ord og Penge for at erholde Hovedet af sin Elskede. Hovedet blev lovet hende. Alene og skjælvende kom hun i Tusmørket med et kostbart Klæde, for deri at afhente det. Men Naturen var mindre stærk end hendes Kjærlighed. Udmattet af saa mange Anstrængelser og Sjæls Qualer, sank den ømme Elskende afmægtig til Jorden paa et Hjørne af en Gade, og røbede for de Omkringstaaende sin Hemmelighed og hvad hun bar. Man førte hende for Revolutionstribunalet, for hvem hendes Herkomst, denne hendes sidste Handling og selv hendes Ulykke vare Forbrydelser. Hun besteg snart derefter Skafottet, men hun prisede sig lykkelig ved at see Enden paa hentes korte Livs lange og rødsomme Sørgespil.

F. C. Kielsen,

Overlærer og Inspektør ved
Metropolitanstolen.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 48.

Ni og tyvende Aargang.

Løverdagen den 29 November 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

Hvor høi en Levealder har et Menneske, i en vis given Alder, Udsigt til at opnaae?

(Af Göttingischer Taschenkalender für das Jahr 1804.)

Naar et Barn fødes, hvor gammelt tør man haabe, at det vil blive? eller, naar dette Barn allerede har opnaaet en vis Alder, hvor længe vil det sandsynligviis endnu leve? To Opgaver, der ikke ere uinteressante.

To Mænd i Frankrig, Dupre Saint-Maur og Parcieur, have beskæftiget sig med at oplyse disse Opgaver. I Følge deres Sagttagelser og Beregninger fandt man iblandt 23,994 Døde 6454 Børn, som ikke vare aargamle. Antallet af de fødte beløb sig næsten ligesaa høit som Tallet paa de i samme Tid

Døde. Af disse Beregninger fandt man, at af 24,000 Børn, som fødtes paa en Tid,

17,540	opnaaede	det	2det	Kar.
15,162	"	"	3	—
14,177	"	"	4	—
13,477	"	"	5	—
12,986	"	"	6	—
12,562	"	"	7	—
12,255	"	"	8	—
12,015	"	"	9	—
11,861	"	"	10	—
11,405	"	"	15	—
10,909	"	"	20	—
10,259	"	"	25	—
9,544	"	"	30	—
8,770	"	"	35	—
7,929	"	"	40	—
7,008	"	"	45	—
6,197	"	"	50	—
5,375	"	"	55	—
4,564	"	"	60	—
3,450	"	"	65	—
2,544	"	"	70	—
1,507	"	"	75	—
807	"	"	80	—
291	"	"	85	—
103	"	"	90	—
71	"	"	91	—
63	"	"	92	—
47	"	"	93	—
40	"	"	94	—
33	"	"	95	—
23	"	"	96	—
18	"	"	97	—
16	"	"	98	—
8	"	"	99	—
6 eller 7	"	"	100	—

Saaledes er da Menneskets Lod, at af 24,000 Børn neppe Halvdelen bliver 9 Aar gammel; at to Trediedele døde før det 40de Aar; at kun en Sjette-deel opnaaer det 62de, en Tiendedeel det 70de, en Hundrededeel det 86de, en Tusindedeel det 96de og neppe 7 det hundrede Aar.

Dupre Saint-Maur har udkastet sine Beregninger efter Listerne fra 3 Pariser Parochier og 12 Landsbyesogne. Parcieux har derimod grundet sine Beregninger paa Listerne over de Livrenter, som i det gamle Frankrig vare en vigtig Gjenstand for saamanges Speculationer. Og, da vist nok ingen Far-der udsatte nogen Livrente for et sygeligt Barn, saa følger heraf en meget naturlig Forskjel imellem disse Tvendes Calculer, saaledes som følgende Tabeller udvise, hvor man i den af Parcieux vil lægge Mærke til en længere Levetid end i den anden.

Efter

Dupre St. Maur		Parcieux	
vil et Menneske paa			
1 Aar leve endnu	33 Aar	41 Aar	9 Maaneder
2 — —	38 —	42 —	8 —
3 — —	40 —	43 —	6 —
4 — —	41 —	44 —	2 —
5 — —	41 —	44 —	5 —
6 — —	42 —	44 —	3 —
7 — —	42 —	44 —	8 —
8 — —	41 —	43 —	6 —

		Efter		Percieux.		
Dupre St. Maur		vil et Menneſke paa				
9	Har leve endnu	40	Har 10	Maaneder	43	Har 3 M.
10	—	—	40	— 2 —	42	— 8 —
20	—	—	33	— 5 —	36	— 3 —
30	—	—	28	— 3 —	30	— 6 —
40	—	—	22	— 1 —	25	— 6 —
50	—	—	16	— 7 —	19	— 5 —
60	—	—	11	— 1 —	14	— 11 —
70	—	—	6	— 2 —	9	— 2 —
75	—	—	4	— 6 —	6	— 10 —
80	—	—	3	— 7 —	5	— 3 —
85	—	—	3	— 3 —	3	— 4 —
90	—	—	2	— 3 —	2	— 2 —
95	—	—	=	— 5 —	=	— 6 —
96	—	—	=	— 4 —	=	— 5 —
97	—	—	=	— 3 —	=	— 4 —
98	—	—	=	— 2 —	=	— 3 —
99	—	—	=	— 1 —	=	— 2 —
100	—	—	=	— $\frac{1}{2}$ —	=	— 1 —

Af begge Tabeller er det klart, at Udsigten til at leve, der ved Fødselen er meget usikker, efter dette Dieblig stedse tager til i Sandsynlighed, indtil den opnaaer et andet Punkt, hvor den igjen tager af i samme Grad.

Naturens productive Kraft.

(Af samme Skrift.)

Mange Dyrarters Formerelse stiger i et saa uhyre Forhold, at Mennesket snart maatte overlade dem hele Jordens Overflade, hvis der ikke var en Mængde fiendelige, tilintetgjørende Midler og Omstændigheder, som i samme Grad virkede imod deres Formerelse. Saaledes vilde f. Ex. en eneste Soe, som fastede 6 Grise, af hvilke 2 vare af Hankjønnet og 4 af Hunkjønnet, og naar enhver af disse sidste igjen hvert Aar bragde 6 Unger til Verden (de hanlige og hunlige Unger i samme Forhold til hinanden), efter 12 Aar have formeret sig til 33 Millioner 554,430.

Følgelig vilde Formerelsen af saadanne Dyr, som kun gaar nogle Uger, saasom Kaniner, Ratter o. fl. være uhyre. Blot efter et halvt Aarhundredes Forløb vilde Jorden ikke være i Stand til at ernære dem, end ikke engang have Plads nok, hvorpaa de kunde opholde sig. Der behøves ikkuns meget saa Aar, saa vilde een eneste Sild have befolknet hele Oceanet med sine Æg og de deraf freikomne Unger, thi der gives ingen æglæggende Fisk, som ikke lægger flere tusinde Æg i Begningstiden. Vi ville blot antage

en Formerelse af 2000 Æg, hvoraf fremkom lige mange Hanner og Hunner, saa vilde der allerede i det andet Aar være flere end 2 Millioner, i det tredje to tusinde Millioner og i det ottende Aar vilde der blive et saa stort Antal, at det vilde udgjøre Qvadrillioner. Men nu indeholder hele Jordkloden neppe saa mange Kubiktommer; Oceanet vilde altsaa ikke kunne fatte disse Fiske, om det endog udgjorde hele Jordkloden.

Det Samme gjælder om Planterne. Bulmeurten, f. Ex., en af de frugtbareste Planter maaskee, vilde kun behøve en Tid af fire Aar til at bedække Jordens hele Overflade, naar alle dens Frøe kom i Jorden og gik op. En Stengel paa denne Plante indeholder undertiden 50,000 Frøe; lad os antage kun 10,000, og dog vilde den fjerde Generation beløbe sig til 10,000 Billioner. Men nu beregner man Jordens Overflade til noget over 5,000 Billioner Qvadratsod. Følgelig vilde, om man ogsaa kun indrømmede en Stengel een Qvadratsod, hele Jordens Overflade ikke strække til for alle de Planter, som fremkom af en eneste Bulme ved Enden af den fjerde Generation eller det fjerde Aar.

D i a m a n t e n.

(Af Nueeste Mannigfaltigkeiten.)

En Juveler fik Bestilling paa en kostbar Ring. Efterat have forhørt sig mange Steder, fik han endelig opspurgt en ret udsøgt Brillant, saaledes som han vilde have den, og tilkjøbte sig den, skjønt til en meget høi Priis. Paa Hjemveien med dette Klenodie mødte han underveis en Ven, som han gjerne pleiede at meddele, hvad der interesserede ham selv. "See De her," sagde han, "dette er den prægtige Steen, som jeg nu har løbet i over fire Uger efter." Det var om Vinteren, og der laae sex Tommer høi Sne, som var faldet Dagen i Forveien, og, ulukkeligviis! gled Diamanten ud imellem Fingrene paa Juveleren, i det at han vilde vikle den ind igjen. Man ledte efter den; men forgjeves. Man hentede hedt Vand fra det nærmeste Huus, hældte det paa Sneen og fik saaledes et stort Stykke af Steenbroen frie for Sneen, men forgjeves. Man ledte og ledte i meer en een Time, men alt løb frugtesløst af. Man kan slutte sig til, at dette Tab satte Juveleren aldeles tilbage. Fra mange Kanter fik han vel smaae Understøttelser, men disse forsløge kun lidet til at erstatte en Skade paa nogle tusende Daler. Den

ulykkelige Mand græmmede sig, og en Familie, som ellers havde levet i en Slags Velstand, maatte begynde at lære at lide Nød. Efter to Aars Forløb gik han igjennem den samme Gade, og stødte paa en gammel Bekjendt, som han ikke havde talt med i lang Tid. Det var naturligt, at han fortalte ham om det Uheld, han havde havt, især, da de just stode paa det selvsamme Sted, hvor det var tilstødt ham. "Her, paa denne Plet," sagde han, "stod jeg den Gang," og, i det at han saaledes talte, funkede paa engang hans tabte Diamant ham i Dinene fra en Vinkel imellem to Brostene. Aldrig havde nogen Straale vel trænet ham dybere i Sjelen end denne. "Bedste Ven!" udraabte han gandske henrykt, i det at han tog den frem, "hvilken velgjørende Skjædsaaend har bragt dem herhen? Gud være lovet, fordi jeg talte med Dem og mine Dine bleve den vaer!" Han ilede strax hjem og underrettede sin bekymrede Familie om dette saa lykkelige Tilfælde.

F. C. Kielsen,

Overlærer og Inspektør ved
MetropolitanSkolen.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 49.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 6. December 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

W i l h e l m P e n n s L e v n e t .

(Af Nyeste Mannigfaltigkeiten.)

Wilhelm Penn, den første Eier af Pensylvanien, en af de meest blomstrende nordamerikanske Provindsler, var født i London den 14de October 1644. Hans Fader var Viceadmiral og een af Befalingsmændene ved Jamaikas Erobring. Den Opdragelse, som den unge Penn fik, og de store Naturgaver, som understøttede hans Flid, bragde ham saa vidt, at han i sit femtende Aar kom til Universtitet i Oxford. Efter omtrent eet Aars Forløb var det at han kom i en Quækerforsamling. Ved denne Leilighed blev han saa rørt af Thomas Loe's Foredrag, een af de anseeligste Mænd af

denne Sekt, at han fra den Tid af antog et alvorligt Væsen, afholdt sig fra den almindelige Guds-tjeneste, men holdt Privatforsamlinger med nogle Studerende, der hørte til samme Sekt. Følgen deraf var, at han først blev paalagt Bøder af Opsynsmændene paa det Kollegium, hvis Medlem han var, men siden endog reent udelukt deraf.

Penn vendte derfor nu tilbage til London. Faderen, som havde bestemt ham til Hoffets eller Statens Tjeneste, forsøgte Alt, indtil den største Strænghed, hvormed han paa nogen Tid forbad ham sit Huus, for at bringe ham tilbage fra dette Hang til et formeentlig Sværmerie; men alt var forgjeves. Det blev derfor besluttet at lade den unge Penn reise til Frankrig, hvor han skulde opholde sig i nogen Tid i et Selskab af Standspersoner. Paris, der allerede i den Tid kunde ansees som en Skole for de fineste Sæder, syntes og saa at have forarsaget en stor Forandring i Henseende til den unge Penns jævne Sæder og alvorlige Væsen; i det Mindste skal han, til sin Faders store Tilfredshed, være vendt tilbage med den fineste Anstand som en Herre af Stand. Efterat være hjemkommen, studerede han endnu nogen Tid Lovkyndigheden i Lincolns Inn, ei

af de berømteste AdvokatKoler i London, indtil hans Fader i Aaret 1666 sendte ham til Irland, for at besørge nogle Auliggender ved hans betydelige Godser der. Det vides ikke, om det var Tilfælde, at den bemældte Poe just til samme Tid opholdt sig i den samme Egn, eller om den unge Penn, underrettet om Poes Ophold i Irland, havde vidst at indlede sin Sendelse derhen; nok er det, at de der traf sammen igjen. Ved sine Prædikener bevægede Poe Penns Hjerte endnu meget stærkere end tilforn; han vendte tilbage igjen til sin forrige simple Levemaade, og der synes endnu kun at have manglet en Slags Forsølgelse, for at han i sin Harmeskulde ganske gaar over til Quæernes Partie. Dog denne indtraf ogsaa; Lordmajoren i Cork, hvor Poe prædikede, lod engang hele Forsamlingen, hvortimellem ogsaa Penn var, omringe, og lod ham tilligemed de øvrige bringe i Fængsel. Lordmajorens strenge Forholdsregel grundede sig paa en i Aaret 1664 under Karl den Anden indført Akt, ved hvilken alle religiøse Sammenkomster, som strede mod den engelske Kirkes Forfatning, under Fængselsstraf var forbudne. I en Førestilling til Greven af Orery søgde imidlertid dog Penn at vise bemældte Akts Anvendelse

paa dette Tilfælde at være uden al Grund. Denne Skrivelse udvirkede i det Mindste saa meget, at Penn for sin Person strax blev løsladt. Fra denne Tid erklærede han sig offentlig for et Medlem af Quækermenigheden, og, omendstjænt han efter sin Faders Befaling strax kom tilbage til London, var han dog, til Faderens store Ergrelse, for stedse frafalden den engelske Kirke. Han begyndte at prædike i Quækerne's Forsamlinger, og i Aaret 1668 (altsaa i sit 24de Aar) udgav han et Forsvarsskrift for sine religiøse Grundsætninger, men hvorved han paadrog sig en Arrest af 7 Maanedes. Deraf tog han Anledning til at udgive et andet Skrift, som blev optaget af hans Troesforvandre med udmærket Bisald. Det næste Aar efter hans Befrielse reiste han tilbage til Irland, hvor han deelte sin Tid imellem at bestyre sin Faders Godser, bivaane Quækerforsamlingerne, besøge Fangerne af hans Partie og at bidrage til deres Løsladelse. Da han i Aaret 1670 kom tilbage til London, var just den saakaldte Konventikelakt bekjendtgjort, i Kraft af hvilken alle Dissenterne's religiøse Sammenkomster paa det Skarpeste vare forbudne. Det kunde altsaa ikke feile, at Quækerne først vilde fornemme Sammes Virkning, og virkelig blev

Deun, som altid blvaanedede deres Forsamlinger, ogsaa to Gange sat fast, men ogsaa begge Gange, strax efter det første Forhør, igjen løsladt, efterat han med mandig Beltalenhed havde forsvaret sit Partie. Ved denne Tid omtrent døde hans Fader, som efterlod ham betydelige Eiendomme i England og Irland. Han tiltraadte derpaa en Reise til Holland og Tydskland, formodentligen i den Hensigt at forskaffe sit forfulgte Partie i disse Lande fri Religionsøvelse, hvorpaa han, efter sin Tilbagekomst til England, henlevede nogle Aar i Grevskabet Hertford.

Dette er adfsiden af denne i sin Art virkelig store Mand, for saavidt han har været et anseeligt Religionsparties varmeste Tilhænger, berømteste Skribent og ivrigste Befordrer. Men hans store Talenter og hans anseelige Besiddelser satte ham i Stand til ogsaa at blive endnu mere end dette — Stifteren af en anseelig Kolonie, Lovgiver, Fader og Beskytter for et stort Folk, og paa denne Maade Menneskeslægtens Velgjører.

I Aaret 1676 blev han en af Eiermændene af Vest-Jersey, og bidrog meget til denne Egns Opdyrking. Derpaa fulgte i Aaret 1681 Forlehnelsen af Ny-Nederlandene og hele Strækningen

paa Vestfiden af Delavarefloden i Nordamerika. Faderens Fortjenester af Staten og de store Forbud, som han havde gjort Kronen, bevægede Karl den Anden til at indrømme ham dette Land med alle en Giers og Herres Rettigheder og Friheder, ogsoa at benævne det P e n n s y l v a n i e n efter hans Navn og de mange Skove, som da fandtes der. Penn lod strax ved Trykken udgive en kort Efterretning om denne Provinds, dens Beliggenhed og Produkter, hans over Samme erholdte Rettigheder, og lovede enhver, som vilde nedsætte sig der, de fordeelagtigste Betingelser. Han udkastede strax en Lovbog, aldeles i Ryfurgs Mand, i hvilken Regjeringsformen var bygget paa Grundsætninger, der maatte forskaffe enhver ny Stat Fæsthed, Velstand og Sikkerhed. I denne Lovbog, der i Aaret 1682 blev oplagt paa nye, er allerede den første Artikel, af følgende Indhold, mærkværdig: "Alle Indvaanere — hedder det der — i denne Provinds, som bekjende sig til en almægtig, evig Gud, Verdens Skaber, Opholder og Bestyrer, og som efter deres Samvittighed holde sig forbundne til at leve fredeligen og retskaffent i det borgerlige Samsund, skulle paa ingen Naade foruroliges for deres Meninger i Troes Sager eller i Henseende til Gudsdyrkelsen; heller ikke skal nogen

tvinges nogensinde til at iagttage nogen vis Tid eller Form for Gudstjenesten." Ligeledes maatte enhver ny Ankommende skriftligen forpligte sig til ikke at forstyrre Andre i deres Gudsdyrkelse og lade enhver dyrke det høieste Bøsen paa sin Maade og Viis. Han viste saaledes i Gjerningen, at han tilstod andre den samme Religionsfrihed, som han selv gjorde Paastand paa.

Den 1. gik nu i Aaret 1682 selv til Pennsylvania, ledsaget af mange Benner og en Mængde Nybyggere. Efter en Reise paa sex Uger landede han lykkeligen tilligemed sine paa Kysten, og steg i Land ved Newcastle, hvor han blev imodtaget med de usvigeligste Vittringer af Tilfredshed og Glæde af de der nedsatte Tydske og Svenskere, saavel som Englændere. Faa Dage efter tog han i en talrig Folkesamling Landet i høitidelig Besiddelse, hvorved han i en skøn Tale bekræftede alle borgerlige Rettigheder, saavel som Religionsfrihed, formanede til Enighed og Samdrægtighed og gjorde adskillige Indretninger i Henseende til Dyrighedspersonerne. Derfra gik han i samme Tiemed og med samme Hæld til Chester, Hovedstaden i et Grevskab af samme Navn. Derefter anlagde han Philadelphia, en af de skønneste, regelmæssigste og bekvemteste

Steder i Nordamerika. Under alt dette vidste han at forherlige Overtagelsen af denne Provinds ved en af de sjeldneste Retfærdigheds Handlinger. At Kongen havde skjænket ham denner Provinds, syntes ham endnu ikke at give ham Ret til at fortrænge Landets oprindelige Indvaanere derfra. Han forsamlede derfor deres Fyrster (Sachems) og afkjøbte dem paa den meest uegennyttige Maade hele Landstrækning, uden at omtale Kongens Gavebrev. Hans Forstaaelse med Indianerne kunde derfor ikke andet end være god. Endog 1772, da Wilhelm Keith fornyede Traktaten med dem, skulde de endnu have erindret sig Penn, kaldt ham i deres Sprog en brav, god Mand og iblandt andet have udtrykt sig saaledes til Keith: "Vi agte og elske Eder, som om I var William Penn selv."

(Sluttes i næste No.)

J. E. Kielsen,

Overlærer og Inspektør ved
MetropolitanSkolen.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgivelse, samles Søndagen den 14de d. M., da Hr. Universitets Bogholder Baagæs's Bidrag indleveres.

B o r g e r = B e n n e n .

No. 50.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 13 December 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e .

Mandagen den 15de December om Eftermiddagen Klokken 5 holdes General-Forsamling paa Prindsens Palai bag Slottet, hvor da bliver at tage Beslutning paa de i Aar indkomne Begiæringer om Laan, Pension og Gratifikation, og kan Bedkommende erholde de bevilgede Gratifikationer udbetalte Torsdag, Fredag og Løverdage i samme Uge hos Selskabets Kasserer Lund, boende paa Amagertorv No. 45.

De Herrer Repræsentantere ville behage at møde til bemeldte Tid.

Administrationen for det foreenede Understøttelses-Selskab.

Sørensen. Aagaard. Korfitsen.

E. Røbbe.

Wilhelm Penns Levet.

(See forrige No.)

Penn gik derpaa i Aaret 1684, efterat have opholdt sig to Aar i Philadelphia, tilbage til England, hvor han just indtraf, da Kong Karl den Anden var død, og hans Broder, under Navn af Jacob den Anden, kom til Regjeringen. Den Fortrolighed, som denne, da han var Hertug af York, havde vlist ham, satte ham i Stand til at udvirke mange hestede Quækeres Løsladelse. Men derimod opvakte ogsaa disse Naadesbeviisninger af en Konge, der var en saa erklæret Papist, saa meget Had imod ham, at man offentlig skjældte ham ud for en Papist og en Jesuit. Han forsvarede sig vel derimod i et eget Skrift, men uden at opnaae sin Hensigt. Man satte ham meget mere fast ved den derpaa følgende Thronforandring i Aaret 1688, indtil han endelig blev frikjendt. Dog, neppe havde han gjort sig færdig til en nye Reise til Pensylvanien, førend en vis Fulls Anklage imod ham foranledigede en ny Arrestbefaling imod ham, som han kun med Bannelighed undgik. Fra denne Tid af holdt han sig

derfor skjult og anvendte sin Fritid til at udgive adskillige Opbyggelseskrifter, hvoriblant eet især blev optaget med almindeligt Bifald.

Omtrent 1693 var han saa lykkelig at blive foreskilt Kong Wilhelm, for hvem han forsvarede sig med saadan Estertryk, at han fik fuldkommen Frihed til at gaae frit omkring. Han begav sig derpaa til Irland, og 1699 anden Gang til Pensylvanien, hvor han lod sig det være magtpaaliggende at gjøre denne liden Stat mere og mere blomstrende.

Man roser almindeligen den Edelmobighed, hvormed han anvendte en stor Deel af sine Indkomster til det almindelige Bedste, og man forsikrer, at ved hans Bestyrelse steeg Republikens Flor til saadan en Hoide, at man ikke, hverken i ældre eller nyere Tider, kan opvise Nagen dertil. Dog traf der Skyer op, som truede Uveir. Efter to Aars Forløb fik nemlig Penn Underretning fra sine Benner i England, at Kronen pønsede paa at indskrænke Provindsens Rettigheder og Friheder, og at en Bill allerede i denne Hensigt var foreslaaet i Underhuset. Hans Benner tængte derfor stærkt paa ham, at han skulde komme til England, og udvirkede imidlertid saa meget, at denne Sag blev uafgjort, indtil hans Tilbagekomst. Penn kom altsaa i December 1702

tilbage til London, hvor han vidste ved saa kraftige Forholdsregler at forebygge ethvert Indgrib i sine Rettigheder, at Willen igjen blev lagt tilside, han fra den Tid af blev uforstyrret i sin Besiddelse, og at han siden efter stod særdeles høit anseeren, især ved Dronning Annas Hof. Han opholdt sig derfor ogsaa mestendeels i London eller i Nærheden af London, for at kunne paa Stedet iagttage sin Provindses Bedste og itide forebygge enhver hemmelig Undertrykkelse. I Aaret 1712 fik han et hæftig Slagtilfælde, der saaledes svækkede hans Sukommelse og hans Forstandsevner, at han blev uskicket til alle offentlige Forretninger, og døde endelig i Aaret 1718 i sit fire og halvfjerdsstyvende Aar, efterladende sig en talrig Familie og det Minde, at have, uden Titel af en Regent, gjort et heelt Folk lykkeligt og ved sit Exempel bevist, hvor lykkeligt det Land er, som regjeres af en Wiis.

Skinneret bedrager.

(Af Klein und Kleinschrods Archiv des Criminat-
rechts, 1ster Band.)

En Postillion i Nærheden af Toulouse kom i en heftig Strid med en Gartner. Efterat de begge to længe havde vexlet Skjældsord og Trudsler med hinanden, kom de i Haandmænge og tilføiede hinanden i deres Forbittrelse mange Slag. Det forsamlede Folk skilte dem ikke uden Nøie fra hinanden. Postillionsen visde sig meest forbittret og raabte adskillige Gange til sin Modstander, at han skulde faae det betalt, at han skulde nok vide at træffe ham og at det skulde ikke vare længe.

Endnu den samme Aften fandt man Gartneren liggende ihjelskudt af mange Knivstik. Redskabet, hvormed Mordet var udøvet, sad endnu i et af Saarene. Man bragte det for Retten; Liget blev synet, man undersøgte Alt. Utallige Stemmer fordomte allerede Postillionsen, da utallige Vidner havde hørt de Trudsler, som nu vare satte i Værk. Og, hvorledes kunde man tvivle om hans Forbrydelse? Den blodige Kniv, som endnu fandtes siddende i den Myrdedes Saar, var hans; Værten paa Stedet,

hvor han havde spist tilmiddags, Kjelberpigerne og alle de Personer, som havde seet ham der, bevidnede, at det var hans. Ja, hvad der endnu er mere! man havde hørt ham sige, at, hvis han havde havt denne Kniv hos sig, da Gartneren overfaldt ham, skulde han ganske artig have tiltrukket ham. Under hele Middagsmaaltidet talte han intet om Andet end om sine Stridigheder med Gartneren; han hørte ikke op med at skjælde paa Gartneren og at udstøde Trudsel imod ham. Han havde forladt Bærtshuset til en vis Tid og var kommet tilbage kort efter, at Mordet var udøvet. Han laae under for alle de Omstændigheder, som forenede sig imod ham. Da han ikke kunde nægte Sandheden af alle disse Omstændigheder, saa kunde han kun ilde forsvare sig, og snart hørte han reent op med at forsvare sig. Man tog Torturen til Hjælp. Dette frygtelige Udforskningsmiddel udpressede først Klageskrig af ham og endeligen den Tilstaaelse, som man forlangte.

Man dømte ham da fra Livet. Da man, som sædvanlig, forkyndte ham Dødsdommen, faldt han i Afmægt og i en epileptisk Tilstand, som varede i adskillige Dage.

Da denne Doms Bekræftelse blev ham meddeelt, havde det samme Indflydelse paa ham, som Dommens

første Btkjendtgjørelse. Det lod snarere, som om han var død, end at var faldet i Almagt. Lykkelig, viis tiltraf det Overordentlige ved hans Tilfælde sig Lægernes Opmærksomhed. Deres Lyst til at berige Physiologien ved nye Iagttagelser fik dem til at ansøge om, at Fuldbyrnelsen af Dommen maatte udsættes. Man vilde hellere forlænge Leiligheden til nærmere at iagttage ham, end forkorte hans Liv. Enhver Gang, naar man paa nye bekjendtgjorde ham sin Dom, indfandt sig ogsaa hans Tilfælde igjen, og det viisde sig endeligen tilfulde, at disse Tilfælde ikke vare forskilte.

Imidlertid nærmede sig Tidspunktet, som skulde gjøre Ende paa hans Liv, stedse mere og mere. I denne Mellemtid var det, at man bragde en berøgtet Røver i Fængslet. Han var blevet overbevist om sine Forbrydelser, og Haabet om at undgaae Dødsstraffen var reent tilintetgjort for ham.

Lykkeligviis traf det sig, at denne Delinquent fik Postillionen at see. Hurtigt blev han staaende og betragtede ham med Forundring. "Hvorledes?" spurgte han; "er det Postillionen, som er dømt fra Livet, fordi han for nogen Tid siden har dræbt en Gartner?" Arrestforvareren bekræftede det. "Nu! saa kan han tale om Lykke," svarede Røveren, "at han endnu ikke er henrettet." Man svarede ham, at denne Lykke kun vilde vare kort, da det snart

Skulde see. "Det siger intet!" raabde Røveren med en fast Stemme; "han skal ikke døe. Det er mig, som har begaaet den Forbrydelse, som han er sigtet for. Jeg varsoverværende ved hans Slagemaal med Gartneren; jeg spilsde med ham i Bærtshuset; uden at han mærkede det, listede jeg Kniven til mig, som han havde brugt ved Bordet, og jeg myrdede Gartneren, da jeg var forvissat om, at Striden og Trudselne om Morgenens, i Forbindelsen med Mordinstrumentet, som jeg med Forsæt lod blive fiddende i Gaaret, vilde vælte al Mistanke fra mig og lede den derimod hen paa ham. Men, da nu dog min Time engang er kommen, saa maa jeg dog hjælpe den stakkels Skjelm ud af sin Forlegenhed."

Denne Røverens uopfordrede Tilstaaelse reddede Postillionens Liv, men ingen holdt ham skadesløs for den Angst og Skræk, som Dommerens Feiltagelse havde forarsaget ham.

F. C. Kielsen,

Overlærer og Inspector ved
Metropolitan-skolen.

Trykfeil i forrige No.

Side 397 Lin. 13. afsiden læs Ud siden.

Commissionen, som bestyrer Ugebladets Udgivelse, samles Søndagen den 14de p. M., da Hr. Universitets Bogholper Waagøes Bidrag indleveres.

Borger = Benen.

No. 51.

Ti og tyvende Aargang.

Løverdagen den 20 December 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos E. M. Cohens Enke,

Klareboderne No. 3.

A n m e l d e l s e.

I General-Forsamlingen den 15de denne Maa-
ned blev fremlagt Kassererens Extract af dette
Aars 2det Kvartals Regnskab, som er indført i
Ugebladet No. 40, tilligemed Extracten af dette
Aars 3die Kvartals Regnskab, hvilken i næste
Ugeblad skal blive indført.

Efter den i Forsamlingen fremlagte Bereg-
ning, var for indeværende Aar at anvende til
Paan, Pension og Gratifikation 6990 Rgbdrl.
Af disse skal efter Lovene $\frac{2}{3}$ Deele anvendes til
Paan, som bliver 4650 Rbdrl. og den øvrige
 $\frac{1}{3}$ Deel 2340 Rbdrl. til Pension og Gratifikation.
Foran anførte 4650 Rbdrl. blev bevilget 30 Med-
lemmer, som havde ansøgt om Paan, og af de

til Pension og Gratifikation anvendelige 2340 Rbdlr. besluttede Repræsentanterne, at 200 Rbd. skulle anvendes til Pension, saaledes at 10 nye Pensionister ansættes hver med 10 Rbdlr. og 100 Rbdlr. fordeles som Tillæg til de allerede værende Pensionister, og de øvrige 2140 Rbdlr. at uddeles som Gratifikation.

Som nye Pensionister fra den 1ste Januar
1818 bleve ansatte:

1. Handskemager Strandberg
2. Revisor Mandrup's Enke
3. Smeder Harrens Enke
4. Guldsmed Carstensen
5. Guldsmed Warums Enke
5. Sergeant Mandras Enke
7. Skomager Grænshman
8. Parykmager Krygers Enke
9. Skomager Weinbachs Enke
10. Forhen Assistent Brandt.

Følgende forhen paa Pension ansatte erholdt
Tillæg:

1. Procurator Hansens Enke	.	.	5 Rbdlr.
2. Captain Hafns Enke	.	.	5

3. Bomfrue Friess	5 Rbdlr.
4. Mægler Horns Enke	5
5. Skræder Meier	5
6. Skomager Sylwechs Enke	5
7. Præsten Dischers Enke	3
8. Theehandler Brygman	5
9. Snedker Thilemans Enke	5
10. Præsten Palludans Enke	5
11. Hattemager Jansens Enke	5
12. Bوندtmager Bremers Enke	5
13. Høkræmmer Lysters Enke	5
14. Degnen Chauovs Enke	2½
15. Parykmager Balzars Enke	5
16. Høkræmmer Langes Enke	5
17. Parykmager Hansens Enke	5
18. Skræder Rudelbach	5
19. Bogholder Meiers Enke	5
20. Bogholder Ambergs Enke	5
21. Forvalter Grims Enke	4½

De til Gratifikation anvendelige 2140 Rbdlr.

bleve uddeelte saaledes.

1. Isenkammer Proms Enke	20 Rbdlr.
2. Inspektør Clemens Enke	20
3. Prokurator Nabyes Enke	15
4. Handskemager Strandberg	12

5. Kollekteur Trekkostads Enke	10 Rbdle.
6. Revisor Randrup's Enke	12
7. Mægler D'Andrades Enke	20
8. Smedker Harrens Enke	12
9. Fyrbøder Lohmans Enke	12
10. Gørtler Hainkens Enke	15
11. Oberstlieutnant Bentzens Enke	20
12. Bogmand Andersens Enke	10
13. Parykmager Krigers Enke	10
14. Guldsmed Carstensen	10
15. Bærtshusholder Eastsensens Kone	10
16. Skomager Grønsmann	12
17. Bogholder Strandgaards Enke	15
18. Kobberstikker Møllers Enke	12
19. Nagelsmed Mortensens Enke	12
20. Præsten Ryndes Enke	20
21. Instrumentmager Fastings Enke	12
22. Skomager Weinbachs Enke	12
23. Buder Høllinghausers Enke	15
24. Sergeant Freses Enke	15
25. Jomfrue Schulz	12
26. Guldsmed Bærums Enke	10
27. Vandmester Hiorts Enke	20
28. Sakai Smiths Enke	12
29. Klokker Lysters Enke	20
30. Seminarielærer Clausens Enke	20
31. Laugsbud Didrichsens Enke	20

32. Forhen Assistent Brandt . . .	20 Rbdlr.
33. Sergeant Mandras Enke . . .	10
34. Soldbetjent Sommers Enke . . .	12
35. Guldsmed Lydervals Enke . . .	12
36. Kammerraad Heimings Enke . . .	15
37. Kobbersmed Trane . . .	15
38. Parykmager Gundels Enke . . .	12
39. Friseur Knudsens Enke . . .	10
40. Soldbetjent Greithers Enke . . .	12
41. Sommermester Kobbersons Enke . . .	15
42. Fuldmægtig Svenstrups Enke . . .	15
43. Sergeant Thorsens Enke . . .	15
44. Slagter Petersen . . .	15
45. Forhen Gadecommissair Rosted . . .	12
46. Proviantforvalter Petersens Enke . . .	12
47. Uhrmager Studsgaards Enke . . .	15
48. Graver Quists Enke . . .	20
49. Bromand Smiths Enke . . .	10
50. Forvalter Clemensens Enke . . .	10
51. Budet Bings Enke . . .	12
52. Glashandler Berniges Enke . . .	15
53. Birkeskriver Gøthes Enke . . .	20
54. Uhrmager Rielsens Enke . . .	15
55. Commissionair Sorterups Enke . . .	15
56. Keeslager Mahns Enke . . .	10
57. Gartner Mohrs Kone . . .	20
58. Prokurator Hansens Enke . . .	12

59.	Captain Hafns Enke	• •	12 Rbdlr.
60.	Jomfrue Friess	• • •	12
61.	Skomager Bastian	• •	20
62.	Varfemager Ipsens Enke	• •	15
63.	Præsten Mariagers Enke	•	15
64.	Steenhugger Karlebyes Enke	•	20
65.	Sproglerer Bays Enke	• •	15
66.	Magler Hovih's Enke	• •	20
67.	Knapmager Krag's Enke	• •	20
68.	Skraeder Kolbeck	• • •	15
69.	Jomfrue Clausen	• • •	12
70.	Bødker Weilbye	• • •	12
71.	Blotækkor Petessens Enke	•	15
72.	Vorselainshandler Roskildes Enke		20
73.	Risbmand N. Meiers Enke	•	20
74.	Boghlder Hvids Enke	• •	20
75.	Sergeant Rønnings Enke	•	15
76.	Skomager Sylvecks Enke	• •	12
77.	Skraeder Angels Enke	• •	12
78.	Præsten Dischers Enke	• •	15
79.	Skomager Fransved	• •	15
80.	Maler Hultmans Enke	• •	15
81.	Institutlærer Borchorst	• •	20
82.	Skraeder Romdahl	• •	15
83.	Skomager Borup	• •	12
84.	Dugmager Freyas Enke	• •	12
85.	Snedker Biedts Enke	• •	15

86. Theehandler Brygman . . .	15	Rbdter
87. Jomfrue Edelman . . .	12	
88. Skræder Dahses Enke . . .	12	
89. Brændevinsbrænder Eistrups Enke	12	
90. Snekker Thilemans Enke . . .	12	
91. Assistent Møllers Enke . . .	15	
92. Præsten Palludans Enke . . .	20	
93. Amtschirurg Græbe . . .	15	
94. Handskemager Lunds Enke . . .	15	
95. Guldsmed Nielsens Enke . . .	12	
96. Skipper Lykkes Enke . . .	12	
97. Maler Holms Enke . . .	12	
98. Grovsmed Hammers Enke . . .	12	
99. Urtekrammer Kirchhofs Enke . . .	15	
100. Hattemager Jansens Enke . . .	15	
101. Slagter Buchs Enke . . .	15	
102. Brændevinsbrænder Weises Enke	12	
103. Jomfrue Tofte . . .	15	
104. Buntmager Bremers Enke . . .	15	
105. Organist Riebes Enke . . .	12	
106. Juveleer Meier . . .	15	
107. Trakteur Thausens Enke . . .	12	
108. Bogbinder Graaes Enke . . .	12	
109. Skræder Lund . . .	15	
110. Hørkrammer Eysters Enke . . .	12	
111. Skræder Meier . . .	12	
112. Bager Breslavs Enke . . .	12	
113. Degnen Thauslavs Enke . . .	15	
114. Handskemager Reichels Enke . . .	15	
115. Parykmager Balzars Enke . . .	12	
116. Guldsmed Kongsbachs Enke . . .	15	
117. Hørkrammer Langes Enke . . .	20	
118. Snekker Coeds Enke . . .	12	
119. Bager Herlavs Enke . . .	20	
120. Gartner Pintrups Enke . . .	12	
121. Skomager Wahl . . .	15	

122.	Handfemager Smiths Enke	12	Abdr.
123.	Skraeder Fischer	15	
124.	Linnedvaever Seegers Enke	15	
125.	Skolelaerer Bechs Enke	12	
126.	Vorselainshandler Thomsens Enke	12	
127.	Parykmager Hansens Enke	12	
128.	Kriebager Sprengers Enke	12	
129.	Skraeder Rudelbach	12	
130.	Giaftgiver Fernau	20	
131.	Cantor Muxols Enke	20	
132.	Guldsmed Griises Enke	15	
133.	Skraeder Hostrups Enke	15	
134.	Skolelaerer Struchs Enke	15	
135.	Klokker Ellers Enke	20	
136.	Havnefoged Nissens Enke	15	
137.	Jomfrue Krag	12	
138.	Portner Damsgaards Enke	12	
139.	Staldkarl Truellsens Enke	12	
140.	Bogholder Meiers Enke	20	
141.	Revisor Webers Enke	20	
142.	Fuldmægtig Lassens Enke	15	
143.	Poltieadjutant Mollers Enke	15	
144.	Bogholder Ambergs Enke	20	
145.	Forvalter Grims Enke	12	
146.	Budet Seigbergs Enke	15	
147.	Castellet Chef Meiers Enke	20	

Det øvrige i denne Forsamling afhandlede skal i næste Ugeblad blive anmeldt.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab.

Kagaard. Korfitsen. Sørensen.

Borger = B e n n e n.

No. 52.

Ti og tyvende Aargang.

Lørdagen den 27 December 1817.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos E. M. Cohens Enke,
Klareboderne No. 3.

A n n e l d e l s e.

Den i General-Forsamlingen den 15de denne Maaned fremlagte Extract af dette Aars 3die Kvartals Regnskab følger hermed.

I denne Forsamling bleve antagne som nye Medlemmer:

Hr. Hansen, Adjunkt.

— Hølsøe, Candidat og Lærer ved Metropolitan-
skolen.

— Schow, Candidat og Lærer ved Metropolitan-
skolen.

— Jacobsen, Lærer ved Metropolitan-skolen.

— Melbye, Lærer ved Metropolitan-skolen.

— Witnholdt, Lærer ved Søkadet-Akademiet.

- Hr. Juul, Captain og Byskriver paa Bornholm.
- Klos, F., Guldsmed.
 - Sibbern, M., Rodemester.
 - Fabricius, J. L., Theater-Controleur.
 - Petersen, P. R., Coffardie-Captain.
 - Meinig, J. A., Assistent ved Rigsbanken.
 - Biering, O., Pensionist ved St. Croix Kafé
finaderie.
 - Møller, A., Guldsmed.
 - Nielsen, A., Skomager.
 - Heichelmann, J. H., Tøismed.
 - Valentin, M., Ridsmand.
 - Hauerberg, J., Guldsmed.
 - Stephensen, J., Buntmager.
 - Høchendorff, Maler.
 - Kiærulf, Præst ved Frederiks Hospital.
 - Riis Lowson, Cancelleraad og Chef for Sec-
retariats Contoir ved Kbhavns Magistrat.
 - Wittenberg, Skibs-Tommermester.
 - Grammann, W., Maler.
 - Røed, S., Garver.

Jomfrue A. D. Røed.

Administrationen for det forenede Under-
støttelses-Selskab.

Kagaard. Korfitsen. Sørensen.

G. Røbe.

E x t r a c t

af 3die Quartals Regnskab for det forenede
 Understøttelses-Selskabs Indtægter og Udgifter
 i Quartalet fra 1ste Juli til ultimo Septbr. 1817.

I n d t æ g t.

Rassebeholdningen fra forrige Quar- tal (see Ugebladet No. 40) var	Rbd.	/3
	340	20
A. Ugentlige Indkomster for Uge- bladets 29de Aargang fra No. 27 til No. 39 inclusive	429	44
B. Quartals Kontingent for 2det Quartal fra 1ste April til ult. Juni	477	7
C. Laans og Forskuds Afbetaling i dette Quartal	692	48
	Rbdlr.	1939 23

At forestaaende Extract af 3die Quartals Regnskab
 for 1817 er overeensstemmende med Admini-
 strationens Control bevidner

Hagaard. Korfitsen. Sørensen.

C. Købke.

U d g i v t.

	Rbd.	Sk
1. De aarlig staaende Udgifter for Ugebladets Trykning og Lønninger m. v. i dette Kvartal	801	36
2. De aarlige Pensionister betalt i dette Kvartal	406	24
4. Tilfældige Udgifter:		
a) for en Administrations- Protocol	Rbd. 12.	—
b) 8 diverse Kvartals- Restancer	7. 8.	
	19	8
Saldo bliver Kassa-Beholdningen til 4de Kvartal	712	51
	Rbdlr.	1939 23

København, den 30te September 1817.

L u n d,
Kasserer.

Den ædle Grenadeer.

(Af Hermanns Taschenbuch.)

En ung fransk Soldat var bleven dødelig saaret i et Slag, og krøb med største Anstrængelse til en nærliggende fjendelig Landsby i det Haab, her at finde nogle gode Mennesker, som vilde forbarme sig over hans Elendighed, da han Aaret før havde her som fjendelig Soldat skaanet og viist sig som Menneske. Han naaede ikke Landsbyen, men sank kraftesløs ned ved et Træ, hvor han ventede sin Død. En Preussisk Grenadeer traf ham her.

"Arme Skjelm! sagde denne, du har nok faaet Din Rest? Længe synes Du ikke at kunne leve; lad see, hvad Du har hos Dig. Dig kan det i det mindste være ligegyldigt, om jeg eller andre tager Din Smule Eiendom. Hjemme hungrer maaste mine tre Børn; thi hvor Faderen er borte, mangler man gjerne alt. Det gjør mig ondt, at jeg maa tage, hvad der ikke er mit; men hvad hjælper det? Krigen giver Ret dertil. Vor Konge maa faae til Ansvar derfor hos ham der oven for."

Han gjennemsøgte nu Franskmændens Lomme, og fandt ei skjønt Guldnhr og en Pung med 20 Kroner.

”Ach min Stakkels gamle Fader! for Dig har din taknemmelige Søn sammensparet dette.”

Som et tveægget Sværd gjennemføre disse den Døendes Ord Grenaderen Med et rørt Hjerter spurgte han Franskmanden om hans Navn, Fødeby og det Regiment, hvorunder han havde staaet. Den Døende samlede alle sine Kræfter, for at fortælle ham det, og Grenaderen optegnede hvert Ord.

Naar Døden banker paa Hjertet som hos Dig, da kan hverken List eller Løgn sidde paa Tungen. ”Der Kammerad, sagde han, har du alting tilbage. Krigsbrug tillod mig vel, at gjøre til Bytte, hvad jeg kunde finde hos Dig; men at plyndre din Stakkels gamle Fader — det bevare Gud mig fra. Lad see, hvorledes jeg kan lindre Dine Lidelser. Vor Commando staaer en halv Miil herfra. Jeg vil melde det, at du kan blive bragt derhen.”

Han forlod Franskmanden med et hjerteligt Haandtryk. Underveis faldt det ham ind, at enhver anden Soldat kunde plyndre den Døende, og hurtigen ilede

Han tilbage; men Franskmændene havde allerede lukket sit Dje og hans Hjerte slog det sidste Dødsflag. Han hængte sig i Grenaderens Arme. Mildt lagde han den Døde tilbage, udgraved med sin Sabel et Stykke Græsterr, lagde det under hans Hoved, knælede ved Liget og bad et andægtigt Fader vor.

"Stakkels Kammerad! sukkelede han, da han igjen stod op, du har det nu godt, hvo veed, hvor snart en lige Lod skal træffe mig" og en Bemødsstaare faldt ned paa hans tykke Knebelbart. — "Hvad Du sparede sammen for Din Stakkels gamle Fader, skal ikke være tabt for ham; jeg veed jo, hvorhen jeg skal sende det," og med disse Ord tog han Uhret og Pungen til sig.

Oftentid grublede han over, hvorledes han med fuldkommen Sikkerhed skulde faae den betroede Krv oversendt; men der vilde ikke vise sig nogen god Leilighed dertil. Samvittighedsfuld gjemte han Uhret og Pungen, var selv ofte i Mangel; men han vilde forlide Hunger end forgribe sig paa disse Penge.

Et Aar efter, da de krigførende Magter viste sig mere fredeligssinde mod hinanden og baade Preussiske og Franske Officerer besøgte hinanden, troede den

brave Grenadeer at kunne opfylde sin Pligt. Han betroede sig til en af disse. Lykkeligvis var han af samme Regiment, hvorved den unge brave Fransmand havde staaet. Han overgav ham Pengene og Uhret imod Qvittering. At Pengene rigtigheden bleve affendte og kom i deres Ejers Hænder, derom blev Grenaderen fuldkommen overbevist, da han nogle Maaneder efter fik et rørende Brev fra den taknemmelige Fader.

H. Baagøe,

Begholder ved det Kongl. Universitet.
